

Notulen van de raadsvergadering van 4 december 2025 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 17

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 44 leden, namelijk de heer E.P.J. Verweij, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer M. Crielaard, de heer J.M.D. de Waard, de heer M. Verhoef, de heer R.T.J. van der Velden, de heer B. van Schaik, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer M.R. van Campenhout, de heer S.M. Bonte, de heer L.P.A. Dekkers, de heer T. Roskam, de heer R.N. Dahoe, de heer G.F.E. Koster, de heer A.R. Oostdijk, de heer T.S.J. Coşkun, mevrouw V.A. Bruin, de heer S. Soytekin, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer N. Akhatab, de heer T.J. Vonk, mevrouw A. Kockelkoren, de heer S. Leewis, de heer S.J.C. Becker, de heer T. Kind, mevrouw L.S. Vlieger, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer T. de Haan, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw S. Reitema, mevrouw J.M. de Bruijn, de heer S.F. Lammering Varela, mevrouw D.A. van Groningen, de heer E.H. Balcha, de heer M.H. Biljoen, de heer S. Ceulemans, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, mevrouw S. van de Peppel, mevrouw M.S.S. de Jong en mevrouw D. Yildirim.

Afwezig zijn: de heer J. Vicario.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer T.B. Versnel, mevrouw C.M. Zeegers, De heer B.J. van Rij, mevrouw A.I. Norville, de heer R.A.C.J. Simons en de heer R. Buijt.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 10.07 uur tot 11.37 uur is waargenomen door de heer W. de Bel.

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Ik open deze raadsvergadering en ik heet u allen hartelijk welkom. Ook welkom aan degenen die op afstand met ons de vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. We hebben een aantal berichten van verhindering. De heer Vicario is afwezig, mevrouw Aafjes-van Aalst is tot de lunch afwezig en de heer Ceulemans is tot het einde van de ochtend afwezig. Er zijn 2 leden die ook nog een initiatiefvoorstel of een initiatiefnotitie willen indienen. Ik geef eerst het woord aan mevrouw Nunnely voor de initiatiefnotitie die zij wil indienen.

Mevrouw NUNNELY (d66): Goedemorgen en dank u wel. Voorzitter, Rotterdam bruist. De stad leeft, ademt en ontwikkelt zich elke dag een beetje verder. De afgelopen jaren hebben we flinke stappen gezet richting een levendige stad, ruime openingstijden, ruimte voor nieuwe nachtclubs, het nachtplan en plekken waar de creativiteit van Rotterdam echt tot leven komt. Toch zijn we er nog niet. Want levendigheid is niet alleen iets van de nacht, het is iets van het hele etmaal, van ochtend tot middernacht, van weekend tot doordeweeks. Want als je doordeweeks door de stad loopt, is het nog altijd goed zoeken naar een beetje reuring in Rotterdam. Daarom presenteren we vandaag 4 voorstellen. Een mooie poster voor de stad. Vier voorstellen om van Rotterdam een echte 24-uurs stad te maken, een stad waar er plek is voor ontmoeting, cultuur en ondernemerschap op elk moment van de dag. Want een

levendige stad kan niet bestaan zonder de culturele ondernemers. Als D66 hebben we verschillende ideeën die bijdragen aan een stad die leeft. Vandaag presenteren we hier 4 plannen voor. Als eerste een permanent festivalterrein. Een vaste plek waar levendigheid welkom is, waar muziek, kunst en cultuur kunnen bloeien, zonder eindeloos gesteggel over logistiek, locatie of vergunningen. Twee, een Rotterdamse popzaal. Wij willen een popzaal van 1.500 tot 2.000 bezoekers, die zich kan meten aan de iconische popzalen van Nederland. Een plek waar opkomend talent en internationale namen een plek met een eigen smoel midden in de stad krijgen. Drie, versoepelde regels in de openbare ruimte. Schrap het alcoholverbod. Op dit moment mag je nergens in de openbare ruimte een drankje drinken, zelfs niet bij een picknick, een borrel of op een zomeravond met vrienden. Dat verbod past niet bij de vrije stad die wij willen zijn. Wij kiezen voor vrijheid, tenzij er overlast is. Vier, 3 nieuwe horecapleinen en -straten. D66 wil investeren in 3 horecazones, verspreid over de stad, met meer terrassen, meer ruimte voor eetplekken, muziek en een autoluwe en groene inrichting. Tot slot, voorzitter, Rotterdam is een stad vol energie, talent en ambitie. Het is tijd dat onze voorzieningen, onze ruimte en onze regels die energie niet tegenwerken, maar juist versterken. Met deze 4 plannen zetten we een grote stap richting een Rotterdam dat 24 uur per dag leeft. Een stad waar Rotterdammers vrij kunnen zijn, kunnen vieren, kunnen creëren op hun manier, op hun moment. Lang leve de levendigheid.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wij zullen het college vragen om een advies en geleiden de initiatiefnotitie 'Lang Leve Levendigheid' door naar de commissie ZWCS. Dan is nu het woord aan mevrouw Morkoç, die heeft een initiatiefvoorstel.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, collega-raadsleden, toen ik aan dit initiatiefvoorstel begon, 'Toegang tot het recht', dacht ik terug aan hoe ik mij als kind vaak machteloos voelde wanneer er onrecht gebeurde in mijn omgeving. Dat was toch best vaak. Ik wist niet wat ik moest doen en ik kende niemand die het wel wist. Wij hadden gewoon niet het netwerk op netwerk op netwerk wat sommige mensen wel hebben. Dat is een privilege. Dat gevoel, dat knagende besef dat je alleen staat tegenover iets wat veel groter is dan jij, dat heeft me uiteindelijk de richting opgeduwd van eerst een rechtenstudie en later de politiek. Het was rechtvaardigheid, het beschermen van de rechtsstaat, het zorgen voor elkaar. Het is het fundament onder de strijd die wij, GroenLinks, vandaag nog steeds voeren, dat niemand in onze stad er alleen voor zou moeten staan en zeker niet wanneer het recht hen moet beschermen. Dat lees je terug in ons voorstel, waar we beschrijven hoe Rotterdammers verdwalen in juridische loketten, formulieren en systemen, waar je je snel al klein voelt. We hebben tijdens het schrijven van dit voorstel veel verhalen gehoord van mensen die precies datzelfde gevoel hadden, van experts in onze technische sessie, waar veel van onze collega-raadsleden ook waren, waarvoor mijn dank. Verhalen die mij raakten, omdat ze zo herkenbaar zijn, omdat ze laten zien dat toegang tot het recht geen luxe is, maar een basisvoorwaarde voor waardigheid. Daarom doet dit voorstel ongeveer 4 dingen. Wel een hele hoop meer, maar ik hoop dat jullie het goed doornemen. Het maakt informatie begrijpelijk, het pakt misstanden aan, het ondersteunt inwoners eerder en het brengt juridische kennis dichterbij de wijken. Maar boven alles geeft het mensen weer grip, hoop ik in ieder geval, de overtuiging dat ze er niet alleen voor staan. Voorzitter, dit voorstel had er nooit gestaan zonder al deze mensen die mij erbij hebben geholpen. Om te beginnen bij onze fractiemedewerkers, Katja en Demi, heel erg dank. Maar ook alle mensen die hebben ingesproken bij de technische sessie, al mijn collega's die me hebben gesteund om het door te zetten, want het zijn een hoop pagina's, alle organisaties die hun kennis met ons hebben gedeeld, hun cijfers, hun verhalen en hun tijd, de mensen bij wie ik mocht meekijken met hun juridische problemen, de gesprekken waar ik bij heb gestaan. Ik hoop dat we met dit voorstel iets van die strijd lichter maken, dat Rotterdammers die nu nog dwalen binnenkort hun weg vinden, dat wij daarbij gaan helpen. Dat mensen die zich klein voelen zich weer gezien weten en dat we samen het fundament herstellen waarop vertrouwen kan rusten, de rechtsstaat en toegang tot het recht. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. We zullen het college vragen om een advies en geleiden het initiatiefvoorstel 'Toegang tot het recht' door naar de commissie BOFV.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 4 december 2025.

De VOORZITTER: Dan zijn we nu aangekomen bij de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 4 december 2025. Ik zal de agenda met u doornemen en aan het eind zal ik u de gelegenheid geven om nog eventuele aanvullende opmerkingen te maken, mochten die er zijn. Dus let u goed. Agendapunt 6. Er is vanuit de raad 1 verzoek gekomen voor een regulier debat. Dat is het debat 'Cinerama moet blijven'. Ik stel voor dit te behandelen als agendapunt 6.7. Akkoord? Dan agendapunt 7. Er is vanuit de raad een verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat 'Stagnatie in daling hiv-diagnoses en gevolgen voor Rotterdam'. Ik stel voor dit te behandelen als agendapunt 7.9. Dan agendapunt 8. Dat zijn er een paar, dus let u op. Er zijn vanuit de raad 4 verzoeken ontvangen voor een kort besprekspunt. Eerst 'Orange the World in de schuldenindustrie', de tweede 'Serie explosies bij Zalmplaatschool Hoogvliet', de derde 'Garanties op behoud van de Kuip' en de vierde 'Bewoners per direct hun huis uit?'. Ik stel voor deze te behandelen als agendapunten 8.1 tot en met 8.4. Dan zijn er vanuit de raad 2 verzoeken ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag, 'Onze Miep!' en 'Team no-sleep'. Ik stel voor deze te behandelen als agendapunt 10.1 en 10.2. Aldus besloten. Ik heb begrepen dat 7.5 Beantwoording vragen '80 jaar vrijheid is niet vanzelfsprekend' mogelijk van de agenda kan worden afgevoerd. Mevrouw Abrahamse, klopt dat?

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik heb de vergadering teruggeluisterd en uw toezegging ook gehoord. Dus wat dat betreft is het voor ons akkoord. Te zijner tijd als er een nieuw jubileum komt, dan zullen we onze input hierop leveren.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan stel ik voor om dit agendapunt van de agenda af te voeren. Zijn er nog andere leden die iets willen opmerken? De heer Kind.

De heer KIND (volt): Wij zouden graag agendapunt 7.4 Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit naar een regulier debat omvormen, met als argument dat er nog wat vragen zijn rondom de aanstaande SPUK aanvraag, die volgens mij over een paar weken wordt ingediend en waar we nog wel wat willen weten over wat gaan we nu aanvragen en het proces daaromtrent. Dus bij deze dat voorstel.

De VOORZITTER: Ik kijk rond of er steun is voor het omzetten naar een regulier debat. Dat blijkt het geval. Agendapunt 7.4, dat wordt dan 6.8 na 6.7. Dus het blijft agendapunt 7.4, maar dan wordt hij na agendapunt 6.7 behandeld als een regulier debat. Aldus besloten. Zijn er nog andere leden? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Met betrekking tot de garantie op behoud van de Kuip zou ik graag wethouder Zeegers erbij wil hebben. Ik vind het hartstikke leuk dat Achbar sporten doet. Ik heb een heel uitgebreide motie geschreven om u vooral mee te nemen in hoe de wereld in elkaar zit. Dat gaat echt over het gebouw en niet over het sporten. Dus ik vind het leuk om Achbar te horen, maar dan krijg je een ander verhaal. Dus ik zie veel liever mevrouw Zeegers die bij de behandeling aanwezig is.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Wilt u dan niet de wethouder die over vastgoed gaat?

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dat wist ik en dat is dus niet deze. Dat is mevrouw Zeegers.

De VOORZITTER: Wij zullen het verzoek overbrengen om wethouder Zeegers hier bij het debat aanwezig te laten zijn. Ik vind het wel mooi dat mevrouw Zeegers dan inderdaad de hele wereld mag duiden, want dat staat dus in de motie van mevrouw Verkoelen. Ik ben benieuwd naar het antwoord. We zullen dat verzoek doorgeleiden. Dan kom ik nu bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel stond om 3,5 uur spreektijd op de klok te zetten. Ik kan mij zo voorstellen dat daar wat opmerkingen op zijn. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het is alsof u mijn gedachten kunt lezen. Wij zouden graag willen voorstellen om er in ieder geval 4 uur van te maken, zeker ook gezien het aantal onderwerpen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Nu gaan we bieden. Laat ik heel eerlijk zijn, dit probleem wat we vandaag hebben, ik geloof dat we nog nooit zo een lange agenda hebben gehad. Dat heb ik al in het presidium ook aangekaart. Het zijn ook niet de minste onderwerpen. Dus het feit dat we reguliere debatten hebben is 1, maar soms zijn reguliere debatten ook echt nog inhoudelijk zwaar. Er zitten er vandaag 3 bij. Dan denk ik met 4 uur kom je niet uit. Dus ik zou graag naar 4,5 uur willen gaan.

De VOORZITTER: Er liggen nu 2 verzoeken van 4 uur en 4,5 uur. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik ben in een enorm coulante bui vandaag, dus ik denk dat dat prachtig is. Laten we lekker 4,5 uur doen, dan is iedereen blij in deze raad.

De VOORZITTER: Ik kijk rond. Dat is akkoord. Het wordt een lange raad dan, dus dat is ook voor uzelf. Geen klachten achteraf. Die mogen anders naar mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Denkend aan het initiatiefvoorstel van D66 hoop ik dat dan een stevige borrel klaarstaat.

De VOORZITTER: We gaan ons best doen. Dan stel ik vast dat de spreektijd voor vandaag op 4,5 uur is komen te staan. We zullen dat aanpassen aan de klok. Het stemvenster is aan het einde van de vergadering. Indien nodig zullen we ook nog voor het stemvenster kort schorsen voor fractieoverleg. Mag ik dan nu alvast wel het verzoek doen, omdat het waarschijnlijk een lange raad is, om toch alvast een beetje vooruit te kijken bij de stemmingen? Want dat kan helpen in de tijd die we dan nodig hebben. Rond 12.45 uur zal er een lunch beschikbaar zijn op de omloop en de warme maaltijd is rond 18.30 uur voorzien op de gebruikelijke locatie.

3. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 46 t/m 48.*

De VOORZITTER: Dan kom ik bij agendapunt 3 Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissie, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 46 t/m 48. U kent de procedure. Ik stel voor de behandelwijze zoals vermeld bij het desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB nummer te noemen dat bij dat stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank voorzitter. Dat gaat om 25bb008675, de beantwoording bomenkamp Zevenkamp. Die staat bij de ingekomen stukken lijst van week 48. Die zou ik graag willen doorgeleiden naar de commissie BWB.

De VOORZITTER: We zullen dat doorgeven. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, ingekomen stukken week 48, dat gaat over 'Wethoudersbrief Lansink-Bastemeijer over rapportage Mobiliteit 2025'. Dat is 25bb008656. Ik zou deze graag willen betrekken bij de bespreking van het Rekenkamerrapport in MHEK, verkeersveiligheid.

De VOORZITTER: We geleiden het door. Anderen? Niet. Dan constateer ik dat met deze opmerkingen de lijst van ingekomen stukken is vastgesteld.

4. *Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergaderingen van:*
a. 30 oktober 2025;
b. 11 en 13 november 2025.

De VOORZITTER: Dan komen we bij de vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 30 oktober 2025 en 11 en 13 november 2025. Wenst iemand nog het woord naar aanleiding van deze notulen? Dat is niet het geval. Dan stel ik u voor deze vast te stellen.

5. HAMERSTUKKEN

De VOORZITTER: Dan komen we bij de hamerstukken. Dat is een heel rijtje.

- 5.1 *Het voorstel om geen zienswijze in te dienen op de concept Najaarsrapportage 2025 en de eerste begrotingswijziging 2025 van het Recreatieschap Rottemeren.*

De VOORZITTER: Het voorstel 5.1 Het voorstel om geen zienswijze in te dienen op de concept Najaarsrapportage 2025.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter?

De VOORZITTER: Excuus. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik was aan het wachten op het moment dat we nog over de moties vreemd zouden spreken. Hebben we dat alweer gehad? Excuus.

De VOORZITTER: Twee moties vreemd heb ik genoemd. Ik heb ook voorgesteld om die aan het einde van de vergadering bij agendapunt 10 uit mijn hoofd te behandelen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Mijn fractie heeft de behoefte om de motie van GroenLinks een keer inhoudelijk te behandelen in plaats van als motie vreemd. Dan kijk ik ook naar de fractie van GroenLinks. Ik weet niet of ik dit punt weer opnieuw mag openen, maar dat doe ik dus nu.

De VOORZITTER: De agenda is vastgesteld, dus in die zin is het punt voorbij. Maar ik kijk naar de fractie van GroenLinks, want die krijgt nu een vraag. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, als D66 wellicht daar een kort debat van wil maken, dan vind ik dat prima.

De VOORZITTER: Ik ga toch strak vasthouden aan de agenda.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik doe het wel buiten de orde van de vergadering.

De VOORZITTER: Dat lijkt me prima. Gaat u samen eens zitten en ik denk dat u er wel uit gaat komen. Zullen we het zo doen? Prima. Dank je wel. De hamerstukken, daar was ik. 5.1 Het voorstel om geen zienswijze in te dienen op de concept Najaarsrapportage 2025 en de eerste begrotingswijziging 2025 van het Recreatieschap Rottemeren. Akkoord? Dan is het hiermee vastgesteld.

5.2 Het voorstel tot vaststelling van de vijfde wijziging van de Participatieverordening Rotterdam 2015.

De VOORZITTER: 5.2 Het voorstel tot vaststelling van de vijfde wijziging van de Participatieverordening Rotterdam 2025, denk ik dat het hoort te zijn. Iemand? Niet. Dan is hij akkoord.

5.3 Het voorstel tot vaststelling van het Projectambitiedocument 'Jan Meertensflat'.

De VOORZITTER: 5.3 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument 'Jan Meertensflat'. Akkoord.

5.4 Het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan voor 'Texelsestraat Noord'.

De VOORZITTER: het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan voor 'Texelsestraat Noord'. Akkoord. Aldus besloten.

5.5 Het voorstel tot het vestigen van een voorkeursrecht op percelen van de 'Riederkop'.

De VOORZITTER: Het voorstel tot het vestigen van een voorkeursrecht op percelen van de 'Riederkop'. Akkoord.

5.6 Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van het document 'Stand van zaken Doorbouwfonds'.

De VOORZITTER: Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van het document 'Stand van zaken Doorbouwfonds'. Akkoord.

5.7 Het herziene voorstel tot vaststelling van herstelbesluit van het herziene bestemmingsplan 'Parkhaven'.

De VOORZITTER: 5.7 Het herziene voorstel tot vaststelling van herstelbesluit van het herziene bestemmingsplan 'Parkhaven'. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik ben er altijd tegen geweest, dus ook tegen het herziene voorstel. Dus mijn fractie wordt tegen beschouwd.

De VOORZITTER: Dat wordt genoteerd. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Wij stemmen ook tegen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Wij zijn ook altijd tegen het plan geweest om in het park te bouwen, dus ook tegen deze herziening.

De VOORZITTER: Dan met deze aantekeningen stel ik dit besluit vast.

5.8 *Het voorstel tot vaststelling van de lijst relevante wet- en regelgeving 2025 en 2026 voor de accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording.*

De VOORZITTER: Dan Het voorstel tot vaststelling van de lijst relevante wet- en regelgeving 2025 en 2026 voor de accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording. Akkoord.

5.9 *Het voorstel tot vaststelling van de Verordening commissie verkiezingsaangelegenheden 2026.*

De VOORZITTER: 5.9 Het voorstel tot vaststelling van de Verordening commissie verkiezingsaangelegenheden 2026. Akkoord.

5.10 *Het voorstel tot verlenen van een eervol ontslag aan de plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman.*

De VOORZITTER: 5.10 Het voorstel tot verlenen van eervol ontslag aan de plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, uiteraard voor, maar het is een beetje kil om dat per hamerslag te doen. Dus ik wil nog wel opgetekend hebben dat we dat wel doen met de meest warme vorm van dank voor deze kinderombudsman. (*Applaus.*)

De VOORZITTER: Ik constateer dat de heer Vonk dit namens de hele raad, als ik zo vrij mag zijn, ook op deze manier mag overbrengen. Inderdaad dank voor het vele werk en alle goeds gewenst ook, maar we gaan het wel besluiten.

5.11 *Het voorstel tot vaststelling van de negenentwintigste wijziging van de Algemeen Plaatselijke Verordening.*

De VOORZITTER: 5.11 Het voorstel tot vaststelling van de negenentwintigste wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de PvdA is tegen, want wij zijn tegen elke verruiming van de gokindustrie, dus ook tegen deze.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Ook tegen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Tegen.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Tegen.

De VOORZITTER: Dan is met deze aantekeningen het besluit vastgesteld.

5.12 *Het voorstel tot vaststelling van de verordening behandeling bezwaarschriften Rotterdam 2025.*

De VOORZITTER: 5.12 Het voorstel tot vaststelling van de verordening behandeling bezwaarschriften Rotterdam 2025. Niemand? Aldus besloten.

6. REGULIERE DEBATTEN

De VOORZITTER: Dan komen we inmiddels bij de reguliere debatten. Ook hartelijk welkom aan de mensen op de publieke tribune. Fijn dat u vandaag ook meekijkt.

6.1 *2de Herzien Initiatiefvoorstel Reitema over 'Mens boven markt, naar een sterke stem voor Rotterdam onder bewind'.*

De VOORZITTER: We beginnen vandaag het debat met het Herzien initiatiefvoorstel Reitema over 'Mens boven markt, naar een sterke stem voor Rotterdammers onder bewind'. Ik nodig mevrouw Reitema uit achter de collegetafel. U mag hier komen zitten, aan deze kant. U mag dan ook nog een korte toelichting geven als u dat wil. Dat hoeft niet, mag wel. Dan gaan we over naar de eerste termijn van de raad en dan geef ik de indiener de gelegenheid om ook te reageren op de bijdrage uiteraard. Dan geef ik de wethouder, die inmiddels ook binnen is, ook de mogelijkheid om te reageren. Tot slot kan de indiener dan weer reageren op de bijdragen vanuit de raad en het college. Het gaat hier over 1 ontwerpbesluit en ook 10 beslispunten die in stemming worden gebracht, dus houd u daar ook rekening mee bij het stemvenster. Mevrouw Reitema, u mag zitten waar u wil, de beste plek. Mevrouw Reitema, u heeft het woord.

Mevrouw REITEMA (pvda): Een korte toelichting. Ik ga het proberen. Samantha zei ik had 1 ton schuld door het toeslagenschandaal en onder bewind werden dat 2 ton. Van het meldpunt hebben we ook genoeg signalen binnen gehad. Ik ga er toch een paar opnoemen. Mijn bewindvoerder was weken niet bereikbaar. Ik voelde me totaal in de steek gelaten. Ik krijg geen inzicht in mijn eigen geld. Ik moet vertrouwen op iemand die ik niet eens kan bereiken. Zij maken fouten en ik betaal de boetes. Ik werd klein gehouden, terwijl ik juist weer zelfstandig wil leren leven. Ik werd behandeld alsof ik dom was. Er werd over me beslist en niet met me. De gemeente stuurde me naar de rechtbank, maar ik bleef vastzitten tussen 2 systemen. Mijn zorgpremie wordt niet betaald en daardoor kom ik juist in nog grotere problemen en schulden terecht. Als ik fouten maak, dan krijg ik een sanctie, maar wie beschermt mij dan tegen de fouten van mijn bewindvoerder? Voorzitter, zo kan ik nog wel doorgaan. Het is een patroon, een patroon van een systeem in Nederland dat gewoon niet klopt. Dat vinden niet alleen de mensen onder bewind, maar ook sommige bewindvoerders zien dat zelf in. Zo ook sociaal bewindvoerder Nelis van Steenoven, die stond gisteren in de Volkskrant met de oproep dat de manier waarop wij bewindvoering in Nederland doen, dat is in strijd met het VN-verdrag. Bewind is een ontzettend ingrijpend middel voor de personen onder bewind. Let op, dat is dus ook zo als het bewind wel goed gaat. Ook dan is het heel ingrijpend, want je autonomie wordt drastisch ingeperkt en dat mag niet zomaar. Het bewaken van die autonomie, dat is geen gunst, dat is een mensenrecht. Ook als gemeente hebben we daar een verantwoordelijkheid in. Ik heb een college gezien de afgelopen jaren dat vooral naar de rechtbank wees, want zij zijn toch verantwoordelijk voor de controle van bewindvoerders? Maar, voorzitter, zo makkelijk schuif je mensenrechten niet van je af. Ik ben blij om te zien en eerlijk gezegd ook best trots op mezelf dat na jarenlang agenderen, soms tot vervelens toe, want daar begint Reitema weer over armoede, schulden en bewind, maar al dat gebuffel heeft er wel toe geleid dat de gemeenteraad op meerdere momenten deze periode heeft gezegd zo niet langer. Het klopt. De schuldenindustrie, die bestaat en moet aangepakt worden. De bewindvoering kan beter en Rotterdammers verdienen een stem. Niet alleen de raad ziet dit in, ook onze derde wethouder van buiten staat hiervoor open. Ik voel me ook door haar gehoord. Daarmee is er ook meer erkenning voor de verhalen van al die Rotterdammers die nu onder bewind staan en ooit nog onder bewind komen te staan. Maar we zijn er nog niet. Zestien miljoen euro, dat is een heel armoedefonds per jaar. Zoveel gaat

van onze gemeentekas linea recta naar bewindvoerders, die deze mensen moeten helpen. Dit is de grootste kostenpost binnen armoede en schulden deze periode en dat zal ook niet zo snel veranderen. Het is zaak dat wij hier scherp op zijn als controleurs, als raadsleden, ook in de volgende periode. Als gemeente hoor je dus naast je inwoners te staan, ook als ze onder bewind staan. Niet alleen omdat de mensenrechten dat zeggen, ook omdat het moreel en logisch is om dat te doen. Mijn initiatiefvoorstel is uitvoerig besproken in de commissie. Ik was eerlijk gezegd stiekem wel een beetje bang dat het een korte bespreking zou worden, omdat het toch wel een vrij technisch onderwerp is, maar ik moet ook eerlijk bekennen dat ik wel kippenvel kreeg van deze commissie, want mijn collega-woordvoerders gingen helemaal los. Het was een hele goede bespreking en ik ben blij om te zien dat de kennis over dit onderwerp ook dus flink is opgebouwd deze collegeperiode. Ik heb naar aanleiding van onze commissiebespreking een aantal aanpassingen gemaakt in het voorstel. Die nieuwe versie is ook geüpload en ik heb dus in blauw gemarkeerd welke passages zijn aangepast. Het raadsvoorstel gaat dus over 10 maatregelen en we gaan dus straks los stemmen over de maatregelen. Ik kan me ook voorstellen, van deze bespreking die we nu nog hier hebben, dat er misschien nog wat wijzigingen aankomen. Daar sta ik ook voor open om dat eventueel nog via een amendement of een andere weg te veranderen. Ik wil wel nog 2 maatregelen tot slot toe toelichten. Ik zal ze niet alle 10 langsgaan. Daarvoor mogen jullie het voorstel zelf gaan bekijken. Maar de eerste is toch echt de onafhankelijke belangenvereniging. Want elk jaar betaalt dus de gemeente 22.000 euro via haar NVVK-lidmaatschap en dat is 22.000 euro die dus rechtstreeks naar de lobby gaat voor betere wetgeving voor de belangen van bewindvoerders en schuldeisers. Maar dan vraag je je natuurlijk af, wie lobbyt nou voor betere wetgeving voor die mensen onder bewind? Dat is er dus nog niet. Ik vind dat de gemeente Rotterdam het voortouw moet nemen in het oprichten van zo een onafhankelijke belangenvereniging. Partijen bij elkaar brengen, net zoals de wethouder dat afgelopen maandag ook deed in de Kuip. Het tweede is het inclusiepact. Dat is ook een maatregel waar ik meer informatie over heb toegevoegd in het voorstel. Het leidde ook tot wat vragen in de commissie. Dat snap ik ook. Dat gaat over de ondersteunde besluitvorming. Ondersteunde, dus niet een ondersteunende. Een belangrijk verschil. Dat is nog in een vrij vroeg stadium. Het ministerie van VWS heeft aangekondigd met een inclusie act aan de gang te willen gaan. Het komt erop neer er worden nu mensenrechten geschonden, omdat er dus over de mensen heen wordt beslist, zonder hen daar goed bij te betrekken. Dus we moeten van een substitute decision-making naar een supportive decision-making gaan en de gemeente kan daarbij dus een hele belangrijke rol vervullen. Dat is een hele korte versie van waar het over gaat. De gemeente Rotterdam, die zou dus een uitstekende deelnemer kunnen zijn van dat inclusiepact, waar dus VWS mee aan de gang gaat. Daar gaat die maatregel over. Voorzitter, ik heb het kort geprobeerd te houden. Ik ben ook niet eens ingegaan op het verschil tussen schuldenbewind en toestandsbewind, want dan kan ik nog een paar uur praten. Dat zal ik niet doen. Dus kijk vooral naar het initiatiefvoorstel. Laat me ook vooral weten gedurende de dag als je nog vragen hebt. Stem vooral voor de maatregelen voor een mens boven markt.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Reitema. Dan is het nu aan de raad voor degenen die daar ook vragen of opmerkingen over hebben. De eerste op mijn lijstje is de heer Crielaard.

De heer CRIELAARD (Ir): Dank u wel voorzitter en dank ook aan mevrouw Reitema voor deze toelichting en het initiatiefvoorstel. Ik was niet bij de commissiebehandeling, dus ik ben ook niet losgegaan, maar ik zal dat nu ook niet doen, maar wel mijn inbreng. Laat ik beginnen met te zeggen dat ook Leefbaar Rotterdam vindt dat klachten van Rotterdammers onder bewind serieus moeten worden opgepakt, maar dan wel klachten waarvan we kunnen vaststellen dat ze ook valide zijn. Precies daar zit wat ons betreft een groot probleem in dit initiatiefvoorstel. Het voorstel leunt op meldingen die via het meldpunt van mevrouw Reitema zijn verzameld, maar we weten simpelweg niet hoeveel van deze meldingen ook feitelijk juist zijn. Dat is essentieel, want mensen staan niet voor niets onder bewind, vaak vanwege omstandigheden

die niet aan hen te wijten zijn, maar ook verslaving, een verstandelijke beperking of omdat zij gewoon simpelweg langdurig niet met geld konden omgaan. In zulke situaties hoort het erbij dat iemand soms nee te horen krijgt, niet om te pesten, maar om tegen zichzelf in bescherming genomen te worden. Dat maakt een melding bij zo een meldpunt nog niet automatisch een misstand. Daarnaast wil ik benadrukken dat het college wel herhaaldelijk heeft gevraagd om de binnengekomen meldingen door te geleiden naar de gemeente en rechtbank. Zoals wij kunnen lezen, is dat niet gebeurd. Als de instanties die verantwoordelijk zijn nooit iets ontvangen, kunnen ze ook niet handelen. Dan kun je moeilijk stellen dat het systeem dan ook tekortschiet. Voorzitter, er staan in het initiatiefvoorstel ook elementen die we in Rotterdam allang uitvoeren en soms zelfs beter. Neem de nazorg. Via Gers met Geld bieden we al ondersteuning richting financiële zelfredzaamheid. Dat is nu vrijwillig, maar ik stel wel de vraag of we zo een traject niet juist verplicht zouden moeten stellen om eventuele terugval te voorkomen. Dat is pas investeren in mensen. Leefbaar Rotterdam kan zich vinden in de 10 inhoudelijke afwegingen die het college maakt. Dat is een realistische en evenwichtige lijn, maar we gaan niet mee in voorstellen die gebaseerd zijn op meldingen waarvan de validiteit dus onbekend is en die bovendien nooit op de juiste plek terecht zijn gekomen. We blijven kiezen voor bescherming van kwetsbare Rotterdammers, duidelijke kaders en een aanpak die werkt, niet alleen 1 die goed klinkt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mijnheer Crielaard. Dan is nu het woord aan mevrouw Maassen. Heeft u een interruptie, de heer Leewis? Excuus.

De heer LEEWIS (gl): Voorzitter, 1 vraag aan de heer Crielaard. Want hij zegt het is nergens op gebouwd, maar de heer Crielaard ziet toch ook dat er zeer regelmatig bewindvoerders worden veroordeeld voor de rechtbank wegens fouten in de bewindvoering? Dat lijkt mij alle redenen om hier eens goed kritisch naar te kijken.

De VOORZITTER: De heer Crielaard.

De heer CRIELAARD (lr): Ik zeg ook niet dat ze nergens op zijn gebaseerd, maar de validiteit van de meldingen in het meldpunt zijn niet te controleren. Zelfs het verzoek van het college om die door te geleiden is geen gehoor aan gegeven.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen, u heeft het woord.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het is inspiratievol om te zien hoezeer mevrouw Reitema betrokken is bij de mensen die in de schuldhulpverlening zitten en onder bewind staan. Chapeau daarvoor. Een andere inspiratiebron die ik heb gevonden als raadslid is het boek 'Eigen schuld' van Jurenne Hooi. Dat is een directeur geweest in Amsterdam ook van een organisatie die helpt bij schuldhulpverlening en onder bewind gestelden. Ik wil een vraag stellen aan de wethouder. De auteur doet in haar boek een pleidooi om menselijke maat te combineren met duidelijke regels. Mensen weten aan de voorkant waar ze aan toe zijn, maar we geven de mensen in het veld ook de beleidsmatige ruimte om maatwerk toe te passen daar waar de individu, die op dat moment in de schuldhulpverlening zit, aan toe is. Mijn vraag is aan de wethouder, hoe kijkt de wethouder daartegenaan? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voorzitter en veel dank aan mevrouw Reitema voor het indienen van het initiatief. Het past ook echt bij u. U bent vanaf dag 1 en eigenlijk dag 0, toen u nog niet eens in de raad zat, want toen kenden we u al, hiermee bezig. Dus hulde daarvoor, een blijk van vasthoudendheid en goede voorstellen. Dus veel dank daarvoor. Wij hebben in grote lijnen als CDA steun voor het initiatief, alleen op één punt, en dat komt dan uiteindelijk neer op 2 van de punten die worden voorgesteld van het team,

twijfelen we een beetje is dit nu de rol van de gemeente. Dat gaat over punt 1, die belangenvereniging, die u zelf nog aanstipt als belangrijk punt aan het einde van uw betoog. Tegelijkertijd denken wij hier hebben we toch de Brede Raad voor of hier zouden we de Brede Raad voor moeten hebben. Dus mijn vraag aan mevrouw Reitema is, waarom kan de Brede Raad dit wat haar betreft niet doen? Of is dat ook een mogelijkheid en een vorm die zij voorstelt? Ten tweede, dat gaat dan over het derde voorstel over het loket, dat is vaak natuurlijk een voorstel wat ook in politieke context wordt gedaan en tegelijkertijd hebben we dus ook al veel ingangen en loketten. Ook daar weer een beetje dezelfde vraag van is hier niet al een logische ingang voor en gaat het dan niet veel meer over het bekendmaken van die plek waar je heen kunt dan weer het inrichten van een nieuw loket. Dus het gaat vooral over pakken wij een rol ergens om iets nieuws te creëren van iets wat er misschien al wel is en verbeterd kan worden. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Het woord is aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel en dank ook voor dit initiatiefvoorstel. Er is inderdaad veel mis met de bewindvoering. Ieder voorstel wat een poging doet om dat te verbeteren, dan zijn wij daar op voorhand voor. Maar in de reactie op het oorspronkelijke voorstel werd door het college gezegd dat een aantal voorstellen onwenselijk, of onnodig en/of onwettig waren. Dan met name dat laatste is natuurlijk voor de ChristenUnie belangrijk. Wij moeten niet onwettige voorstellen aannemen. Ik kon het niet zo goed vervolgens in het nieuwe voorstel terugzien of dat punt van die onwettigheid goed gepareerd is in dit voorstel en of u het met elkaar eens bent dat er nu geen voorstellen worden gedaan die onwettig zijn. Dus dat is ook een vraag aan de wethouder. Als u nu naar het herziene voorstel kijkt, doen wij dan geen voorstellen die onwettig zijn?

De VOORZITTER: Dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Het is ook wel belangrijk om een compliment te geven aan mevrouw Reitema als het gaat om dit dossier, waar ze echt wel heel veel tijd en energie in heeft gestoken. Dat is terecht. Nogmaals ook veel waardering vanuit mijn kant. Er staan inderdaad wel een aantal sympathieke voorstellen in. Tegelijkertijd weten we dat bewindvoering een beetje lastig ligt met de rol van de rechtbank et cetera. Ik had wel ongeveer dezelfde vragen als de heer Segers over de belangenvereniging. Misschien ook in combinatie met het melden van klachten, is dat dan ook iets wat mevrouw Reitema daarin terug zou willen zien? Want het is natuurlijk te gek dat een fractie als de Partij van de Arbeid een meldpunt moet gaan initiëren dat daar klachten binnenkomen, dat die daar blijkbaar dus ook binnenkomen, terwijl dat op een andere manier en veel makkelijker zou moeten kunnen. Ik zat gisteravond nog een beetje te googelen naar dien een klacht in bij je bewindvoerder. Je komt niet op een fijne plek waar je makkelijk een melding of een klacht kunt indienen. Dus dan is de vraag aan de wethouder, hoe kijkt zij daartegenaan? Is dat transparant en makkelijk genoeg voor mensen die soms ook heel veel moeite zouden kunnen hebben met het indienen van een klacht? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Laat ik inderdaad starten met een dank aan de indiener. Ik weet uit ervaring hoeveel werk het is. U heeft hier ook veel tijd en energie in zitten en het gaat u aan het hart. Dat vind ik mooi om te zien. Wij vinden als VVD dit ook een ongelooflijk belangrijk thema, want je wil natuurlijk mensen niet opzadelen met schulden en preventie. Nazorg, heldere communicatie, goede informatie zijn inderdaad cruciaal om Rotterdammers weer zelfredzaam te maken. Daar staan wij wat de Rotterdamse VVD betreft ook pal achter. Waar wij wel principieel van mening over verschillen, is de rol van de gemeente hierin. Wat ons betreft is dat dus niet sancties opleggen aan privaat

bewindvoerders bijvoorbeeld, zwarte lijst of de rol van de rechter overnemen. Dus ik vraag me wel af waarom u daar zoveel nadruk ook op legt in uw plan. In ieder geval wil ik meegeven dat we dan naar dat soort onderwerpen wel heel kritisch zullen kijken welke punten we dan vervolgens kunnen steunen en welke niet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen? Dat is niet het geval. Mevrouw Reitema, wilt u en kunt u al reageren op de vragen?

Mevrouw REITEMA (pvda): Dank. Ook hier veel interessante vragen, dus dank daarvoor. Ik ga ze chronologisch langs. Leefbaar Rotterdam, die begon over de meldingen. Waarom zijn die niet openbaar? Daar is het in de commissie ook uitgebreid over gegaan. De heer was er niet zelf bij, maar hopelijk heeft hij het wel teruggekeken. Maar als ik het zo hoor, vrees ik van niet. Want daarin heb ik ook mijn moeite uitgelegd, mijn worsteling, want we hebben dus heel veel meldingen gekregen en ik ben heel blij dat mensen dus over hun schaamte ook heenstappen om dat te doen, maar dat zijn wel hele vertrouwelijke meldingen. Dus ik wil niet hun vertrouwen schenden of hun privacy schenden en maar gewoon klakkeloos die meldingen doorsturen. Dus ik wil heel graag weten hoe kan ik op een goede manier nog meer informatie uit die meldingen krijgen. Ik heb natuurlijk als raadslid de rode lijnen uitgehaald. Los van die meldingen zijn er ook zat nieuwsberichten, zoals GroenLinks ook nog heeft benadrukt, die aantonen wat er misgaat in bewindvoering. Hopelijk is dat al genoeg aanleiding voor Leefbaar Rotterdam om te onderkennen dat er van alles misgaat. De rode lijn die ik uit de meldingen heb gehaald, dat komt ook overeen met de nieuwsberichten, dat is dat bewindvoerders onbereikbaar zijn, dat schulden erger worden, dat mensen niet gehoord worden, dat er over hen beslist wordt zonder met hen, dat er mensenrechten geschonden worden. Dat lijkt mij allemaal reden genoeg om een initiatiefvoorstel te maken. Los daarvan, wij zijn natuurlijk raadsleden, volksvertegenwoordigers. Leefbaar Rotterdam, dat is volgens mij ook een partij die zegt veel contact te hebben met haar inwoners. Dan kom je namens de inwoners kom je naar de raad, schimmelwoningen, ik kijk Vanessa aan, ga je namens de en zeg je ik heb dit gehoord. Als ik al die meldingen zie en mijn interpretatie en samenvatting daarvan maak, hoop ik wel dat mijn collega mij wel gelooft dat die meldingen bestaan en oprecht zijn. Ik snap het punt dat er echt wel mensen die onder bewind staan zijn die zeggen ik wil gewoon meer leefgeld terwijl dat geld er niet is. Die filter heb ik ook toegepast en dat heb ik ook toegelicht in de commissie. Dus dat onderken ik ook. Maar ik hoop wel dat mijn collega raadslid van Leefbaar mij wel vertrouwt op de signalen die ik krijg uit de stad, dat ik die in met integriteit hier naar de raad breng.

De VOORZITTER: De heer Crielaard.

De heer CRIELAARD (lr): Fair enough. Ik heb hem wel teruggekeken overigens ter voorbereiding. Ik bestrijd ook niet het hebben van een meldpunt, want ik denk dat dat als partij ook juist heel goed is. U zegt ook terecht we hebben ook de schimmel, we hebben de erfpachttour, et cetera, maar het gaat er wel om de rode lijn ook prima, maar die klachten die dan ook binnenkomen, die meldingen die ook binnenkomen, geleid die ook door naar de juiste plek.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): We zijn bij de rechtbank ook langs geweest over het meldpunt. Dus dat hebben we ook al eerder gehad. Daar hebben we ook gezegd we krijgen deze meldingen binnen, wat kunnen we dan doen? Daar hebben we in ieder geval de werkafpraak mee dat als wij meldingen zien die vooral over 1 kantoor gaan in de regio Rotterdam, dat we die direct mogen doorgeleiden en het kantoor mogen noemen bij de rechtbank. Dus die stap is zeker al achter de schermen ook gemaakt. In de commissie hebben we natuurlijk ook met de wethouder gesproken. Die gaf ook aan laten we kijken naar een manier, desnoods met een

andere dienstverlening, om te kijken hoe kunnen we, terwijl we de privacy en het vertrouwen waarborgen van die melders, toch meer informatie eruit halen en daar iets meer mee doen. Ik heb ook met VWS gesproken, wat je misschien ook in mijn bijdrage net hebt gehoord. Die gaf ook de tip, en dat ga ik ook doen, dat we natuurlijk op het meldpunt zelf ook een terugkoppeling kunnen doen van dit hebben we met jullie meldingen gedaan, zoveel meldingen zijn er binnengekomen, zoveel binnen Rotterdam of buiten Rotterdam, en dit is de rode lijn van de meldingen. Dus dat zijn wel wat verbeterpunten die we achter de schermen hebben besproken gedurende dit traject.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Ik snap inderdaad dat je niet alles zomaar gaat doorgeleiden in verband met privacygevoelige kwesties et cetera, maar was het niet een optie geweest, of misschien kan het nog steeds hoor, dat mevrouw Reitema bij de melders aangeeft vindt u het oké als wij deze gegevens delen? Misschien dat dat het makkelijker zou kunnen maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): We hebben in ieder geval wel een vervolgvraag vindt u het oké als wij contact ook met u opnemen of heeft u behoefte aan een vervolg. Dus dat soort vragen zijn er wel. De vraag of wij de gegevens mogen delen, heb ik nu niet gezet, omdat ik hem ook laagdrempelig wil maken. Ik weet gewoon dat mensen heel erg huiverig zijn en ook heel veel wantrouwen hebben naar instituties, dus ik wilde dat risico niet nemen uit de vrees dat mensen dan geen melding willen doen uit de angst dat het doorgeleid gaat worden. Dus daarom dat wij hebben gezegd vindt u het goed, wilt u dat er contact met u opgenomen wordt? Zo ja, dan kunnen we dat doen en dan zou je die vervolgvraag kunnen stellen. Dit zijn dus allemaal overwegingen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): U hoefde het niet meteen af te breken. Doordat u zei institutioneel wantrouwen, dat triggerde mij. Heeft u dat ook op meerdere plekken gemerkt? Dat hebben mensen ook tegen u gezegd en op welke manier dan? Kunt u daar iets meer over vertellen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Het is aan de ene kant wantrouwen, maar dat is breder dan alleen dit onderwerp. Kijk naar het toeslagenschandaal, er is gewoon wantrouwen richting instituties en de overheid om open boek te doen. Dat is volgens mij algemeen bekend, maar het gaat ook om de laagdrempeligheid. Dus we weten je kan altijd naar de rechtbank een mailtje sturen met een klacht, alleen heel veel mensen beseffen zich dat niet, weten dat niet of weten niet hoe dat te doen. Dus het wordt als niet laagdrempelig ervaren. Dat is ook een vraag in het meldpunt, heeft u contact opgenomen met uw gemeente en wat is daaruit gekomen? Daar hebben ook heel veel mensen gezegd we hebben contact genomen met de gemeente, maar daar kwam ik geen steek verder.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw REITEMA (pvda): Dus dat was de reactie op Leefbaar Rotterdam. Ik hoop dat met deze antwoorden ik wel alsnog op uw steun kan rekenen, ook omdat ik weet dat in de vorige periode ook vanuit Leefbaar Rotterdam juist ook op dit onderwerp is ingezet, over de lijst met slechte bewindvoerders, om die te publiceren. Daar is veel geschiedenis vanuit uw partij, dus

ik hoop en reken wel op uw steun daarin. D66 had het over die rechten en plichten en hoe weet nou waar je aan toe bent als je onder bewind gesteld wordt, in ieder geval zo heb ik hem opgeschreven. Mevrouw Maassen kijkt me heel verbaasd aan, maar ik ga hem toch hier beantwoorden zoals ik hem heb onthouden. Want een van de moties die we ook deze periode hebben ingediend, dat is dat we een simpele one pager zouden willen meegeven aan mensen onder bewind, en dan vooral mensen die onder bewind staan van de convenantpartner, met een heel simpel overzicht van wat zijn je rechten en plichten en ook waar kan ik terecht. Nou is inmiddels de wereld gelukkig voortgegaan, voortschrijdend inzicht. De rechtbank geeft dus ook een one pager nu mee. Die heb ik ook. Die kan ik ook aan je laten zien. Maar dat staat best wel goed op hier heb ik recht op en hier kan ik heen bij een klacht. Dus zo een one pager krijgen mensen nu wel, maar ik denk wel dat we daar altijd nog eens stapje verder kunnen gaan, zeker met convenantpartners.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik had mijn vraag gericht aan de wethouder, omdat ik denk dat er ook wat aan de uitvoerende kant te winnen is in duidelijkheid, maar ook maatwerk. Ik ben heel blij met dit antwoord ook, maar ik denk ook dat juist de mensen die aan de andere kant van de balie zitten kunnen afwisselen in de stijl die ze toepassen. Dat heb ik in ieder geval ook geleerd uit dat boek, dat dat nodig is om effectief te zijn in die schuldhulpverlening.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Helder. Het lijkt me goed dat de wethouder daarop terugkomt. Het CDA vroeg over de belangenvereniging. Goed dat u daarover begint, want dat wil ik ook de wereld uit helpen. Het is niet zo dat ik wil dat de gemeente zelf die belangenvereniging is of opricht, maar ik wil dat de gemeente een kartrekker rol op zich gaat nemen om die belangenvereniging op te gaan richten op landelijk niveau, waar je dus partijen, zoals door het CDA genoemd, bij elkaar kan brengen. Dus je kan ook een landelijke cliëntenraad, misschien zelfs de FNV, Humanitas. Ik weet je hebt best wel veel organisaties die heel relevant zijn in het oprichten van zo een belangenvereniging. Mijn vraag is dus vooral, kan de gemeente Rotterdam een voortrekkersrol nemen om die partijen bij elkaar te brengen en te zorgen dat dit tot stand gaat komen? Want ik moet eerlijk bekennen dat ik dat zelf heb geprobeerd en wilde doen. Daar heb ik het ook veel met de SP, met Tom Breedveld, over gehad en samengewerkt. Maar eerlijk gezegd is het voor mij als raadslid gewoon geen doen om dat op te richten. Daarbij komend, ik ben partijdig. Ik ben de PvdA. Ik vind niet dat het een partijkleur moet hebben, dus daarom wil ik graag dat de gemeente de kartrekker wordt en zorgt dat landelijk die partijen bij elkaar worden gebracht en die vereniging vorm gaat krijgen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank. Ik kan dat volgen. Ik had ook nog specifiek in mijn vraag benoemd de rol van de Brede Raad. Zou u dat zich kunnen voorstellen bijvoorbeeld dat wij als gemeente zouden vragen aan de Brede Raad om daar een voortrekkersrol in te nemen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Dat zou zeker kunnen. Als het maar gebeurt. Dan had u een vraag over het loket. Dat vind ik ook een hele goede vraag, want dat wil ik ook graag de wereld uit helpen. Ik wil absoluut niet weer dat er een nieuw loket bijkomt. Dus dat zijn ook wijzigingen die ik heb aangemaakt in de herziene versie. Op dit moment staat dus de gemeente niet in contact met onder bewind gestelde Rotterdammers. Uit eerdere uitvragen deze hele periode

bleek dat ook keer op keer. Er wordt wel gesproken met bewindvoerders, maar niet met mensen onder bewind. Dat klopt niet. Hoe ik dat voor me zie, is dat je achter de schermen wel die kennis hebt en dat zij dus ook met Rotterdammers onder bewind in contact gesteld kunnen worden, maar niet er op de eerste lijn, dus aan de voorkant, een nieuw loket komt, maar wel dat als je 14 010 belt, als je via de centrale ingang bij de gemeente komt, dat zij wel weten die persoon heeft een vraag over bewind, daar hebben wij de juiste expertise voor in huis.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voor die antwoorden. Helder. Dan zou ik allebei de vragen willen doorpassen naar de wethouder. Welke rol ziet zij voor de Brede Raad weggelegd als het gaat over zo een voortrekkers rol voor zo een belangenvereniging, als ze dat al steunt? Twee, ziet zij mogelijkheden om in een bestaand loket deze functie vorm en inhoud te geven, zodat er bereikt wordt wat mevrouw Reitema zegt? Dank.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Dan had de ChristenUnie een terechte vraag over onwettig, want daar schrok ik ook van in de collegereactie. Er is dus geen concrete aanleiding voor wat er onwettig aan is. Dus het is volgens mij vooral onwenselijk, maar het onwettige heb ik er niet uit kunnen halen. Wellicht dat de wethouder daar nog wat over kan toelichten, maar achter de schermen heb ik daar dus geen hard antwoord op gekregen. Want dat wil ik absoluut niet, ik wil geen onwettige dingen. De belangenvereniging, daar begon ook DENK over, over het meldpunt wat je daarmee zou kunnen combineren. Ook heel interessant. Zoals jullie wellicht ook in Vers Beton hebben kunnen lezen, heeft de PvdA ontzettend veel moties ingediend deze periode. Een van de moties ging ook over een meld- en adviespunt van de gemeente. Want het zou natuurlijk heel fijn zijn als juist wel meldingen bij de gemeente gedaan kunnen worden en dat er niet een partij moet zijn, zoals de PvdA, die dan zelf maar een meldpunt moet gaan oprichten. Helaas is dat toen wel weggestemd, dat idee, ook door uw fractie, en dat heeft mij genoodzaakt om het meldpunt dan maar zelf op te richten. Maar ik zou het heel fijn vinden als er wel vanuit de gemeente een meld-/adviespunt komt. Ik vind het wel belangrijk dat het dan slash adviespunt is, want melding klinkt gelijk alsof er iets mis moet zijn, maar het kan ook gewoon zijn dat mensen vragen hebben van ik krijg geen leefgeld of ik moet naar de tandarts mijn kies trekken en mijn bewindvoerder reageert niet. Klopt dat wel? Dus soms zijn het ook gewoon vragen en niet per se dit is gelijk fout, ik moet dit melden. Dus ik zou heel graag een meld-/adviespunt willen vanuit de gemeente en dat is dus ook een eerdere motie. Als die steun er is, kan ik die prima opnieuw nog indienen deze periode. Nogmaals, wel goed om te weten, ook voor de mensen die meekijken, ik zei het net ook al, als je dus een klacht of melding hebt, de officiële weg is dus wel dat je naar de rechtbank een mailtje kan sturen met jouw klacht over een bewindvoerder. Dus dat kan. Dan de VVD, rol van de gemeente. Daar verschillen wij natuurlijk van mening. U bent een liberaal en ik ben een sociaaldemocraat, dus ik zie de rol van de gemeente en de overheid heel anders dan u. Ik geloof wel dat de gemeente een grote rol heeft in het bijstaan en naast staan van inwoners. Meer dan dat zij het handje boven de hoofd van de markt moet houden, vind ik dat ze dus naast de Rotterdammers moet staan. Maar het gaat ook vooral om de mensenrechten. Het VN-verdrag heb ik ook aangehaald in het initiatiefvoorstel. Daar ging ook het artikel over gisteren in de Volkskrant van een bewindvoerder. Dan ga ik het toch stiekem wel daarover hebben, want je hebt dus schuldenbewind en toestandsbewind. Vooral bij toestandsbewind zien we dat er zonder instemming van mensen over de mensen beslissingen worden gemaakt. Dat is niet juist. Sterker nog, dat is in strijd met het VN-verdrag Handicap. Daar vloeien wel verplichtingen uit voort voor alle overheidslagen, waaronder de gemeente. Dus de gemeente heeft daar wel degelijk een rol in om die mensenrechten te waarborgen. Daar gaat dus vooral die maatregel over. Dat inclusiepact, die gaat daar vooral over. De slechte

lijst van bewindvoerders, waarom ik dat nou zo belangrijk vind, dat is ook een punt waar Leefbaar Rotterdam in de vorige periode heel veel over heeft gedaan politiek gezien. Daar ben ik ook aan het begin van deze periode heel veel mee bezig geweest. Want wat dus zo gek is, is dat als je onder bewind staat zelf, dan sta jij dus op een openbare lijst. Dus ik sta onder bewind. Mijn naam is Reitema. Je kent mijn geboortedatum. Als je die 2 gegevens hebt en je gaat naar die website, dan kan je gewoon zien dat ik onder bewind sta. Ik vind dat gek. Dan denk ik dan wil ik ook dat er een lijst is van alle bewindvoerders met over of ze het goed doen of niet goed doen, maar vooral zijn er rechterlijke veroordelingen geweest of niet. Die informatie is in principe openbaar, want er zijn rechterlijke uitspraken. Waarom bundel je dat niet gewoon en maak je dat inzichtelijk voor de mensen? Wij hebben natuurlijk een convenant. Daar staan iets van 144 bewindvoerders inmiddels bij, Rotterdamse bewindvoerders. Het zou natuurlijk heel mooi zijn als je ook op die site van kan zeggen misschien is er een keer een oordeel geweest dat ze wat meer specificatie moesten opgeven, of misschien is er zelfs een veroordeling geweest of misschien is er geschiedenis van partijen. Dat hebben we ook gezien, dat er convenantpartners waren die werden veroordeeld door de rechter voor grove fouten, die vervolgens uit het convenant geschopt zijn, zet dat dan ook op je pagina: let op, dit is een voormalig convenant bewindvoerder, maar die is inmiddels veroordeeld. Ik geloof dat daar net zoveel transparantie over mag zijn op zijn minst als dat ze over mensen onder bewind online gooien. Dat was het.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik ook naar de wethouder of zij nog antwoord heeft op de vragen die aan haar gesteld zijn.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Zeker. Het is de bedoeling dat ik nu antwoorden geef op de vragen die hier nu net gesteld zijn toch? Dan ga ik naar de vraag van mevrouw Maassen. Over het boek 'Eigen schuld', ik ken de schrijver en ze heeft mij haar boek 2 jaar geleden zelf overhandigd. Ik heb het ook gelezen. Wij bieden al maatwerk, maar ik wil toch een goed onderscheid maken. Maatvoering bij onderbewindstelling is niet mogelijk voor de gemeente, want de gemeente staat dan in die zin buitenspel. De bewindvoerders, die moeten hun werk doen, dus dan kan er geen maatwerk meer worden verzorgd, maar wel bieden we maatwerk op het moment dat iemand een schuldhulpmaatje krijgt of in een traject zit voor budgetbeheer. Dan wordt er al wel degelijk maatwerk toegepast en hoe we het beste die Rotterdammer kunnen helpen om weer uit de schulden te komen en ook om daaruit te blijven. Over dat laatste, daarover ben ik in gesprek met de organisatie om te kijken of we die nazorg nog beter kunnen inrichten en nog beter kunnen verstevigen, zodat mensen ook niet weer terug de schulden inkomen. Dus zover mijn antwoord op het maatwerk en ook als het gaat over bewindvoering. Ik had een vraag van de heer Vonk over onwettig. Ik zie dat toch iets anders dan mevrouw Reitema, omdat, met name als het gaat over die actieve controle en sancties opleggen als gemeente aan bewindvoerders, wij hebben daar geen wettelijke grondslag voor. Ook gezien het verwerken van gegevens in het kader van de AVG kan ik dat niet doen. Ik begrijp heel goed dat het oneerlijk voelt, wat mevrouw Reitema aangeeft, dat er wel een lijst is van mensen die onder bewind staan en er niet op die manier een lijst is van bewindvoerders waar het niet goed mee gegaan is, maar het is niet een bevoegdheid van de gemeente om daarover te communiceren, want het is echt een bevoegdheid van de rechtbank om dat te doen als zij dat al kunnen doen. Maar die ligt dan niet bij de gemeente. Als ik dat wel zou doen, dan zou er iets onwettigs voorvallen, omdat ik me dan niet aan de afspraken en de wet houd. Hoe kijk ik aan, een vraag van DENK, tegen het indienen van klachten over bewindvoerders? Ik heb daar een week of 2, 3 geleden over gesproken met de rechtbank en ik heb aangegeven dat ik die klachtenprocedure wel wat moeilijk vind. Wat bedoel ik daarmee? Er wordt eerst gezegd dat als je als onder bewind gestelde een klacht hebt over je bewindvoerder, dat je dan contact op moet nemen met je bewindvoerder. Dan vragen we aan mensen die al in een zeer kwetsbare positie zitten om zich uit te spreken tegen hun eigen bewindvoerder. Dat vind ik best veel gevraagd en ik heb dat ook aangegeven bij de rechtbank. Zou dat niet op een andere manier kunnen? Zou daar niet in die one pager, waar

mevrouw Reitema het ook over heeft, iets in opgenomen kunnen worden dat als je problemen hebt met je bewindvoerder, dat je die stap kan overslaan en dat je direct bij een rechtbank terecht kan via een e-mailadres, of een warm contact of iets dergelijks? De rechtbank begreep mijn zorg wel en wij zijn in gesprek om te bekijken hoe zij dat op een andere manier kunnen inrichten. We kunnen niet verwachten van een rechtbank dat zij direct nadat het gesprek met mij heeft plaatsgevonden hun hele procedure gaan omgooien, maar zij zijn wel bereid om daarnaar te kijken. Ik nodig mevrouw Reitema dan ook uit om met mij samen in gesprek te gaan om te kijken hoe wij die klachtenprocedure kunnen verbeteren en ook hoe wij eventueel een meldpunt zouden kunnen oprichten. Met wij bedoel ik niet de gemeente, maar andere partijen en dat de gemeente daar inderdaad een voortrekkersrol in pakt. Maar ik kom daar ook nog op terug als we de verschillende 10 punten gaan doornemen die in het initiatiefplan staan. Dan had ik nog een vraag van mevrouw van mijnheer Segers. Welke rol zie ik voor de Brede Raad 010? Twee weken geleden ben ik daar geweest, heb ik gesproken met mensen die onder bewind stonden en hebben we een gezamenlijke klantreis gemaakt om te kijken waar kan het in de dienstverlening beter. Dat spitst zich wel toe in alle eerlijkheid op onze eigen interne processen bij de gemeente, want daar kan ik de meeste invloed op uitoefenen. Ik zou moeten vragen aan hen of zij een rol kunnen spelen in het opzetten van een meldpunt en hoe dat eruit zou komen te zien. Ik ga hier niet zeggen ik zie voor hen daar meteen een rol, maar ik wil dat wel verkennen, ook hoe zij zelf die rol zien, want het vraagt ook wel wat aan een Brede Raad 010 om daadwerkelijk een meldpunt te zijn. Zij zijn nu een adviespunt voor ons en geven advies.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dat was ook niet mijn vraag. Mijn vraag was of zij een rol konden spelen in het kartrekken van het proberen zo een belangenvereniging in de lucht te krijgen. Dit ging specifiek over die belangenvereniging. Ik dacht dit lijkt me niet echt aan de gemeente. Het zou meer een verzoek aan de Brede Raad moeten zijn.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Ik wil die best meenemen, om te kijken of zij daar ook een rol in zien. Ik wil niet hier staan en zeggen dit is hun rol, want zo werkt het niet. Dus ik ben zeker bereid om dat met ze te bespreken, of zij daar voor zichzelf een rol in zien om die kar dan te trekken.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Ik heb de vragen beantwoord.

De VOORZITTER: Hartelijk dank daarvoor. Dan kan de indiener nog reageren op de bijdrage vanuit het college. De heer Segers-Hoogendoorn heeft nog een vraag.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Mijn vraag is nog niet beantwoord, want ik stelde 2 vragen aan de wethouder en ook overigens aan mevrouw Reitema. Dus dit is in technische tijd. Dank. Die tweede vraag die ik stelde ging over dat meldpunt. Die eerste ging over die belangenvereniging. Heeft de Brede Raad daar een rol in? U heeft toegezegd ik ga ze vragen of zij daar een rol in kunnen spelen. Mijn tweede vraag ging over een meldpunt en mijn kritische vraag aan mevrouw Reitema was niet weer een meldpunt extra. Zij zegt dat wil ik ook niet. Mijn vraag aan de wethouder is, is er een bestaand meldpunt waar de wethouder van zegt hier kan ik die functie goed aan toevoegen? Dat was mijn vraag.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Ik zou niet zo uit mijn hoofd kunnen zeggen dat er een meldpunt is waar het makkelijk bij kan. Dat zou ik verder moeten onderzoeken. Maar wat ik wel heb gevraagd aan de rechtbank, is of zij daar ook een rol in zouden kunnen spelen. Daarover voeren wij ook die gesprekken. Het gesprek wil ik ook graag met mevrouw Reitema voeren samen met de rechtbank hoe we de signalen die nu zijn binnengekomen bij het meldpunt, hoe we daar ook meer mee zouden kunnen doen. Dus die gesprekken lopen, maar het is niet zo dat de rechtbank al heeft gezegd wij pakken hem op en wij gaan het meldpunt inrichten. Maar nogmaals, daar zijn we wel mee bezig. De gedachten zijn zich aan het vormen.

De VOORZITTER: Dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Volgens mij ging de vraag ook vooral over dat we niet weer een nieuw loket moeten gaan inrichten, dus of er iets is in de bestaande structuren van de afdeling nu waar dat terecht kan. Er is wel een team regie Bewindvoering, dus daar zit ik dan aan te denken. Maar dat was volgens mij de vraag, kunnen we die kennis om zo een adviespunt in de bestaande structuren vanuit de gemeente afdelingen, is daar een haakje te vinden?

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Volgens mij vinden we dat er hier het haakje is en vind ik het geen enkel probleem om dat verder te onderzoeken. Echter, als je zo een meldpunt inricht, dan moet je ook voldoende mensen hebben om het verder te brengen. Dus dan moet het wel ook goed in elkaar zitten, dat het niet een meldpunt wordt waarin meldingen in een zwart gat verdwijnen. Dus laten we samen kijken, mevrouw Reitema, of dat een oplossing zou kunnen zijn.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het eind gekomen van deze behandeling. U mag een nawoord, maar u heeft net gereageerd, dus ik dacht dat dat gelijk ook het nawoord was. Dit is de behandeling zoals die is geweest. Wij hebben wel een toezegging van de wethouder. Die wil met de Brede Raad bespreken of de Brede Raad een rol wil en kan spelen als trekker bij de oprichting van een landelijke belangenvereniging. Mevrouw Reitema, u heeft nog een laatste uitsmijter.

Mevrouw REITEMA (pvda): Sorry. Er was een beetje verwarring, want ik dacht dat er daarna ook nog een deel was tussen de wethouder en mij.

De VOORZITTER: U kunt reageren op de wethouder, dat heeft u net gedaan, maar het is niet zo dat u nu weer een debat kunt gaan voeren met de wethouder. Zo werkt het niet.

Mevrouw REITEMA (pvda): Maar wat ik net deed, was een soort technische verheldering van wat de CDA zei. Dat was niet mijn nawoord of iets. Dat was een technische verheldering.

De VOORZITTER: Daarom heb ik gezegd u krijgt nu nog de mogelijkheid voor een nawoord, dus een laatste reactie op raad en wethouder, maar dan is het ook klaar. Dan gaan we niet nog een termijn van de raad doen.

Mevrouw REITEMA (pvda): Dan is het proces voor mij heel onduidelijk. Ik wil toch als nawoord reageren op het onwettige deel, want ik zou het zelf ook heel vervelend vinden om onwettige dingen in te dienen. Dat is ook zeker niet zo. De wethouder zegt net actieve controle en sancties opleggen. Dit is natuurlijk een rol van de van de rechtbank. Misschien had ik beter daar moeten staan, want dan had ik mijnheer Vonk kunnen aankijken. Er gaat 16 miljoen euro per jaar naar bewindvoerders via de bijzondere bijstand. Als dat niet rechtmatig en doelmatig besteed wordt, wat is er dan onwettig, de verbetering die wij aan willen brengen in het systeem van bewindvoering en de rol van de gemeente of dat je gewoon ongezien al die partners hun gang laat gaan? Dus je hebt zeker wel een rol in die verhouding

met de convenantpartners. Daar kan je wat meer betekenen. Dus ik weet ook niet zo goed van de actieve controle en sancties opleggen welke onwettigheid de wethouder daar precies in ziet. Het verwerken van de gegevens volgens de AVG, dat is iets wat je ook heel vaak hoort. Toevallig zijn er ook afgelopen jaar wetswijzigingen in geweest, want dat wordt heel vaak gebruikt terwijl dat niet per se in strijd is met de privacywetgeving. Maar ik vraag hier om het publiceren van gegevens die er gewoon al zijn via de rechtspraak, dus wat is daar AVG aan? Dus ik zou dat niet te groot opvatten, dat woord. In ieder geval fijn om te horen, en die afspraak staat al, dat we samen naar de rechtbank gaan om er vervolg aan te geven. Fijn dat de wethouder daarin mee wil denken. Ik geloof ook dat de wethouder sowieso nog wat toelichting had op een paar punten, dus ik wil toch vragen of er iets is wat de wethouder nog aan te vullen heeft naar aanleiding van haar eerdere collegereactie, want daarna zijn er nog gesprekken en wijzigingen geweest.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen. Het hoort niet op deze manier. Ik geef de ruimte, maar ik heb het net helemaal doorgenomen. Dus we gaan nu weer een soort debat openen tussen de indiener en de wethouder. Ik sta toe dat de wethouder nu nog een reactie geeft, maar de volgende keer vraag ik u echt om de procedure nogal goed tot u te nemen als u de initiatiefnotitie ook komt toelichten. De wethouder.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Dan houd ik het nu kort, want dan is er een collegereactie gegeven op het initiatiefvoorstel. Ik denk dat we best een heel eind met elkaar kunnen komen als het gaat over een aantal punten die daarin staan en dat heb ik net ook al gezegd. Over het onwettige, daar verschillen wij dan van mening over. Ik ben het met mevrouw Reitema eens dat AVG af en toe gebruikt wordt, maar soms is het ook wel echt waar. Dus laten we daar elkaar op opzoeken. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we nu echt aan het einde gekomen van dit debat en dan zijn dus de stemmingen vanavond, waarbij 1 ontwerpbesluit en 10 beslispunten in stemming worden gebracht.

6.2 *Renovatie Museum Boijmans van Beuningen.*

a. Het voorstel tot vaststelling van het Definitief ontwerp voor de Renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen en verstrekking van een uitvoeringskrediet voor de Renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen.

b. Voortgangsrapportage Renovatie Museum Boijmans Van Beuningen maart – augustus 2025.

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 6.2 renovatie Museum Boijmans Van Beuningen. Het gaat over het voorstel tot vaststelling van het Definitief Ontwerp voor de Renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen en verstrekking van een uitvoeringskrediet voor de Renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen en de Voortgangsrapportage Renovatie Museum Boijmans Van Beuningen maart - augustus 2025. Het woord is aan de heer Verhoef.

De heer VERHOEF (Ir): Dank u wel, voorzitter. Ook hier complimenten aan het college. Ik wil de rol van wethouder Struijvenberg zeker noemen hierin. Complimenten voor het hanteren van een worstcase benadering in de financiële doorrekening, voor het eindelijk vlottrekken van dit jaar lang slepende hoofdpijndossier en toch ook dank aan de stichting Droom en Daad, die met hun schenking het ambitiescenario uiteindelijk mogelijk hebben gemaakt. Mede daardoor ligt er nu een prachtig definitief ontwerp dat het Boijmans echt toekomstbestendig maakt. Zelfs de volgens mij oudste toezegging op dit dossier, gedaan aan toen nog raadslid Van Rij op 24 januari 2018, werd afgelopen maandag afgedaan. Dan moet er toch echt wel schot in het dossier komen, voorzitter. Er ligt een mooi definitief ontwerp, wat veel hoop voor de toekomst biedt. Er is een sluitende begroting, hoewel dit in de

commissie nog wel wat discussie opleverde, maar het succes van Boijmans hangt wel af van het feit of de bezoekersaantallen de gewenste aantallen gaan opleveren om de exploitatiebegroting ook sluitend te houden. Een zorg van Leefbaar Rotterdam is hierbij nog wel de situatie in en rond het Museumpark, waarvan het PvE ook onlangs werd besproken. Er zijn vele klachten over de veiligheidssituatie in en rond het park, junks, bedelaars, daklozen en veel overlast. We investeren een ongelooflijk hoog bedrag in het museum, dat voor haar succes afhankelijk is van veel meer bezoekersaantallen om de exploitatiebegroting sluitend te krijgen en te houden. Veiligheid dient absolute prioriteit te krijgen in en om het Museumpark en de Museumparkgarage. Zonder een veilige omgeving worden bezoekers afgeschrikt en dat maakt deze grote investering direct minder waard. Zelfs de directeur van het museum zei zich niet helemaal senang te voelen als zij 's avonds naar de garage loopt. Dat moet toch genoeg zeggen. Tot slot, voorzitter, ik sloot er ook mijn bijdrage in de commissie mee af, het blijft een godsvermogen, maar het is Rotterdams bezit. Renovatie inclusief de noodzakelijke asbestsanering was onvermijdelijk. Daarom zijn wij alles afwegend gematigd positief en zien wij uit naar de uitwerking. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (pvda): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, goed nieuws, er ligt een mooi ontwerp voor een compact museum, wat recht doet aan de historie van de verschillende gebouwdelen. Dat hebben we een aantal jaren geleden bijna niet kunnen vermoeden, want het heeft een hele lange, turbulente geschiedenis gehad om tot dit goede definitieve ontwerp te komen. Ik ben heel blij dat alle betrokkenen zich zijn blijven inzetten om ook met elkaar de schouders eronder te zetten en tot dit resultaat te komen. Voor ons ligt nu een definitief ontwerp voor de renovatie, waar we een besluit over nemen, en het besluit over het verstrekken van een uitvoeringskrediet om dan ook daadwerkelijk aan de slag te gaan, een krediet van 277,6 miljoen. Wat GroenLinks betreft moeten we hiervoor gaan, is dit het moment om ook te zorgen dat dat museum binnenkort eindelijk opengaat. De hoop is erop gericht om in 2029 gereed te zijn, heb ik gehoord van het college in de commissie, en dan hopelijk in 2030 open te kunnen gaan. Snakken naar Boijmans is natuurlijk nog steeds voor veel Rotterdammers wat ze aan het doen zijn, dus wij hopen dat dat ook daadwerkelijk gaat lukken. Een aantal aandachtspunten zijn nog aan bod gekomen. Dat gaat over de opmerkingen die de erfgoedpartijen hebben gemaakt. Wij hebben begrepen dat daar in begin 2026 nog een terugkoppeling over komt. Daar zien we naar uit. We vinden het belangrijk dat die ook op een goede manier verwerkt worden, maar we hebben er vertrouwen in dat dat lukt. Het tweede is de Museumtuin. Daar ligt natuurlijk echt nog een budgettair gat. Wij horen graag van het college hoe we daar ook als raad over op de hoogte worden gehouden, goed vinger aan de pols kunnen houden, want het zou ontzettend zonde zijn als dat uiteindelijk niet lukt om dat met het huidige ambitieniveau te realiseren, met extra aandacht ook voor de toegangen naar de parkeergarage. Die staan niet op de maquette. Die dreigen straks een beetje van de radar te verdwijnen. Ook dat heeft natuurlijk weer budgettaire gevolgen. Dus we snappen dat dat het misschien nog complexer maakt. Dat horen we graag. Als laatste de exploitatie. Er ligt een raming. Er is goed naar gekeken hoe we dat ook in de toekomst echt een duurzaam museum kunnen houden. Onze zorg zit hem wel bij dat het museum ook voor alle Rotterdammers in de toekomst toegankelijk moet zijn en dat de optie om een sluitende exploitatie te krijgen, door bijvoorbeeld het verhogen van de ticketprijs, dat uitgangspunt wel onder druk kan zetten. Wij vragen het college om daar goed op toe te zien, zodat ook mensen met een kleine portemonnee ook in de toekomst naar het museum kunnen blijven gaan. Want dit is publiek geld, dit is een publieke organisatie en al deze inspanningen zijn voor ons alleen van waarde als ook alle Rotterdammers daar toegang toe hebben. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Reitema staat op mijn lijstje, maar ze is niet in de zaal. Dan geef ik hem nu eerst aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Allereerst wethouder Kasmi, welkom terug. Goed om u hier weer te zien. Over Boijmans kan ik het heel kort houden. Als het over Boijmans gaat, dan vliegen de miljoenen je om de oren. Duizelingwekkende bedragen voor de realisatie van een tempel voor onze kunstschat. We zijn blij met de barometer die er is gekomen, ook op ons verzoek, en daar is ook invulling aan gegeven, die ook de Rotterdammer confronteert met de enorme kosten die wij voor dit project maken en de keuzes die wij daar dus ook als raad in maken. We zijn consistent inzake onze lijn ten aanzien van Boijmans en zullen dus ook tegen deze kredietaanvraag stemmen. We gunnen de stad een mooi museum, maar politiek is keuzes maken en we hebben als stad wel belangrijkere uitdagingen voor de boeg dan het realiseren van dit museum. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Twee opmerkingen vooraf. Ik ben ook blij dat de heer Kasmi als jonge vader weer aanwezig is. Nog gefeliciteerd. Mijn collega Verhoef gaf net allemaal complimenten aan het college, maar ik heb ook een compliment voor de heer Verhoef. Want ik heb hem de laatste tijd leren kennen als een echte cultuurliefhebber, een kunstliefhebber en dan zie je dat ook een partij als Leefbaar zich verder door ontwikkelt. Daar ben ik heel erg blij mee.

De VOORZITTER: Daar gaat de heer Verhoef natuurlijk op reageren.

De heer VERHOEF (lr): Natuurlijk. Die complimenten neem ik graag aan, maar die zijn mede te danken aan mijn collega Geert die me op het juiste pad heeft gebracht.

De VOORZITTER: Nu gaat de heer Koster natuurlijk zo meteen opstaan, maar dat gaan we niet doen.

De heer Van Dommelen vervolgt zijn betoog.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, ik maak een uitstapje naar 2030 en dan zie ik een Rotterdam voor me wat zich ontwikkeld heeft tot een van de meest toonaangevende museumsteden van Europa, een stad waar museum Boijmans van Beuningen, open en toegankelijk, opnieuw zijn plek inneemt in het hart van onze culturele identiteit. Voorzitter, er zullen mensen zijn die nog twijfelen, maar er komt daadwerkelijk een moment dat ook Boijmans weer open is. We gaan het meemaken. Rotterdam als museumstad met Boijmans, het Depot, de Kunsthal, het Fotomuseum in het schitterende gebouw Santos, het prachtige museum Fenix, hopelijk straks Brutus in zijn nieuwe vorm, Museum Rotterdam in de Steigerkerk, zeer veelbelovend, afgelopen dinsdag hebben we daar een rondleiding gehad, en dan doe ik nog een paar prachtige instellingen tekort door ze nu niet te benoemen. Deze instellingen gaan onze stad een uniek cultureel profiel geven dat nationaal en internationaal erkenning zal geven. Een profiel waar niet alleen de bezoekers, maar vooral de Rotterdammers zelf enorm van gaan profiteren. Het gaat de stad heel veel opleveren, cultureel, maatschappelijk en economisch. Pure winst voor de stad. Zoals ik zelf in de commissie al benadrukt heb, ik ben zeer tevreden met het definitieve ontwerp van Boijmans. Ik zie er echt naar uit. Volgens mij komt er een schitterend museum te staan. Een renovatie die het museum en Rotterdam echt recht doet. Het kost tijd, het kost geld, maar dan heb je ook wat. Voorzitter, vorige week voerden we een kritisch debat over de financiële kant, over het investeringsbudget, de exploitatie, de risico's. Die kritische houding is noodzakelijk en die zal de VVD ook blijven innemen. Juist daarom is het essentieel dat de raad dit project nauwgezet kan volgen. Wij zijn tevreden met de toezegging van het college om de brugstraat tweemaal per jaar te actualiseren en met de raad te delen. We rekenen er ook op dat de raad tijdig en transparant wordt geïnformeerd wanneer relevante ontwikkelingen zich voordoen in de exploitatie, want die wordt best nog wel spannend. Alleen zo kunnen we grip houden op

het project van deze omvang en deze betekenis. Voorzitter, ik sluit af, de VVD heeft altijd gekozen voor het ambitiescenario en die ambitie wordt nu werkelijkheid. Dat is niet alleen goed voor Rotterdam, het is echt goed voor alle Rotterdammers. Daarom is dit het moment om door te pakken, om heel snel te beginnen met de werkzaamheden. Een stad die durft te bouwen aan haar culturele identiteit, die bouwt aan haar toekomst. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Ik dacht besluitvorming Boijmans, dat moet toch echt van achter de kathedraal na zoveel jaar. Voorzitter, ik zat eens te denken met wat voor een blik we over een aantal jaren terugkijken naar 2025 en het museale veld van Rotterdam. Misschien wel als een sleuteljaar of een kanteljaar, het jaar waar museum Fenix opende, waar afgelopen week een deel van de raad al in de steigers stond als beoogde nieuwe plek voor Museum Rotterdam, en het jaar waar we hopelijk vandaag het definitieve finale besluit nemen over het definitieve ontwerp voor de renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen en om hierbij ook het uitvoeringskrediet te verstrekken. Wat D66 betreft is het antwoord hierop volmondig ja. Niet alleen realiseren we hiermee een fraai museaal complex, herstellen we ook dat in zijn oude glorie en worden er ook vernuftig nieuwe lagen toegevoegd. Want met de fraaie laatste beelden van het definitieve ontwerp van Boijmans tijdens de technische sessie, we hadden een prachtige maquette in de Suze Groenewegzaal, zagen we een sterke bakstenen plint die het geheel vanaf de hoek van de Westersingel tot aan het Depot aaneenrijgt tot een logisch geheel. Wat dat betreft zijn we ook blij hoe het logistieke centrum, die belangrijke schakel voor het museum, in die herkenbare baksteen meegaat. We zijn ook blij met een exploitatie die nu rond is. Er vallen altijd nog puntjes op de i te zetten, maar we hebben ook tijd richting de daadwerkelijke opening en ik zie ook nog wel degelijk ruimte. Mijn collega Nunnely ziet altijd kansen voor bijvoorbeeld een feestje, zeg ik met een knipoog. Maar hulde ook voor waar we nu staan, aan de voet van deze besluitvorming. Ik ben blij om te zien hoe we dan toch ook in dit complex en soms turbulente dossier in echt kalmer vaarwater zijn aanbeland, iets waar ik de organisatie van Boijmans, het architectenteam, het ambtelijke en gemeentelijke team en ook de betrokken wethouders hartelijk voor wil bedanken. Want ik denk niet alleen dat mijn fractie de enige is die snakt naar de start en vooral de opening hiervan, de stad snakt ernaar en ik snak ernaar. Aan de slag.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Reitema. Zij slaat over. Dan is nu het woord aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, aan de heer van Dommelen, mijn kleinzoon van 5 jaar zal puber zijn voordat ik überhaupt ooit in dat Boijmans kan gaan komen. Dat vind ik een schande als kunstliefhebber. Zal ik dat maar vooropstellen. Voorzitter, vandaag besluit de raad.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen, de heer Van Dommelen heeft een reactie.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ik hoop dat uw kleinzoon heel snel gaat puberen.

De VOORZITTER: Ik weet niet of mevrouw Verkoelen dat ook wil, maar dat gaan we dan nu merken.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Het is dramatisch. Voorzitter, vandaag besluit de raad om het uitvoeringskrediet van, luister goed, 227,6 miljoen euro voor de renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen beschikbaar te stellen. De heer De Haan zei het al, het is een gigantisch belangrijk besluit, want als we dit vastleggen, is het project in de praktijk onomkeerbaar. Voorzitter, mijn fractie kan hier niet mee instemmen. We hebben het voortdurend niet gedaan. Niet alleen omdat het museum 12 jaar buiten gebruik zal zijn, niet

omdat deze renovatie steeds weer nieuwe gebreken en risico's blootlegt en niet omdat de kosten ondertussen extreem de pan uit rijzen, maar ook nu uit de stukken blijkt dat de exploitatie niet aantoonbaar sluitend is. Dat was nu juist een keiharde randvoorwaarde waarom we akkoord zouden gaan. Het museum verbindt zich aan een sluitende exploitatie. Dat was de afspraak. Berenschot laat zien dat exploitatie al een tekort van zo een 6,5 ton euro heeft. Dit tekort is nog mooier voorgesteld dan het in werkelijkheid is. Zet je alles in hetzelfde prijspeil, ook die ticketprijzen, mevrouw Kockelkoren, dan kom je zelfs bijna 1,5 miljoen euro tekort. Voorzitter, dat is een structureel tekort. Dat kun je niet wegpoetsen met goede bedoelingen. Voorzitter, wat stelt het museum voor als maatregelen? Fondswerving met zakelijke partnerships en extra bezuinigingen. Allemaal zo zacht als boter. Berenschot is daar ook heel eerlijk over. Zelfs als die maatregelen lukken, blijft de exploitatie bandbreedte, hoort u het goed, van 500.000 negatief tot 150.000 positief. Met andere woorden, het museum gaat structureel netverlies draaien. Daar bovenop nog leunt de begroting, ook dat is zo een prachtig verhaal, op een fors bezoekersscenario. Bezoekers, 450.000 voor het nieuwe museum, waar dat nooit, nooit in al die jaren dat we het hebben, meer dan 250.000 bezoekers waren. Dan nog eens een keer 100.000 extra voor het depot. Ze bedenken dus een verdubbeling van bezoekers. Ambitie is prima, maar een exploitatie mag toch niet afhankelijk worden van zo een luchtfietserij? Voorzitter, als het dan tegenvalt, daar gaat het om, is het risico voor ons als gemeente. Berenschot heeft het zelfs nu al over het terugdraaien van eerdere subsidiekorting van 400.000 euro. Dus de gemeente is weer de klos. Dat is geen sluitende exploitatie, dat is een bodemloze put. Voorzitter, in Rotterdam, en ik kijk naar de ChristenUnie, die het er ook op zegt, draaien we elke cent om voor zorg en welzijn. In Rotterdam is dakloos, handhaving, schoon en heel, armoedebestrijding vaak in het antwoord geen geld, maar hier accepteren we enorme bedragen en wel aannames met heel veel risico's.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, mevrouw Verkoelen maakt er een beetje een parodie van zo langzamerhand. U hebt alle recht om ervan te vinden wat u vindt, maar wat ik wel ingewikkeld vind, is dat u enerzijds klaagt over het feit dat het zo lang duurt. Ik ben het overigens met u eens. Het duurt ontzettend lang. Maar vanaf nu wat mij betreft glas halfvol, want nu gaan we bouwen en gaan we naar een nieuw museum toe. Maar wat ik wel ingewikkeld vind, is dat u klaagt over de lange duur, dat het dus dicht is, en vervolgens geeft u allemaal redenen aan waarom u tegen gaat stemmen en dus dat het museum nog langer dicht blijft. Die inconsequentie ben ik wel benieuwd naar hoe u daar tegenaan kijkt.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik ben blij dat ik met u geen huis gebouwd heb, want dan had ik er nog in gezeten. Laat ik heel duidelijk zijn, het is de raad en mede de VVD die ambitie op ambitie op ambitie gestapeld heeft, waardoor het jaar na jaar na jaar langer ging duren. Kom ik terug naar het oorspronkelijke verhaal, asbestsanering, kleine verbouwing en het is open. Klaar. Het had 3 jaar geleden open kunnen zijn. Door enorme ambities van uw kant zien we dat het dus uitloopt en uitloopt. U accepteert dat, ik vind dat onacceptabel. Het is onacceptabel dat we dat doen in onze stad.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, ik ben het ermee eens. Wij zijn altijd voor een ambitieus nieuw museum. Ik verzeker u, mevrouw Verkoelen, via de voorzitter, als het straks opengaat, dan komen er geen 500.000 bezoekers. Dit museum en het totale museumaanbod van deze stad gaat veel meer mensen trekken en ook veel meer Rotterdammers. Ik kijk er nu al naar uit dat tegen die tijd, met u en uw kleinzoon, lopen we samen door het museum en dan gaan we samen genieten van al het moois dat Boijmans ons kan brengen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Voorzitter, dat laatste zal ik zeker doen met de heer Van Dommelen. Daar is geen twijfel over mogelijk. Maar laten we wel wezen, we hebben het hier over een regionaal museum op plek 24 in Nederland, die nog nooit, met alle mogelijkheden die we maar gehad hebben, meer dan 250.000 bezoekers heeft gekregen. U mag het allemaal opknappen mag, u mag het extra doen, maar het verandert niets aan de collectie, het verandert niets aan waar het om gaat. Ze komen niet naar het museum voor het gebouw, ze komen voor de collectie en die blijft wat het is. Dus waarom zou het meer worden?

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Een collectie van wereldklasse, waar ik naar uitkijk. Ik sluit me graag aan bij die wandeling door het museum met de heer Van Dommelen, met u en uw kleinzoon. Ik vind dat u echt tekort doet aan de collectie, aan het museum, wat het is, waar het voor staat, van wereldklasse om die weer te gaan bekijken.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Aan de heer De Haan, graag ga ik ook met u. We maken er gewoon een prachtig uitje uit van, een reünie. Allemaal met onze stokken, want zo oud zijn we dan overigens, maar we gaan er met zijn allen plezier van maken. Dat beloof ik u. Ik ben het met u eens. Natuurlijk ben ik supertrots op die collectie, maar we moeten het wel reëel houden. Het is geen nationaal museum. Dat is vele malen goedkoper en eerder opengegaan als wat we hier presteren. Het gaat om een gebouw, niet over een collectie. Hoe halen we het in ons hoofd? Nogmaals gezegd, dakloosheid, handhaving zorg en welzijn, we hebben er geen cent voor over, maar hier accepteren we wel enorme bedragen, wel een hele hoop aannames en grote risico's. Mijn fractie vindt dit bestuurlijk onverantwoord en moreel zelfs zeer verwerpelijk. U begrijpt wij zullen tegenstemmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Verkoelen. Dan is nu het woord aan de heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik ben ook hartstikke blij om de heer wethouder Kasmi weer terug te zien. Als DENK kijken we vandaag naar dit agendapunt met een combinatie van hoop, realisme en verantwoordelijkheid. De renovatie van Boijmans Van Beuningen is een project met enorme culturele waarde voor de stad, maar ook met een grote financiële en organisatorische opdracht. Daarom is het positief om te zien dat een aantal belangrijke onderdelen op de goede weg zijn. Het definitieve ontwerp is al zal afgerond, de toetsingen zijn positief en de voortgangsrapportage laat zien dat de planning tot nu toe wordt gehaald. Ook de samenwerking met de verschillende partners lijkt beter te verlopen dan in eerdere fases. Dat is belangrijk, want dit project heeft een geschiedenis van vertraging, kostenstijging en onduidelijkheid. Het is goed om te zien dat er nu meer grip is ontstaan. Maar, voorzitter, optimisme ontslaat ons niet van waakzaamheid. Gezien de financiële risico's die blijven bestaan, vindt DENK het ook noodzakelijk dat deze risico's tijdig worden gedekt en zonder dat het ten koste gaat van andere culturele of maatschappelijke voorzieningen in de stad. Voorzitter, ten tweede, DENK hecht veel waarde aan veiligheid, zowel binnen als buiten het museum. De klankbordgroep heeft hier ook terecht vragen over gedeeld. Wij gaan ervan uit dat deze zorgen goed worden meegenomen en dat dit geen stuitpost is, maar een voorwaarde. Een gerenoveerd Boijmans moet een plek worden waar bezoekers zich welkom voelen, waar personeel goed kan werken en waar de omgeving geen last ervaart van onduidelijke routes en onveilige situaties. Dat vraagt om aandacht. Voorzitter, DENK steunt het doel van dit project, ziet de stappen die zijn gezet en waardeert de voortgang, maar we zeggen er ook eerlijk bij afspraken over het budget, veiligheid en planning moeten stevig blijven, juist nu het project de volgende fase ingaat. Daarom hebben wij als DENK nog 2 vragen aan de wethouders. Hoe zorgt het college ervoor dat de financiële risico's volledig en tijdig worden gedekt, zonder dat de renovatie alsnog in financiële problemen komt? Op welke manier wordt gesignaleerd de veiligheidsrisico's, zowel binnen als in de directe omgeving

van het museum, verwerkt in de volgende fase en de voorbereiding? Voorzitter, we willen dat Boijmans terugkomt als een toegankelijk, veilig, toekomstbestendig, financieel solide museum en een icoon dat de stad eert, maar niet belast. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik rond. De heer Dekkers nog en de heer Coşkun. Eerst de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik hoop dat de heer Kasmi en zijn zoontje ook mee mogen met het uitje van de raadsleden hier, maar dat kunnen we achter de schermen wel regelen. Voorzitter, het definitieve ontwerp van Boijmans Van Beuningen is een prachtig plan geworden. Het plan heeft alles in zich om van Boijmans een van de topmusea van Europa te maken. Parijs heeft het Louvre, Bilbao heeft het Guggenheim en wij als Rotterdam krijgen ons Boijmans terug. De plannen en het ontwerp voor een fantastisch museum zijn er, maar er moet ook nog ongelooflijk veel gebeuren. Ook moet er nu al worden bijgestuurd op een aantal belangrijke punten. Zo moet de dekking voor de Museumtuin nog worden gevonden. Zo liggen de geraamde toegangsprijzen op 30 euro en dat is flink duurder dan het Louvre. Er dreigt een structureel negatief exploitatiesaldo. Voorzitter, we kunnen het onze stad niet veroorloven om continu bij te blijven springen om de exploitatie gezond te krijgen, dus we moeten nu gaan bijsturen. Wat gaat de wethouder doen om verbetering op de aandachtspunten, zoals dit structurele exploitatiesaldo en het tekort op de Museumtuin, te krijgen? Is het mogelijk hier nog sterkere prestatieafspraken met de directie van Boijmans voor te maken? Rotterdam als stad gaat er vol voor, vol voor dat hoogste ambitieniveau, van Boijmans mogen we hetzelfde verwachten en hetzelfde eisen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank en dan is het woord aan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ik ga ook maar hier staan, dan kan ik het publiek daar in de ogen kijken. Anders moeten ze allemaal over de reling hangen en dat is niet gezond. Voorzitter, ik was net aan het wegdommelen toen de heer Van Dommelen mij een toekomst schetste die mij na aan het hart ligt. Ik zou ook graag die toekomst willen zien van Rotterdam, zoals de heer Van Dommelen dat schetst. Ik wist ook niet, de heer Verhoef is nu weggelopen, dat hij zich op het slechte pad had begeven, maar ik ben wel blij dat we konden constateren dat de heer Koster hem op het juiste pad heeft gebracht. Voorzitter, al eerder heb ik hier gezegd, jaren geleden toen ik terug mocht komen in deze raad, dat het te gek voor woorden is dat ik met mijn kleinzootjes niet naar Boijmans kon. De jongste wordt over een week 8 en de andere is 9. Ik ben wel bij Snakken naar Boijmans geweest, alle 3 met zo een helm op, dat staat die kindjes schattig, maar dat was natuurlijk maar voor 5 weken dat we een beetje van dat Boijmans konden genieten. De hele stad snakt daarnaar. Maar ik moet wel zeggen, voorzitter, de tegenstelling die mevrouw Verkoelen hier schetst tussen het museum en de stad, is een valse tegenstelling. Boijmans is van Rotterdam, was van Rotterdam en blijft van Rotterdam. Het is onze collectie en het is ook nog eens onze gebouwen waar we iets mee moeten. Daar moet het museum natuurlijk in passen. Dan moeten we ons niet zo druk maken over de exploitatielasten in 2030 en 2032 als dat gebouw eindelijk weer volledig open kan. We moeten dat toekomstbeeld van de heer Van Dommelen meemaken. Dat wil ik zelf graag meemaken, mijn kleinzootjes ook. Die zijn dan zeker pubers geworden, zeg ik dan tegen mevrouw Verkoelen. Dat Boijmans moet open en had wat ons betreft nooit dicht moeten gaan. Tijdens de verbouwing had die tent open moeten blijven. Dat is gelukt met het Dijkzigt, ons medisch centrum. Dat lukt bijna overal. Dat is ook weer gelukt met de bibliotheek. De bibliotheek gaat eruit, maar gaat op een andere plek wel volwaardig door. Het Henket-paviljoen had geprogrammeerd kunnen blijven. Robbrecht en Daem had gewoon jarenlang geprogrammeerd kunnen blijven. Want er zit geen spat van asbest in, dat zit alleen in de Van der Steur vleugel en de Bodonvleugel. De tuin had geprogrammeerd kunnen blijven. Het is vaak aangedragen ook door de BBB, de BoijmansBurgerBeweging, doe die tent open, houd die tent open. Dus ik hoop dat met dit prachtige plan, wat nu echt in uitvoering gaat, dat er

toch tussentijds allerlei mogelijkheden zijn om Boijmans weer ook op die plek, rondom die plek tot leven te wekken en dan niet alleen in dat depot, al gaat het daar dan ook inmiddels wel beter mee. Ik zeg tegen mevrouw Verkoelen het Boijmans heeft echt wel vaker meer dan 250.000 bezoekers gehad, bijvoorbeeld bij groenbos tentoonstelling, bij Willem de koning tentoonstelling. Maar gelukkig hebben we nu ook Fenix, waar in een halfjaar tijd al 250.000 bezoekers zijn geweest. Dus er komen echt wel mensen naar Rotterdam om te genieten van de cultuurschatten van ons allemaal, want die zijn van ons. Daarvoor moet dat museum wel open zijn, maar laten we het zo snel mogelijk open doen, voorzitter. Dat was het.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Fijn dat de wethouder Kasmi er is. Het is toch een dossier waar hij heel lang mee bezig is geweest en het is ook de eerste keer dat ik hem weer zie. Gefeliciteerd met de geboorte van uw kind. Ook mijnheer Verhoef, hij zit niet op zijn plaats, maar ik vond het wel grappig wat mijnheer Van Dommelen over Leefbaar en mijnheer Verhoef. Van de week liep ik met mijnheer Verhoef samen uit de Steigerkerk over de Westewagenstraat. Wie was degene die mij op een kunstwerk wees wat ik nog niet eerder had gezien? Dat was de heer Verhoef. Dat was het Bleekneusjes kunstwerk door Martin Lodewijk. Ik vond het wel leuk. Nu weet ik ook dat het daar zit. Voorzitter, Museum Boijmans. Vandaag behandelen we natuurlijk een voorstel dat gaat over de toekomst van een van de mooiste pareltjes die Rotterdam heeft, een museum dat generaties Rotterdammers heeft laten kennismaken met bijzondere kunst en met bijzondere kunstenaars. Voor mij een plek van inspiratie, contemplatie en verbeelding en waar je heerlijk kan dwalen. Of moet ik zeggen kon dwalen, want met dit plan krijgen we een nieuwe en makkelijke route voor de bezoeker. Voor mij hoeft het niet zo, maar ik begrijp het idee er wel achter. Boijmans is een noodzakelijk onderdeel van onze culturele identiteit. Ik hoef u allemaal niet uit te leggen welke grote waarde dit museum heeft voor Rotterdam en voor haar inwoners. In een wereld vol polarisatie en haast biedt een kunstmuseum iets unieks en dat is reflectie. Als raadslid heb je soms dossiers waar je je bij betrokken voelt. Het kan om mensen gaan, in mijn geval ook vaak om dieren of altijd om dieren, maar ook als het bijvoorbeeld over gebouwen en geschiedenis gaat. Voor mij als groot kunstliefhebber is Boijmans natuurlijk een bijzonder dossier. Maar als raadslid is het ook een belangrijke taak om kritisch te zijn. Dat hoort bij goed bestuur en bij democratische controle. Een van de belangrijkste taken van een raadslid is het kritisch volgen van het gemeentebestuur. Een raadslid stelt vragen, vraagt door wanneer informatie onvolledig is en accepteert geen onduidelijke antwoorden. Zo wordt eenvoudigweg voorkomen dat besluiten worden genomen op basis van aannames of half uitgewerkte plannen. Kritisch zijn betekent absoluut niet tegenwerken, maar bijdragen aan beter beleid. In dit dossier ben ik steeds kritisch geweest. Waarom? Omdat ik de plannen eenvoudigweg niet goed genoeg vond. De stad wilde de ambitievariant, maar was er wel voldoende ambitie in het plan? Ik vond van niet. Het slopen van het deel van Robbrecht en Daem vonden wij ook niet duurzaam. Bovendien, als je de aanbouw beter bekeek, dan was het best een bijzonder gebouw. Ik moet eerlijk bekennen ik ging het nog mooi vinden ook. Maar inmiddels is Robbrecht en Daem natuurlijk akkoord met het afbreken van hun deel en dat vinden wij ook wel belangrijk, dat de architect daar ook nog wat over te zeggen had. De vorige keer dat we over de ambitievariant stemden, was dat nog niet zo. De vorige ontwerpen konden mij niet overtuigen. De logistiek niet, de ingang niet, de rol van het Henket-paviljoen niet, et cetera. Ik vond het geen geheel. Het kwam niet tot een gedegen plan in mijn ogen. Het was onsamenhangend. Maar, voorzitter, nu ligt er een ander plan, het huidige plan. Onze fractie onderstreept het belang van een toekomstbestendig Boijmans. Het museum moet klaar zijn voor de komende tientallen jaren. Het huidige gebouw voldoet niet langer aan de technische en museale eisen en is daarom al jaren gesloten. Hoe ironisch is het dat onze kunstschaten veilig opgeslagen liggen in het Depot, maar het museum dat context en betekening daaraan kan geven en de werken ook nog van dichtbij kan tonen, dat museum wacht nu al jarenlang op herstel? Laten wij als gemeenteraad zorgen dat dit museum geen monument van het

verleden wordt, maar een gebouw waar de toekomst begint. Vandaag kunnen we een stap zetten richting de verbouwing die dit bijzondere museum nodig heeft en verdient. Dit ontwerp vinden wij wel overtuigend. Het is nu eindelijk een geheel geworden. Het ziet er gewoon goed uit. Het ontwerp doet recht aan het verleden, maar wat ik ook mooi vond, het denkt ook aan de toekomst, ook met dat nieuwe paviljoen op de hoek van de straat. Ik ben de naam ervan vergeten, maar dat ziet er mooi uit, en de plint. Richard Serra zien we straks eindelijk weer eens goed en het is ook een investering in de ziel van onze stad. Natuurlijk zijn we nog steeds kritisch op verschillende aspecten, bijvoorbeeld de Museumtuin en het spuglelijke uitzicht vanuit het Henket-paviljoen op die vreselijke ingang van die parkeergarage. Ook over de exploitatie hebben we op sommige aspecten nog onze bedenkingen en ook of het in de toekomst niet ten koste zou kunnen gaan van een deel van ons cultuurbudget. Kortom, we moeten scherp blijven op de voortgang, de risico's en de financiële beheersing. Maar sommige projecten rechtvaardigen nou eenmaal ambitie. Voorzitter, kunst is geen luxe. Ik spreek dat vol overtuiging tegen. Het is zuurstof voor de ziel van onze stad. Het is een vorm van onderwijs, het verruimt onze blik, het zet ons aan het denken en het verbindt mensen die elkaar anders nooit zouden ontmoeten. In deze tijd, waarin oppervlakkigheid, haast en haat domineren, is dat misschien wel urgenter dan ooit. De kosten zijn substantieel, dat moeten we eerlijk onder ogen zien, maar tegelijkertijd is het een investering in het intellect, de verbeelding en de toekomstkracht van onze stad. Dit museum heeft Rotterdam generaties lang gevormd en het is tijd dat wij iets gaan teruggeven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Niet. Dan geef ik eerst het woord aan wethouder Simons en vervolgens aan wethouder Achbar. Kasmi, excuus. Achbar kunnen we er ook bij vragen, maar ik denk dat de heer Kasmi iets meer weet. Excuses.

De heer SIMONS (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik zie in 2030 mevrouw Verkoelen met haar kleinkinderen in het museum lopen en dan iedereen vertellen wie het maar horen wil dat dat museum zo mooi is geworden dankzij haar inspanningen als raadslid. We hebben natuurlijk al een uitgebreide commissie gehad, dus ik ga het kort houden. Ik wil toch nog complimenten geven aan de stichting Droom en Daad, want zonder hun input hadden we hier nu niet met zo een mooi plan gestaan. Ik wil ook de heer wethouder Struijvenberg bedanken voor zijn inzet op dit dossier, de ambtelijke ondersteuning en alle andere betrokkenen, maar niet in de laatste plaats ook u als raad, want dit dossier is gaan lopen in 2024 toen u met uw ambtiedocument kwam. Ik heb het in de commissie ook al gezegd, ik ben zelf betrokken geweest als wethouder in 2017 met de start van dit debat. We zijn nu 8 jaar verder en het is nu echt tijd om te stoppen met praten, aan de slag en nu doorpakken wat mij betreft. Dan heeft u nog een paar vragen gesteld. Mevrouw Kockelkoren, hoe houden we u op de hoogte? Op verschillende manieren, maar natuurlijk via de voortgangsrapportage, halverwege januari hebben we nog een update over de opmerkingen van de welstandcommissie en monumentencommissie. Alle signalen staan daar redelijk op groen, dus daar gaan we zeker uitkomen. Over de financiën zijn er nog een aantal vragen gesteld. Daar heb ik een aantal toezeggingen gedaan in de commissievergadering, de brugstraat, maar ook nog een technische sessie over hoe de overheadkosten zo hoog hebben kunnen oplopen. Dat willen we ook beter monitoren in de voortgang van het proces, want het geld moet gaan naar de mensen die het museum gaan renoveren en de installatie aanbrengen en niet naar allerlei mensen die daaromheen cirkelen wat mij betreft. De financiële risico's, die de heer Dahoe benoemt, daar hebben we ook uitgebreid over gesproken. In het plan wat er nu ligt, is alles afgedekt. We zijn uitgegaan van een worstcasescenario, wat we niet hopen. Dus zover op grond van de informatie en kennis die we nu hebben, hebben we alles in beeld gebracht en dat ligt aan u voor. De heer Dekkers vraagt nog, hoe zit het met de Museumtuin? Daar hebben we nog niet voldoende geld voor. Dat klopt ook. Ik heb in de commissie gezegd zodra het definitieve ontwerp er is of het meer concreet wordt, verwachten wij dat we ook investeerders warm kunnen maken. Het is nu nog heel erg abstract. Mocht het allemaal ook

daar niet goed lopen en we krijgen er geen geld bij, dan zullen we de ambities gewoon naar beneden bijstellen tot wat we kunnen doen voor het bedrag wat beschikbaar is. Dan heb ik volgens mij alle vragen beantwoord en anders hoor ik het zo in de veegronde.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Allereerst van mijn kant ook dank voor alle felicitaties vanuit verschillende raadsleden. Dat waardeer ik zeer. Merci. Voorzitter, er is net al aan gememoreerd, toen ik aantrad als wethouder in 2018 was dit het eerste grote besluit wat er toen voorlag in december aan uw raad. Toen had niemand kunnen vermoeden dat we 8 jaar verder, met weliswaar wat vallen en opstaan, met wat drempels die we moesten nemen, nu toch vandaag hier een prachtig mooi ontwerp, definitief ontwerp, met elkaar hopelijk straks kunnen gaan vaststellen. Ik wil ook vanuit deze plek iedereen bedanken die daar een bijdrage aan heeft geleverd. Mijn collega Robert Simons heeft al een aantal genoemd, stichting Droom en Daad, de directie van het museum uiteraard, die ook ziel en zaligheid hierin heeft gelegd, en alle andere partners, de architect en iedereen die zich hier heeft mee beziggehouden. Ik ben ook blij, ik zie dat het personeel van het museum hier in groten getale aanwezig is, dat ook voor jullie nu eindelijk een moment komt van duidelijkheid en dat het voor jullie ook hopelijk wat meer rust gaat brengen. Ik als cultuurwethouder ben in ieder geval ontzettend blij dat we vandaag hier deze stap met elkaar kunnen maken. De heer Van Dommelen memoreerde er ook al naar, volgens mij wordt '26 een heel mooi cultuurjaar wat dat betreft, met mooie besluiten die we nu nemen en in de aankomende tijd nog en alle mooie instellingen die we afgelopen jaren hebben zien openen. Het Depot noemde u al, Fenix, weliswaar een particulier initiatief, maar in goede samenwerking met ons, met de stad, met het college natuurlijk tot stand gekomen, Boijmans heeft vandaag het definitieve ontwerp, Steigerkerk, waar ik heb vernomen dat u gisteren of eergisteren als ik me niet vergis een rondleiding heeft gehad en daar de directeur heeft gesproken, het Fotomuseum, wat in 2026 gaat openen, en het collectiecentrum, waar we onlangs ook met elkaar een klap op hebben gegeven. Al met al, het is maar een klein aantal van de dingen die we met elkaar hebben mogelijk gemaakt. Ik wil niet in de laatste plaats ook uw raad heel veel danken voor alle kritische noten. Het had ook niet gekund zonder u. Ook de heer Van der Velden refereerde er al aan, de kritische rol die u daarin heeft gepakt, die u moet pakken. Ook mevrouw Kockelkoren heel vaak bedankt, want ik denk dat we echt samen uiteindelijk dit verder hebben kunnen helpen, ondanks dat het echt een heel lastig dossier was. Er zijn een aantal vragen gesteld. Daar heeft mijn collega dan wel in de commissie dan wel vandaag al iets over gezegd ten aanzien van allerlei nog zorgen die er open zijn. Daar houden we vinger aan de pols. We hebben een voortgangsrapportage, zoals u weet, en daar gaan we u van tijd tot tijd in meenemen, zodat u zeker weet dat de eventuele zorgen die er zijn, dat die op het juiste moment geadresseerd worden en zodat we daar met elkaar van gedachten over kunnen wisselen. Voorzitter, ik houd het hierbij. Aan de slag, zoals we het op zijn Rotterdams zeggen. Mouwen opstropen en op naar dat prachtig mooi museum, wat we hopelijk in 2029 kunnen opleveren en in 2030 hopelijk met elkaar kunnen gaan bezoeken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is er ruimte voor een tweede termijn als daar behoefte aan is. Eerst gaan we vegen. Ik weet niet of er nog geveegd moet worden. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, een veegvraag, want ik had gevraagd hoe het college blijft sturen op de ticketprijs, zodat het museum voor iedereen toegankelijk blijft. Dat vind ik wel fijn, als u daar nog op terugkomt.

De VOORZITTER: Ik kijk of er nog meer voor de veeg is. Anderen nog voor de veegronde? Nee. De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Terecht punt. Er zijn een paar dingen die ik daarover kan zeggen. Sowieso blijven we in gesprek met het museum. We hebben het natuurlijk nu over 2030, over 5 jaar in de toekomst. Het is heel lastig om iets te zeggen over hoe die wereld er dan uit ziet, maar uiteraard is het onze ambitie, en ik weet ook zeker de ambitie van het museum, om die toegangsprijzen zo laagdrempelig mogelijk te houden. Daar ben ik van overtuigd. U bent daar, of uw opvolgers, natuurlijk ook bij om vinger aan de pols te houden. Tegelijkertijd is het ook zo dat we nu al allerlei regelingen hebben voor mensen met een kleine portemonnee. Daar bent u van op de hoogte. Denk aan de Rotterdampas bijvoorbeeld, daar kun je ook het museum mee bezoeken. Dus ook aan die groep wordt gedacht via verschillende regelingen die we hebben als gemeente. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan gaan we nu echt voor de tweede termijn, als er mensen zijn die daar nog wel willen opbrengen. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Ik werd een beetje getriggerd door de laatste opmerking van mevrouw Kockelkoren en het antwoord van de wethouder daarop. Het is natuurlijk heel ver in de toekomst, 2030 en zo. Dan zijn er natuurlijk opvolgers en dan komen er nieuwe cultuurplannen. Dan gaan we het weer over de plannen van Boijmans hebben en wie weet wat voor directie er dan zit. Dan moet de toekomstige raad dat ook beoordelen. Maar in de grote steden die de heer Dekkers noemde, Parijs, daar zijn gewoon alle musea op zondag gratis toegankelijk voor iedereen. Zoiets kan je natuurlijk ook bedenken. In een stad als Rotterdam zou dat helemaal niet zo gek zijn. Ik vroeg me nog steeds af of de wethouder mogelijkheden ziet om tot dit museum echt opengaat ook iets te doen tot de toegankelijkheid op andere plekken, zoals in het Henket-paviljoen, waar je nu al kan programmeren, zoals in de tuin, waar je kan programmeren tot die tijd.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik heb tot nu toe genoten van de bijdrage van de heer Coşkun, maar dit vind ik toch heel bijzonder. We zijn hier allemaal kritisch op de exploitatie. We zeggen allemaal wees heel zorgvuldig met die exploitatie. Wat is dan het voorstel van de heer Coşkun? Gratis openstellen. Daar help je het museum echt mee, want dan help je ze echt om die exploitatie rond te maken. Waar wilt u naartoe?

De heer COŞKUN (sp): Dat het niet alleen een feestje voor de rijken wordt. Wel mogen dan de rijke VVD'ers uit andere steden, Blaricum en zo en Bloemendaal, op zondag gratis naar het museum. De kans is alleen groot dat ze dan struikelen over allerlei gewone Rotterdammers, die ook dan hun dagje museum meepikken, waarvoor alle recht, voorzitter. Als we met zijn allen vinden dat de collectie ons collectief erfgoed is, dat we daarvan moeten kunnen genieten, moeten alle mensen daarvan kunnen genieten en moet daar geen financiële drempel zijn. Dat is ook een beetje de achtergrond van het verhaal van mevrouw Kockelkoren. Maak geen financiële drempels. Maak het niet alleen een feestje voor de rijken. Maak er geen Efteling van, waar je bijna een godsvermogen kwijt bent om daar überhaupt naartoe te kunnen als je daar met je kinderen naartoe wil. Het is ons culturele erfgoed en elke Rotterdammer heeft recht op toegang tot dat erfgoed.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, nog een korte reflectie. Dank voor het antwoord. Ik zou inderdaad het college willen vragen om een soort toezegging om in elk geval toe te zien dat die toegankelijkheid, ook in de toekomst na opening van het museum, het uitgangspunt blijft. Op welke manier, ik snap dat we nu nog niet kunnen vastklikken, maar dat is wel voorwaardelijk om een goed toegankelijk museum voor de toekomst te hebben. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Niemand? Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Volgens mij zijn er dan nog 2 vragen van de heer Coşkun en mevrouw Kockelkoren ten aanzien van mogelijkheden voor programmering in de tussentijd. U weet daar waar zich mogelijkheden voordoen, zullen wij dat doen. Dat hebben we de afgelopen jaren natuurlijk ook gedaan. We hebben al een paar keer het museum opengesteld, u refereerde er zelf al net naar in uw verhaal met de helmen. Dus daar waar zich een mogelijkheid voordoet, zal het museum zich ook daarvoor inzetten. Ik blijf wel de hele tijd zeggen we gaan nu echt bouwen. Het wordt dadelijk een bouwplaats, dus de mogelijkheden zijn natuurlijk niet oneindig. Maar dat museum heeft al laten zien in de afgelopen tijd als zich een kans voordoet, dan zullen ze die ook met beide handen aangrijpen. Ten aanzien van de vraag van mevrouw Kockelkoren, wat ik u kan toezeggen, is in ieder geval dat we de komende tijd, de komende jaren en zeker dadelijk als de opening wat nadert, is dat we dat gesprek gaan voeren over toegankelijkheid. Tegelijkertijd heb ik u net al gezegd als het echt aankomt op mensen met een kleine portemonnee, daar is het nu al voor geregeld. Dus die groep komt niet in het geding. Als die prijzen echt veel hoger zouden worden, blijft het toegankelijk voor die groep. Dus die groep kan gratis naar het museum. Daar gaat niets aan veranderen zolang wij de Rotterdampas hebben en daar bent u zelf ook bij. Dus dat is al gegarandeerd. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan heb ik 1 toezegging van de wethouder genoteerd. Wethouder Kasmi zegt toe in de toekomst een gesprek te blijven voeren over het toegankelijk houden van de ticketprijzen van museum Boijmans Van Beuningen. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.2 en geef ik het woord aan mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, heel kort. Ik wil verzoeken om het reguliere debat 6.1 toch nog te heropenen om een korte appreciatie van de wethouder te krijgen op de 10 losse maatregelen.

De VOORZITTER: We hadden net wat discussie over de planning, maar de wethouder had nog niet gereageerd op de afzonderlijke 10 punten. Ik geef haar daar nu de mogelijkheid voor. We gaan niet een heel debat nog toestaan, dat hebben we gevoerd. Ik wil echt de waardering of de appreciatie horen van de wethouder en dan gaan we snel door met 6.3.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Dan ga ik ze snel aflopen, het tienpuntenplan. Eén, het helpen opzetten van een onafhankelijke belangen vereniging, zodat mensen onder bewind ook een stem hebben, zodat ook hun belangen gelobbyd worden voor betere wetgeving en zodat zij actief kunnen participeren in het beleid dat hen betreft. Omarmen. We voeren de lobby bij de VNG en kijken of er ook behoefte bestaat bij andere gemeenten. Twee, het organiseren van een jaarlijkse conferentie en webinars voor kennisdeling en transparantie. Die wil ik omarmen, mits wij wel zelf kunnen bepalen hoe we aan die kennisdeling doen en dat het niet verplicht wordt in de vorm van webinars. Drie, het inrichten van een gemeentelijk adviespunt waar Rotterdammers al dan niet indirect terecht kunnen voor ondersteuning. In die zin ontraden, maar ik ben bereid om mee te helpen om het meldpunt werkbaar te krijgen, maar zie hierin geen rol voor de gemeente om het in te richten. Als het woordje 'gemeentelijk' uit het ontwerpbesluit gaat en dus 'helpen bij inrichten' wordt, dan kan ik hem omarmen. Vier, het publiceren van een openbare lijst van bewindvoerders met transparantie over prestaties en klachten. Die ga ik ontraden. Dat is geen verrassing. Gerechtelijke uitspraken zijn openbaar en voor iedereen toegankelijk via rechtspraak.nl. Direct doorlinken naar specifieke uitspraken van onze convenantpartners via de gemeentelijke website is niet wenselijk. Dat kan leiden tot reputatieschade, smaad jegens bewindvoerderskantoren en vormt ook een risico op het schenden van de AVG. Het toezicht op bewindvoerders is geen gemeentelijke taak en behoort bij de rechtbank. Vijf, ondersteun de besluitvorming verkennen en als gemeente deelnemen aan het inclusiepact. In die zin

ontraden, omdat het ons en mij onvoldoende duidelijk is wat het precies inhoudt waar wij dan ja tegen zouden zeggen. Maar ik ken nogal wat mensen bij VWS, dus ik zal dat in de gaten houden en kijken waar we kunnen aansluiten. Ik zal ook actief de uitvraag doen wat is het precies en wat levert het ons op als we hieraan mee zouden doen. Punt 6, de herbeoordeling van lopende bewinden en een actieve regierol pakken voor meer gebruikmaken van het adviesrecht en door te leren van andere gemeenten. Ontraden omdat na bewindvoering is ingesteld. Het toezicht op bewindvoerders is belegd bij de rechtbank. Punt 7, het verder intensiveren op preventieve maatregelen in samenwerking met maatschappelijke organisaties en wijkpartners. Ik ben daar een voorstander van. Dat is ook precies waar we op dit moment al druk aan werken en ook beleidsmatig op inzetten, bijvoorbeeld in de vorm van vroegsignalering, communicatie acties, financiële educatie, enzovoorts. Dus dat punt kan ik omarmen. Nazorg voor ex-cliënten, zodat ze ook na hun bewindtraject kunnen herstellen en verder kunnen bouwen aan hun zelfredzaamheid. Ik vind dat ook belangrijk. Ik heb ook al eerder gezegd vandaag dat ik daarmee bezig ben, maar ik kan hem dus ook omarmen. Prima om dat verder in te richten. Dan 9, systematische actieve controle en sancties op bewindvoerders. Ontraden. Tien, Rotterdam neemt nationaal het voortouw voor een systematische verandering, een menselijker systeem en zal actief lobbyen voor landelijke verbetering. Ik ontraad hem, want dat doe ik al en daar ga ik ook mee door. Wat ik daar nog aan toe zou willen voegen, we hebben het hier over bewindvoering. Ik was gisteren bij de nationale top over bestaanszekerheid. Daarin werd uitgebreid gesproken over het opleggen van boetes. Dat vind ik ook nog een zeer interessant punt, want dat gaat voorafgaand aan bewindvoering, dat gaat voorafgaand aan schulden opbouwen. Dat hele boetetraject is ook een groot onderdeel van de schuldenindustrie. Dus ik ben daarmee bezig, ik heb daar oog voor, maar het nationale voortouw nemen doen we dus al. Dank jullie wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Heel erg bedankt. Ik hoorde ook een toezegging bij maatregel 5, dus ik hoop dat die ook zo genoteerd wordt, dat ze het in de gaten houdt en bij VWS actief uitvraag doet. Ik wil naar aanleiding van de appreciatie op nummer 3, als gemeentelijk eruit kan, dan kan de wethouder omarmen, dat wil ik eruit halen. Dus ik zal straks een herziene versie naar de griffie sturen en die kan dan geüpload worden zodat dat correct staat.

De VOORZITTER: Helder. Bij punt 5 is er een toezegging gedaan door de wethouder. Die wordt nu op dit moment genoteerd. Dus ik blijf doorpraten, zodat ik hem goed kan formuleren. Punt 3 zal worden gewijzigd door mevrouw Reitema, zodat als die door de gemeente er wordt uitgehaald, dat dan vervolgens de wethouder wel kan omarmen wat er gebeurt. De toezegging bij punt 5 is dat de wethouder, wat ik heb gehoord, inspanningen gaat doen om bij VWS ook dit punt verder onder de aandacht te brengen. Heb ik hem zo correct geformuleerd? En ophalen. We gaan hem goed noteren, maar in deze geest is deze toezegging gedaan. Dan zijn we daarmee aan het einde komen van de tweede termijn van agendapunt 6.1.

6.3 *Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Doorwerken aan wijkteams' en het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport.*

De VOORZITTER: Dan wil ik graag beginnen met agendapunt 6.3. Dan is het eerste woord aan de heer Crielaard en hartelijk dank aan de wethouder.

De heer CRIELAARD (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik houd het kort, omdat in de commissie hebben we uitvoerig over dit onderwerp gediscussieerd met als uitkomst dat de wethouder heeft aangegeven hoe die met de aanbevelingen omgaat. Een van die omgang is een korte

kleine werkgroep met wat raadsleden en de wethouder om de resultaatmetingen te bespreken. Ik wil graag via de voorzitter laten weten dat ik graag in zo een werkgroep participeer, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Het woord is aan de heer Kind.

De heer KIND (volt): Dank u wel, voorzitter. We hebben het inderdaad uitvoerig besproken in de commissie. We zien ook dat veel adviezen van de Rekenkamer zijn overgenomen. Er was wel een punt waar we ons nog steeds een beetje zorgen over maken en dan gaat het vooral over de administratieve lasten. Het lijkt toch op de een of andere manier best wel lastig om inzichtelijk te krijgen waarom het zo moeilijk is om die administratie naar beneden te krijgen. We hebben toen ook al in de commissie aangegeven dat we heel graag meedenken en dat we ook met een voorstel komen. Dat is het volgende. We zien best wel breed, zowel in de zorg maar ook andere sectoren, dat er wordt geëxperimenteerd met spraakgestuurd rapporteren. Dat is dat je op je telefoon iets insprekt en dat het in een veilige omgeving wordt bijgehouden. Dat schijnt enorm bij te kunnen dragen aan het verlagen van die administratieve druk. Daar kunnen we ons ook iets bij voorstellen. Je kan namelijk direct na een huisbezoek bijvoorbeeld snel iets inspreken, je bent minder afhankelijk van fysieke locaties, maar ook omdat het direct wordt opgeschreven, leidt dat er soms ook toe dat het wat duidelijker is, dat er minder spellingsfouten worden gemaakt en het draagt in het algemeen bij aan meer werkplezier voor medewerkers. Wij zouden heel graag willen, of in ieder geval denken we dat het een best goed idee is, als de gemeente start met een pilot spraakgestuurd rapporteren voor wijkteammedewerkers, in de hoop uiteindelijk dat daardoor de rapportagedruk en de administratieve lasten naar beneden gaan. We hebben een motie hiervoor en die dienen wij samen met de SP in. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Pilot spraakgestuurd rapporteren

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.3 'Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Doorwerken aan wijkteams';

constaterende dat:

- de wijkteams een centrale spijtvormen binnen het Rotterdamse sociale beleid;
- het functioneren van de wijkteams onder druk staat door de stijgende vraag naar zorg- en ondersteuning;
- ca. 25 procent van het werk van wijkteammedewerkers wordt besteed aan administratie en dit op basis van het rapport van de Rekenkamer een hardnekkig probleem blijkt te zijn;

overwegende dat:

- een groot deel van de administratieve werkzaamheden van wijkteammedewerkers bestaat uit verslaglegging en rapporteren;
- er in verschillende gemeenten en aanpalende sectoren, wordt geëxperimenteerd met spraakgestuurd rapporteren;
- deze experimenten laten zien dat spraakgestuurd rapporteren gepaard gaat met een aanzienlijke daling van de tijd die medewerkers kwijt zijn met administratie en tevens bijdraagt aan het vergroten van het werkplezier;

verzoekt het college:

- te starten met een pilot spraakgestuurd rapporteren voor wijkteammedewerkers.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Voorzitter, ik zal het ook kort houden. We hebben het uitvoerig in de commissie ook besproken. Er was wat onduidelijkheid over het opvolgen van welke aanbevelingen. D66 hecht eraan om toch alle aanbevelingen over te nemen, dus we zullen voor het presidium voorstel stemmen. We kijken heel positief tegenover het idee van mijn collega van Volt, dus we zullen die motie steunen. Dat was het.

De VOORZITTER: Dank u. Zijn er dan nog andere leden die het woord wensen? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, het wijkteam is ongelooflijk belangrijk voor de Rotterdamse wijken. Het is de plek waar mensen terecht kunnen of zouden moeten kunnen voor iemand die luistert en de weg kent in de systemen. Vijftienduizend Rotterdammers doen dit per jaar. Als de gemeenteraad willen we huiselijk geweld aanpakken, dakloosheid voorkomen. We willen dat ouders op tijd hulp vragen bij de opvoeding als dat nodig is. We willen dat problemen gesignaleerd worden voor ze uit de hand lopen. Daarvoor zijn goed bereikbare wijkteams nodig, met goed opgeleide professionals en genoeg capaciteit. Gelukkig wordt daar ook hard aan gewerkt en is er de Rekenkamer die met aanbevelingen kwam, zodat deze kwaliteit gericht verbeterd kan worden. Wij vinden dat ook belangrijk. De aanbevelingen uit 2018 hebben grotendeels tot concrete maatregelen geleid, zoals het afschaffen van een verplichte intakeformulier of het uitbreiden van het aantal familiekamers. Daar zijn we blij mee, maar we lezen ook dat er weer andere formulieren voor in de plaats kwamen en we horen dat er nog steeds niet overal genoeg ruimtes zijn voor persoonlijke gesprekken. We tekenen dan ook graag een motie van de PvdA mee. Fijn dat de wethouder alle aanbevelingen overneemt. Dat was volgens mij uiteindelijk de conclusie die uit de commissie kwam. Wij zijn dan ook nog benieuwd, een vraag aan de wethouder, of hij kan uitleggen hoe hij die aanbeveling 2, die knelpunten uit het oorspronkelijk onderzoek, kan oplossen. We begrijpen nu iets over een werkgroep. Dat lijkt me prima. We horen graag op welke termijn dat concreet wordt. Dank.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is nu het woord aan mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank voorzitter. We hebben het er inderdaad uitvoerig in de commissie over gehad. We zijn blij dat de aanbevelingen van de Rekenkamer over worden genomen, de 4. We gaan ook graag met wethouder daarna nog in gesprek over de invulling ervan. Een van de dingen die ook terugkwam, is natuurlijk de zorgen over het verloop. Daar wordt nog verder onderzoek naar gedaan en daar wordt nog verder aan gewerkt. Dat is natuurlijk heel mooi. De wijkteams zijn ontzettend belangrijk. Collega van GroenLinks zei het net ook al, 15.000 Rotterdammers maken daar gemiddeld gebruik van per jaar. We vinden het belangrijk dat die Rotterdammers die daar langskomen met hun zorgen, of het nou gaat over verslaving, huiselijk geweld of jeugdhulp, dat ze in vrijheid en veiligheid het gesprek aan kunnen gaan met deze hulpverleners. Er zijn, zoals de wethouder in de commissie zei, ook al privé spreekruimtes, maar sommige wijkteams, en dat zijn er uit mijn hoofd nu 4 van de 43, die hebben een gezinskamer. Ik ben in een van die gezinskamers geweest. Hartstikke leuk ingericht. Prettig, stel je bent een moeder met een kind en je hebt een gesprek daar, dat het niet in een kleine ruimte is, waar weinig te doen is voor het kind, wat op dat moment misschien wel mee moet omdat er geen andere voorziening is. Het lijkt me goed dat ieder wijkteam uiteindelijk op termijn ook zo een gezinskamer heeft waar je een gesprek fijn en

veilig kan houden met de hulpverlener. Daarom hebben wij ook een motie die we indienen, die gesteund is door GroenLinks en de ChristenUnie, waarin we vragen aan de wethouder om te zoeken welke wijkteams ruimte hebben voor gezinskamer en te inventariseren bij welke locaties deze behoefte ook bestaat om dat uit te kunnen voeren. Dan kunnen we als raad later kijken hoe we daar uiteindelijk mee verder kunnen. Tot zover.

Motie 2. Gezinskamer voor wijkteams

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van '6.3 Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Doorwerken aan wijkteams';

constaterende dat:

- uit rapport blijkt dat momenteel slechts 4 van de 43 wijkteams beschikken over een gezinskamer;
- in de meeste wijkteams wel een privéruimte beschikbaar is, maar deze doorgaans beperkt van formaat is en onvoldoende ruimte biedt voor een speelhoekje en begeleid contact met kinderen;
- een gezinskamer extra ruimte biedt en is ingericht met onder andere een speelhoekje, waardoor gesprekken met ouders en kinderen in een rustiger en geschiktere omgeving kunnen plaatsvinden;

overwegende dat:

- voor complexe ondersteuning een veilige en rustige omgeving nodig is, waarin gezinnen gezamenlijk ontvangen en begeleid kunnen worden;¹
- het faciliteren van gesprekken waarbij kinderen aanwezig kunnen zijn, drempels verlaagt en de toegankelijkheid van ondersteuning vergroot;
- uitbreiding van het aantal gezinskamers potentieel bijdraagt aan betere ondersteuning, minder uitval en een positievere ervaring voor gezinnen die hulp nodig hebben;
- voor het nemen van een besluit over eventuele uitbreiding eerst inzicht nodig is in beschikbare locaties, de behoefte en de te verwachten kosten;

verzoekt het college:

- te onderzoeken welke wijkteamlocaties ruimte hebben voor gezinskamers en te inventariseren bij welke locaties behoefte bestaat aan een gezinskamer;
- in kaart te brengen wat nodig is om deze gezinskamers te realiseren (fysiek, financieel, organisatorisch);

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. de Bruijn, A. Kockelkoren. T.J. Vonk en M.R. van Campenhout

¹<https://www.rotterdam.nl/wijkteams>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik heb na de commissie niet zozeer meer vragen, maar wel een paar opmerkingen. Allereerst nogmaals dank aan de Rekenkamer, die dit rapport heeft geschreven voor ons. Ook dank om dit belangrijke onderwerp te adresseren, want wijkteams hebben een cruciale rol als het gaat over de toegang tot de zorg, zorgen dat die tijdig ook wordt gegeven en dat die zorg ook van goede kwaliteit is. Dus helemaal terecht dat zij dit onderwerp hebben gekozen om kritisch naar te kijken van doen wij dat goed. Het

kan beter. Ik ben heel blij dat de wethouder heeft aangegeven ik neem ook al die aanbevelingen van de Rekenkamer over. Dat is wat ons betreft echt een goede basis om dit kritisch te blijven volgen en door te ontwikkelen. Het werd net al genoemd, een van de onderdelen die langskwam, was ook het verloop van personeel. Ik ben ook blij dat de wethouder snel heeft gereageerd met zijn toelichting dat inderdaad die bijna 20 procent verloop, dat dat ook een relatief hoog cijfer is. Want in de commissie was het nog onduidelijk. Het is een cijfer, maar wat betekent dat nou? U heeft het goed uitgelegd. We willen een veel lager cijfer. Ook om die reden zullen wij heel kritisch dat plan blijven volgen van hoe gaan wij ervoor zorgen dat dat teruggedrongen wordt. Ik ben ook blij met de toezegging van de wethouder dat inderdaad de commissie is uitgenodigd om op korte termijn rond de tafel te gaan om te kijken hoe gaan we de effecten van die maatregelen die zijn genomen, hoe gaan we die bekijken. Want het is leuk om een opsomming te geven van er zijn allerlei acties geweest, maar wat is nu uiteindelijk het effect geweest en heeft dat ook de problemen, die de Rekenkamer in het eerste rapport had aangegeven, opgelost? Daar tasten wij toch nog te veel in het duister en daar gaan we dus met elkaar voor zorgen. Dus ook blij met die actie van de wethouder. Ten slotte, toegang is belangrijk, zeker ook voor gezinnen, en daarom zijn we ook medeondertekenaar van de motie die zojuist door de PvdA is ingediend voor de gezinskamers. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is nu het woord aan de heer Akhatab.

De heer AKHATAB (denk): Dank u wel, voorzitter. In de commissievergadering zagen we opnieuw dat er nog steeds grote verschillen bestaan tussen de wijkteams. De administratieve druk is hoog, waardoor professionals veel tijd kwijt zijn aan formulieren en registraties in plaats van aan het ondersteunen van bewoners. Ik ben dan ook blij dat de wethouder nu inzichtelijk gaat maken welke administratieve lasten kunnen worden geschrapt en daarmee hoop ik dat hierdoor de last een stuk minder zal zijn. Ik ben ook blij met de motie van Volt. Daarnaast, voorzitter, valt op dat de geboden ondersteuning per wijk sterk uiteenloopt. Tijdens het kapstokoverleg van 20 november vertelden ex-dak- en thuisloze Rotterdammers dat ze per wijk verschillend worden geholpen. Soms krijgen ze snelle en passende ondersteuning, maar een paar straten verderop is dat ineens heel anders. Dat beeld komt eveneens naar voren in het onderzoek van de Rekenkamer. De kwaliteit van de wijkteams varieert nog steeds aanzienlijk. Voorzitter, wie hulp nodig heeft, zou het niet zou niet afhankelijk mogen zijn van de wijk waarin iemand woont. Voorzitter, daarom hebben wij nog de volgende vragen aan de wethouder. Allereerst, herkent de wethouder de signalen die we vanuit ex-dak- en thuisloze Rotterdammers hebben ontvangen over de verschillen tussen de wijkteams? Ten tweede, is de wethouder bereid om in gesprek te gaan met Stichting Ontmoeting om deze signalen verder te bespreken en samen te bekijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat wijkteams in heel Rotterdam daadwerkelijk op een gelijkwaardig niveau functioneren? Tot zover.

De VOORZITTER Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Niet. Dan geef ik het woord aan de wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter, en dank aan de raadsleden voor de gestelde vragen. Inderdaad, we hebben er vorige week woensdag in de commissie zeer uitgebreid over gesproken. Het was een goede bespreking. Ik wil die dan ook niet helemaal weer over gaan doen, maar ik wil wel vanaf deze plek nogmaals de Rekenkamer bedanken. Het is een vervolgonderzoek uit een oorspronkelijk onderzoek van 2018. Het is altijd fijn om te kijken hoe is dat in de praktijk ook daadwerkelijk geland. Over het algemeen hebben we een ruime voldoende gekregen van de Rekenkamer, maar het is zeker niet zo dat we genoegzaam achterover kunnen leunen. De uitdagingen bij de wijkteams zijn gigantisch, die zijn groot. Dat heeft u ook allemaal aangegeven, 15.000 Rotterdammers die per jaar bij het wijkteam te gast zijn en geholpen worden, 10.000 actuele dossiers nu. We zien

ook dat er uitdagingen zijn. Positief is wel het ziekteverzuim is echt dalende en zit rond de 6 procent op dit moment. In een gemiddeld bedrijf is dat nog steeds een hoog cijfer, maar relatief is dit echt een goed cijfer. Maar terecht de vraag ook van mijnheer Vonk. Het verloop is nog te groot. Daar werken we heel erg hard aan. Daarvoor is ook stabiliteit in je organisatie heel erg belangrijk, om ook nieuwe mensen te behouden. Wijkteams zijn ook echt een beetje de ruggengraat van de zorg hier in de stad. Ik heb er heel veel bezocht en mijnheer Akhatab heeft gelijk, daar zijn ook verschillen in wachtlijsten. We hebben in totaal ongeveer 800 Rotterdammers op de wachtlijst staan. Daar werken we heel hard aan. Dat heeft vooral te maken met capaciteitsproblemen, het juiste, goede personeel vinden en vasthouden, maar we hebben gelukkig wel zo veel mogelijk kunnen regelen, want niet bij alle wijkteams zijn wachtlijsten, dat we wel proberen onderling elkaar te steunen waar mogelijk. Natuurlijk ga ik graag met de Ontmoeting in gesprek. Ik heb niet specifiek signalen dat dakloze mensen anders worden benaderd, dus ik ga daar graag verder het gesprek over aan. Dus die toezegging kan ik doen. We nemen alle aanbevelingen over. Over dat punt van hoe gaan we dat precies in de praktijk ook toetsen, daar gaan we met elkaar op korte termijn over in gesprek en dat doe ik met een hele open houding, waar ik ook heel duidelijk een rol voor uw raad zie weggelegd. Ik wil daar maximaal jullie invloed meenemen en maximale transparantie achteraf over kunnen geven. Voorzitter, ik heb 2 moties ontvangen, eentje van Volt en anderen en eentje van de PvdA en anderen. Ik vind het een goed idee. We zien dat de administratieve lasten wel op plekken verminderd zijn, maar dat in totaal het toch ingewikkeld blijft. Ik vind dit een heel mooi voorbeeld om daar een pilot mee te doen, dus ik omarm die graag. Ik vind ben heel erg benieuwd naar de opbrengsten ook, want het zou inderdaad echt wat kunnen gaan opleveren. Dus die ga ik graag aan. De gezinskamers, ik ben het helemaal eens. Die zijn echt belangrijk. U zei 4. Ik wist eerlijk gezegd niet precies hoeveel er waren, maar u zei 4. Ik wil ook graag uitzoeken dus waar dat meer kan. Ik kan ook wel eerlijk zijn, het gaat niet bij alle 42 lukken. Dat is ook het eerlijke verhaal. Maar ik ga graag op onderzoek uit, want ik ben het met u eens. Het is belangrijk dat zo een kamer er is. Dat hoeft niet in alle 42, maar op zijn minst in elk gebied zou het al heel erg fijn zijn, dat we op zijn minst er 10 tot 12 zouden kunnen krijgen. Dus daar ga ik graag het onderzoek over aan en u krijgt uiteraard in de afdoening daar een reactie op in hoeverre dat gelukt is en wat we wel en niet kunnen. Dus het is niet een belofte hoeveel er komen, maar ik ga wel mijn uiterste best ervoor doen om die maximale ruimte op te zoeken. Volgens mij heb ik daarmee de 2 moties en de vragen gehad. Ik kijk of ik nog iets heb. Volgens mij niet, voorzitter, maar wellicht ben ik er toch 1 vergeten en dan hoor ik het graag.

De VOORZITTER Dan kijken we voor de veegronde of er nog vragen zijn die zijn blijven liggen. Dat is niet het geval. Zijn er dan nog opmerkingen voor de tweede termijn? Ook niet meer. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.3. Over de moties en over het besluit wordt vanavond gestemd. Dan ik naar mevrouw Van Wifferen, die er niet is. Dan gaan we nu maar eerst lunchen. Dat doen we tot 13.15 uur. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 4 december 2025 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 17

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 17.30 uur tot 18.10 uur is waargenomen door mevrouw J.M. Nunnely

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer F. Achbar, mevrouw C.M. Zeegers en mevrouw drs. C.J. Schouten

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 17.30 uur tot 17.33 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

6.4 Herzien initiatiefvoorstel Van Wifferen over 'Andersomgeleid, voor een andere visie voor fietsers bij werkzaamheden'.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het herziene initiatiefvoorstel van mevrouw Van Wifferen over 'andersomgeleid, voor een andere visie voor fietsers bij werkzaamheden'. Mevrouw Van Wifferen zit al achter de colleegetafel en zij mag nog een korte toelichting geven. Dan gaan we over naar de eerste termijn van de raad. Dan geef ik de indiener de gelegenheid te reageren op de bijdrage, uiteraard, en de wethouder is gelukkig al aanwezig, kan daar eventueel ook nog reageren. Dan kan de indiener nog reageren op de bijdrage vanuit de raad en van het college. Ik ga het toch nog een keer op deze manier doen, zodat er geen onduidelijkheid is over de procedure. Dat was er net wel. Er is dus geen tweede termijn van de raad, behalve als het opnieuw wordt aangevraagd. Dit is echt de procedure en ik hoop dat u me op deze manier gaat volgen. De wethouder mag naast mij komen, want de adviseur zit ook achter de tafel, die komt nu deze kant op. Ik verzoek eerst mevrouw Van Wifferen of zij nog een korte toelichting wil geven op haar voorstel.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, goed nieuws. In Rotterdam staan de voetgangers en de fietsers steeds meer op 1. De maximumsnelheid wordt in 115 straten verlaagd, de straten in het centrum en de oude stadswijken worden autoluw en fietsers en voetgangers krijgen steeds meer ruimte. D66 is blij met deze ontwikkeling. Toch zien wij dat deze mentaliteitsverandering bij de inrichting van wegwerkzaamheden nogal achterloopt. In Rotterdam zijn heel veel werkzaamheden op straat. Dat is ook hartstikke goed, omdat de stad hierdoor beter en mooier wordt. Maar tijdens die werkzaamheden, zijn het vaak fietsers en voetgangers die hier last van hebben, terwijl de automobilist alle ellende bespaard blijft. We zien wel dat bij grote projecten dit al heel goed gaat, zie de Roseknoop, zie het Hofplein, maar juist bij kleinere zien we dat niet. Zo zie je ook heel vervelende voorbeelden. Mijn collega De Haan zag een oude man helemaal verdwaald met tassen over de rijbaan lopen bij de Vierhavensstraat, bij het Dakpark, omdat je door al die afzettingen niet meer weet waar je heen moet. D66 is van mening dat de doorstroom voor fietsers en voetgangers altijd boven de toegankelijkheid voor auto's moet staan. Dat is niet om auto's te pesten, dat gaat er echt om dat die veel kwetsbaarder zijn in het verkeer. Daarom, voorzitter, heeft D66 het

initiatiefvoorstel 'andersomgeleid' ingediend. Hierin staan verschillende voorstellen hoe we op momenten van werkzaamheden het prettiger en veiliger kunnen maken voor fietsers, want iedereen weet: als er een slechte omleiding is, gaan fietsers vaak zelf een omleiding verzinnen. Deze zelfbedachte routes kunnen gevaarlijk zijn. In Nederland zijn ruim een derde van de verkeersdoden en ruim twee derde van de ernstige verkeersgewonden fietsers. Wij hopen met onze voorstellen ook bij te kunnen dragen om deze schrikbarende aantallen omlaag te kunnen krijgen. In het initiatiefvoorstel staan verschillende plannen met 1 doel: fietsers en voetgangers op 1 bij werkzaamheden. Zo willen we dat de gemeente aanstuurt op een vermindering van werkzaamheden waar fietsers de dupe van zijn. Om dit te controleren willen we dat de gemeente aan de raad rapporteert hoe vaak er werkzaamheden zijn. In het commissiedebat hebben we hier wel een wijziging in aangebracht, want in het oorspronkelijke voorstel stond dat over alle omleidingen gerapporteerd moest worden, maar dan scheen je echt een handvol ambtenaren te moeten aanhouden die daarmee bezig zouden moeten zijn. Dat was ons ook wel weer een beetje gortig. Dus wat we nu hebben gedaan, in het herschreven voorstel, is het om te gieten in een pilot om 2 of 3 gebieden aan te wijzen, zowel op Zuid als op Noord, om daarmee te gaan oefenen met deze echt strenge regels voor omleidingen, dus om te kijken: hoe kunnen we ze verbeteren, hoe kunnen we meer ruimte geven aan fietsers, hoe kunnen we alsjeblieft stoppen met het bordje 'fietsers afstappen', dat mag van ons echt in het fietsersmuseum. Dat we dus fietsers op al deze punten bij werkzaamheden voorrang geven en ook bouwmaterialen verwijderen van fietspaden. Tot slot, voorzitter, we willen ook dat bewoners meer kunnen melden via de MeldR-app en dat er snel actie wordt genomen. Voorzitter, ik dank iedereen voor de aandacht en ik hoop op steun van de raad, zodat we toegaan naar een verkeersveilige stad waar iedereen prettig doorheen kan wandelen en fietsen. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan ga ik over naar de eerste termijn van de raad. Wie wil er reageren? De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, hartstikke sympathiek natuurlijk. Ik heb ooit voorgesteld om in de stad, binnen de bebouwde kom, de voorrangsregels om te draaien. Dus op de allereerste plaats voetgangers, dan fietsers, dan openbaar vervoer en dan pas auto's. Uw voorstel gaat minder ver, maar zou u zo ver willen gaan, dat we gaan lobbyen dat de voorrang binnen de bebouwde kom is: eerst voetgangers, dan de fietsers, dan het openbaar vervoer en dan de auto's. Zou u zo ver willen gaan?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Wifferen, u moet blijven zitten tot u het woord krijgt. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank en dank voor het initiatief. In grote lijnen, zo niet alle lijnen, zijn we het eens. U weet dat ook, als het goed is, van het CDA. Wat ons betreft gaat het langzame verkeer ook voor en zeker de veiligheid voor fietsers bij verkeerswerkzaamheden. Wij hebben daar ook, dat is voor de komende maanden, iets heel moois over in ons verkiezingsprogramma staan. Het enige waar ik nog naar wil vragen en, afhankelijk van uw antwoord, vraag ik het daarna dan ook aan de wethouder, zoals bij het vorige initiatief, is de haalbaarheid van de uitvoering, omdat we zien dat stadsbeheer nu ook al moeite heeft om bij tijdelijke verkeersmaatregelen goede handhaving te doen en nu vragen we extra dingen. We hebben ook regelmatig dat het weghalen van omleidingen na de werkzaamheden best wel een tijdje duurt. Nu moeten we een extra eis aan aannemers gaan stellen enzovoorts. Helemaal eens met uw voorstel, maar het is pas echt iets, als we ook zeker weten dat we dit goed kunnen uitvoeren. Dus ik hoor graag eerst uw mening daarover en of u dat heeft gewogen enzovoorts en mogelijk zelfs pass ik diezelfde vraag dan door aan de wethouder. Dank.

De VOORZITTER: Anderen? De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. U kent waarschijnlijk ons standpunt voor ruim baan voor de auto. Dat gaat natuurlijk hand in hand met de verkeersveiligheid. Fietzers en voetgangers moeten te allen tijde fatsoenlijk door de stad kunnen en ook vooral veilig, dus daar zijn we voor. U geeft aan dat er 2 pilotgebieden aangegeven worden. Stel dat het inderdaad een goede pilot is en hij wordt toegepast, hoelang zou dat dan plaats moeten blijven vinden? Want zoals ik de notitie lees, is het een instructie aan degene die die omleidingen maakt om daar een andere manier in te vinden. Uiteindelijk, als die manier geadopteerd is, dan zou dit niet meer nodig zijn. Dus een andere werkwijze en vanaf wanneer denkt u dan dat dat dan overbodig is? Dat was het, dank u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Dank, voorzitter. Allereerst wil ik mevrouw Van Wifferen via u absoluut een compliment geven voor dit prachtige voorstel. Fietzers *first* is ook iets dat GroenLinks heel graag zal willen en ik ben heel blij dat u dit op deze manier dan ook aan ons kan presenteren. Ik heb nog wel 1 vraag, want u hebt het voorstel natuurlijk herzien vanwege het feit dat de wethouder heeft aangegeven dat de ambtenaren niet de werkwijze dusdanig kunnen aanpassen. Is dat iets tijdelijks of is het iets dat op lange termijn wel kan gebeuren? Dat vraag ik omdat ik natuurlijk nu met een pilot bezig ben, maar volgens mij zou het via ons nieuwe systeem GREAT bij wijze van spreken met een checkvakje in gang kunnen worden gezet. Dus dat we dit wel kunnen toepassen. Dus of u daarop kan reflecteren en misschien ook direct aan de wethouder, dan hoeft ik die zo meteen ook niet te vragen.

De VOORZITTER: Anderen? Niet. Dan vraag ik aan mevrouw Van Wifferen of zij kan antwoorden en daarna de eventuele vragen die aan de wethouder zijn gesteld.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, op de vraag van de SP. Echt het omdraaien van de voorrangsregels, dat gaat inderdaad een heel stuk verder dan dit voorstel, dus daar stemmen we vandaag zeker niet over, maar op de langere termijn zou ik daar zeker voor zijn, want dat is natuurlijk een heel mooi idee. Dan het CDA, de haalbaarheid. Dat was nou juist waarom we ook het voorstel herzien hebben, want we kwamen er toch wel achter, ook in de commissiebehandeling de eerste keer, dat we toch voor veel te veel administratieve last hadden gezorgd. Dus als je alles in kaart zou willen brengen, alles moet worden gemeld. Daarom hebben we het teruggebracht naar die pilots. Dat moet dan te doen zijn. Het is natuurlijk wel meer werk dan niets doen, maar het gaat er wel om dat je daar gaat oefenen om het dan later helemaal te kunnen doen. Dat zou in eerste instantie dus wel iets meer werk zijn, omdat je toch ook op die pilots echt scherp moet gaan letten. Dus daar hebt u zeker een punt. Maar het gaat erom om het daar te oefenen en dan over de hele stad die lessen mee te kunnen nemen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Gaat dat dan over de gehele uitvoering van die handhaving, want ik had het niet zozeer over administratieve lasten, waarop u het voorstel heeft aangepast. Het gaat mij over daadwerkelijke handhaving.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Nee, die echt strenge handhaving, daar ga je in die pilotgebieden op oefenen en als je dat dus geoefend hebt en je komt eruit van de lessen die we daaruit trekken, kunnen we in de hele stad gaan toepassen, dan neem ik ook aan dat dat een soort cultuurverandering wordt, een andere manier van werken.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dan bij dezen de verwachte doorpassing van deze vraag, dat ik daar ook graag de wethouder over hoor, over de uitvoerbaarheid en de haalbaarheid, qua capaciteit. Dank.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, dan de vragen van Forum voor Democratie. U hebt het goed begrepen. Het is de bedoeling om het te gaan piloten en dat stopt dan en dan moeten die lessen worden vertaald naar de rest. Je gaat niet eindeloos door met die gebieden. Het is de bedoeling dat je dat voor een beperkte tijd gaat piloten en dan trek je daar lessen uit. Dus niet voor de eeuwigheid. Dan GroenLinks. Het ging ons er echt om, als we goed hadden geluisterd naar de wethouder destijds, van het is nu niet mogelijk, je moet allemaal ambtenaren gaan aannemen die dat allemaal gaan registreren. Daarom vonden wij, om er toch mee te kunnen oefenen, hebben we dit voorstel omgevormd. Maar natuurlijk zouden we wel, als het makkelijk mogelijk is en dat zorgt niet voor veel administratieve lasten, zouden wij in de toekomst natuurlijk ook veel liever willen dat ook kleine werkzaamheden geregistreerd worden, zodat fietsers daar rekening mee kunnen houden en voetgangers ook. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter, en natuurlijk dank aan de initiatiefnemer voor het initiatiefvoorstel en ook het prettige overleg naar aanleiding van de initiële indiening, want volgens mij hebben we uiteindelijk naar een plan toe kunnen werken dat voor ons haalbaar is en dat is feitelijk dan ook antwoord op de vraag van de heer Segers-Hoogendoorn. Dit gaat extra capaciteit vragen, dat heeft u zelf ook al aangegeven. Bebording, handhaving et cetera. Maar juist door het in een pilot te doen, kunnen we daar ook grip op krijgen. We hebben nog geen afspraak met de indiener gekregen en gemaakt over wat doe je na de pilotperiode, omdat ik dat ook nog niet kan, want dan zal ik ook moeten weten: wat betekent het nu echt concreet voor ons? Kun je het inderdaad borgen in je lopende processen, waardoor je het ook heel efficiënt kan doen? Dat moeten we echt leren en dat is ook mooi, dan zijn we ook een lerende organisatie. Op basis daarvan moeten we kijken: wat betekent dat dan? Niet echt een vraag van de heer Biljoen, maar van: we hebben toch nieuwe systemen? Het ging ook in de discussie in de raad over: wat presenteert je op welk niveau op de website. We hebben duizenden maatregelen in onze stad. We weten dat grote maatregelen vaak tot de grootste impact leiden en daarom doen we bij die grote maatregelen ook extra bebording en willen we ook op een andere manier gaan beborden, op basis van het initiatiefvoorstel. Maar als je daar van die kleine dingetjes in gaat zetten, ga je ook het overzicht een beetje verliezen. Dus dat was feitelijk ook vanuit het college 1 van de argumenten, dat je zegt: naast een administratieve last, zit er ook in, is dat nou de beste manier om fietsers op weg te helpen? Eigenlijk zou je uiteindelijk een database willen koppelen aan bijvoorbeeld je routesystemen, zodat dat automatisch wordt ingepland. Dan zijn we echt nog wel wat extra stappen verder. Nu gaan we met het initiatiefvoorstel aan de gang en gaan we kijken of het werkt en we het uitvoerbaar kunnen maken en houden. Daarna weten we ook wat dat aan capaciteit en extra kosten vraagt.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dan toch nog een verhelderende vraag. De voorganger van de wethouder heeft toen alle social mediakanalen wegbezuinigd, die ook ons constant informatie gaven over waar er werkzaamheden waren. Die hebben we niet meer. Toen kwam er Rotterdam Onderweg, daar wordt ook niet meer heel goed op gerapporteerd. Dus je weet je als fietser, en ook andere weggebruikers, niet waar de werkzaamheden zijn, totdat ze er zijn. Met het initiatiefvoorstel van mevrouw Van Wifferen geeft ze ieder geval aan: kondig dat veel breder aan. Nu hoor ik dat u wilt gaan experimenteren in 2 gebieden, maar hoe zit het dan met de rest van de stad?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): We hebben bij Rotterdam Bereikbaar, volgens mij, wel degelijk allerlei overzichten. Tot welk niveau wil je rapporteren? Wij sluiten ook wel eens zelf een straat af, omdat we daar bijvoorbeeld opnieuw willen asfalteren. Dat doen wij duizenden keren op jaarbasis. Het is echt dan de vraag, als je dat op een website zet, beter kun je dat op een slimmere manier koppelen aan routenavigatiesystemen. Maar zover zijn we echt nog niet. Met het initiatiefvoorstel van mevrouw Van Wifferen proberen we juist met de bebording op een andere manier fietsers eerder mee te nemen in een gewijzigde situatie. Want juist als je het heel lokaal brengt, daar waar het ertoe doet, denken we dat het een enorme bijdrage kan leveren.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dan tot slot. Wat hebt u daar dan voor nodig, vraag ik via de voorzitter. De ambtenaren die bij stadsbeheer werken, kunnen ook via Google Maps en andere dingen zelf aangeven wanneer de werkzaamheden zijn. Dus wat hebt u ervoor nodig om de werkwijze, om de cultuurverandering binnen de organisatie aan te sporen dat wanneer de werkzaamheden zijn, ook waar mevrouw Van Wifferen over sprak, dat die ook gelijk in de routeplanning, waar u ook naar verwijst, dat het ook wordt verwerkt. Want nu zien we het niet.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dat weet ik niet. Het initiatiefvoorstel gaat er ook niet op in, dus daar heb ik mij ook niet op weten voor te bereiden. Daar kan ik op dit moment echt geen antwoord op geven.

De VOORZITTER: Dan kijk ik rond of er nog zaken zijn blijven liggen. Niet. Dan geef ik nog de gelegenheid aan mevrouw Van Wifferen om een slotwoord te hebben en eventueel te reageren op wat de wethouder of de raad nog heeft gezegd, als daar aanleiding voor is.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, ik ben heel erg blij met de inhoudelijke vragen van de raad. Heel weinig discussie over fiets tegen auto. Volgens mij gaat het hier ook helemaal niet om. Dit gaat echt om veiligheid. We hebben nog heel veel te winnen als het gaat om veiligheid voor fietsers en voetgangers, maar ook wel een beetje voor het gemak om lekker door te kunnen fietsen en te wandelen. Wat dat betreft hoop ik op uw steun voor dit voorstel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Het stemmen over dit voorstel gaan wij vanavond doen. Dan is hiermee een einde gekomen aan agendapunt 6.4 en dank ik mevrouw Van Wifferen.

6.5 *Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen.*

De VOORZITTER: Dan gaan we meteen door met agendapunt 6.5, stand van zaken opvang en huisvesting vluchtelingen. De wethouder komt precies binnen. Als eerste geef ik het woord aan de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank. We hebben er uitgebreid debat over gehad in de commissie. Het moge duidelijk zijn dat wij zeer te spreken zijn over het asielbeleid van dit college: een stevig asielquotum van 500 en niets meer, ondanks de spreidingswet, die 2100 extra asielopvangplekken in Rotterdam hadden moeten creëren. Dat hebben we niet hoeven doen, als gevolg van de regiodeal. Dus daar zijn we ontzettend blij mee. Als gevolg van

diezelfde regiodeal zou er ook geen azc op de gemeentegrens met Lombardije komen. We weten dat de provincie Zuid-Holland op dit moment die afspraak met de voeten treedt. We hebben in ieder geval de wethouder in de commissie horen zeggen dat hij juridische stappen niet uitsluit en dat hij niet meewerkt aan de ontsluiting, wat de komst van het azc een stuk minder aannemelijk maakt. Dus ook dat is goed. Dan hebben we het ook gehad over de Oekraïne-opvang. Hoe wij daarin staan, is duidelijk. Ik heb bij een eerder debat over de opvang aan de Nieuwe Binnenweg gezegd dat, wat Leefbaar Rotterdam betreft, we stoppen met streven naar 2000 opvangplekken, omdat het steeds moeilijker wordt om aan die 2000 te voldoen, dat dat steeds leidt tot nieuwe opvangvoorzieningen in wijken waar weinig draagvlak voor is. Die motie heeft helaas geen meerderheid gehaald, maar in de gesprekken die wij hebben met bewoners leeft vaak de vrees dat de Oekraïne-opvang ingezet gaat worden voor de opvang van andere doelgroepen, met name asielzoekers. Dus nu die eerste motie van ons het niet heeft gehaald, wil ik in ieder geval een motie indienen die de wethouder vraag te garanderen dat de opvangvoorzieningen voor Oekraïners gedurende de contractduur niet ingezet zullen worden voor de opvang van asielzoekers. Die ik bij dezen graag indienen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Heldere garanties voor omwonenden

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen;

constaterende dat:

- Rotterdam het bestuurlijke streefdoel heeft om structureel 2.000 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren;
- Rotterdam momenteel 1.835 opvangplekken biedt, verspreid over 27 locaties;
- er momenteel nieuwe locaties worden gezocht en gerealiseerd om aan de 2.000 opvangplekken te komen;

overwegende dat:

- bewoners in verschillende delen van de stad (van de Koninginneweg in IJsselmonde tot de Goudse Rijkweg en de Nieuwe Binnenweg) de afgelopen maanden zijn geconfronteerd met de mededeling dat er in hun wijk een opvangvoorziening voor Oekraïense vluchtelingen komt;
- de mogelijkheid tot inspraak en participatie rond deze besluitvorming door bewoners vaak als beperkt wordt ervaren en dat dit tot zorgen over de toekomst van de buurt leidt;
- er in de praktijk vaak vrees is dat nieuwe opvangvoorzieningen voor Oekraïners in een later stadium ingezet zullen worden voor asielopvang;
- dit tevens ten koste kan gaan van het draagvlak voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen;

verzoekt het college:

- te garanderen dat de opvangvoorzieningen voor Oekraïense vluchtelingen in ieder geval gedurende de contractduur van deze locaties niet ingezet zullen worden voor opvang van asielzoekers;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Ceulemans

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan staat de heer Lammering Varela als volgende op mijn lijstje.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Hier niet ver vandaan wonen ruim 2000 Rotterdammers noodgedwongen op een cruiseschip. Onder hen zijn 661 kinderen. We hebben er in de commissie uitgebreid bij stilgestaan. Kinderen die maanden, wellicht zelfs jaren vastzitten op een plek die nooit bedoeld was om in op te groeien. Dat kunnen we als stad simpelweg niet normaal gaan vinden. Terwijl deze kinderen vastzitten, stond er vandaag nog een paginagroot artikel in het AD dat we in Nederland ruim 200.670 leegstaande woningen hebben, waarvan zo'n bijna 11.000 in Rotterdam. Mijn voorganger, PvdA-raadslid Vogelaar, heeft hier terecht al een initiatiefvoorstel over ingediend om leegstand in deze stad aan te pakken. Dit voorstel is jammer genoeg onlangs weggestemd. Voorzitter, dit gaat niet om grote nieuwe beleidslijnen, het gaat om iets anders. We willen doen wat wel kan. Wij dienen daarom 2 moties in, samen met GroenLinks en 1 motie ook samen met het met CDA, die in ieder geval oproept de bestaande pilot van opvang naar werk te versterken. Want iets dat goed is, kunnen we beter maken. Wij geloven er ook echt in dat de mensen die nu aan boord van de Silja zitten die kunnen werken, dat die ook zo snel mogelijk hun waarde toe kunnen voegen voor deze prachtige havenstad. Want deze nieuwe Rotterdammers willen werken, ze willen meedoen en het enige dat we doen, is hiermee versnellen en gericht inzetten op wat we hebben. De tweede motie die wij indienen, vraagt om een versnelde toets op bestaande leegstand. Geen groots onderzoek, geen nieuwe programma's, gewoon inzicht in welke panden we op korte termijn kunnen benutten, zodat deze mensen en vooral die 661 kinderen sneller kunnen doorstromen naar een normale plek om te wonen. Voorzitter, dit zijn, wat ons betreft, redelijke en uitvoerbare stappen. Het kost geen nieuw systeem, geen nieuwe structuren, alleen een prioriteit op menselijkheid. Laten we zorgen dat die Silja, wellicht met demissionair minister Keijzer als kapitein en samen met de stoomboot van Sinterklaas, binnenkort de stad uit vaart en de mensen die nu aan boord zitten een goede plek op het vasteland in de stad krijgen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben heel erg benieuwd: op basis van welke signalen heeft de PvdA nou de indruk dat we niet precies doen wat nu wordt gevraagd?

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Wat mij betreft is dat heel simpel. Ik zie nog steeds 661 kinderen aan boord van de Silja die op het vasteland kunnen zitten. We hebben het over ruim 11.000 leegstaande woningen. Laten we zorgen dat we die kinderen zo snel mogelijk een plek geven op het vasteland. Dat is voor mij een heel groot signaal.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb gehoord dat het college overal zoekt naar opvanglocaties, overal in de stad. Wat u zegt is: ik wil graag dat u overal zoekt in de stad naar opvanglocaties. Dat gebeurt al. Dus mijn vraag is nogmaals: wat vraagt de PvdA nou aan het college? Want, volgens mij, is dat wat u vraagt, precies wat er op dit moment wordt gedaan.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Laat me de vraag anders terugstellen aan mevrouw Maassen. Waarom hebben wij nog een schip met ruim 2000 statushouders aan boord?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zeg tegen u: het college doet precies wat u vraagt. Dat betekent niet dat weer alle uitdagingen die we in deze stad hebben, dat die in 1 keer opgelost zijn. Dus u geeft geen antwoord op mijn vraag. Volgens mij is dat wat u vraagt, precies wat er al gebeurt. Ik nodig u uit: ik ben het helemaal met u eens, we moeten ervoor zorgen dat zoveel mogelijk van de mensen die we hier in Rotterdam opvangen, dat we die op landlocaties hebben, maar het betekent ook, dat op het moment dat we niet voldoende landlocaties hebben, we juist die boten gebruiken om ervoor te zorgen dat we wel aan onze wettelijke taak blijven voldoen, namelijk de spreidingswet. Daar is de Silja een uitstekende uitkomst voor. We krijgen asielzoekers uit het hele land die we daar op de Silja kunnen zetten. Maar wat u vraagt, is precies wat in Rotterdam al wordt gedaan.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Het college is daarmee bezig en ik heb in de commissie ook uitgesproken dat ik respect kan opbrengen voor de creativiteit van het college en de wethouder dat deze noodoplossing er is, maar wat ons betreft is het een noodoplossing die al veel te lang bestaat. Over een aantal jaar zal die noodoplossing ook moeten verdwijnen. Dus laten we nu alvast extra ons best doen, om ervoor te zorgen dat die mensen nog sneller het vasteland op kunnen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Een correctie op mevrouw Maassen. Er komen geen asielzoekers, maar statushouders op de Silja. Dat is een belangrijk verschil. Een vraag aan mijnheer Lammering Varela, ik moest het op me in laten werken, maar zegt hij nou: er staan woningen leeg in Rotterdam en laten we daar mensen uit de Silja opzetten. Betekent dat dat de PvdA woningen wil gaan onteigenen om er statushouders in te zetten? Of bedoelt u iets anders?

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Wij zien ruim 2000 Rotterdammers nu al maanden op een schip zitten. Wij hebben 10.000 leegstaande woningen, we hebben kantoorpanden. Laten we kijken hoe we die mensen zo snel mogelijk op het vasteland kunnen krijgen en een menswaardig onderdak krijgen dat elke Rotterdammer, wat ons betreft, verdient.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Nog los daarvan: we hebben eerder een discussie gehad of statushouders wel of niet Rotterdammers zijn, een definitiediscussie. Maar los daarvan: veel statushouders die op de Silja zitten, zijn aan andere gemeenten gekoppelde statushouders. Die hebben niets met Rotterdam te maken. Ik concludeer maar even af: de Partij van de Arbeid wil in Rotterdam woningen gaan onteigenen om daar statushouders in te zetten die niet eens aan Rotterdam toegewezen zijn. Het kan maar helder zijn.

De VOORZITTER: Anderen nog? Wilt u er nog op reageren? U hebt het woord.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Voorzitter, de heer Ceulemans legt mij woorden in de mond. Het gaat niet om het onteigenen van woningen, het gaat om het kijken naar hoe we de bestaande woningvoorraad en veel leegstand beter kunnen benutten. Er zitten ook duizenden andere Rotterdammers te wachten op een woning. We hebben het al uitvoerig gehad over leegstand. Ik vind dat we in alle creativiteit en met alle pragmatisme dat we hier

hebben in de raad, vooral moeten kijken hoe we die mensen, want het zijn mensen, zo snel mogelijk een vast onderdak kunnen geven.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, leegstaande woningen zijn van iemand. Dus op het moment dat je daar statushouders in wil zetten, moet je die van die personen afpakken. Ik zie geen andere oplossing. Daar zijn wij dus geen voorstander van en al helemaal niet op het moment dat u dat wilt gaan doen met statushouders die niet eens aan Rotterdam zijn toegewezen. Op de Silja zitten veel statushouders die aan andere gemeenten in de regio of zelfs daarbuiten zijn toegewezen. Die kunnen tijdelijk op de Silja staan, voordat ze uitstromen naar een woning in de gemeente waaraan ze gekoppeld zijn als gevolg van die wettelijke taakstellingen. Dus begrijp ik u goed, u zegt: dat zijn 2000 Rotterdammers, dat u de volledige populatie op de Silja, in Rotterdam, op het vasteland, woonruimte wilt geven?

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank, voorzitter. Wat u in ieder geval goed begrijpt is dat de PvdA Rotterdam elke Rotterdammer die in deze stad woont en wil wonen, ook een waardig huis gunt. Dat zijn, wat ons betreft, ook de mensen die nu aan boord van de Silja zitten.

De heer CEULEMANS (lr): Ik vind ook dat iedere Rotterdammer een waardig huis verdient. Daarom zijn wij voor het stoppen met huisvesten van statushouders, zodat er meer ruimte en woningen vrijkomen voor Rotterdammers. Dat is 1, maar 2, ik concludeer, ik heb het nu 3 keer doorgevraagd, u bevestigt min of meer 3 keer of u bent in de war. Maar u zegt dus: iedereen die op de Silja zit, moet in Rotterdam een woning krijgen. Terwijl daar statushouders bij zitten die helemaal niet aan Rotterdam zijn toegewezen. Dat zijn statushouders die aan allerlei gemeenten de regio zijn toegewezen. Maar zegt u nu, ik geef u dan de laatste kans om het te ontkennen, ik hoop namelijk dat u zich vergist, maar zegt u nou: ook statushouders op de Silja die aan een andere gemeente gekoppeld zijn, moeten in Rotterdam op het vasteland woonruimte krijgen?

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Aangezien de Silja noodoplossing is, kunnen we prima ook op zoek gaan naar een landgebonden noodoplossing in de stad. Dat kan een leegstaand kantoorgebouw zijn.

De heer CEULEMANS (lr): Dan ga ik echt helemaal afconcluderen, voorzitter. Ik hoopte dat de heer Lammering Varela zich vergiste, maar hij vergist zich niet, hij bedoelt het echt: de heer Lammering Varela zegt: op de Silja zitten 2000 mensen, daar zitten heel veel statushouders bij die niet aan Rotterdam zijn toegewezen, Rotterdam hoeft die mensen wettelijk geen plek te bieden, die zitten daar totdat ze doorstromen naar een andere gemeente waaraan ze wel gekoppeld zijn. Maar de heer Lammering Varela zegt: dat maakt me niets uit, die andere gemeenten hoeven dat niet te doen. Wij gaan dit allemaal overnemen, als Rotterdam, van die andere gemeenten en ook nog eens op woningen op het vasteland. U zegt het, u mag het vinden. Ik vind het absurd en ik denk dat het heel belangrijk is dat Rotterdammers in de aanloop naar maart duidelijk krijgen wat u daarvan vindt.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Voorzitter, als de conclusie is dat de PvdA Rotterdam opkomt voor alle Rotterdammers in deze stad, ook de mensen die nu aan boord van de Silja wonen, dan mag u die conclusie trekken. Voorzitter, het gaat ook om 661 kinderen, daar gaat Leefbaar Rotterdam totaal aan voorbij, die al maanden en in sommige gevallen zelfs jaren, omdat ze dus niet die plek krijgen in een andere gemeente. Als wij toch die die grote broek

aantrekken en die verantwoordelijkheid pakken om ze naar Rotterdam te halen, laten we dan op zoek gaan naar een landgebonden oplossing om ze te plaatsen.

De VOORZITTER: Een verhelderende vraag, maar dan echt de allerlaatste. Volgens mij komen jullie hier niet verder mee.

De heer CEULEMANS (Ir): Een verhelderende vraag. De heer Lammering Varela raakt steeds dieper het moeras in. Bent u er überhaupt van op de hoogte dat een groot deel van de statushouders op de Silja niet aan Rotterdam gekoppeld zijn? Bent u daar überhaupt van op de hoogte of komt u daar nu in dit interruptiedebatje achter en weet u niet wat u erop moet antwoorden?

De VOORZITTER: Ook een beetje op de toon letten, mijnheer Ceulemans. Vragen kunnen gesteld worden, maar de toon maakt ook soms wel uit.

De heer CEULEMANS (Ir): Dan vraag ik de heer Lammering Varela heel vriendelijk of hij daarvan op de hoogte is.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Wij zijn er zeker van op de hoogte dat er aan boord van de Silja statushouders zitten die een bestemming buiten Rotterdam vanuit het koppelingsgebied hebben. Waar we ook van op de hoogte zijn, is dat we ontzettend veel leegstand hebben in deze stad en dat wij laatst nog een prachtig goed initiatiefvoorstel daarvoor hebben ingediend, wat een hoop Rotterdammers had kunnen helpen om een waardige woning in deze stad te krijgen en wat Leefbaar Rotterdam onder andere heeft weggestemd en daarmee ook het probleem in stand houdt voor alle Rotterdammers.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Vroeg begonnen, is half gewonnen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van '6.5 Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen';

constaterende dat:

- hoewel de MS Silja als tijdelijke verblijflocatie is bedoeld, het contract toch met ten minste één jaar wordt verlengd¹;
- statushouders op de Silja gemotiveerd en bereid zijn om te werken;
- werkervaring en inkomen zullen bijdragen aan maatschappelijke participatie;

overwegende dat:

- met name in de bouw er tekorten aan personeel is²;
- bijna 10 procent van de ondernemers arbeidskrachten uit het buitenland laten komen, terwijl er al heel veel mensen in Nederland zijn die bereid zijn om te werken maar nu niet mogen³;
- uitzichtloosheid belangrijke gezondheidsrisico's met zich meebrengt en op lange termijn beïnvloedt dit andere aspecten zoals participatie en integratie⁴;
- sociale ondernemers bijdragen aan de participatie en integratie van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt;

verzoekt het college:

- de bestaande pilot Van Opvang naar Werk te versterken;

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om statushouders op de MS Silja sneller toegang tot werk te bieden en hier informatie en ondersteuning bij te geven;
- in kaart te brengen met welke sociale ondernemers in de stad kan worden samengewerkt om werk- en stageplekken voor statushouders op de MS Silja te creëren;
- te onderzoeken hoe leer-werkbedrijven, zoals de Beroepentuin, ingezet kunnen worden om de participatie op de MS Silja te verbeteren;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S.F. Lammering Varela, L.S. Vlieger en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

¹Document RotterdamRaad - [25bb007959] Collegebrief over de stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen - iBabs Publieksporaal

²Twee derde van de ondernemers ervaart personeelstekort | CBS

³Twee derde van de ondernemers ervaart personeelstekort | CBS

⁴Pharos-RK-DvdW-Uitzichtloos-in-de-opvang-dec2024.pdf

Motie 3. Leegstand benutten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van '6.5 Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen';

constaterende dat:

- hoewel de MS Silja als tijdelijke verblijflocatie is bedoeld, het contract toch met ten minste één jaar wordt verlengd¹;
- er veel druk staat op de woningmarkt waardoor statushouders niet kunnen doorstromen naar woningen;
- 11.870 woningen in Rotterdam leegstaan, waarvan 420 winkelpanden en 440 kantoren²;

overwegende dat:

- zolang statushouders geen woning hebben, kunnen ze ook niet beginnen met hun inburgering;
- dat statushouders binnen zes maanden definitieve huisvesting moeten krijgen en we daar leegstaande woningen en panden voor kunnen gebruiken;
- ondanks dat statushouders binnen zes maanden definitieve huisvesting moeten krijgen, dit niet altijd mogelijk is en daardoor langer op de Silja moeten verblijven;
- de Silja bedoeld is als tijdelijk verblijflocatie en het daardoor niet wenselijk is dat statushouders langer op het schip verblijven;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of leegstaande kantoorgebouwen kunnen worden ingezet voor de huisvesting van statushouders die momenteel op de MS Silja verblijven;
- hierover de raad te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S.F. Lammering Varela, L.S. Vlieger

¹Document RotterdamRaad - [25bb007959] Collegebrief over de stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen - iBabs Publieksporaal

²Voorlopige leegstandscijfers van vastgoed, 1 januari 2025 | CBS

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Dank, voorzitter. Voorzitter, ik maak me zorgen. Ik maak me zorgen om de behoefte die sommige mensen hebben in deze samenleving om mensen tegen elkaar op te spelen, een wig te drijven en alleen maar mensen verder weg van elkaar te brengen. Wij willen juist in Rotterdam wat mensen vooropstelt, menswaardigheid vooropstelt en mensen bij elkaar brengt, waarin we samenwerken en verbindingen zoeken en niet alleen maar verharderen. Daarom is GroenLinks ook echt verbaasd en kijken we met afschuw naar het besluit om Silja te verlengen, want wij zien niet dat daar iets positiefs wordt gedaan aan de menswaardigheid. Wat we zien, is dat er heel veel mensen op elkaar zitten op een plek die niet duurzaam is voor hen. We maken ons ernstige zorgen om de leefomstandigheden van de bewoners en de gevolgen ook voor de inburgering die dat voor hen heeft. Dit is geen eerlijke start en het is ook echt tijd om daar een einde aan te breien. Er moet een stip op de horizon komen, een eindpunt. Daarom dienen we een motie in die vraagt om ervoor te waken dat 2026 echt het laatste jaar is van de Silja en dat er dus onmiddellijk gestart moet worden met het zoeken naar land locaties voor aan Rotterdam gekoppelde statushouders. Want slechte rechtse besluiten zijn vaak geen oplossingen, maar maken problemen erger. Een goed voorbeeld is de bezuiniging op VluchtelingenWerk Nederland. Het doet compleet niets met het totaal aantal mensen dat hier verblijft, maar maakt het vooral voor de kwetsbaren onder hen nog gemakkelijker om af te glijden, wat uiteindelijk weer tot hogere maatschappelijke kosten kan leiden. Want de consequentie is allereerst dat VluchtelingenWerk niet meer fysiek aanwezig zal zijn voor consulten, maar alleen nog online. Het gevolg: alleen mensen die de vaardigheden hebben om tot een online control te komen, kunnen nog hulp krijgen bij hun asielaanvragen. Ten tweede zullen zij ook in zijn geheel stoppen met de hulp bij aanvragen van gezinshereniging. Een ontzettend moeilijke en tijdrovende aanpak. GroenLinks voorziet dat hiermee de rechten van deze mensen in het geding gaan komen. Wij voorzien dat mensen vast komen te zitten in een papieren werkelijkheid, wat tot gevolg heeft dat zij niet goed meer kunnen landen hier, niet kunnen inburgeren en misschien wel mentale problemen ontwikkelen. Dat komt niemand ten goede. Daarom hebben we ook een tweede motie die vraagt om te onderzoeken hoe we samen met andere organisaties dit gat kunnen gaan opvangen, want het is ontzettend belangrijk dat mensen hier een eerlijke en menswaardige start krijgen. Daar moeten we voor blijven pleiten. Of dat nou is voor de kinderen op de Silja, voor de volwassenen op de Silja of alle andere Rotterdammers hier. Daarom deze 2 moties.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Een einde aan opvang op de Silja

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.5 Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen;

constaterende dat:

- de bestuursovereenkomst voor noodopvang voor statushouders op de Silja opnieuw is verlengd, tot en met 31 januari 2027;

overwegende dat:

- de Silja bedoeld is als noodopvang voor tijdelijke opvang van statushouders en de duur van het inzetten van deze locatie al meerdere keren is verlengd;
- opvang van statushouders op de ferry, volgens zowat alle betrokken partijen, onprettig is en de situatie aan boord belemmerend werkt bij het integreren en inburgeren van de personen die er verblijven
- Rotterdamse statushouders vaak langer dan de bedoelde maximaal zes maanden op de locatie verblijven zonder uitzicht op verbetering van de omstandigheden aan boord;

- statushouders die aan andere gemeente gekoppeld zijn, maar op de Silja verblijven als gevolg van de twijfelachtige deal met regiogemeenten vaak nóg langer moeten wachten op een vaste verblijfplaats, onverantwoord lang in slechte omstandigheden wonen en de gemeente Rotterdam hier geen enkele zicht op grip op heeft;

verzoekt het college:

- ervoor te zorgen dat 2026 het laatste jaar is waarop statushouders in Rotterdam worden opgevangen op noodlocatie de Silja;
- derhalve direct te starten met het onderzoeken van alternatieve (kleinschalige) locaties op land voor de aan Rotterdam gekoppelde statushouders;
- hierover te rapporteren aan de raad voor het zomerreces van 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, T.J. Vonk, S.F. Lammering Varela, T.S.J. Coşkun en L.P.A. Dekkers

Motie 5. Demp effecten bezuiniging vluchtelingenwerk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.5 Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen;

constaterende dat:

- Stichting Vluchtelingenwerk door bezuinigingen van het Rijk vanaf 1 december genoodzaakt is te stoppen met het bieden van ondersteuning aan statushouders op de Silja in de vorm van fysieke spreekuren en het bieden van begeleiding bij gezinshereniging;

overwegende dat:

- de begeleiding van Vluchtelingenwerk aan statushouders enorm waardevol is, zeker op een locatie als de Silja waar de situatie waar statushouders zich in bevinden verre van optimaal is;
- gezinshereniging een recht is waar statushouders aanspraak op kunnen maken maar waarvan het aanvragen een uitzonderlijk ingewikkeld proces is; de IND als taak heeft om aanvragen voor gezinshereniging te beoordelen en niet in staat is om de aanvrager te ondersteunen in het invullen van het ingewikkelde formulier en het verzamelen van de benodigde documenten;
- het recht tot gezinshereniging voor statushouders hierdoor onder druk komt te staan;
- zolang personen niet herenigd zijn met hun familie, zaken als inburgeren en integratie niet of nauwelijks van start kunnen gaan;
- geen aanspraak kunnen maken op het recht tot gezinshereniging voor individuen onder andere kan zorgen voor isolement en medische (mentale) problemen, hetgeen zorgt dat maatschappelijke kosten uiteindelijk vaak hoger uitvallen dan het bedrag dat wordt bezuinigd op ondersteuning;

verzoekt het college:

- in gesprek met het COA, aangehaakte welzijnspartijen en organisaties zoals het juridisch loket en 'Je Goed Recht' over hoe de effecten van de bezuiniging op Vluchtelingenwerk gedempt kan worden, zonder dat dit leidt tot nieuwe kosten en taken voor de gemeente;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, T.J. Vonk, S.F. Lammering Varela en T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Dank u wel, voorzitter. We zijn als D66 Rotterdam wel blij. Blij met het feit dat we bij de inwerkingtreding van de spreidingswet niets meer extra hoefden te doen. We zien in het hele land dat gemeentes naarstig op zoek moeten gaan om ervoor te zorgen dat ze aan hun wettelijke taken voldoen. Wat blijkt in Rotterdam: we voldoen aan de morele plichten die ons vanuit het rijk worden opgelegd en we voldoen aan de taakstellingen die we opgelegd krijgen om statushouders te huisvesten. Sterker nog: we doen het zo goed hier in Rotterdam, dat we niet alleen nog maar statushouders vanuit de regio opvangen, maar dat we uit het hele land statushouders moeten opvangen, maar ik ben het ook eens met het betoog van mevrouw Vlieger van GroenLinks, er zijn ook aandachtspunten. Het belangrijkste aandachtspunt voor D66 Rotterdam, daar hebben we eerder dit jaar ook al aandacht voor gevraagd, is het welzijn van kinderen op de Silja. We hebben daar eerder al een motie over ingediend, maar we zien nu ook dat er kinderen vanuit andere regio's in het land op de Silja zullen worden gehuisvest. Mijn eerste vraag aan de wethouder is, ik heb dit ook al in het commissiedebat gevraagd: hoe zorgt u er nou voor dat die kinderen niet te lang op de Silja blijven, maar snel zullen doorstromen naar een landlocatie, een huis waar ze veilig kunnen wonen en naar school kunnen? Dat is voor D66 Rotterdam echt een van de belangrijkste prioriteiten en we zullen daar ook op blijven letten, ook in het nieuwe jaar, op het moment dat er kinderen worden gehuisvest die van buiten de regio Rotterdam op de Silja zullen worden geplaatst. Daarnaast zien we ook dat bij het zoeken naar opvanglocaties in de stad er altijd behoefte is vanuit de wijk om mee te praten hierover. Dat gaat nogal eens rommelig en die rommeligheid draagt niet bij aan het draagvlak wat we hier in deze stad hebben voor juist die opvanglocaties voor kwetsbare groepen. Daarom heeft mijn fractie een motie, de motie heet 'de lokale spreidingswet', waarin we, als we dus in de hele stad al die opvanglocaties gaan ontwikkelen, we ook een duidelijk kader hebben hoe we lokale partners in de wijken laten meepraten over die opvanglocaties, zodat vooraf voor iedereen duidelijk is hoe, wanneer en op welke wijze ze kunnen meepraten en meedenken over de vormgeving van de opvanglocaties.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft een vraag.

Mevrouw VliegEER (gl): Voorzitter, in eerdere debatten hierover werd er steeds verteld dat er al kaders waren, dat we al heel duidelijke richtingen hadden over hoe we dat deden als er een nieuwe locatie zou komen. Toen hebben we nog heel veel debatten gehad over amv-locatie Nesselande. Dus welk signaal heeft mevrouw Maassen dat dit nodig is?

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb meerdere keren in de afgelopen 4 jaar hier debatten over gevoerd, elke keer over een andere locatie. Het begon aan de Sint Jobskade, waarbij er inderdaad een wijkraad was die zei: we zijn onvoldoende hierin meegenomen. Toen heeft de wethouder toegezegd: we gaan dit beter doen, we gaan aan de voorkant communiceren. Toen kwam Nesselande. Toen werd er gezegd: er is een kader. Nu hebben we recent hotel Emma gehad en nu blijkt toch dat er onduidelijkheden zijn. Dus daarom heeft mijn fractie besloten om toch iets op papier te zetten, een motie te maken om te vragen: laten we daar nou met elkaar duidelijkheid over geven. Dit gaat overigens niet alleen over asielopvang. Dit gaat over meerdere thema's. Ik merk, het wijkraadsmodel en de manier waarop de wijkraden inspraak krijgen op bepaalde onderwerpen, dat is per wijkraad zelfs nog eens wisselend, omdat mensen daar een ander beeld bij hebben. Dus wat ik nu vraag is: maak afspraken met elkaar hierover, zodat het aan de voorkant duidelijk is. Ik ben het met u eens, u hebt daar vaker vragen over gesteld. Ik dacht dat het goed was geregeld. Ik kom tot het inzicht dat het beter kan. Daarom deze motie.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegEER (gl): Uiteindelijk horen we dat dan ook graag van de wethouder. Want inderdaad, we hebben best wel vaak hierom gevraagd en toen is ons altijd verteld: gaat u maar slapen, we hebben het allemaal heel goed afgedekt en heel goed geregeld. Natuurlijk, wat wel ook heel erg belangrijk is, denk ik, is het verschil in de groepen. Ik hoop dat daar ook straks op gereflecteerd wordt. Want volgens mij was het zo dat er net verteld werd dat bij de Oekraïne-opvang andere regels gelden dan wanneer er een amv-locatie zou moeten komen. Dat las ik, volgens mij, niet terug in de motie. Dus ik denk dat het ook wel belangrijk is dat we dan misschien verschillende kaders hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Daar ben ik ook nieuwsgierig naar. Ik vraag me af of dat echt nodig is, want het hoeft niet een heel specifiek kader te worden. Het moet een algemeen kader zijn waarbij de wijkraad de ruimte heeft om per situatie de eigen rol in te vullen naar eigen inzicht. Maar ik vind het wel belangrijk om aan te geven hoe die rol er dan uit ziet, op welk moment, en dat de wijkraad ook van tevoren weet: hier kunnen we over meepraten en dit deel ligt bij het college, dit deel ligt bij de wijkraad en dit deel ligt bij de raad.

De VOORZITTER: U mag door.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik was klaar met mijn betoog. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. De lokale spreidingswet

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 6.5: Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen;

constaterende dat:

- in recente situaties, zoals de opvanglocatie aan de Nieuwe Binnenweg (voormalig Hotel Emma), een asielboot aan de Sint-Jobskade en een oriëntatie naar een eventuele AMV-locatie in Nesselande, onduidelijkheid bestond over de verwachtingen en rol van lokale adviesorganen bij besluitvorming over opvanglocaties;
- het betrekken van adviezen van wijkraden de realisatie van opvanglocaties verbeterd en het draagvlak hiervoor vergroot;
- het ontbreken van duidelijke, vooraf vastgestelde gemeentelijke kaders heeft geleid tot verschillen in interpretatie, verwachtingen en besluitvorming rondom asiellocaties;

overwegende dat:

- de gemeente een wettelijke verantwoordelijkheid heeft om passende opvang voor vluchtelingen en ontheemden te realiseren op verschillende plekken in de stad;
- voor de realisatie van opvanglocaties op die verschillende plekken in de stad het belangrijk is om daarbij adviezen van de wijkraden te betrekken;
- het belangrijk is om hiervoor een helder, centraal vastgesteld kader te hanteren, zodat consistentie, rechtsgelijkheid en uitvoerbaarheid worden gewaarborgd voor alle wijken;
- met een dergelijk kader het voor wijkraden duidelijk wordt hoe, wanneer en binnen welke kaders zij kunnen adviseren, zodat het advies kan worden betrokken in de besluitvorming en zij hun advisering hierop kunnen afstemmen;

verzoekt het college:

- een advieskader voor wijkraden te ontwikkelen voor de inrichting, ontwikkeling en realisatie van opvanglocaties, zodat wijkraden hun advies kunnen geven aan de hand van dit vooraf vastgestelde kader;
- dit advieskader te ontwikkelen door hiervoor input op te halen vanuit de wijkraden;
- in dit advieskader in ieder geval op te nemen in welke fase en waarover de wijkraad een advies kan uitbrengen bij de realisatie van opvanglocaties, zodat wijkraden hun advies kunnen geven aan de hand van dit vooraf vastgestelde kader;
- de raad te informeren op welke wijze dit wordt verankerd in de beleidskaders en hoe dit in de praktijk wordt toegepast bij toekomstige besluitvorming over opvanglocaties;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. We hebben in de commissie al uitgebreid over dit onderwerp gesproken, maar toen is er heel veel onduidelijk gebleven en daarom staan we hier vandaag weer. Waar we het wel over eens zijn, is dat de Silja een noodmaatregel is. Voor sommigen een creatieve noodmaatregel, voor anderen een heel lelijke noodmaatregel. Wij zeggen: met een plaatsing op een boot vallen mensen die nieuw zijn tussen wal en schip. Mensen huisvesten, doe je in een huis, dat doe je in een wijk, dat doe je in een gemeenschap. Een kenmerk van een noodmaatregel is: je wilt wat anders en het is tijdelijk. Alle reden dus om zo snel mogelijk op zoek te gaan naar een duurzame oplossing, op land dus. Wat in de commissie niet helder werd, daarom ga ik het opnieuw vragen: is de wethouder gericht, volgens een plan, systematisch op zoek naar een alternatief op land? Ja of nee? Zo ja, hoe ziet dat plan eruit en hoe ziet het alternatief eruit? Gaat het om 1 opvangvoorziening of gaat om meerdere kleinschalige opvangvoorzieningen? Zo nee, dan weten we 1 ding zeker: dan gaat het er ook nooit komen. Is dat voor de wethouder een acceptabel toekomstscenario? Dit is een vraag aan de wethouder, maar ook aan de andere partijen. Ik ben heel benieuwd hoe de coalitiepartijen bijvoorbeeld uiteindelijk de wenselijke uitkomst zien. Willen zij ook gaan voor die duurzame oplossing op land en sporen zij ook de wethouder aan om hier systematisch, planmatig over na te denken en vinden zij het ook een heel terechte vraag dat we als raad dat plan inzichtelijk krijgen? Voorzitter, dan een ander punt wat ook naar toen naar voren kwam: de stopzetting van subsidie aan VluchtelingenWerk. De impact daarop is groot. Niet alleen op het gebied van gezinshereniging, maar juist ook omdat niet beschikken over steun en goede informatie ervoor zorgt dat procedures onnodig lang duren, de kans op fouten toeneemt en de problemen die dan ontstaan tot hogere kosten zullen leiden, kosten voor de samenleving wel te verstaan. Wij dringen er bij de wethouder dan ook op aan: ga in gesprek met vluchtelingenwerk en andere betrokken organisaties om te zorgen dat dit risico op verschraling van het hulpaanbod wordt opgelost door eigen afspraken, desnoods met andere partijen. Daarom ondersteunen we ook de motie die daarover door GroenLinks is ingediend.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, er wordt door de ChristenUnie de indruk gewekt alsof de Silja permanent zou zijn, maar dat is het juist helemaal niet. Dus ook hier weer de vraag: hoe komt u erbij dat Silja permanent is?

De heer VONK (cu): Voorzitter, de Silja is inderdaad nooit bedoeld als permanent, maar wat we nu weten, is dat er een verlenging is geweest tot volgend jaar en dat er zelfs al op gehint wordt dat het nog langer zal gaan, maar dan op een andere plek. Het enige dat wij als raad

formeel weten, is dat de Silja de enige oplossing is die wij bieden aan deze statushouders voor tijdelijke opvang. Meer informatie heb ik in ieder geval niet, maar misschien bent u op een andere wijze geïnformeerd.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik weet dat de Silja inderdaad voor een tijdelijke duur is verlengd. Dat is ook de informatie op basis waarvan ik handel. Daarom dat ik een beetje verbaasd ben dat u de indruk wekt alsof de Silja permanent is. Dat is niet zo. Ik denk ook dat we op basis daarvan als raad hier het debat met elkaar zouden moeten voeren. Want daarmee wekt u een verkeerde indruk. Ik denk dat er genoeg partijen in deze raad zijn die zeggen: we moeten inderdaad werken naar die landlocaties, maar ik ben daar ook heel realistisch in, want ik hoor de wethouder ook zeggen: we komen nog niet aan onze doelstelling van 2000 opvanglocaties voor Oekraïners, dus daar ligt op dit moment nu mijn prioriteit. Dat begrijp ik heel goed, want aan de wettelijke taakstelling van de spreidingswet hebben we voldaan. Er ligt ook nog een taak om die Oekraïners op te vangen, dus dan gaat de wethouder daar ook mee aan de slag. Ik zie heel veel kwetsbare groepen in deze stad die opvang nodig hebben en ik vind het goed dat we in dat geheel met elkaar kijken: voor welke groep gaan we nu het meest aan de slag, omdat we zien dat die groep het op dit moment het hardst nodig heeft.

De VOORZITTER: Heeft de heer Dekkers een vraag aan mevrouw Maassen? U hebt het woord.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, we moeten het toch over het begrip tijdelijkheid hebben dan. We hebben al een aantal jaar de Silja liggen. Mijn beeld was dat we op zoek zouden gaan naar een alternatief en er ligt nu een voorstel voor een jaar verlenging en nog een jaar verlenging. En D66 hoor ik in de inbreng zeggen: daar ben ik blij mee, maar wij zijn daar helemaal niet blij mee. Wij zitten hier als raadslid 4 jaar, dat is niet een tijdelijk raadslid. Je bent raadslid. Ik vind het een enorm vervelende invulling van het woord tijdelijk. We hebben een structurele situatie met een schip met niet-humaan beleid en we zien geen enkel alternatief. Ik had gehoopt dat we een aantal alternatieven zouden kunnen hebben, dat we daarover zouden kunnen kunnen discussiëren. PvdA komt nog met een voorstel, dan wordt de deur alweer dichtgegooid.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben blij dat Volt hier op aanhaakt, want dan is mijn vraag aan Volt: u bent voor landlocaties, voor humane locaties. Hoe kijkt u dan tegen het initiatief van de gemeente Barendrecht aan om ook een azc-locatie te ontwikkelen op de voorgenomen locatie die de gemeente Barendrecht op dit moment voor ogen heeft. Dat is een landlocatie en volgens mij is het COA daar best wel enthousiast over. Hoe kijkt de fractie van Volt daartegenaan?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dit is een afleidingsmanoeuvre op de Silja, waar we een inhumane situatie hebben. Volt staat voor azc's, dat die op veel plekken in het land moeten komen, want we willen duurzame en goede opvang. Als we het hebben over Barendrecht, zijn we daar helemaal niet tegen. Wij gaan er overigens niet over. Wel kunnen we daar een gesprek hebben over draagvlak in de maatschappij en het is ook goed om dat te hebben, als mevrouw Maassen daarop doelt.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik vraag het omdat uw commissielid de indruk wekte dat ze, net zoals Leefbaar, tegen het azc waren in Barendrecht. Dat is waarom ik het aan u nogmaals vraag. U hebt het over de Silja en over humane opvang, maar ik begreep van uw collega dat ze überhaupt tegen opvang was, in ieder geval op de locatie van Barendrecht. Dus daarom dat ik een beetje in de war ben geraakt. D66 ziet in: de Silja is niet ideaal, maar wat ik ook zie, is dat er heel veel kwetsbare groepen in de stad zijn die opvang nodig hebben. Daarom zetten wij op dit moment prioriteit voor de groep Oekraïners waarvan we de doelstellingen op dit moment niet halen. Daar moeten we keihard mee aan de slag. Dat betekent dat we voor de landlocaties op dit moment oriëntaties neerleggen, zodat we die 2000 aan opvang voor Oekraïners ook kunnen realiseren.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik moet hier echt een streep trekken. Er worden hier woorden in de mond gelegd van een commissieraadslid dat in de commissie wat zegt. We hebben gezegd over het azc in Barendrecht dat we moeten werken aan draagvlak en dat we dat als gemeentes samen moeten bespreken en samen op moeten trekken. Dat wij kritisch zijn op dat proces, daar sta ik volledig achter. Dat is iets anders dan dat framen dat wij tegen een azc zouden zijn. Ik vind het kwalijk dat u dat doet als afleidingsmanoeuvre. We hebben het hier over de Silja, het gaat over 2000 mensen, daar zitten 600 kinderen in een situatie waar Artsen zonder Grenzen aan de bel heeft getrokken, waar het niet goed is en wat we zagen als noodmaatregel. We worden nu een 2 jaar verlenging ingerommeld. Daar moet u zich druk om maken.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het hele punt van uw commissielid was dat de afspraken met Barendrecht onderdeel waren van de deal met de Silja. Het is geen afleidingsmanoeuvre. Dat is wat uw commissielid zelf heeft aangegeven. Ik ben zelf geen groot fan van de deal die het college met de provincie daarin heeft gemaakt en volgens mij is de gemeente Barendrecht daar helemaal niet aan gebonden. Maar goed, op het moment dat dat ervoor zorgt dat wij hier in deze stad de Silja kunnen hebben, waardoor we ervoor kunnen zorgen dat er 2000 mensen uit het hele land opvang hier in Rotterdam hebben, dan heeft het mijn zegen. Ik ben het helemaal met u eens: landlocaties zijn beter, maar wat ik nog erger vind, is als er mensen bij Ter Apel op straat moeten slapen.

De VOORZITTER: De heer Dekkers, afrondend.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, laat ik dan een stap naar u toe zetten. Ik vind het ook verschrikkelijk als mensen in Ter Apel natuurlijk buiten moeten slapen. Ook ik stond erachter dat we met de Silja een noodopvang creëerden, maar wel met de klemtoon op 'nood', tijdelijk. Ik zou nu graag samen optrekken om te zeggen: laten we die tijdelijkheid zo kort mogelijk houden en laten we aan het college vragen en aan de wethouder om zo snel mogelijk met alternatieven te komen. Want u bent het toch met me eens dat de enige mogelijkheid voor de Silja is: goede, duurzame, alternatieve opvang op het land.

De VOORZITTER: Ik probeer ook de vaart in het debat te houden. Mevrouw Maassen tot slot en dan ga ik naar de heer Lammering Varela.

Mevrouw MAASSEN (d66): De oplossing voor de Silja is ervoor zorgen dat alle gemeenten die hun statushouders graag bij ons huisvesten, dat die daar woningen voor vinden, in hun eigen gemeente, zodat die statushouders zo snel mogelijk daadwerkelijk een huis hebben. Dat is de echte oplossing voor de Silja. Want er zitten heel weinig gekoppelde statushouders

van Rotterdam in de Silja, die krijgen we allemaal op tijd een huis. De andere gemeentes moeten we aanspreken, zodat zij ook voor de huisvesting zorgen voor die statushouders.

De VOORZITTER: Mijnheer Dekkers, ik ga echt door naar de heer Lammering Varela. Anders blijven we hangen. De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Toch kijken of ik mevrouw Maassen van D66 dan ook goed begrijp en haar positie in dit verhaal. We hebben het over een noodoplossing, een tijdelijke noodoplossing, die, wat ons betreft, nu echt steeds meer een permanent karakter krijgt. Maar wat ziet D66 dan als een tijdelijke oplossing? Over hoeveel maanden hebben we het dan? Het gaat over kinderen die in sommige gevallen echt al, van wat wij begrijpen, langer dan een jaar aan boord zitten.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): We hebben met elkaar afgesproken dat, ideaal gezien, mensen maximaal een half jaar op de Silja verblijven, in het bijzonder voor kinderen. Ik vind het namelijk ook heel erg dat sommige gemeentes het voor elkaar krijgen om die kinderen meer dan een jaar op de Silja te hebben. Daarom stel ik vragen aan de wethouder, want daarop moeten we druk uitoefenen en daar moeten we druk uitoefenen bij de regiogemeentes en bij alle andere gemeentes in het hele land die nu ook hun statushouders op onze Silja willen zetten.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Het is heel goed dat die druk wordt uitgeoefend en dat we de wethouder eventueel ondersteunen om die druk ook uit te voeren. Maar waarom kan het niet allebei? Waarom kunnen we niet tegelijkertijd op zoek gaan naar die landgebonden alternatieven, zoals bijvoorbeeld leegstaande kantoorpanden, om toch een deel van die mensen zo snel mogelijk, met name die kwetsbare doelgroep, die kinderen, zo snel mogelijk aan het land op te vangen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij gebeurt dat dus ook. Ik zie het opvangvraagstuk wel een geheel als 1 geheel. Als 1 geheel van allemaal kwetsbare groepen die allemaal een plek moeten kunnen vinden in onze stad. Daarom is, volgens mij, de wethouder dag in dag uit bezig met het vinden van landlocaties. Maar wat we nu zien, is dat we de doelstellingen voor de opvang van Oekraïners niet halen en we daarom op dit moment prioriteit geven aan de opvang van Oekraïners, wat ook mensen zijn die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Voorzitter, ik hoorde D66 zeggen dat ze het heel erg vinden als er mensen in Ter Apel op de grond slapen en ik moet toch wel echt stilstaan bij het feit dat we hier keer op keer debat over hebben gehad. Dat er toen duidelijk geen draagvlak was vanuit D66 om daar iets aan te doen. Dus het was toch niet zo erg, op dat moment.

De VOORZITTER: Anderen nog vragen? Niet. Dan gaan we naar de heer Vonk. Ik weet niet meer waar hij gebleven was, maar dat weet hij zelf hopelijk wel.

De heer VONK (cu): Ik zat ergens in mijn eerste termijn, voorzitter. Blij dat dit punt, want dat is toch een heel belangrijk punt, inderdaad, over wat is nou uiteindelijk het perspectief waar

we voor gaan, dat dat nog eens een keer aan de orde komt. De conclusie lijkt mij wel helder: we weten met elkaar als raad in ieder geval niet wat het perspectief is voor deze locatie en we hopen dat het wethouder daar zo dadelijk duidelijkheid over kan geven. Voorzitter, een ander punt dat ik ook nog wilde aangeven: we koesteren de initiatieven vanuit de stad om met vrijwilligers hulp te bieden. Gelukkig gebeurt dat ook. Zo zijn er bijvoorbeeld fietslessen voor met name kinderen op het dorpsplein. Maar met de herinrichting van de buitenruimte, lijkt het erop dat deze moet stoppen. Is de wethouder bereid om een gesprek te organiseren waarin met dit initiatief gekeken wordt hoe dit, bijna gratis, maar zo kostbare burgerinitiatief doorgang kan vinden? Graag een toezegging op dit punt, voor zo'n gesprek. Dan mijn laatste punt, voorzitter, dat gaat over die maximale verblijfsduur. Het werd zonet ook al genoemd, ook door D66: terecht dat die zich ook daarover zorgen maken. Vanaf dag 1 was er namelijk al zorg over die verblijfsduur op de Silja. Je weet dat als je een noodlocatie start en je hebt met elkaar het voornemen om maximaal tot 6 maanden, dan weet je dat dat een probleem gaat worden. Iedereen snapt dat dat ongewenst is, zeker voor kinderen. Dan maakt het niet uit of je een aan Rotterdam gekoppelde statushouder bent of aan Leeuwarden, Stadskanaal of waar je ook vandaan komt. Voor ieder mens is dat onwenselijk. Dus moeten we op een eenvoudige manier een overzicht kunnen krijgen van mensen die langer dan 6 maanden op dit schip zitten. Als je dat niet op een heel eenvoudige manier kan genereren, dan heb je je administratie niet op orde. Het eerdere antwoord van de wethouder dat deze informatie niet voorhanden zou zijn, is ongeloofwaardig. Omdat die tijdelijkheid zo ontzettend belangrijk is, moeten wij die informatie ook hebben. Daarom alvast een motie om deze opdracht bij de wethouder neer te leggen. Die motie is medeondertekend door Volt, CDA, GroenLinks, PvdA, SP en mevrouw Verkoelen. Dat is het einde van mijn termijn.

De VOORZITTER: De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Monitor het maximum

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van de stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen;

constaterende dat:

- de MS Silja een noodvoorziening is die kortdurende opvang moet bieden aan statushouders voor maximaal 6 maanden;
- momenteel statushouders langdurig(er) verblijven in noodvoorzieningen zoals de MS Silja;
- statushouders op de MS Silja ook aan andere gemeenten zijn gekoppeld;

overwegende dat:

- het streven is om de aan Rotterdam gekoppelde statushouders binnen 6 maanden definitieve huisvesting te bieden;
- er ook aangedrongen wordt dat andere gemeenten binnen 6 maanden voor huisvesting zorgen;
- de wethouder in de commissie heeft aangegeven niet over informatie te beschikken wat betreft de verblijfsduur van de mensen op de Silja;
- het dus onduidelijk is in hoeverre het doel van een maximale verblijfsduur van 6 maanden gehaald wordt of niet;
- het voor de raad van belang is om te controleren of het streven naar een verblijfsduur van maximaal 6 maanden gestand wordt gedaan;

verzoekt het college:

- in de voortgangsrapportage over de opvang en huisvesting van statushouders standaard te rapporteren over de verblijfsduur van mensen op de MS Silja en daarin aan te geven hoeveel mensen langer dan 6 maanden op het schip verblijven;

- daarbij aan te geven of het volwassenen of kinderen betreft en aan welke gemeente deze mensen gekoppeld zijn;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, L.P.A. Dekkers, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.S. Vlieger, S.F. Lammering
Varela, T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn en daarna de heer Oostdijk.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Ik hou er niet zo van om in deze zaal grote woorden te gebruiken, maar ik maak daar vandaag een uitzondering op. De opvang van 2000 mensen, waaronder 600 kinderen, op de Silja is een schande, ik kan het niet anders zeggen, zoveel mensen op een schip, waaronder zoveel kinderen. Dat is niet de enige reden waarom ik het een schande vind. De tweede reden waarom ik dat vind, is omdat het geen uitvoering geeft aan de spreidingswet, ook al is er een of andere deal gesloten die het voor Rotterdam ineens heel anders maakt dan voor alle andere gemeenten, waardoor er een verlaging van het aantal asielzoekers is en een verhoging van het aantal statushouders. Dat is een deal. Het is geen uitvoering geven aan de spreidingswet. Dat is de tweede reden. De derde en laatste reden waarom het een schande is, is omdat dit schip echt symbool staat voor de invulling van dat coalitieakkoord met dat quotum, dat we nooit eerder hadden gezien in deze stad, een quotum voor niet meer dan 500 asielzoekers. Een deal, een schip is daar het symbool van geworden, van bestuurlijk onvermogen om dat coalitieakkoord maar in de lucht te houden, zodat D66 en DENK kunnen zeggen: kijk eens aan wat wij doen, we vangen 2000 mensen op en zodat Leefbaar Rotterdam kan blijven zeggen: kijk eens aan wat wij doen, er zijn niet meer dan 500 asielzoekers in deze stad. Dat is wat het is en dat kan niet vaak genoeg gezegd worden. Dus ik neem vandaag weer de gelegenheid om dat te zeggen. Dus die opvang op dat schip is een schande. Daarom, voorzitter, dien ik in ieder geval een eerste motie in, dat doe ik samen met Volt, dat er onder geen beding een automatische verlenging van de Silja kan komen, met een dictum dat simpelweg oproept, het is erg dat we dat moeten doen, maar dat wij de wet volgen en een duurzame invulling geven aan de spreidingswet. Ik wijs dan met name D66 erop, gezien de verhoudingen in ons land, waarbij onze 2 landelijke partijleiders op dit moment proberen ons land uit het slop te trekken, dat dit ook heel duidelijk in het formatieakkoord staat. Dat is de eerste motie, 'geen automatische verlenging van de Silja', die ik zo zal indienen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen wil hierop reageren.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik lijk een soort fact checker vandaag, maar ook hier, er is geen automatische verlenging. Die is er niet. Hoe komt u er nou bij dat dat gaat plaatsvinden?

De VOORZITTER: Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, geen automatische verlenging Silja' is slechts de titel van deze motie. Het dictum roept op, nogmaals, triest dat dat moet, maar we doen het toch maar, om een structurele invulling te geven aan de spreidingswet. Dat is wat het dictum zegt en daarom dien ik deze motie in. Nogmaals, wat mij betreft een dieptepunt. Daarom vind ik het ook een schande.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Waar haalt de heer Segers-Hoogendoorn nou ervandaan dat dit college niet aan de spreidingswet zou voldoen? Dat doet ze, dat deed ze vanaf het moment dat de spreidingswet in werking trad en dat gaan we ook doen tot het moment dat de spreidingswet van kracht is. Dat zijn de afspraken. Dat is heel logisch. Het zijn wethouders, die houden zich aan de wet. Dus daar gaat het geen verandering in brengen. Volgens mij heeft u een overbodige motie gemaakt.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik vind het dapper, maar niet zo heel verstandig dat D66 iedere keer de aanvallende optie kiest in de raad. Want nogmaals, ze zou zich echt moeten schamen voor deze deal. Ik gebruik die grote woorden, want het is terecht. Er is een deal gesloten tussen een wethouder, op dat moment misschien wel demissionair, want wij hebben in dit land tegenwoordig bijna alleen maar demissionaire ministers en staatssecretarissen, voortdurend, een deal gemaakt over statushouders. Dat zou afgaan van het quotum voor asielzoekers. Dat is geen uitvoering geven aan de spreidingswet, want de spreidingswet roept iedere gemeente op, in dit land, om haar quotum aan asielzoekers op te vangen. Daarom zouden mensen in Ter Apel niet meer buiten hoeven slapen. Dat is wat de spreidingswet is. Niets anders. Dat hier Rotterdam in een deal tussen een wethouder en welke staatssecretaris dan ook, op welk moment dan ook een deal heeft gesloten, wij gaan dat in Rotterdam eens anders doen, steek die vlag niet op die modderschuit, want het is een schimmige deal in het redden van jullie coalitieakkoord. Ik zeg het hier gewoon, want het hoort hier gezegd te worden.

De VOORZITTER: De heer Becker wil hier ook op reageren.

De heer BECKER (vvd): Dank u wel, voorzitter. Er is niets schimmigs aan. Wat Rotterdam hier doet, is verantwoordelijkheid nemen voor die asielketen, ook voor de regio. Dit is een perfecte oplossing om opvang te realiseren op korte termijn, op flexibele basis, opvang die de woningvoorraad in Rotterdam niet belast. Dat wordt in dit debat door linkse partijen niet genoemd, maar er is een enorme woningnood. Op het moment dat we niet dit soort oplossingen zoeken, want er zijn ook voor Oekrainers slaapschepen geregeld als opvanglocatie, wat goed werkt, dat er op korte termijn voor zorgt dat er opvang is in Rotterdam. Als we dat niet op die manier doen, als we het proberen in die woningvoorraad te huisvesten, dat gaat ten eerste niet lukken op korte termijn. Ten tweede zijn er heel veel Rotterdammers die jarenlang aan het wachten zijn op een woning, die die woning niet krijgen en dat belang hebben we ook te behartigen. Dus wij zijn heel blij met deze wethouder en met de verlenging van de Silja.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft hier een vraag over.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik hoor de VVD zeggen: een perfecte oplossing. Ik vind het stuitend. Ik vind het echt schandalig. We hebben het hier over een inhumane situatie die we moeten stoppen en dan hebben we het over een perfecte oplossing. Het is uw partij geweest die een opvangcrisis heeft veroorzaakt. Ik vind het echt een schandalige inbreng.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, als een VVD het tegenwoordig, ook dat vind ik heel vervelend, maar het is wel een feit tegenwoordig, in een bijzin gebruikt 'links', dan weet je genoeg, dat is een alarmsignaal, want iedere partij links van het tamelijk rechtse VVD, is tegenwoordig in het frame van de VVD links. Dat zegt alles over waar die partij op dit moment staat. Nogmaals, steek die vlag niet op die modderschuit, neem je verlies. Jullie

hebben hier een deal gemaakt ten bate van een coalitieakkoord van 4 lokale partijen in Rotterdam, die indruist tegen wat de spreidingswet bedoelt. Dat is wat het is. Daarom dien ik deze motie in. Nogmaals, niet met plezier, want ik vind het een dieptepunt. Ten slotte, voorzitter, het tweede en laatste deel van mijn termijn. We hebben te leven met die Silja, hoe erg het ook is en in die context is het dan op zijn minst aan de orde dat we werkelijk alles wat we maar kunnen doen om de opvang voor kinderen in ieder geval, op die plek, zo min mogelijk mensonwaardig te maken. Ook dit doe ik weer met heel weinig plezier, maar toch, deze motie dienen we in samen met de SP en gelukkig D66: 'Child Friendly City voor alle kinderen'. Die roept op om in de gemeentelijke opvang onderdeel te laten zijn van die Child Friendly Cities Initiative en daarover de raad te informeren. Daarmee wil ik afronden. Dank.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 8. Geen automatische verlenging Silja

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 6.5 'Stand van zaken Opvang en Huisvesting vluchtelingen';

constaterende dat:

- het college heeft besloten de MS Silja voor een extra jaar als noodopvanglocatie te laten functioneren in Rotterdam;
- de afspraken en randvoorwaarden met het Rijk en COA daarmee lopen tot februari 2027;
- een mogelijke verlenging tot 2028 nadrukkelijk in de afspraken wordt genoemd;
- de Spreidingswet geldt en op een goede manier ingevuld dient te worden;

overwegende dat:

- de MS Silja een noodopvanglocatie is en daarom enkel ingezet kan worden als laatste redmiddel;
- de MS Silja daarmee geen duurzame invulling is van de Spreidingswet;
- zonder realistische andere opties voor Rotterdam de verlenging tot 2028 eigenlijk al een feit is om aan de Spreidingswet te voldoen;
- zonder actie van de wethouder realistische andere optie voor Rotterdam sowieso niet mogelijk zijn;

verzoekt het college:

- in overleg met COA en het ministerie te streven naar een duurzame invulling van de Spreidingswet;
- hierover de raad te informeren voor het meireces van 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en L.P.A. Dekkers

Motie 9. Child Friendly City voor alle kinderen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 6.5 'Stand van zaken Opvang en Huisvesting vluchtelingen';

constaterende dat:

- Rotterdam zich heeft aangesloten bij het "Child Friendly Cities Initiative" van Unicef;
- het initiatief vraagt van gemeentes zich actief in te zetten voor een kindvriendelijke leefomgeving;
- kinderrechten voor alle kinderen gelden, of ze nu vast of tijdelijk in Rotterdam verblijven;

overwegende dat:

- het aansluiten bij het "Child Friendly Cities Initiative" in combinatie met de kinderrechten ervoor moet zorgen dat alle kinderen in Rotterdam gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien en zich optimaal kunnen ontwikkelen;

verzoekt het college:

- het welzijn van de kinderen die zich bevinden in gemeentelijke asielopvang ook onderdeel te laten zijn van het "Child Friendly Cities Initiative";
- de raad specifiek te informeren over het welzijn van kinderen in de opvanglocaties in onze stad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun en A.J.A. Maassen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Ik dacht dat ik vergeten was. Daar geniet ik van, van dat momentje, nu het er nog is. Voorzitter, vandaag bespreken we de stand van zaken rondom de opvang en huisvesting van vluchtelingen. Een brief die tot in detail beschrijft wat Rotterdam allemaal doet om de opvang te faciliteren, te begeleiden, te organiseren en uit te breiden. Maar wat opvalt, voorzitter, is niet alleen wat er in de brief staat, maar ook wat er niet in staat. Het college spreekt uitgebreid over opvangplekken, welzijnsprogramma's, onderwijs, inburgering, doorstroom, pilots, begeleiding en projecten. Een lange lijst van voorzieningen die stuk voor stuk worden opgetuigd, maar 1 cruciaal onderdeel ontbreekt volledig. We hebben het in ieder geval niet kunnen vinden. Het college zwijgt volledig over vrijwillige terugkeer, over het recht van mensen in deze voorziening om te weten dat terugkeer naar het land van herkomst een legitieme, beschikbare en door de overheid ondersteunde optie is. Voorzitter, dat is geen detail, dat gaat om de kern. Een gemeente informeert asielzoekers en statushouders tot in de puntjes over alles wat met verblijf te maken heeft: leefgeld, opvanglocaties, begeleidingstraject et cetera, et cetera, maar nergens wordt gemeld dat vrijwillige terugkeer ook mogelijk is en dat dit in bepaalde situaties zelfs verstandig kan zijn en dat organisaties, zoals de IOM, mensen daadwerkelijk erbij kan helpen. Door deze essentiële informatie weg te laten, wordt mensen een keuze ontnomen, een echte keuze, gebaseerd op volledige informatie. Voorzitter, laten we eerlijk zijn, dat kan niet, dat mag niet. Het recht op volledige informatie is niet optioneel. Daarom dienen wij de motie 'informatieplicht terugkeer als optie' in. We verzoeken het college om in relevante standaard informatievoorziening naar de statushouders, asielzoekers, amv's en bewoners van opvanglocaties expliciet op te nemen dat vrijwillige terugkeer ook altijd tot de mogelijkheden behoort en dat de overheid hierbij ondersteuning kan bieden. Voorzitter, dit gaat niet over wie wel of niet zou moeten blijven, dit gaat niet over het voeren van een politieke strijd via mensen in opvang, het gaat over transparantie en over keuzevrijheid, een overheid die volledig eerlijk en open communiceert. Rotterdam moet mensen niet alleen informeren over verblijf, maar ook over terugkeer, want alleen met een volledige informatie, kan iemand een echte keuze maken. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft een vraag.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ik ging bijna lachen als het niet zo triest was. Want zou de heer Oostdijk dan iedereen die zich komt melden, hierachter, bij de basisadministratie en die zegt: ik woon nu in Tilburg, in Appingedam of in Groningen en zegt: ik wil graag in Rotterdam komen wonen, ik kom me inschrijven. Wilt u dat we die dan gaan vertellen: waarom blijft u

niet in Appingedam? Waarom gaat u niet terug naar Groningen? Waarom gaat u niet in Zaandam wonen? Dat is toch geen serieus voorstel, mijnheer Oostdijk?

De VOORZITTER: Mijnheer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Jazeker is het een serieus voorstel. Er is een heel groot verschil tussen iemand uit Groningen die naar Rotterdam wil verhuizen of iemand uit een land waar voor oorlog en geweld gevlucht gaat worden. Ik ga ervan uit, in ieder geval, dat het in Groningen allemaal niet zo slecht is. Dus op het moment dat iemand zich aandient bij een opvanglocatie of in ieder geval bij de grens, daar gaan wij vanuit, en iemand komt terecht in een opvanglocatie voor een flink lange tijd, dan heb je best wel eens kans dat in de tussentijd er allerlei omstandigheden veranderen en dat het land van herkomst ineens een stuk aantrekkelijker is om weer naar terug te gaan dan hier in een azc opgesloten te zitten.

De VOORZITTER: Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, we hadden het ook over de Silja, van mensen die al een hele procedure, jarenlang helaas vaak, achter de rug hebben, die zijn toegewezen aan Rotterdam, die kunnen nergens anders wonen dan in Rotterdam. Je zegt ook niet tegen studenten die van armoede weer bij moeder thuis gaan wonen: jammer, we bouwen geen studentenkamers in Rotterdam. Blijf maar bij je ouders thuis wonen. Dat is toch geen oplossing, mijnheer Oostdijk?

De VOORZITTER: Mijnheer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Mijnheer Coşkun haalt toch een paar dingen door elkaar, denk ik. We hebben het hier over een vrijwillige terugkeer. Die mensen weten dat waarschijnlijk niet eens op het moment dat ze hier aankomen. Op het moment dat ze daarover niet geïnformeerd worden, dan heb ik een keuze minder. Als u voor een aantal keuzes gesteld wordt en achteraf blijkt dat er 1 of 2 niet tussen zitten, vindt u dat ook vervelend.

De VOORZITTER: Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Mijnheer Oostdijk, ik loop al een tijdje mee en ik ken allerlei soorten vluchtelingen, halve vluchtelingen, hele vluchtelingen van mensen die uit andere landen komen die en ik ken er ook heel veel die weer teruggegaan zijn of met 1 been zijn teruggegaan, een tijdje teruggegaan zijn. Die migratiestromen kent u toch ook? Mensen weten heel goed waar ze terecht kunnen. Maar mensen die toegewezen zijn aan Rotterdam, omdat ze de status hebben dat ze hier om allerlei redenen mogen en moeten verblijven, die moeten wij huisvesten. Dat geldt voor allerlei soorten mensen, maar dat geldt ook voor deze Rotterdammers. Waarom moeten die er per se op gewezen worden: u kunt ook ergens anders wonen. Zegt u dat ook tegen buitenlandse studenten die hier komen studeren aan de Erasmus Universiteit? Tegen wie zegt u dat en waarom zegt u dat?

De VOORZITTER: Mijnheer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. De doelgroep, daar hebben we het over. We hebben het niet over studenten, we hebben het niet over Groningers, we hebben het over mensen die hier noodgedwongen naartoe komen. Die ontvluchten hun thuisland. Op het moment dat je je thuisland ontvlucht, doe je dat, daar ga ik vanuit, niet vrijwillig. Dus op het moment dat er veranderende omstandigheden zijn en ze kunnen weer terug naar het land van herkomst, dan zou ik, als ik moest vluchten uit Nederland, ik mag het niet vergelijken, want we zitten gelukkig niet in die situatie, maar dan zou ik dat met 2 handen aangrijpen. Maar als

ik die keuze niet krijg, als ik die informatie niet krijg. Het gaat hier om informatievoorziening, transparantie. Dat is het enige waar ik hier op doel.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Die mensen hebben die informatie, die krijgen informatie. Zo niet van de wethouder, dan kregen ze dat van VluchtelingenWerk Nederland en daar wordt juist op bezuinigd met steun van uw partij. Dus u wilt nu iets invoeren wat uw partij landelijk weer afbreekt. Waar zijn we in godsnaam mee bezig? Nou, laten we die erbuiten houden.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Ik rond dan ook af. Ik denk dat we hier niet uit gaan komen. Onze motie die is ingediend, gaat erover om het informeren van mensen die hier terecht komen zo compleet mogelijk te maken. Dat is de enige strekking van de motie.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Informatieplicht: terugkeer als optie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 4 december 2025, ter bespreking van de collegebrief over stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam in diverse opvang- en huisvestingstrajecten communiceert met statushouders, asielzoekers, amv'ers, derdelanders en overige bewoners van gemeentelijke of COA-opvanglocaties;
- deze correspondentie zich vrijwel volledig richt op verblijf, opvang, inburgering, voorzieningen en doorstroom;
- informatie over vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst momenteel niet standaard wordt vermeld in gemeentelijke brieven, gesprekken of begeleidingsdocumenten;
- landelijke organisaties zoals IOM Nederland en de Dienst Terugkeer & Vertrek, via officiële regelingen zoals de REAN en AVRR, ondersteuning bieden aan personen die vrijwillig willen terugkeren en zich opnieuw willen vestigen in het land van herkomst;

overwegende dat:

- statushouders, asielzoekers en overige bewoners van opvanglocaties recht hebben op volledige en neutrale informatie, zodat zij alle beschikbare opties kennen, inclusief de optie op vrijwillige terugkeer;
- volledige informatievoorziening onderdeel is van een zorgvuldige, menselijk en transparante dienstverlening;
- het niet vermelden van de mogelijkheid tot vrijwillige terugkeer leidt tot een eenzijdig beeld en daarmee tot een onvolledige informatiepositie van betrokkenen;

verzoekt het college:

- in alle relevante gemeentelijke correspondentie en voorlichtingsmaterialen richting statushouders, asielzoekers, amv'ers, derdelanders en overige bewoners van opvanglocaties standaard te vermelden dat vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst een reële en beschikbare optie is;
- aan te geven dat hiervoor ondersteuning beschikbaar is via landelijke organisaties zoals het IOM Nederland en DT&V, inclusief verwijzing naar de relevante regelingen (zoals REAN en AVVR);

- de gemeenteraad voor Q3 2026 te informeren over de wijze waarop dit in de praktijk is geïmplementeerd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Dekkers als eerste en daarna de heer Coşkun.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, we staan aan het einde van een collegeperiode. Dat is het moment om de balans op te maken. Hebben we echt gebouwd aan duurzame opvang of vooral aan tijdelijke oplossingen? Dat brengt me meteen bij de Silja. Voor Volt zijn de omstandigheden op de Silja onaanvaardbaar en met de verlenging van een jaar stuurt de wethouder aan op ramkoers met ons als fractie en op humaan opvangbeleid. Wethouder, dit was toch bedoeld als een tijdelijke noodoplossing? U ging toch op zoek naar een alternatief? Als raad hebben we geen alternatief gehoord of gezien en worden we structureel een slechte situatie ingerommeld. Want onder het mom van tijdelijkheid, lijkt het nu alsof we het niet goed hoeven te regelen. Dat is onaanvaardbaar. Een menswaardige opvang is geen keuze, maar een plicht. Dat betekent nu investeren in betere voorzieningen, meer speelruimte voor kinderen en tijdelijke schoolvoorzieningen, betere bescherming voor kwetsbare groepen, zoals de vrouwen en de kinderen, maar vooral versnelde doorstroom naar grondgebonden permanente huisvesting. De gemeente moet regie nemen en duidelijk maken hoe zij de opvang echt toekomstbestendig maakt. Deze verlenging, zonder perspectief op een duurzame oplossing, scoort voor ons een diepe onvoldoende. Wij zullen de moties van GroenLinks en CDA dan ook ondersteunen die oproepen dat er niet nog een verlenging kan komen. Op landelijk niveau snappen CDA en D66 in hun uitgangspunten dat we niet moeten investeren in de opvang voor boten. Laten we dat lokaal ook doen. Het kan wel. Voorzitter, Volt pleit voor menselijkheid, altijd. Rotterdam als veilige haven betekent voor iedereen zorgen en voor iedereen een veilige opvang. Dat betekent dat we ongedocumenteerden niet negeren, dat betekent dat we bed-bad-brood faciliteren in onze stad, maar in Rotterdam kan dat allemaal niet. Beleid mag nooit gaan over het dehumaniseren van mensen die bescherming nodig hebben. Die kant is het de afgelopen jaren wel opgegaan. We zullen met de progressieve kracht in deze raad de komende jaren dus hard moeten werken om het gure rechtse beleid van de afgelopen jaren bij te sturen naar een duurzaam en humaan beleid. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, de heer Vonk heeft zojuist al de juiste vragen gesteld voor dit moment, die zal ik niet herhalen en de heer Segers-Hoogendoorn heeft al terecht de vinger op veel zere plekken gelegd in dit dossier. Het is te gek voor woorden dat JA21, pardon, Leefbaar Rotterdam onderscheid maakt tussen de ene vluchteling of de andere. Blijkbaar zijn Oekrainers betere asielzoekers dan iemand uit Turkije, nota bene een land aan de andere kant van dezelfde Zwarte Zee. De veerboot Silja is geen cruiseschip, zeg ik tegen de heer Lammering Varela. Het was een tijdelijke noodopvang, maar nu komt jaar op jaar van uitstel afstel. Schandalig dat statushouders langer dan 6 maanden in zo'n kajuit zitten, schandalig dat daar ook honderden kinderen in zitten. Het is een noodopvang, bovendien ook nog eens twee keer zo duur als normale opvang en veel duurder dan normale huisvesting. Schandalig dat de regering onder leiding van de VVD en de BBB dit goedkeurt, actief hierin gesteund door Leefbaar Rotterdam. Wat een verspilling van belastinggeld en bovenal wat verschrikkelijk dat zo met statushouders en hun kinderen wordt omgegaan. Te gek voor

woorden dat D66 en DENK dit al jaren toestaan op Rotterdams grondgebied en blijven leven in hun papieren systeemwereld, terwijl de echte wereld er heel anders uitziet. Die veerboot, genaamd Silja, moet zo snel mogelijk naar de sloop en de mensen die er noodgedwongen wonen, moeten per omgaande een huis krijgen in de gemeente waarvan ze inwoner zijn geworden. Handhaven. Laat ze desnoods wonen in hun gemeentehuizen, in de fractiekamers daar of in de tientallen leegstaande penthouses en honderden luxeappartementen die leeg staan in de glazen woontorens van deze stad, omdat Leefbaar, D66 en DENK geen normale huizen willen bouwen. Leegstand als onderdeel van schimmige speculatie of als beleggingsobject. Voorzitter, de Silja is een schandvlek voor deze stad en moet zo snel mogelijk naar de sloop en die mensen moeten in een normaal huis.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Kort, voorzitter. Er is al veel gezegd en we hebben vaak debatten gevoerd over dit onderwerp, terecht overigens, en over de Silja. Iedereen interpreteert dat op een andere manier. Volgens mij klopt het wel dat de situatie daar niet ideaal is, dat het geen ideale oplossing is, maar dat het wel een oplossing is om mensen tijdelijk onderdak te bieden. Wat dat betreft, ben ik het wel met een aantal sprekers eens. Dat gezegd hebbende over de Silja had ik nog maar 1 vraag aan de wethouder. Het gaat over de opvang van de Oekraïense vluchtelingen en dan bij de particuliere opvang. We zien al een aantal jaren dat die aantallen gelijk blijven en dat is goed, ik heb ook bewondering voor de mensen die particulier mensen opvangen, maar ik kan me voorstellen dat dat ook heel veel met je doet. Er is natuurlijk vanuit landelijk een handreiking hoe je daar het beste mee om kunt gaan, maar ik was benieuwd of de wethouder of het team van de wethouder ook signalen ontvangt van de mensen die door particulieren worden opgevangen, of die situatie nou aan het veranderen is of dat hij merkt dat er behoefte is aan iets extra's qua ondersteuning, et cetera. Misschien dat hij daar kort op kan ingaan.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog? Dan schors ik nu voor een paar minuten.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het woord is aan de wethouder. Ik heb gezegd een paar minuten, dus dan moet het toch maar doorgaan.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik dacht, ik stel die vraag, want ik hou wel van volle zalen.

De VOORZITTER: Het is bekend, wethouder, dat u graag voor volle zalen spreekt.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Die moet hij verdienen.

De VOORZITTER: Nee, mevrouw Verkoelen. We gaan inhoudelijk het debat voeren.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik ga beginnen. Ik moet zeggen, zo aanschouwend, voorzitter, dit debat nogmaals na de vele keren dat we ook al dit onderwerp uitgebreid met elkaar hebben besproken, merk ik toch op dat er dat er een aantal aannames worden uitgesproken die geen recht doen aan de opvang die wij hier met zijn allen realiseren in de stad en dan heel specifiek ook ten aanzien van Silja. Ik heb toen ook in de commissie een aantal keer gezegd: hoe wij hier met elkaar het debat voeren, bepaalt ook hoe het draagvlak is in de stad ten aanzien van de grote opgave die we hier in het land hebben, zeker als dat gebeurt op basis van aannames die niet altijd volledig kloppen of juist zijn. Want als je de

indruk wekt dat we het hebben over een opvangvoorziening waar mensen heel lang in zitten, het is een tijdelijke oplossing voor mensen met het idee dat ze daar maximaal 6 maanden in zitten. Al zou theoretisch dat schip daar 10 jaar liggen, dan nog zou het niet uitmaken of die daar ligt. Het allerbelangrijkste is dat het maar tijdelijk is voor de mensen die daarop zitten en dat het daarmee dus ook een doorstroombestemming is, al vanaf het begin. Er zitten mensen die er langer dan 6 maanden in zitten, maar dat zijn niet de mensen die gekoppeld zijn aan Rotterdam, omdat ik daar met zo goed als zekerheid, met enkele uitzonderingen daargelaten, dat we binnen 6 maanden de mensen een huis toewijzen.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Daar toch gelijk een opmerking over, want u maakt nu het onderscheid tussen mensen die aan Rotterdam zijn gekoppeld en mensen die niet aan Rotterdam zijn gekoppeld, maar het feit dat de maximale verblijfsduur 6 maanden is, is omdat het niet wenselijk is voor mensen in zijn algemeenheid om zo lang in een noodlocatie te zitten. Dus het maakt helemaal niet uit of het mensen zijn die aan Rotterdam gekoppeld zijn of niet aan Rotterdam gekoppeld, geen enkel mens moet je langer dan 6 maanden in een noodlocatie willen hebben. Daarom moet je alles op alles zetten om erop te sturen dat mensen niet langer dan 6 maanden erin zitten. Bent u het met me eens dat dat geldt voor alle mensen op de Silja?

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Aanvullend daarop: welke gemeentes houden zich niet aan de afspraak, kunt u ons dat vertellen?

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, u hebt het artikel van het AD gelezen waarin ook de minister heeft gezegd: ik ben niet de *captain of the ship*, oftewel, u bent niet de baas van dit schip. Dat is ook zo. U moet zich ook heel goed realiseren dat wij gaan over de doelgroep Rotterdammers. Dus als wij hier een voorziening hebben in samenwerking met COA en het rijk, dan hebben we daar wel heel harde afspraken over gemaakt: hoe organiseren we dat met elkaar hier in de stad? Tegelijkertijd ligt er die verantwoordelijkheid bij het COA, waarin een van de verzoeken die we bij het COA hebben neergelegd: ga nou eens ook met die andere gemeentes ernaar streven dat ze niet langer dan 6 maanden daarin zitten. Dat wij onszelf dat hebben opgelegd als keiharde afspraak, dat vind ik fijn dat we dat ook kunnen realiseren. Tot zover reikt mijn invloedssfeer. Alleen ik kan geen enkele andere gemeente, of aangeven welke gemeente, dat zou COA moeten aanleveren, om dan informatie over een andere gemeente aan mij geven, zodat ik dat aan mijn raad kan delen. Dat is helaas niet hoe het werkt, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Met permissie, voorzitter, ik vind dit wel te makkelijk. Dit is nou weer het afschuiven van verantwoordelijkheid. U, als stadsbestuur, heeft zelf deze deal aangeboden, nogmaals, omdat u in de problemen zat met uw coalitieakkoord, dat daargelaten. U hebt deze deal aangeboden. Dan ligt dat schip er, niet fraai. U weet zelf ook, want dat lukt in deze stad ook mondjesmaat, dat die doorstroming op die hele woningmarkt die helemaal naar de puntje puntje is, daar hebben de heer Verweij en ik het in een ander commissiedebat over, dat dat dus niet haalbaar is. Dan zegt u nu, als daar dus onverkwikkelijke omstandigheden zijn en mensen zitten er al langer dan 6 maanden, dat is de verantwoordelijkheid van het COA, ik ben niet de *captain of the ship*. Dan bent u toch wel met mij eens dat u daarmee de verantwoordelijkheid volledig van u af duwt, terwijl u zelf het stadsbestuur bent geweest die deze deal aan het COA en aan de regering heeft aangeboden.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, 2 dingen. Als het gaat om het verwijzen naar het coalitieakkoord, wil ik toch een aantal dingen onderstrepen. Nog voordat die spreidingswet er was, waarin het coalitieakkoord staat: wij leveren een bijdrage aan het ontstoppen van de asielketen door 500 asielzoekers in Rotterdam op te vangen. Daar is het mee begonnen. Vervolgens zagen wij dat in het land toch wel een grotere uitdaging was, maar ook op die woningmarkt een knelpunt ontstond. Toen hebben we gezegd: als wij willen bijdragen aan het ontproppen van die asielketen, dat is altijd de discussie geweest, ook met destijds staatssecretaris Van der Burg, wij willen best een bijdrage leveren, maar het probleem ligt in die asielketen, omdat gemeentes hun verantwoordelijkheid niet nemen door het tijdig huisvesten van statushouders. Vervolgens hebben wij gezegd: wij halen dus dat schip vanuit Velzen hiernaartoe, dragen bij aan het ontlasten van de asielopgave door wel te zeggen, dat is een specifieke doelgroep, gekoppelde statushouders, want dan kunnen we alvast programma's organiseren zodat ze een softe landing kunnen hebben in de regio. Dat was de afspraak. Dus los van de coalitieafspraken leverde Rotterdam al een bijdrage om de asielketen te ontstoppen door al 2000 in de stad te hebben, 500 asielzoekers en 1500 op het schip. Vervolgens kwam die spreidingswet. Dan maak ik het plaatje compleet, dat is waarom ik zeg: er worden een aantal aannames gedaan die niet volledig of correct zijn. Dan helpt het misschien als ik dit op deze manier schets. Vervolgens komt die spreidingswet waarvan wij hebben gezegd: dat schip heeft een capaciteit van 3500. Om het leefbaar en overzichtelijk te houden op dat schip, willen we een maximaal van 2000 om voldoende ruimte en lucht te creëren in dat schip. Dat was binnen die spreidingswet, hebben we dus ook aangegeven: het gaat om het ontlasten van die asielketen. Dat is de belangrijkste opgave, dat er voldoende doorstroming is in die asielketen en welke bijdrage je aan die stad kan leveren. Dat wij, dat heb ik u vaker gezegd, dat ik een goede onderhandelaar ben en heb gezegd: wij doen al deze opgaven, wij houden het op deze manier en we bieden op die manier de 2500 aan die u vraagt binnen de spreidingswet, daar is destijds de minister mee akkoord gegaan. Dan zou u mij misschien best een compliment kunnen geven, dat het op die manier georganiseerd, vanuit het idee: u laat ze landen in die stad, in die regio en u laat ze alvast programma's draaien voor die goede landing in de stad. Dat is hoe de situatie in Rotterdam is, om weg te blijven van een doemscenario creëren of, zoals u dat zegt, een vlag hijsen op een modderschuit. Het is toch echt wel anders dan dat u het op deze manier schetst, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dit is een typisch voorbeeld van rechtbreien wat krom is. Het klopt van geen kanten. In het coalitieakkoord staat niet: wij zijn bereid om een bijdrage te leveren aan het ontstoppen van die asielketen met 500. Nee, in het coalitieakkoord staat, omdat Leefbaar Rotterdam nou eenmaal de grootste partij is in deze stad: wij vangen niet meer dan 500 asielzoekers op. Dat is een maximum, dat is iets heel anders. Vervolgens die spreidingswet. Natuurlijk heeft die spreidingswet als doel om de asielketen te ontlasten, want daar zitten verschillende schakels in. De IND speelt daar een rol in, statushouders huisvesten speelt daar een rol in en het opvangen van asielzoekers speelt daar een rol in. Die spreidingswet gaat over een verplichting van alle gemeenten in dit land om op basis van hun inwoneraantal en de SES-WOA-score een aantal asielzoekers op te vangen. Dat is voor Rotterdam meer dan 2000. Die had u moeten opvangen. Wat u vervolgens doet, is: dit komt niet overeen met mijn coalitieakkoord, ik moet hier iets anders over afspreken en u spreekt af: we leggen een schip neer waar we 2000 mensen op zetten. We gaan gemeenten helpen om hun statushouders op te vangen, tijdelijk, want dat mag ook maar heel tijdelijk en we vangen niet meer dan 500 asielzoekers op, waarmee u 1500, meer dan 1500, ik weet het precieze bedrag niet, het is iets van 2200 zoveel, meer dan 1500 asielzoekers niet opvangt die u verplicht bent op te vangen binnen de spreidingswet. Ga niet tegen mij zeggen dat ik niet weet waar ik het over heb, want alles wat ik hiervoor heb opgenoemd, zijn feiten. Dus u breit recht wat krom is.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, voor mij is besturen toch echt iets anders dan zomaar iets roepen. Op het moment dat je zegt: we hebben een opgave in Nederland en er wordt iets gevraagd binnen de spreidingswet en daar willen we een bijdrage aan leveren en dat doen we dan op een bepaalde manier. De discussie in Rotterdam was altijd: die asielketen, daar zit een prop in. Om die prop eruit te halen, zouden alle gemeentes tijdig hun statushouders moeten huisvesten. Dan heb je voor een groot deel dat probleem niet meer. Vervolgens komt dan de optie dat wij de gekoppelde statushouders op dat schip kunnen opvangen. Daar hebben we aan bijgedragen vanuit de overtuiging: het hoeft niet per se om een asielzoeker hier op te vangen, het gaat erom dat je die asielketen ontlast. Dat moet je focus zijn en daar wil je aan bijdragen. Het gaat er dan toch niet om of je een asielzoeker hebt of een gekoppelde statushouder? De overtuiging daarbij is: haal juist die gekoppelde statushouders naar die stad, want dan kan je alvast inzetten op allerlei, er worden zelfs moties over ingediend, allerlei leer-werktrajecten, meedoebalies en onderdelen van een inburgering. Het lijkt mij fantastisch dat je zegt, als stad: focus nou eens op die doelgroep die gaan landen in het land of in de stad. U hebt een aantal programma's en beste bestuur, u hebt inzicht en visie en u doet het fantastisch.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, met permissie. Ik spreek de wethouder aan als wethouder. Hij moet de wet uitvoeren. Wat hij nu doet, is mij proberen een lesje te geven hoe je een stad bestuurt. U dient zich aan de wet te houden. Wat u doet, met dit hele verhaal, is de wet eigenhandig herschrijven. Oh nee, die spreidingswet gaat over het ontstoppen van de asielketen. Nee, die spreidingswet gaat over een verplichte opvang van asielzoekers. U herschrijft die wet hier in de raadszaal van Rotterdam en ik spreek u als raadslid aan op uw verantwoordelijkheid als wethouder. Ik zeg u: u voert de wet niet uit, u maakt een schimmige deal in Den Haag om uw coalitie te redden. Dat is wat u gedaan hebt.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Graag, voorzitter. Wat ik heb gedaan, is binnen die spreidingswet een heel proces doorlopen. Die ruimte die er dan is, u noemt het een schimmige deal, ik vind het fatsoenlijk besturen en goed besturen. Dus op het moment dat ik dan, in het belang van Rotterdam, aangeef dat we het op deze manier doen en daarmee bijdraagt aan de opgave, dan is dat een woordkeus die u hebt om het schimmig te noemen. Ik noem dat juist handig en slim besturen. Want op het moment dat het niet past binnen die wet, dat is het verwijt dat u mij doet, had de minister nooit akkoord kunnen geven, lijkt mij.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn, afronden.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Afrondend. Op dat laatste: jawel. Ik zei al in mijn betoog: we hebben vrijwel alleen maar demissionaire staatssecretarissen en ministers gehad, dus waar u die deals mee afrondde zou zomaar een minister van de PVV bijvoorbeeld zijn geweest. Die heeft 2 jaar lang net gedaan alsof die wet er niet was. Zeker, dat soort deals waren mogelijk in dit land, ernstig. Afrondend, voorzitter: alles mag de wethouder zeggen wat hij wil en hij mag zijn eigen woorden kiezen, maar mag ik hem alstublieft vragen om hier niet het woord fatsoenlijk op te plakken, want dat is het zeker niet.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, aanvullend. De wethouder zegt: er worden hier verhalen opgehangen. Ik heb nog geen feitelijke onjuistheid gehoord die het CDA vertelt. Dan ben ik wel benieuwd waar u dan op doelt, als u zegt: er worden hier verhalen opgehangen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik vat hem niet, voorzitter.

De VOORZITTER: U mag hem herhalen in technische tijd.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, eerder in het debat, dit gaat dan weer 3 keer heen en weer, maar dan is de eerste reactie op het CDA dat er allerlei verhalen worden gehouden, op worden gehangen en dan gaat u een heel verhaal houden. Maar ik hoor geen een inhoudelijke correctie op het verhaal van het CDA. Maar goed, laten we maar afronden, want anders moeten we het helemaal gaan terugspoelen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Wat ik heb gezegd, is dat er uitspraken worden gedaan op basis van aannames waarbij ik een poging heb gedaan en geschetst van waar we vandaan komen binnen coalitieafspraken en uiteindelijk waar we nu staan. Dan is het aan u om dat op elkaar te leggen en of het klopt of niet. Maar in mijn overtuiging, dat allemaal aanhorend, dat er toch echt wel aannames worden gedaan die mijns inziens niet helemaal kloppend zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, een vraag aan de heer Segers-Hoogendoorn. Ik hoor dat hij zeer verbolgen is over het feit dat we dan gekoppelde statushouders opvangen hier in Rotterdam. Maar dit zijn ook mensen die in een azc zitten en dat is de essentie van de spreidingswet, om overal in het land, eerlijk, de opvang voor azc's te delen onder de gemeenten. Bent u het dan met mij eens dat het wel degelijk bijdraagt aan dat doel, namelijk dat iedereen een stukje van die azc-opvang op zich neemt.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik zal het nog 1 keer proberen uit te leggen, maar ik heb niet de illusie dat mevrouw Maassen niet heel precies weet hoe het in elkaar zit. Er zijn allerlei maatregelen te nemen op die hele asielketen. Dat heeft ook met de IND te maken en de capaciteit bijvoorbeeld en natuurlijk heeft dat ook met de woningmarkt in alle gemeenten in dit land te maken, dat er niemand een huis kan krijgen. Natuurlijk hebben allerlei aspecten invloed op het vastzitten van die keten. Waar ik de hele tijd op wijs, daar blijf ik iedere keer heel zuiver in en het zou u sieren als u dat eens een keer met mij eens bent, is dat ik mijn wethouder, in deze stad, aanspreek op het uitvoeren van de wet. Ik constateer, de heer Dekkers heeft daar groot gelijk in, want er komt geen enkele feitelijke weerlegging van wat ik zeg. Ik constateer dat daar waar de spreidingswet voor bedoeld is, namelijk het opvangen van een x-aantal asielzoekers, dat deze gemeente zich daar niet aan houdt onder dit stadsbestuur.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, we hebben het toch over mensen die in een azc zitten? Dat zijn al gekoppelde statushouders, die hebben dan toevallig al een status gekregen, maar daarmee ontlasten we toch de asielketen? Als we ons niet aan de spreidingswet zouden

houden, dan zou de provincie toch optreden, wat ze precies niet doet. Dus ik begrijp echt niet zo goed waar de Segers-Hoogendoorn het over heeft.

De VOORZITTER: Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Mevrouw Maassen snapt het echt niet. In een asielzoekerscentrum, als daar statushouders zitten, dan heeft dat te maken met het feit dat gemeenten die mensen geen woning kunnen geven. Een statushouder is namelijk iets anders dan een asielzoeker. Ik hoop dat ik mijn zure tijd er niet aan hoeft te verdoen om dat u nog een keer uit te leggen. Dat is dat. Vervolgens zeg ik: u maakt hier, uw stadsbestuur en ook het mijne helaas, maakt hier een deal met de staatssecretaris/minister. De provincie is hier totaal buiten gelaten. Dit is een deal tussen rijk en gemeente Rotterdam en daar hebben ze later mogelijkerwijs, want ik zie de wethouder al non-verbaal, heeft u ongetwijfeld commissaris ook van ingelicht, maar het was een deal tussen Rotterdam en het rijk. U voert de spreidingswet niet uit, u hebt hem herschreven en u voert iets anders uit hier. Nu ga ik er ook niets meer over zeggen, want mijn tijd gaat nu echt snoeihard, anders moet er een uur spreektijd bij. Maar ik heb hopelijk toch nog een keer uitgelegd wat het verschil is.

De VOORZITTER: De heer Becker.

De heer BECKER (vvd): Dat denk ik wel, voorzitter. Het is bijzonder dat de heer Segers-Hoogendoorn de wethouder gaat uitleggen hoe hij zijn werk heeft gedaan. De provincie is hier zeker aan zet. Het is een regiodeal, hier zijn allerlei regiogemeenten bij betrokken, dus het beeld dat hier geschetst wordt, klopt niet.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, als ik toch een voorbeeld mag pakken waar ik dan zeg: er worden toch echt dingen gezegd op basis van aannames die echt niet volledig juist zijn. Laat ik dat zo dan formuleren van dat ik niet zeg dat het verkeerd is, maar dat het niet volledig is. Ik vraag me oprecht af of men weet hoe dat proces van die spreidingswet en totstandkoming van de afspraken is doorlopen. Op het moment dat er dan wordt geroepen: de provincie is er niet bij betrokken, het is een schimmige afspraak met de demissionaire staatssecretaris/minister, notabene wellicht van een PVV-minister. Ik vind dat wel ingewikkeld, voorzitter. Ik vind dat oprecht ingewikkeld, omdat ik heb gezien hoe dit proces is doorlopen, welke inbreng Rotterdam heeft gedaan vanuit Rotterdams belang en de behoefte die Rotterdam aankan. Als ik dan dit hoor, vind ik het oprecht jammer. Ik vind het oprecht jammer dat dat dan op die manier gezegd wordt, want dat geeft mij een beeld van: voeren wij wel op gelijk niveau de discussie? Dat idee heb ik niet als ik dit soort dingen hoor, voorzitter. Dan gaat het met name om de rollen vanuit regioverband, maar ook zeker de rol vanuit provincie in dezen en op het moment dat je zegt: je moet je aan de wet houden, dan zijn er echt wel instituties, waaronder de provincie, als je dat niet doet, dat je echt wel een brief krijgt van: beste gemeente, u voldoet niet aan de wettelijke eisen. Dat is dus niet het geval, omdat die afspraak zo is gemaakt.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Nu echt afrondend, want ik constateer dat de wethouder geen enkel concreet feit wat ik hier te berde heb gebracht, weerlegt.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik noem er 1. U zegt dat de provincie er niet bij betrokken is geweest. De provincie is heel dat proces betrokken geweest, want vanuit de provincie is het

aanbod gedaan. Dat zijn precies de discussies waar ik het over heb, voorzitter. Er worden dingen gezegd, aannames gedaan, die helaas niet volledig juist zijn. Maar terug naar de inhoud, wat mij betreft, voorzitter.

De VOORZITTER: Niet voordat mevrouw Vlieger nog het woord heeft gehad.

Mevrouw VliegEER (gl): Toch heel kort, want ja, de heer Segers-Hoogendoorn is vergeten om te benoemen dat de provincie erbij betrokken was, maar dat neemt niet weg dat het inderdaad een heel schimmige deal is geweest. Dat hele punt, wat de heer Segers-Hoogendoorn heel goed heeft uitgelegd, wat nou daadwerkelijk de bedoeling was van de spreidingswet en wat ervan gekomen is voor Rotterdam, daar staat hij volledig in zijn recht.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, een schimmige deal, dat roept wel het een en ander bij mij op. Maar op het moment dat het transparant, open is in regioverband en provincie is besproken en afgesproken, dan ben ik heel erg benieuwd wat er wordt bedoeld met een schimmige deal, voorzitter. Ik zou er graag echt een betere duiding op willen hebben waarom die dan schimmig is, terwijl ik heb uitgelegd dat wij een afspraak hebben in regioverband en provincie om op onze manier bij te dragen aan de asielopgave die we in het land hebben. Dan vind ik het jammer dat er een duiding aan wordt geven zonder een extra toelichting waarom dat het geval is. Dus het zou mij helpen als daar enige duiding op komt.

De VOORZITTER: Dat hoeft men niet. Men is niet verplicht om te reageren op vragen van de wethouder. Dat is meestal omgekeerd hier: de wethouder is verplicht om te antwoorden op de vragen van de raad. De heer Vonk heeft een vraag.

De heer VONK (cu): Misschien in technische tijd, voorzitter, want de interruptie begon namelijk met 2 vragen. Eentje van mij en eentje van de SP. Die zijn nog niet beantwoord. Gaat u die dan nu beantwoorden of ging u door met uw betoog? Ik wil ze wel herhalen, daarom vroeg ik technische tijd. De ene vraag was: het onderscheid tussen mensen in Rotterdam en niet in Rotterdam, waarom? Want het geldt voor alle mensen dat ze niet langer dan 6 maanden op een noodlocatie moeten verblijven. De vraag van de SP, die zei: maar zijn er dan gemeenten die zich niet aan die 6 maanden houden en welke gemeenten zijn dat dan?

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer ACHBAR (wethouder): Volgens mij heb ik daar geprobeerd een antwoord op te geven, waarbij u zegt, toen kwam de heer Segers-Hoogendoorn met zijn interruptie door te zeggen: dat is een te makkelijk antwoord. Wat ik daarvan heb gezegd, is, vanuit Rotterdam, daar kunnen we op sturen. Dat is de invloed die we hebben. Het is een COA-locatie, dus COA is verantwoordelijk. Ik heb in de commissie wel aangeven, op een vraag van mevrouw Maassen, van hoe ga je daar wel op sturen, zeker als het gaat om de doelgroep kinderen, om in regioverband het gesprek te blijven voeren met die andere gemeentes. Iedere keer als er een vergadering is of een overleg is met regiobestuurders, kaart ik dat echt aan: beste collega's, ik ben erbij geholpen als we met zijn allen ervoor zorgen dat de mensen binnen 6 maanden worden gehuisvest. Dat is een oproep die ik doe, iedere keer weer, ook om aan te geven: het is een politieke discussie die ik krijg hier in de raad van Rotterdam, waar ik geen antwoord op kan geven, omdat u zelf daar verantwoordelijk voor bent. Tegelijkertijd neem ik dezelfde vraag ook op provincieniveau. Nadat we hebben gezegd: we gaan niet alleen voor de regio opvangen, maar ook voor de provincie. Toen heb ik dat dus ook herhaaldelijk op tafel gelegd van: beste collega's op provincieniveau, help mij en dus de mensen op die boot om ervoor te zorgen dat ze binnen 6 maanden gehuisvest worden. Tot zo ver rijkt mijn invloed. Ik heb wel toen gezegd, nu met die uitbreiding naar Nederland, wordt het voor mij ingewikkeld

om een tafel te vinden waar ik dat kan doen. Ik heb volgens mij wel enige toezegging gedaan van als we signalen krijgen dat er een gemeente is die echt achterblijft, nogmaals, dit is iets van COA, maar dan is er een bestuurlijke geste die ik naar een collega van oproep van: beste collega, in die specifieke gemeente, waar loop je op vast? Kunnen wij vanuit Rotterdam meedenken om aan die opgave te voldoen? Dat is de rol die ik heb, waar die niet groter gemaakt kan worden dan misschien gewenst is. Maar dit is wel het verhaal.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Ik snap dat uw invloed beperkt is, want u stelt dat regelmatig aan de orde, dus kennelijk heeft u ook signalen dat dan die 6 maanden grens wordt overschreden. Mijn vraag is dan: op grond van welke informatie doet u dat?

De heer ACHBAR (wethouder): Aan tafel, zoals u die vraag stelt, krijg ik ook wel eens te horen: hoe doet Rotterdam het? Geldt dat ook voor andere gemeentes? We weten dat een aantal gemeentes dat niet halen. Dat zien we bijvoorbeeld in regioverband, als je dat gesprek met elkaar voert. We weten ook wie niet voldoet aan het huisvesten van statushouders, daarom zit er ook een prop in die asielketen. Het is niet dat we dat ergens geagendeerd hebben met lijstjes en dergelijke, omdat het echt van COA is en ik vraag het op. Voor Rotterdam vraag ik het wel op, om daarop te kunnen sturen. Het liefst zou elke gemeente dat moeten doen.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, deze mensen wonen op ons grondgebied in Rotterdam. Dan kunnen ze wel gekoppeld zijn aan Leeuwarden, Stadskanaal of waar dan ook, maar ze wonen op ons grondgebied en daarmee hebben wij een verantwoordelijkheid. Wij hebben deze locatie aangeboden als noodlocatie, maximaal 6 maanden, op ons grondgebied. Dan hebben wij dus ook de verantwoordelijkheid om op zijn minst te weten of mensen langer dan 6 maanden op die boot verblijven. U weet dat ook, want ik hoorde mevrouw Maassen bijvoorbeeld ook zeggen dat de gemeente kennelijk, ik wist dat niet, maar die kennelijk langer dan een jaar soms op deze boot verblijven. Dat was nieuw voor mij. Dat soort informatie heeft u, maar ik heb ze niet.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, nogmaals, ik wil niet een al te grote broek aantrekken, omdat ik die rol en die verantwoordelijkheid niet heb. Tegelijkertijd wil ik echt maximaal, waar ik mijn verantwoordelijkheid kan nemen, zal ik het ook nemen. Volgens mij hoort u mij dat ook zeggen. Alleen we moeten niet doen alsof ik iets kan afdwingen van COA, want op het moment dat ik die vraag stel, het is iets van een gemeente. Dan moet die gemeente toestemming geven om dat eventueel met mij te delen, want het is informatie van de gemeente. Dat geldt andersom ook: als mensen informatie willen vanuit de gemeente Rotterdam, zou ik daar ook toestemming voor willen geven of überhaupt dat dat opgevraagd wordt. Ik begrijp uw redenering dat u zegt: het is een locatie in Rotterdam. Dat is ook hoe de afspraak is. Het is een aanbod dat wij hebben gedaan, maar wel onder verantwoordelijkheid van het COA. We hebben meegegeven dat wij er enorm veel waarde aan hechten om ervoor te zorgen dat het een doorstroomlocatie blijft, dat mensen daar niet te lang in zitten. Ik heb in de commissie ook gezegd, daar komt, denk ik, het verhaal vandaan, dat we ook wel gezinnen hebben die er langer dan 6 maanden zitten en uitzonderlijke gevallen langer dan een jaar. Alleen de insteek is en de inzet zal erop zijn, dat we ernaar streven om het naar 6 maanden te brengen. Kan ik dat afdwingen? Nee, dat is het eerlijk verhaal. Heb ik een overzicht met dat lijstje? Nee, dat heb ik niet. Daarom geef ik aan waar het wel kan, dat is onder andere

regionale regietafel en de provinciale regietafel. Daar blijf ik dat steeds onder de aandacht brengen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, nogmaals, deze mensen wonen op ons grondgebied. Deze mensen worden ingeschreven op dat schip. We hebben die informatie. We weten ook de geboortedatum en daarmee is op 1 druk op de knop uit te vragen van welke mensen langer dan 6 maanden op dat schip zitten en wie daarvan kinderen zijn. We weten dat het voor alle mensen, waar ze ook vandaan komen, slecht is als ze langer dan 6 maanden op ons grondgebied in een noodlocatie zitten. Dus u bent natuurlijk echt, werkelijk waar, geen knip voor de neus waard als u als bestuurder zegt: dat is mijn verantwoordelijkheid niet, ik laat het maar gebeuren. Dat kunnen we niet accepteren. Die informatie moeten we hebben.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Dan kom ik bij de motie, voorzitter, 'monitor het maximum'. Die ga ik ontraden om de reden die ik net gaf. Nogmaals, het is een locatie van COA en daarmee de inwoners onder de verantwoordelijkheid van COA. Wij beschikken niet over die informatie. Dat u zegt: geen knip voor de neus waard, voilà. Ik weet welke inzet ik pleeg en daarmee kan ik mezelf ook iedere dag in de spiegel aankijken, want ik doe er alles aan om dat in goede banen te leiden. Meer dan dat kan ik er ook niet van maken, voorzitter.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, wij raken elkaar op dit moment echt kwijt. Ik geloof er ook geen bal van dat u die informatie niet heeft, dat geloof ik niet. Het is een locatie van de COA, maar het is uw deal. U hebt gezegd: dit schip, dit is een noodlocatie, mag op Rotterdams grondgebied komen, als noodlocatie, maximaal 6 maanden. Dan kan het er bij mij niet in dat wij dan vervolgens niet met elkaar kunnen constateren: welke mensen zitten er dan langer dan 6 maanden en dat u zegt: het is van de COA, ik heb die informatie niet. Werkelijk waar, wij zijn elkaar echt helemaal kwijt. Ik geloof u op dit punt helemaal niet.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, aanvullend. Ik zou het willen omdraaien. Dus als wij iets beschikbaar stellen voor andere gemeenten, dan kunt u daar toch afspraken en voorwaarden aan haken? Dan kunt u zeggen: wij willen nog blijven helpen, maar dan wel onder deze voorwaarden. We willen die inzichten, dan kunnen we ook rappelleren en u aanmoedigen om snel in te stappen. Maar we zitten er zo echt enorm passief in. Dus ik zou dan graag wel, als we de motie ontraden, een andere manier vinden om te kijken dat we dat gesprek voeren om dat te veranderen, want dit moeten we niet willen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, nogmaals. Op het moment dat je daar wel een inzicht in krijgt, hypothetisch, maar de gemeente zegt: wij hebben er geen huizen voor op dit moment, wat wil je dan uiteindelijk gaan doen richting die gemeente? Het is toch niets anders dan mijn rol. U gaat over Rotterdam. Dat moet u zich heel goed realiseren. U gaat over Rotterdam, dus daar kunt u mij maximaal op aanspreken. Want we hebben gevraagd om dat binnen 6 maanden te doen, maar ik kom er niet bij dat u wilt gaan over, in dit geval, allerlei andere gemeentes in Nederland, waarbij u zegt: ik wil weten hoe lang iemand daar zit en vervolgens die informatie hebt en dan met die informatie het gesprek met die gemeente of met mij of met COA. Nogmaals, wij dringen erop aan, binnen die afspraak die we hebben

gemaakt: jongens, laten we streven naar maximaal 6 maanden. We zien dat gemeentes een enorme uitdaging hebben als het gaat om tijdig huisvesten van statushouders, daarom zie je daar ook een uitloop in langer dan 6 maanden, met een aantal uitzonderingen langer dan een jaar. Maar vervolgens hebben we nu een discussie over dat we een overzicht willen wie daar zit. Dat verandert de situatie niet. Het gesprek wordt gevoerd in regioverband, het gesprek wordt gevoerd op provinciaal verband en in Rotterdam hebben we het gefikst. Dat is de discussie die we met elkaar kunnen voeren en met elkaar kunnen hebben.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, we gaan over Rotterdam, dat vind ik wel te makkelijk. Als mensenrechten ergens in de wereld worden geschonden, dan kunnen we ons als raad daar zorgen over maken. Als we op ons gebied opvang hebben dat we niet op de lange termijn humaan vinden, dan vind ik het ons recht om ons daar zorgen over te maken. Als dan cijfers delen helpt en als dat helpt om druk op te voeren om gemeenten om het beter te doen, dan zou ik me daar uiterst voor willen inspannen. Dat meen ik echt.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Voorzitter, ik wilde me met de discussie niet bemoeien, maar wat er nu gebeurt, is iets dat ik toch echt onbegrijpelijk vind. Los van welke discussie die hier op dit moment plaatsvindt, gaat geen wethouder mij vertellen dat wij niet weten wat er gebeurt met mensen en welke mensen we hebben op Rotterdams grondgebied. Sorry, los van welke discussie dan ook, alleen al in het kader van veiligheid, alleen al in het kader van wat ermee moet gebeuren. Er zal iets gebeuren. U was er met de minister die u op het vestje spuugde en dat kan u allemaal niet doen, want u weet niets van die heel Silja. Dat is allemaal niet van u, dat is van het COA. Daar ga ik niet mee. Daarom, wat de heer Vonk ook zegt, het is onbegrijpelijk dat u hier komt vertellen dat u geen informatie hebt over wat er op de Silja gebeurt, hoeveel mensen er zitten, wie er zitten, wat er zitten. Ik kan me ook niet voorstellen dat mijn coalitiepartners in dezen dat akkoord vinden. Dat is de boodschap en dat is precies wat de heer Vonk vroeg: wat zit er, hoe zit het, wij willen het precies weten en hoe is die doorstroming. Dat moet u precies weten. Dat u er niets mee wil doen omdat het niet van u is, maar van andere gemeentes, prima, maar u hebt de informatie toch wel? Kom op.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ik wil terug naar de heer Dekker. Natuurlijk, als er inhumane situaties zijn, ben ik de eerste die reageert. Ik heb in Oud-Mathenesse een bijeenkomst gehad. Daar heb ik mogen vertellen wat de situatie is rondom de Silja en ten aanzien van die verlenging. Het was een goed gesprek. Dat heb ik ook gezegd naar aanleiding van die signalen van GZA, dan hebben we het over inhumane situaties. Maar of iemand er 6 maanden of een jaar zit, betekent niet dat het per definitie inhumaan is, want ik wil er dan ook voorzichtig mee zijn hoe we dingen weer aan het schetsen zijn in de discussie die we met elkaar aan het voeren zijn. Want ik heb naar aanleiding van die brief gezegd: als die aantijgingen die erin staan waar zijn, dan zou, wat mij betreft, die Silja meteen dicht moeten gaan. Dat hebben we onderzocht, daar hebben we duidelijk gemaakt of dat echt op die manier aan de orde was en u hebt inmiddels ook een brief van directeur van GZA van er zijn wel situaties, maar niet van die orde. Dus op het moment dat we classificeren in de vorm van inhumaan, ik zou bijna willen vragen, daar moeten we echt voorzichtig mee zijn. Maar als het gaat om de discussie: het is geen ideale oplossing, maar wel een creatieve oplossing. Ik heb ook in de commissie gezegd: jongens, het is altijd nog beter dan te slapen in Ter Apel op het gras. Die discussie hebben we hier ook gehad in de raad. Daar was de aanleiding dat we zijn gaan nadenken: hoe kunnen we die keten gaan ontlasten met elkaar? Nu voeren we een discussie over andere gemeentes of ze nou 6 maanden langer zitten of niet. Spreek me aan

als wethouder Rotterdam die een bijdrage probeert te leveren in het oplossen van die asielketen, om vervolgens een bijdrage te leveren aan de rest van de gemeentes. Die oproep doe ik regelmatig, maar ik vind het te makkelijk om te zeggen: er moet een lijstje komen, want dat geeft ons inzicht. Het is een creatieve oplossing, we zetten maximaal in op allerlei faciliteiten. Het is geen ideale oplossing. We streven ernaar dat mensen snel doorstromen. In Rotterdam gaat dat goed, in een aantal gemeentes gaat dat goed en ik denk dat we echt een discussie aan het voeren zijn die niet nodig is, omdat we naar zijn totaliteit zouden moeten kijken hoe het georganiseerd is ten aanzien van Silja als doorstroomlocatie.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans heeft een vraag.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, het is alweer geleden, maar een interruptie op de heer Vonk. Want ik moet, als het gaat om de gegevens, de wethouder volledig gelijk geven. De heer Vonk zegt, dat zou nogal wat zijn, zeg, als het gaat om wetgeving over gegevensdeling. De heer Vonk zegt: met 1 druk op de knop moet het allemaal bekend zijn, met namen, geboortedata, noem maar op. Dit is geen gemeentelijke locatie, dit is een locatie van het COA, het COA is verantwoordelijk voor de personen die daar worden opgevangen. Het enige dat Rotterdam, als onderdeel van een deal, gedaan heeft, is een locatie ter beschikking stellen waar het COA dat kan doen. De heer Vonk is kennelijk in de veronderstelling dat het volgens de wet is, überhaupt, dat een bestuurder die niets te zeggen heeft over wat zich op dat schip afspeelt, met 1 druk op de knop lijsten met persoonsgegevens van mensen kan krijgen. Wat nog erger is, want ik overwoog om een punt van orde te maken, de wethouder zegt: ik heb die gegevens niet en de heer Vonk staat op en die zegt: ik geloof er geen bal van. Daarmee beticht u deze wethouder van liegen. Dat is wat u aan het doen bent. U staat nog ja te knikken ook. Dan moet u of een man zijn en daar consequenties aan verbinden, dat is een politieke doodzonde, of u moet gaan zitten en heel stil zijn.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans er is hier niemand die stil hoeft te zijn, anders dan dat ik zeg dat iemand stil moet zijn.

De heer CEULEMANS (lr): U bent de hele dag mij aan het corrigeren, maar volgens mij mag ik zeggen wat ik vind. Ik gebruik geen schuttingtaal, ik scheld niemand uit.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans, ik wil nu dat u stopt. Klaar. Ik zeg alleen: op het moment dat u mensen hier persoonlijk de maat gaat nemen en ik ben degene die bepaalt of iemand het woord krijgt of niet. Niet u. De heer Vonk heeft nu het woord.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Het laatste dat ik zal doen, is inderdaad zwijgen. Inderdaad, ik geloof dat niet. Of u daar consequenties aan moet verbinden, werkelijk waar, ik sta bijna op het punt. Dat is puur omdat ik denk: als je al zegt dat je op bestuurlijke tafels aan de orde stelt dat mensen langer dan 6 maanden in de locatie zitten en dat gemeenten hun verantwoordelijkheid moeten nemen, dan heb je die informatie. Hij is zo eenvoudig, je hoeft helemaal geen persoonsinformatie te delen, alleen het feit wanneer mensen op de Silja zijn gekomen. Dat weten wij, want die mensen zijn op dat moment op Rotterdams grondgebied gekomen. Dus de datum hebben we. We weten uiteraard de basisgegevens van deze mensen, bijvoorbeeld geboortedatum. Meer hoeft je niet te weten. Dan hoeft je alleen maar te rapporteren: 6 mensen verblijven langer dan 6 maanden. Daar zit geen persoonlijke informatie aan, dus met AVG heb je helemaal niets te maken. Deze informatie is beschikbaar en deze informatie kan eenvoudig gedeeld worden en die informatie is belangrijk. Dat is mijn punt.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Deze wethouder heeft helemaal niets te maken met geboortedata van personen in een COA-locatie die niet eens aan Rotterdam toegewezen zijn. Daar heeft deze wethouder helemaal niets mee te maken. Deze wethouder kan die informatie helemaal niet met 1 druk op de knop opvragen. Maar nogmaals, u zei: ik sta op het punt om het te doen. Ik zou zeggen, mijn tip zou zijn, ik moet vandaag kennelijk heel erg op mijn woorden passen, maar mijn tip aan u zou dan zijn: doe het dan, verbindt daar consequenties aan. U beticht een wethouder vierkant van liegen en als u daar geen consequenties aan verbindt, zijn uw woorden vrij weinig waard.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, ik hoop nog steeds dat de wethouder uiteindelijk bakzeil haalt en dat die met deze informatie gaat komen. Dat is waar ik op hoop. Dat hij helemaal niets zou weten van die locatie, we krijgen wel rapportage over dat er 600 kinderen op de Silja zitten. Dan weet je dus de geboortedata, anders kun je ook niet vaststellen dat het kinderen zijn. Dus je hebt die informatie. Ik zeg het de hele tijd en u moet dat ook toegeven, ik zou bijna zeggen, anders moet u een keer stil zijn, maar dat ga ik natuurlijk niet zeggen, maar u weet heel goed dat die informatie beschikbaar is en daar vraag ik om. Daar blijf ik om vragen net zolang tot de wethouder die geeft, want hij heeft die informatie.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): U wilt geboortedata van mensen die op een schip zitten. Wat wilt u daarmee? U begint er zelf 3 keer over. U suggereert van alles, u suggereert dat de wethouder liegt, u suggereert dat hij informatie heeft en dat hij die onder het tapijt schuift en dat hij ten onrechte tegen de raad zegt dat hij dat niet heeft. U zegt: het gaat alleen om geboortedata. Het is me totaal onduidelijk, ook daar ben ik het met de wethouder over eens, wat u er überhaupt mee zou willen als u het al kon krijgen? Dit zijn mensen, daar is Rotterdam op geen enkele manier verantwoordelijk voor. Rotterdam heeft gezegd: wij vinden het goed dat het COA daar dat schip neerlegt, dat daar statushouders op worden opgevangen en als onderdeel van een deal vinden wij dat goede. Dat is wat de wethouder heeft gezegd, verder niet. Verder is het ook geen gemeentelijke verantwoordelijkheid wie daar wordt opgevangen, zeker niet als het mensen zijn die ... Ik weet niet, wat is er aan de hand? Is er een intermezzo met de griffie? Van mij mag u 30 seconden hebben. Ik interrompeer, dus dan krijgt u 30 seconden. Het is mij überhaupt ook onduidelijk wat u met die informatie wil, maar nogmaals, het meest ernstige vind ik dat u de wethouder van liegen beticht. Nogmaals, u zegt: ik overweeg om er iets mee te doen. Ik zou het echt aanraden. Als u dat niet doet, dan is het ook weinig geloofwaardig dat u die claim maakt.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, de vraag over die kinderen, dat is heel simpel, lees het dictum. Ik vraag namelijk in de motie om aan te geven welke mensen er langer verblijven dan 6 maanden en wie daarvan zijn kinderen? Dan moet je natuurlijk wel de geboortedatum van hebben. Die hebben we, anders wisten we ook niet dat er 600 kinderen op de Silja zitten. Zo makkelijk is het, daar hebben we het over.

De VOORZITTER: Mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik had een interruptie, maar het wordt misschien een punt van orde. Ik wil toch wel de heer Ceulemans op dit punt gelijk geven. Er wordt inderdaad een wethouder beticht van liegen. Ik kan mij herinneren, in een eerder debat, waarbij een van mijn raadsleden aangaf of een vraag stelde: welk verhaal klopt er, wethouder? Die werd door

de voorzitter enorm terechtgewezen en nu wordt er niet ingegrepen. Dat wilde ik wel met u delen, om daar geen willekeur in toe te passen.

Mevrouw VLIENER (gl): Punt van orde.

De VOORZITTER: Nu gaan er wel heel veel punten van orde komen. Nu gaan we het debat over het debat voeren. Het wordt echt een metadebat op deze manier. Ik zal proberen daar scherp op te zijn. Ik heb geen aanzien des persoons. Als dat de suggestie is die nu gewekt wordt, dan wil ik dat ook weerleggen. Volgens mij is het debat juist goed gevoerd op het moment en dat de heer -Ceulemans ook de scherpste zocht richting de heer Vonk om te zeggen: luister, kan u dit zo zeggen? Maar als daar problemen mee zijn, ik zal er weer beter op gaan letten. Maar laten we niet het debat op mij gaan afleiden. Ik denk dat het een heel zinvol debat is dat er nu gevoerd wordt. Mevrouw Vliener.

Mevrouw VLIENER (gl): Volgens mij is het heel duidelijk dat de heer Vonk niet heeft gezegd dat er wordt gelogen en dat de heer Vonk zegt: ik probeer juist nog de dialoog aan te gaan en ik wil horen hoe het zit, want ik denk dat we elkaar wel ergens kunnen vinden. Daarom vind ik dat de woorden die hem nu in de mond worden gelegd ook best ver gaan.

De VOORZITTER: Ik vind wel dat we een inhoudelijk goed debat aan het voeren zijn op het scherpst van de snede en we krijgen nu een debat over mij. Dat mag, maar laten we doorgaan in de inhoud, want volgens mij is dat wat hier nu wel goed gaat.

De heer CEULEMANS (lr): Het punt van orde gaat niet over u. Ik heb het niet over u. Mevrouw Vliener zegt: de heer Vonk wordt hier nu woorden in de mond gelegd. De heer Vonk zei: ik geloof er geen bal van dat u die informatie hebt. Vervolgens zeg ik tegen de heer Vonk: dan beticht u de wethouder van liegen en op dat moment knikt hij. Hij doet het nu weer, dus hij bevestigt mijn suggestie. Dus ik leg hem geen woorden in de mond, hij bevestigt hier ronduit dat hij vindt dat de wethouder ligt en ik vind, op het moment dat een raadslid een wethouder daarvan beticht, vind ik niet per se dat de voorzitter mag ingrijpen, ik vind dat de vrijheid van het debat, maar ik vind het dan wel de verantwoordelijkheid van een raadslid om daar consequenties aan te verbinden.

De VOORZITTER: Wij gaan door met het debat. Ik weet niet meer waar we gebleven zijn, eerlijk gezegd. Is de wethouder Helemaal klaar met zijn beantwoording? U hebt nog moties. Dan stel ik voor dat u nu de moties gaat behandelen. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Wel een punt van orde. Er werd een heel antwoord gegeven aan allen. Ik zei, in het kader van veiligheid. Ik hoef ze niet te hebben, zei ik, maar ik ga er niet voor dat er geen wethouder hier precies weet hoe de wereld in elkaar zit op die boot. Ik hoef ze niet te hebben, daar gaat het mij niet om, maar ik wil niet een wethouder die suggereert dat hij niets weet. Daar ging het mij om. Het kan toch alleen al in het kader van veiligheid niet anders zijn of de wethouder heeft informatie. Als ik dat krijg, ben ik al tevreden. Want er wordt nu gesuggereerd dat hij er helemaal niets van weet.

De VOORZITTER: Mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dit was geen punt van orde.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Het was wel een punt van orde. Dit heb ik gesteld voordat het aan de orde was en ik stelde nog een keer opnieuw de vraag, omdat ik daar geen antwoord op heb gehad, mijnheer Soytekin. U zit de hele middag al te zitten en nou gaat u in 1 keer aan het springen omdat u in 1 keer uw wethouder moet verdedigen. Snap ik, moet u ook

vooral doen, maar laten we het nou wel eerlijk houden. Dit was de vraag die ik zojuist gesteld heb en die herhaal ik nu, omdat ik daar een antwoord op wil krijgen.

De VOORZITTER: Helder.

De heer SOYTEKIN (denk): Op het moment dat het debat zo'n niveau gaat krijgen, moet je misschien ook wijselijk soms stil zijn. Dus dat raad ik mevrouw Verkoelen ook aan, want die roept dingen als dat de wethouder spuugt op de minister et cetera. Prima, whatever. Op haar vestje, inderdaad.

De VOORZITTER: Mijnheer Soytekin, stop even. Mevrouw Verkoelen gaat zitten. Volgens mij zijn de punten helder gemaakt. Iedereen wil terug naar het debat. De heer Soytekin, ik vraag u echt te gaan zitten, want ik had de wethouder het woord gegeven om te starten met de beantwoording van de moties. Er zijn nog een aantal onbeantwoorde vragen, die zou de wethouder ook mee kunnen nemen. Ik wil nu echt de rust in het debat dat de wethouder kan antwoorden, want anders blijven we elkaar in de haren vliegen en dat komt de beantwoording, schat ik in, niet ten goede. Het woord is aan de wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ik ga toch nog heel kort in op de vraag van de heer Vonk, of eerder een opmerking. Op het moment dat de heer Vonk overtuigd is dat ik die informatie heb en die deel, dan kan ik niets anders zeggen dan: ik zou niet beter weten dan dat ik u maximaal informeer, zeker op dit dossier. Als u de indruk hebt dat ik wel iets achter de hand hou, dan zou ik niet weten hoe ik dat bij u weg moet nemen. Ik moet het doen met de informatie en de gesprekken die ik heb in regioverband en met COA, vanuit het idee: ik stuur echt aan op gemiddeld zo'n 6 maanden mensen op dat schip hebben en we weten, ook vanuit de ervaring, dat een aantal gemeentes niet voldoen aan een bijdrage om statushouders te huisvesten, want ook dat bespreek je in regioverband. Dat is wel wat je te zien krijgt. Op basis daarvan kun je al de conclusie trekken dat een bepaalde gemeente in de regio, als die niet voldoet aan zijn huisvesting, het waarschijnlijk ingewikkelder vindt om iemand door te laten stromen. Maar dat is gezond verstand gebruiken en niet dat ik van COA iets heb, regelmatig, waar ik lijstjes heb van andere gemeentes waar ik een gemiddelde kan zien. Maar nogmaals, als ik u niet kan overtuigen, dan is dit waar u het mee moet doen. De moties. Wat weet ik nou wat er gebeurt op dat schip? Natuurlijk, voldoende. Het is niet zo dat ik mijn kop in het zand steek en denk: het ligt er en succes. Dat is natuurlijk niet zo. Periodiek heb ik hier het gesprek over. Ik wil echt wel weten, als er zich situaties voordoen, dat ik daar tijdig over geïnformeerd wordt. Er is geen portefeuille waar ik zowat dagelijks contact over heb, in den breedte, omdat ik het belangrijk vind dat we er draagvlak voor moeten hebben, maar dat we het ook goed met elkaar organiseren. Dat geldt ook voor Silja. U gooit hem op veiligheid, ook daarvan heb ik gezegd, ik dacht dat ik dat had meegenomen in het verhaal van de heer Dekker, daar valt niet over te soebatten. Dus op het moment dat dat aan de orde is, heb je een heel andere discussie met elkaar. Dan de moties, voorzitter. De motie van GroenLinks. We hebben de discussie gehad over de Silja. Ik vind het een creatieve oplossing, geen ideale oplossing, vanuit het idee: het moet wel een doorstroomlocatie zijn, dus die aandacht moeten we hebben. Maar ik ga deze motie ontraden, omdat die vraagt om meteen vanaf 2026 het laatste jaar te hanteren voor die Silja. Dan denk ik dat we helemaal een groot probleem hebben in onze opvangopgave. Het tweede dictum, derhalve direct te starten met het onderzoek van alternatieve locaties op land. Die vraag werd ook gesteld door de heer Vonk. Van bent u al op zoek naar landlocaties? Ook in de commissie aangegeven: we doen niets anders dan continu zoeken naar beschikbare locaties in de stad voor de totale opgave die we hebben. Dan kijken we ook of die geschikt zijn voor een bepaalde doelgroep. Dat is niet alleen voor mensen die hier naartoe vluchten, maar dat geldt ook voor kwetsbare doelgroepen waar we ook een opgave hebben. Dus we bekijken hem integraal vanuit het college. Dus we zijn al op zoek naar locaties en als die past voor deze doelgroep, zullen we daarover nadenken. Als dat het geval is, zal ik u daar ook over informeren. Dus die motie zal ik ontraden. Dan hebben we een

motie om in gesprek te gaan met het COA, zeker met die afschaling van VluchtelingenWerk. VluchtelingenWerk blijft wel op dat schip in een afgepelde vorm, dus we zitten daar wel minimaal. Maar ik wil best in gesprek gaan met COA, met het idee: we hebben gezegd, het moet wel rijksfinanciering zijn, het mag niet dan voor Rotterdam, zoals u zelf aangeeft, tot nieuwe kosten voor de gemeente leiden. Dus deze motie kan ik omarmen. Dan hebben we een motie om een advieskader voor wijkraden te ontwikkelen voor de inrichting. Het is een terechte vraag van mevrouw Vlieger van er zijn wel al processen, waarbij je zegt: het loopt goed, maar het kan altijd beter. Dus vanuit die gedachte, mevrouw Maassen, zal ik deze motie omarmen, zodat je daarmee enige uniformiteit kunt creëren. U stelt ook dat het gaat om een advies en niet zozeer om een om een definitief besluit of stem te hebben. Dan kan ik deze zeker omarmen. Dan hebben we een motie van de PvdA, te onderzoeken of leegstaande kantoorgebouwen kunnen worden ingezet. Dat ga ik ontraden vanuit het idee dat ik zei. We zijn echt wel alle panden die we beschikbaar hebben in de stad aan het verkennen voor de totale opgave die we hebben. Dus daarmee is die hij overbodig, dus ontraden. De motie 'vroeg begonnen, is half gewonnen' opvang naar werk. Dit is ook een overbodige motie, omdat we dit al op deze manier doen, voorzitter. Dus deze ook ontraden. Dan een motie heldere garanties voor omwonenden, te garanderen dat de opvangvoorziening voor Oekraïense vluchtelingen echt voor Oekraïners blijft, met de nadruk op zolang het contract duurt. Het werkt vanuit rijksmiddelen ook op die manier, maar ik begrijp de vraag, voorzitter. Dus ik kan deze motie omarmen, juist om het draagvlak te kunnen creëren in die wijk op die manier. Dan heb ik een motie nog van GroenLinks. Sorry, ik heb ze door de war gegooid, denk ik. Demp effect bezuiniging vluchtelingen. Dat is een zelfde, die heb ik net gehad. Het CDA, in overleg met COA en het ministerie duurzame invulling van de spreidingswet. Volgens mij hebben we een uitgebreid debat daarover gehad, hoe ik daartegen aankijk en welke visie ik daarop heb om bij te dragen aan die asielketen. Dus deze ga ik ontraden, voorzitter. Het welzijn van de kinderen die zich bevinden in de gemeentelijke opvang, Child Friendly City Initiative. Volgens mij hebben we net een handtekening gezet met UNICEF om dat als Rotterdam te zijn, daar gaan we naartoe werken. Dat was, volgens mij, een motie van DENK destijds. Dit is een aanvulling daarop, dus ik kan deze omarmen. Dan de motie van Forum, voorzitter. Ik begrijp de gedachte, echter ga ik deze motie ontraden, omdat het een taak is van, in dit geval, echt DT&V, die doet dat ook vanuit de VN met IOM, zoals u zelf aangeeft. We hebben gezegd, als het gaat om asielzoekers die terug moeten, want als het statushouders zijn, hebben ze het recht om te blijven. Maar de doelgroep waar u naar verwijst, valt in de categorie ongedocumenteerden, dan hebben we gezegd: daar gaan wij geen middelen voor vrijmaken of iets aan doen vanuit het college. Dus om die reden zal ik deze ontraden. Dan heb ik ze gehad, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Nog een veegronde of vragen naar aanleiding van de reactie. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Misschien heb ik het gemist, maar heeft u mijn motie nou gehaald of niet? Die werd? Nou, top.

De VOORZITTER: Ik kijk of er nog een veegronde nodig is. Dat is niet het geval. Dan is het verzoek ook nog of er behoefte is aan een tweede termijn. Daar is ook geen behoefte. De heer Vonk. Het is nu of nooit.

De heer VONK (cu): Voorzitter, het is altijd lastig in deze raad dat je zo snel naar de tweede termijn gaat. Je moet schakelen: wat vind ik hier nou van enzovoort. Het is nogal wat. Het is nogal wat, wat hier allemaal gezegd is en hoe ook moties worden ontraden op grond van de suggestie dat er geen informatie beschikbaar zou zijn van alleen maar het feit wanneer mensen hier op de Silja terecht zijn gekomen, dat weten wij, en wat de geboortedatum van deze mensen is, want we weten of het wel of geen kinderen betreft. Daar moet ik mij toe verhouden, maar ik heb tijd nodig om dat te laten bezinken. Je kunt zeggen: dien een motie

van wantrouwen in als je de wethouder werkelijk niet gelooft. Ik heb gezegd: richting dat punt wordt je ook wel gebracht. Ik weet ook dat dat geen enkele zin heeft, zo'n instrument is ook op dit moment, in ieder geval, misschien ook niet sterk. Maar ik ga me hier nog op bezinnen wat ik hier mee moet doen.

De VOORZITTER: Anderen een tweede termijn? De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ik begrijp volledig de frustratie van collega Vonk. Ik heb ook begrepen, bij dit debat, dat de COA is de schuld van alle ellende. Ik heb ook begrepen waar COA voor staat: dat is coalitieakkoord.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, 1 vraag. Ik was benieuwd, waren er ook alternatieven voor de Silja? Zo niet, wanneer kunnen we daar eens een update over krijgen, want anders zitten we volgend jaar weer met hetzelfde debat en volgens mij hebben we dat al 3 keer gevraagd en komen we geen stap verder.

De VOORZITTER: Anderen? Niet. De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik dacht dat ik daar, ook in de commissie, richting uw fractie, duidelijk antwoord op had gegeven. Maar ik zal het nogmaals doen, dat wij een enorme opgave hebben in Rotterdam. Dan heb ik het niet over de kwetsbare doelgroep waar we ook een goede voorziening voor proberen te creëren, denk aan daklozen, maar denk ook aan andere kwetsbare doelgroepen. Maar als ik hem platsla, hebben wij op dit moment 5500 vluchtelingen die wij opvangen in Rotterdam. 5500, waarbij we continu op zoek moeten gaan naar creatieve oplossingen. Dan heb ik het niet over de wettelijke taakstelling waar we reguliere huisvesting voor vinden. Dat zijn ook nog een keer bijna 1000 mensen ieder jaar. Dus op het moment dat wij plek hebben voor 5500 vluchtelingen, ben ik hartstikke blij met de creatieve oplossing waar je in 1 keer 2000 plekken realiseert. We hebben een uitgebreide discussie gehad over dat het niet ideaal is, maar het is wel creatief. Als u mij vraagt: kun je dat nu wegzetten in de stad? Dan zeg ik: ja, dat kan. Dat kan, maar dat gaat wel ten koste van andere groepen. U hebt ook van mij meegekregen hoe wij nu de opgave van Oekraïners aan het vullen zijn, waarvan we zeggen: die groep zetten we weg in kantoorpanden, onder andere kantoorpanden of oude panden gaan we renoveren en om die daar neer te zetten. Daarmee kunnen we de faciliteiten ook op 1 locatie organiseren, zodat die softe landing plaatsvindt in Rotterdam voor die specifieke doelgroep. Op dit moment kunt u me aanspreken op de opgave dat ik niet voldoe aan 2000 voor Oekraïners, dus alle landlocaties die eventueel beschikbaar zijn voor opvang voor vluchtelingen, gaan die in eerste instantie naar Oekraïners, omdat ik vind dat ik, ook weer vanuit het afspraak is afspraak idee, eerst aan die opgave moet voldoen. Dat is hoe de situatie nu is.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van het agendapunt 6.5. Dan stel ik voor dat we een kwartier gaan schorsen voor de theepauze, dus dat we om 15.50 uur hier weer terugkomen. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

6.6 *Het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden'.*

De VOORZITTER: We zijn bij agendapunt 6.6, de vaststelling van het gebied ambitiedocument 'Bloemhof-Midden'. Het is handig als de wethouder er ook is, maar we zijn al 10 minuten te laat. Ik heb al gebeld. Ik zou toch willen voorstellen om wel alvast te beginnen, want er zit in ieder geval 1 wethouder hier die deze vragen kan beantwoorden. Het woord is aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, de hele wijk Bloemhof heeft te maken met bodemdaling, funderingsproblemen, verzakkingen en de noodzaak tot rioolvervanging. Ik herhaal: de hele wijk. Voor ligt nu het gebiedsdocument Bloemhof-Midden, met daaronder het principebesluit dat het college heeft genomen om in heel Bloemhof de buitenruimte met circa een halve meter op te hogen, tot ongeveer uitgiftepeil, ten behoeve van de rioolvervangingsopgave. Een besluit waar volgens het college geen participatie op mogelijk was. Wel werd door dit college op 18 maart aan alle bewoners van Bloemhof een brief gestuurd waarin gezegd werd: investeer de komende 15 jaar maar niet in uw huis, want we gaan het riool vervangen en de straten ophogen. Beste eigenaar, bewoner, de kosten daarvan mag u zelf dragen. We spraken veel bewoners van Bloemhof en hielden 2 bewonersavonden waar zo'n 100 mensen op afkwamen. Bewoners maken zich zorgen over de vraag of hun huis er over 20 jaar nog wel staat en ze voelen zich niet gehoord en niet gezien, omdat er een besluit is genomen zonder hen eerst te raadplegen. We hebben als raad een hoorzitting gehad waar ook veel bewoners zich lieten horen, vervolgens een hele dag debat gevoerd, 7 maanden gewacht op verbeteringen van het college en toen weer een hele dag gedebatteerd, maar het college hield zich doof en blind voor de zorgen van bewoners in heel Bloemhof. GroenLinks heeft een aantal grote bezwaren bij dit voorstel, op dit moment en in deze vorm en zullen dit dan ook niet steunen. De gemeente opereert, in onze ogen, solistisch en kiepert een probleem over de schutting bij bewoners. Het besluit was al genomen voordat er ook maar 1 bewoner van Bloemhof met de gemeente aan tafel had gezeten. Dit besluit is tot stand gekomen zonder mogelijkheid tot participatie en zonder een breed gesprek in de wijk met bewoners, de wijkraad en corporaties. Nu ligt er uitsluitend een gebiedsdocument voor Bloemhof-Midden voor. Dat terwijl de gevolgen van dit besluit voor bewoners in heel Bloemhof, met name ook in Bloemhof-Zuid, groot zijn. GroenLinks vindt het de verkeerde volgorde eerst een vergaand besluit nemen voor een deel van Bloemhof, maar zonder perspectief voor een open en transparant gesprek met bewoners, corporaties, het waterschap en anderen. Bovendien zijn de gevolgen van voorliggende besluiten onvoldoende in beeld. Bouwblokken zijn nog niet ingemeten, de peilniveaus van riool en grondwater niet in kaart gebracht. Wij vinden dat bewoners het recht hebben op transparante informatie, participatie en zeggenschap over een duurzame toekomst van hun woning in hun wijk. Het college schrijft zelf dat er onder bewoners wantrouwen bestaat over de gemeentelijke intenties. Er zijn bewoners die vermoeden dat de gemeente deze kwestie gebruikt als middel om marktprijzen te laten dalen, met als doel woningen goedkoop op te kopen en vervolgens te herstructureren. Deze bewoners maken zich zorgen over mogelijke verdringing. Een andere groep bewoners erkent het probleem en wil weten welke stappen zij nu kunnen ondernemen om met de situatie om te gaan. Zij weten nu niet waar ze aan toe zijn en dat leidt ertoe dat bewoners zelf gaan speculeren met bijvoorbeeld verhalen over sloop. Voorzitter, ik zie niet hoe het college met dit besluit bewoners wel perspectief biedt voor hun woning en hun wijk. GroenLinks, PvdA, SP, Volt en de ChristenUnie vinden dat het anders moet. Niet nu een ambitie voor een deel van Bloemhof vaststellen, met vergaande consequenties voor Bloemhof-Zuid, maar terug naar de tekentafel om in de juiste volgorde, samen met bewoners, de wijkraad, corporaties en het waterschap te werken aan een routekaart voor heel Bloemhof. Eerst alle informatie op tafel en een breed gesprek, dan pas een besluit. Eerst als gemeente zorg dragen dat alle benodigde informatie voor deze gesprekken op tafel komt, zoals metingen van de hoogteligging van alle bouwblokken, de gevolgen van mogelijk maatwerk voor de riolering en de buitenruimte, het grondwaterpeil, de bouwblokken en de financiële gevolgen voor pandeigenaren. Kortom, een duidelijk toekomstperspectief voor bewoners met een routekaart Bloemhof, een fasering en planning, zodat bewoners en

corporaties weten wanneer ze aan tafel kunnen en wat ze kunnen verwachten, met als allerbelangrijkste uitgangspunt het belang van bewoners in heel Bloemhof om in hun eigen wijk Bloemhof te kunnen blijven wonen. Hiervoor dienen wij dan ook een motie in: 'toekomst voor bewoners Bloemhof, volgorde op orde'.

De VOORZITTER: De heer De Haan heeft een vraag.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg me af, want ik heb een iets ander beeld als ik kijk, onder andere op het participatiedocument, dat er is geweest, is dat er wel degelijk heel veel gesprekken hebben plaatsgevonden. Mensen zijn betrokken, dat er nu ook wordt gewerkt met een blok voor blok aanpak. U schetst een beeld alsof er helemaal niet is gesproken, helemaal niets is opgehaald, helemaal niets is gebeurd en geen enkel perspectief wordt geboden. Ik vind het toch lastig te rijmen met het voorstel, zoals ik het heb gelezen, zoals mijn fractie het heeft gelezen, waar er wel degelijk flink is geïnvesteerd in gesprekken, in die participatiemomenten en ook in het bieden van perspectief.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik heb natuurlijk ook gehoord, ook van bewoners in de wijk, dat er wel degelijk gesprekken gevoerd zijn, maar er is geen gesprek gevoerd over de hoogteligging van het riool. Dat is natuurlijk een essentieel punt in dit hele vraagstuk. Je kunt aan 3 knoppen draaien: je kunt als gemeente op de hoogte van het riool maatwerk toepassen, je kunt als eigenaar maatwerk toepassen over hoe jij je woning met de fundering aangaat en je kunt als waterschap het waterpeil aanpassen. Maar als jij als gemeente de knop waar jij aan kan draaien, als voldongen feit neerlegt, als ononderhandelbaar besluit, dan vind ik dat geen zeggenschap, dan vind ik dat geen participatie, dan vind ik dat je daar de problemen over de schutting kiepert bij bewoners, zonder aan jouw kant van het verhaal het gesprek te willen voeren.

De VOORZITTER: De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb een vraag aan mevrouw Kockelkoren. Ik hoor haar spreken over het waterpeil waar je wat aan kan doen, maar dat is nu juist, volgens mij, het probleem in Bloemhof. Daar is een heel gespikkeld funderingsprobleem: huizen op staal hebben juist een lagere grondwaterstand nodig en je hebt huizen hebben huizen op houten palen, die hebben juist een hogere grondwaterstand nodig. Omdat dat zo door elkaar zit in die wijken, is dat toch geen optie?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dat is nu precies het probleem. Er zijn allerlei variabelen hierin en als je nu het voorstel neemt zoals wij dat neerleggen: eerst een routekaart met per wijk die verschillende aspecten op tafel, met de belanghebbenden, de corporaties, de bewoners en eigenaren, de gemeente en het waterschap, dan kan je per wijk kijken: wat is hier de gunstige mix om aan te draaien. Dan snap ik best wel het verhaal van de wethouder die zegt: sorry, ik wil ook een duurzame riolering hebben, je wilt niet een soort waterbed, van de ene plek is hoog en de andere plek is laag. Maar zeggen dat het niet onderhandelbaar is, geen onderdeel van het gesprek is, terwijl je uiteindelijk weet dat gemeentelijke monumenten daarom de grond inzakken, dat vind ik de verkeerde volgorde der dingen. Ik zou zeggen, je gaat eerst per wijk met de betrokken partijen kijken: wanneer bent u aan de beurt, hoe voeren wij open het gesprek en dan pas neem je een besluit. Dus dit is de verkeerde volgorde.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik heb toch 2 vragen. Allereerst, u doet net alsof de rioolverbetering het probleem van de wijk is. Maar u bent ongetwijfeld, zo ken ik u, ook in de wijk geweest en u hebt ook gezien wat de huidige status is van de wijk, van veel woningen in Bloemhof en dat er überhaupt, los van wat we met die regulering gaan doen, een wijkverbetering nodig is. Dat is mijn eerste vraag. De tweede vraag is: de wethouder komt met een blokgerichte werkwijze, juist om per blok met de bewoners in gesprek te gaan. De wethouder neemt tot 2050. Dat is toch een heel mooi zuiver proces? Wat gaat hier dan mis? Ik snap dat niet goed.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Op vraag 1, daar begon ik mijn betoog mee. Ik zie heel goed dat er verschillende problemen te tackelen zijn en dat het goed is om daar als gemeente ook een regierol in te nemen en het voortouw in te nemen. Maar 2, wat gaat hier mis? Dat probeer ik nu uit te leggen. Wij halen een aantal zaken naar voren, zonder het perspectief voor een heel grote groep bewoners met dit besluit voor ogen te hebben. Dus als wij dit besluit nemen, heb ik morgen geen verhaal naar bewoners in Bloemhof-Zuid, geen enkel verhaal.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Volgens mij is er wel degelijk een duidelijk verhaal. U had het over een routekaart. Volgens mij hebben we die ook in ons ruimtelijk besluitvormingsmodel. We gaan nu over het gebiedsambitiedocument. Aansluitend gaan we door met de masterplannen, door met de nota van uitgangspunten. Dat is, volgens mij, een heel helder plan waar we aan werken. Wat we, sterker nog, ook doen, is dat we ook nog het blok voor blok hier in kaart gaan brengen, zodat we duidelijk per blok perspectief hebben en vanuit dat perspectief verder gaan werken.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Maar wat ik zeg, is dat je dat dus nu eerst neer moet leggen. Maak een kaart met welke wijk je wanneer gaat aanpakken. Dan weten bewoners waar ze aan toe zijn, wanneer ze aan tafel kunnen, wat dan de opties zijn die op tafel liggen. Nu gaan we eerst voor Bloemhof-Midden een besluit nemen we hebben een vergaand onderliggend besluit over een riooluitgiftepeil, ongeveer. Dat is dus de verkeerde volgorde.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de VVD vraagt: wat is er nou mis? De bewoners hebben natuurlijk een brief gehad op 18 maart en er staat heel duidelijk in die brief: ter info, de gemeente heeft al besloten om Bloemhof terug te brengen naar het uitgiftepeil en *by the way*, zoek het ook zelf uit als je je huis nog bewoonbaar wilt houden. Dat is, volgens ons, niet de juiste gang van zaken.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Naar mevrouw Reitema toe: ik denk dat u dan onrecht doet aan alle inspanningen die al geleverd zijn, al heel lang, om met bewoners in gesprek te zijn. Naar mevrouw Kockelkoren toe, volgens mij is het verschil tussen hoe u erin zit en hoe wij erin zitten: u zit er heel procesmatig in. U kijkt naar het proces. Daar mag u van alles van vinden. Ik kijk naar de bewoners. Ik zeg: er is een wijk die echt verbetering nodig heeft, waar echt fors verbeterd moet worden om die wijk weer leefbaar te maken. Er zijn plannen van de woningcorporaties, er zijn voorstellen vanuit de wethouders. Het riool moet verbeterd

worden, dat wordt aangepakt, daar wordt de tijd genomen. Er wordt gezegd: we doen dat gefaseerd tot 2050. We gaan daar per blok mee aan de gang. Dat vind ik een heel zuiver proces naar die bewoners toe, juist omdat er zoveel verschillende situaties komen. Dan zegt u, ik vind dat altijd een beetje makkelijk: de participatie is onvoldoende geweest. Participatie is nooit voldoende. Maar juist hier, waarin zo zorgvuldig met die bewoners wordt omgegaan, zit u weer op het proces. Dat begrijp ik niet.

De VOORZITTER: De vraag was aan mevrouw Kockelkoren. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik zit op het verhaal wat we te vertellen hebben aan bewoners nadat we dit besluit zouden nemen. Dat is geen verhaal voor een groot deel van de bewoners in Bloemhof. Dus dat is niet een procesverhaal, je spreekt die mensen, je hoort hun zorgen en wat heb ik dan morgen aan hen te melden als wij dit besluit hebben genomen? Dan heb ik geen duidelijk verhaal. Dan kan ik niet tegen hen zeggen: ik begrijp uw zorgen, maar in juni 2027 bent u aan de beurt om met de gemeente aan de slag te gaan. Dat is mijn probleem hier. Ik wil juist dat heldere verhaal hebben aan bewoners. Daarom snap ik niet waarom we nu een voldongen collegebesluit nemen over dat riool. Ik snap ook niet waarom hier uitsluitend een ambitiedocument voor Bloemhof-Midden voorligt. Dat vind ik de verkeerde volgorde en daarom heb ik ook een motie. Ik hoop dat jullie er goed over willen nadenken of je daar niet in mee kan.

De VOORZITTER: Mijnheer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik vind het in ieder geval goed dat mevrouw Kockelkoren zich hier zo zorgen over maakt. Maar de zorgen zijn natuurlijk al opgestapeld. Dus u bent zich ook ervan bewust dat de huizen al 100 jaar lang centimeter voor centimeter aan het zakken zijn. Het is nu inmiddels ruim een halve meter onder de waterspiegel en dat met een flinke regenbui ook die hele wijk onder water kan komen te staan, bij wijze van spreken. Als we dus tegen dit plan zou stemmen, zegt u: we laten het zoals het nu is. Klopt dat?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Nee, ik heb zojuist een voorstel ingediend met hoe ik denk dat het zou moeten werken. Dus dat is waar wat ik nu doe. Voorzitter, het mag duidelijk zijn dat GroenLinks niet te spreken is over de houding van het college naar bewoners in Bloemhof. Er wordt nu gevraagd om het besluit te nemen over Bloemhof-Midden, dat tegelijkertijd ook verstrekken gevolgen heeft voor de rest van Bloemhof. Dat vinden we de verkeerde gang van zaken. Wat GroenLinks betreft, verdient Bloemhof beter. Niemand zegt dat de rioolvervanging en ophoging niet nodig is, bewoners niet, wijkraad niet, corporatie niet en GroenLinks-PvdA niet. Het besluit dat nu voorligt, is onzorgvuldig, bewoners hebben geen idee waar ze aan toe zijn en dat is een verkeerde volgorde van handelen. In mijn ogen opereert de gemeente solistisch en gooit de gevolgen over de schutting bij bewoners en eigenaren in Bloemhof. Overigens, we hebben daar ook bij de voorjaarsnota een amendement over ingediend om alvast een fonds in te stellen om bewoners te helpen. Dat werd helaas niet gehonoreerd hier in deze raad. Wij willen een plan met bewoners, met corporaties, voor heel Bloemhof. Dat plan ligt nu niet voor en het huidige plan van dit college zullen wij niet steunen. Bovenal willen wij als GroenLinks-PvdA in deze onrust nu alleen een besluit nemen dat alle bewoners van Bloemhof een toekomstperspectief biedt en stoppen met half werk doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Toekomst voor bewoners Bloemhof: volgorde op orde!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.6 Hef herziene voorstel ter vaststelling van het gebiedsambitiedocument Bloemhof-Midden;

constaterende dat:

- de wijk Bloemhof te maken heeft met bodemdaling, funderingsproblemen, verzakkingen en de noodzaak tot rioolvervanging;
- het college een 'principebesluit' heeft genomen om in heel Bloemhof de buitenruimte met circa een halve meter op te hogen (tot het uitgiftepeil) ten behoeve van de rioolvervangingsopgave;
- dit besluit tot stand is gekomen zonder mogelijkheid tot participatie en zonder een breed gesprek in de wijk met bewoners, de wijkraad en corporaties;
- alle bewoners in heel Bloemhof een brief hebben ontvangen van dit college waarin staat dat het beter is de komende 15 jaar niet in het eigen huis te investeren en dit tot veel wantrouwen en onzekerheid heeft geleid;
- nu uitsluitend een gebiedsambitiedocument voor Bloemhof-Midden voorligt terwijl de gevolgen van dit besluit voor bewoners in heel Bloemhof groot zijn;

overwegende dat:

- het de verkeerde volgorde is om eerst een vergaand besluit te nemen voor een deel van Bloemhof en daarna pas in gesprek te gaan over de gevolgen van dit besluit voor de wijk en haar bewoners;
- de gevolgen van voorliggende besluiten onvoldoende in beeld zijn, bouwblokken nog niet ingemeten, de peilniveaus van riool en grondwater niet in kaart;
- de gemeente zo te solistisch handelt en de problemen over de schutting van bewoners kiepert;
- het vertrouwen van bewoners van Bloemhof in de gemeente tot een dieptepunt is gedaald omdat zij zich niet gehoord en niet gezien voelen;
- bewoners recht hebben op transparante informatie, participatie en zeggenschap over een duurzame toekomst van hun woning in hun wijk;

verzoekt het college:

- terug te gaan naar de tekentafel om in de juiste volgorde samen met bewoners, de wijkraad, corporaties en het waterschap te werken aan een routekaart voor heel Bloemhof, eerst alle informatie op tafel en een breed gesprek, dan pas een besluit;
- zorg te dragen dat alle benodigde informatie voor deze gesprekken op tafel komt, zoals metingen van de hoogteligging van alle bouwblokken, de gevolgen van mogelijk maatwerk voor de riolering en de buitenruimte, het grondwaterpeil, de bouwblokken, en de financiële gevolgen voor pandeigenaren;
- bij de Routekaart Bloemhof een fasering en planning op te nemen zodat bewoners en corporaties weten wanneer ze aan tafel kunnen en wat ze kunnen verwachten;
- het belang van bewoners om in Bloemhof te kunnen blijven wonen in hun eigen wijk hierin voorop te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, S. Reitema, T.S.J. Coşkun, L.P.A. Dekkers en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Verhoef.

De heer VERHOEF (Ir): Dank u wel, voorzitter. Al decennialang weten we dat Bloemhof zakt, niet een beetje, maar in rap tempo. In Den Haag moet nog worden gedebatteerd over financiële middelen voor funderingsherstel, maar Bloemhof kan daar niet op wachten. De gemeente, woningcorporaties en particuliere eigenaren, zowel verhuurders als eigenaars-bewoners, staan voor een rekening waarvan niemand nu kan zeggen wie hem uiteindelijk gaat betalen en hoe hoog die wordt. We weten nog niet welke regelingen het rijk gaat aanbieden, we weten daarom ook niet welke maatregelen Rotterdammers met funderingsschade tegemoet kunnen zien. Leefbaar Rotterdam maakt zich zorgen over de bewoners van Bloemhof, die dit alles met angst en beven tegemoet zien en nu geen enkel toekomstperspectief zien voor hun eigen of gehuurde huis. Met name huurders van particuliere eigenaren zijn van hun huisbaas afhankelijk en moeten maar afwachten wat die gaat doen. Kiest hij voor herstel en renovatie, of kiest hij voor sloop-nieuwbouw? Zij hebben niet het perspectief dat huurders van woningcorporaties hebben, die urgentie, recht op terugkeer en een vervangende woning kunnen claimen via het stedelijk sociaal statuut. Daarom dienen wij de motie in een vangnet voor alle huurders in Bloemhof, waarin wij het college vragen te onderzoeken of deze groep huurders ook met voorrang een ander onderdak kan worden geboden, in het geval van sloop-nieuwbouw.

De VOORZITTER: De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Een vangnet voor alle huurders in Bloemhof!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van punt 6.6. "Het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden'";

constaterende dat:

- de Funderingsproblematiek in Bloemhof een complex probleem is, onder andere vanwege de gemengde status van huurders (sociaal bij woningcorporaties, sociaal bij particuliere eigenaren en huurders bij particuliere eigenaren in de overige segmenten;
- huurders van woningcorporaties als vangnet hebben dat zij onder het stedelijk sociaal statuut vallen;
- deze huurders urgentie krijgen bij sloop van hun huurwoning;
- voor deze groep huurders het daardoor eenvoudiger is om een vervangende huurwoning te krijgen;
- er ook een groep huurders is die hun woning huren van particuliere huiseigenaren;
- deze groep huurders niet onder het stedelijk sociaal statuut vallen;
- een vervangende woning voor deze groep huurders in deze tijden van woningnood niet zomaar in het verschiet ligt;

overwegende dat:

- vanwege de complexiteit van de funderingsproblematiek in Bloemhof, sloop/nieuwbouw een rol kan gaan spelen in de aanpak van die problematiek;
- met een mogelijke uitzondering van de kleine groep die van particuliere eigenaren huren en die onder de noemer sociaal particuliere huur vallen, huurders van particuliere eigenaren mogelijk dakloos raken als de eigenaar kiest voor de sloop/nieuwbouw optie;
- deze huurders geen recht hebben op een sociale huurwoning en dus ook geen urgentie kunnen claimen;
- het stedelijk sociaal statuut voor hen hierin geen uitkomst kan bieden;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of er een mogelijkheid is om deze groep huurders met voorrang een andere huurwoning te kunnen aanbieden als de optie sloop/nieuwbouw voor hun van toepassing wordt;

- de resultaten van dit onderzoek uiterlijk in Q2 2026 te delen met de gemeenteraad;
en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Verhoef en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer VERHOEF (lr): Natuurlijk maakt Leefbaar Rotterdam zich ook zorgen over de ongeveer 150 eigenaar-bewoners die zich in dit gebied bevinden. Hoewel vaak wordt gezegd dat een eigenaar verantwoordelijk is voor zijn of haar fundering onder de woning, hebben ze totaal geen invloed op grondwaterstanden, bodemverzakkingen of het vastgestelde peilbesluit. We zien dan ook uit naar de resultaten van de inventarisatie voor de geplande blokaanpak die de wethouder voorstaat in Bloemhof. Belangrijk hierbij is wel dat alle neuzen dezelfde kant op komen te staan. Want vaak betreft het rijtjeshuizen en dan moet iedereen mee in deze blokaanpak. Leefbaar Rotterdam is ook erg benieuwd welk toekomstperspectief de gemeente eigenaar-bewoners verder kan geven, op welke termijn en hoe de gesprekken met de bewoners van Bloemhof verder verlopen. Misschien kan de wethouder daar straks iets over zeggen. Natuurlijk is dit voor alle bewoners van Bloemhof een mokerslag. Of je nu in een corporatiewoning woont, in je eigen woning of in een woning van de particuliere verhuurder, het brengt allemaal veel zorgen mee. Dus is de vraag aan de wethouder: wanneer weten de bewoners van Bloemhof waar zij aan toe zijn? Hoelang moeten ze nog in onzekerheid blijven? Want ze weten nu misschien wel wat er aan de hand is, maar nog niet helemaal in welke mate of binnen welke tijdspanne het voor hen echt gaat spelen. We ondersteunen daarom ook het amendement van collega Verkoelen. Tenslotte, voorzitter, Leefbaar Rotterdam heeft het in het kader van dit ambitiedocument al een paar keer gehad over mobiliteit en parkeren. We zien als parkeeroplossing in de toekomst steeds meer het parkeren in parkeergarages of parkeerhubs, zoals dat tegenwoordig trendy wordt genoemd. Bewoners parkeren nu op straat met een vergunning voor 9,20 euro per maand. We vrezen dat dit vele malen meer wordt als de bewoners gedwongen hun auto in deze toekomstige parkeervoorzieningen moeten gaan parkeren. Daarom dien ik de motie in 'parkeerprijs drukken, waarin wij het college verzoeken het parkeren betaalbaar te houden voor de bewoners die hiermee geconfronteerd worden in de toekomst. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Parkeerprijs drukken

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van punt 6.6. 'Het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof Midden';

constaterende dat:

- de gemeente de mogelijkheid onderzoekt om op de plek van het huidige schoolgebouw aan de Asterstraat een parkeergarage te realiseren;
- door parkeerplaatsen van de straat naar deze garage te verplaatsen, komt er ruimte op straat voor goede stoepen, speelplekken en groen;
- de mogelijkheid voor bewoners om hun auto op straat te parkeren steeds meer onder vuur komt te liggen en in veel plannen zelfs helemaal of gedeeltelijk verdwijnt (zie naast dit Ambitiedocument Bloemhof Midden o.a. ook het Ambitiedocument Tarwebuurt);
- bewoners nu met een parkeervergunning hun auto voor €9,20 per maand kunnen parkeren (1^e vergunning);

overwegende dat:

- de gemeente in ambitiedocumenten en vervolgplannen steeds meer het initiatief neemt om straatparkeren onmogelijk te maken en het parkeren onder te brengen in parkeergarages en parkeerhubs;
- bewoners geen andere mogelijkheid wordt aangeboden dan daar hun auto in de toekomst te parkeren;
- bewoners geen alternatief hebben om elders hun auto te parkeren;
- veel bewoners o.a. voor hun werk nog steeds afhankelijk zijn van een auto als vervoermiddel; parkeren in garages doorgaans duurder is dan straatparkeren;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe de betaalbaarheid van parkeerhubs in verschillende wijken van de stad het beste kan aansluiten bij de bereidheid en de besteedbaarheid van de gebruikers, daar de prijs toch aanzienlijk hoger ligt dan betaald parkeren op straat;
- dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Verhoef en J.M.D. de Waard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, de ambities voor Bloemhof-Midden klinken goed. Straten en pleinen toekomstbestendig maken, woningeigenaren ondersteunen om woningen toekomstbestendig te maken, meer huizen in Bloemhof-Midden voor ouderen en sociale stijgers, met behoud van eigen identiteit en voorzieningen op loopafstand. Maar in de wijk speelt vooral de uitdaging van wegzakkende woningen, waarbij het samenspel tussen de riolering, fundering en het grondwaterpeil bepalend zijn voor wat de toekomstmogelijkheden zijn. Dat kan om ophogen en herstel van fundering gaan of om sloop en nieuwbouw. Met het besluit om de riolering naar uitgiftepeil te brengen, lijkt het college indirect een keus te maken voor sloop en nieuwbouw, maar zet dit dan niet neer als alleen een rioolvraagstuk. Wees open en eerlijk over de opgave waarvoor we staan. Maak nou niet opnieuw de fout die we in de Tweebosbuurt gemaakt hebben. Nu ligt er een document en weten we ook nog heel veel niet. We weten nog niet wat het rijk gaat betekenen in de funderingsproblematiek en veel bewoners in Bloemhof weten niet welke impact het op hun huis gaat hebben. Voorzitter, als Volt hadden we graag een document gezien dat met open vizier de herstructureringsopgave benoemt, als die er is, en een perspectief schetst voor na deze opgave, met de garantie dat het sociale en betaalbare woningen blijven, met de garantie dat mensen in hun wijk kunnen blijven. Nu blijven er nog zoveel open eindjes en zorgen over. Dus we vinden het te vroeg om daar nu mee in te stemmen. Let wel: het document is het afgelopen halfjaar ook niet veranderd, op geen letter. Voorzitter, we zullen de amendementen en moties die dit perspectief beter in het ambitiedocument zullen borgen, met overtuiging steunen.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Toch een vraag aan de heer Dekkers. U zegt:} we weten niet waar het rijk aan bij gaat dragen in de fundering. Als u daarop wil wachten, is 2050 niet haalbaar. Dat realiseert u zich zelf ongetwijfeld ook. Daarnaast wil ik erop wijzen dat het een gebiedsambitiedocument is. We zitten voor in het hele traject en u zegt: niet doen, uitstellen. Wanneer wilt u dan Bloemhof-Midden wel verbeteren? Wanneer wilt u beginnen met de aanpak van Bloemhof-Midden, misschien concreet in de tijd.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, we hoeven, wat mij betreft, natuurlijk niet te wachten op het rijk, maar het gaat er wel om dat we snappen wat de impact op de wijk is. Want de opgave voor een wijk, als er heel veel sloop en nieuwbouw moet plaatsvinden, is natuurlijk een andere dan dat we heel veel kunnen behouden. Dus wat mij betreft is het dus goed dat we die impactanalyse en die blok voor blok aanpak veel beter in het plan hadden geborgd en uitgewerkt.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Volgens mij is dat ook juist precies het punt, vraag ik via de voorzitter, aan de heer Dekkers. We hebben het hier over een ambitiedocument. Daar kan je niet tot achter de komma, zoals u het schetst, die concreetheid al in hebben. Dat zijn ook zaken die gedurende het proces, waar we ook de tijd voor gaan nemen, we boven water willen krijgen. Wat wilt u van een ambitiedocument?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, het is dan selectief shoppen in wat we wel concreet kunnen maken en wat niet. Want nu zien we dat een deel wel concreet is en dat is het uitgiftepeil en ook het participatieproces dat al heeft plaatsgevonden. Dus daarin zou je het of allemaal open moeten houden en een algemene ambitie, of je moet het op allebei de kanten vastprikken.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Wat is het nou? Net vond er geen participatie plaats, daar gaat nota bene ook nog een motie over, en nu heeft er plotseling wel participatie plaats gevonden. Ik raak een beetje in de war wat nou wel of niet heeft plaatsgevonden in alle verschillende fases.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik zei dat onhandig. Ik bedoelde bij dat uitgiftepeil dat dat al als voldongen feit zonder participatie heeft plaatsgevonden.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, ik vind dit best wel lastig. We hebben in de afgelopen raadsperiode samen met de wethouder bouwen een heel proces doorgesproken over hoe we omgaan met gebiedsontwikkelingen. We hebben gezegd: we willen eerst een gebiedsambitiedocument waarin we kunnen zien: waar gaan we naartoe? Dan hebben we al die tijd om dat allemaal nog in te vullen. Dan komt de wethouder met het voorstel een bloksgewijze aanpak, met iedereen in gesprek per blok. Dan is het antwoord, ik zei het net ook al tegen mevrouw Kockelkoren, dan is het weer niet voldoende, is het niet concreet genoeg, is er niet voldoende gesproken. Maar dat is juist het voorstel. Dan denk ik: waarom dit betoog? Is dat omdat u nou eenmaal tegen wil zijn? Wat wilt u hiermee bereiken? Nog meer vertraging? Wilt u het hele traject van gebiedsontwikkelingen weer omgooien? Ik begrijp het niet. Het voldoet precies aan wat wij als raad willen en u stelt het weer ter discussie.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Waarvan akte. Het gaat erom dat ik de bewoner centraal wil stellen en met deze gebiedsambitie, als we die vaststellen, dan worden er heel veel vragen niet

beantwoord. De zorgen blijven, maar we wandelen ook een pad in en ik vind, als we goedkeuring geven aan een gebiedsambitiedocument, dat we ook moeten snappen welk pad we dan inwandelen en of we er ook over hebben nagedacht hoe we daarmee omgaan. Als de consequentie van het uitgiftepeil omhoog brengen is, dat er veel sloop en nieuwbouw moet plaatsvinden, dan moeten we ook helder hebben vanuit het gebiedsambitiedocument hoe we daarmee omgaan. Voor mij is dat onvoldoende.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Nog 1 keer. De ene keer wordt er een ambitie neergelegd en dan moet het veel concreter. De andere keer worden er concrete plannen neergelegd en dan missen we de visie en de ambitie. Het is ook, wat dat betreft, laten we eerlijk zijn, het is ook nooit goed hier. Het is ook nooit goed hoe de wethouder in dit soort ontwikkelingen met de plannen komt. Daar hebben we nota bene een keurige lijn voor afgesproken en dan is het weer niet goed.

De VOORZITTER: Mijnheer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik ben er nu wel klaar mee. Wij stemmen heel vaak voor plannen van het college als die goed zijn onderbouwd. Het is niet dat we overal tegenstemmen, dat is echt niet wat we doen. We hebben het hier over een enorm belangrijke en moeilijke opgave in een wijk. Dan mogen we een goede inhoudelijke discussie over een gebiedsambitiedocument hebben. Als de heer Van Dommelen kan zeggen dat hij kan overzien wat dit document kan betekenen op het gebied van sloop en nieuwbouw en de impact voor bewoners, dan moet hij zijn handtekening zetten. Ik heb nog heel veel vragen en die stel ik dan ook.

De VOORZITTER: Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Ik kan er in ieder geval wel duidelijkheid over verschaffen wat dat gaat betekenen voor bewoners als dat is, we hebben immers een sociaal statuut, wat we gelukkig recent hebben vastgesteld, waar volkomen helder staat geregeld wat er voor de bewoners in corporatiewoningen is geregeld.

De VOORZITTER: Wil de heer Verhoef hierop aansluiten?

De heer VERHOEF (lr): Als een reactie op mijnheer De Haan die refereert aan het sociaal statuut. Dat heb ik ook gedaan. Maar dat geldt natuurlijk alleen maar voor bewoners van corporatiewoningen en dat zijn niet alle bewoners van Bloemhof.

De VOORZITTER: Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dat klopt. Daar reageerde ik ook niet op. Volgens mij heeft u daar net een motie over ingediend, dus dat lijkt me nou bij dezen nog een keer geaccentueerd dat daar ook nog een andere groep in is. Daar hebt u, volgens mij terecht, aandacht voor gevraagd in uw bijdrage.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Dan afsluitend. Wij zijn en blijven teleurgesteld in de aanpak van dit document, waarbij de stapsgewijze aanpak bij de riolering om naar uitgiftepeil toe te werken centraal staat, in plaats van impact en perspectief op bewoners. Daar wil ik het bij laten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Een iets andere insteek. Er speelt veel in Bloemhof, een markante wijk op Rotterdam-Zuid, vol met bijzondere complexen, bouwstijlen en monumenten. Ik kan het weten, ik heb er zelf gewoond, in de Kiefhoek, mijn beide dochters zijn geboren en ik kan me de eindeloze wandelingen door de soms nauwe straatjes vol rode dakpannen en ligusterheggetjes in de voortuinen herinneren. Bij de aanleg van deze arbeidersparadijsjes in de jaren '10, '20 en '30 van de vorige eeuw was er veel aandacht voor hoe die nieuwe Rotterdammers moesten wonen, maar misschien nog wel wat minder aandacht voor de kwaliteit van de fundering. Materiaalkosten waren destijds hoog, arbeidskosten waren laag. Dus wel kunstige arbeidsintensieve knipvoegen op de woningen die vaak gefundeerd waren op koeienhuiden en op staal. Woningen die misschien ook niet waren bedacht om meer dan een eeuw mee te gaan. Het woningtekort was hoog en dat moest snel in het hier nu worden weggewerkt, pas vanaf 1917, toen de eerste woningen er stonden onder regie van de gemeentelijke woningdienst. Maar nu, een eeuw later, wederom onder regie van de gemeente Rotterdam, moeten we ook eerlijk zijn wanneer de stappen die we moeten zetten noodzakelijk zijn in Bloemhof. Als een van de eerste complexen in Bloemhof-Zuid heeft het Patrimoniumshof er al aan moeten geloven, inmiddels stevig gefundeerd, was het hier een van de eerste monumentale complexen die was aangepakt. Maar het moest ook, omdat we weten, velen van ons hebben ook in de afgelopen maanden door de wijk gewandeld, vaak ook met de voorzitter van de wijkraad. Dank voor diens niet aflatende inzet voor dit gebied. We hebben de scheuren gezien en we hebben gehoord over de slechte kwaliteit, soms, ook van de panden van de blokken. Het is duidelijk dat er iets moet gebeuren om die wijk klaar te maken voor de toekomst. Dat is niet alleen die riolering, dat pakket is vele malen breder. Ik ben stiekem ook wel blij dat een fors deel van die wijk in corporatiebezit is, waarmee we dus ook goede afspraken kunnen maken en gaan maken over grote volumes. We hebben immers ook een sociaal statuut. Maar het is ook vooral goed dat we die wijk een blok voor blok aanpak maken, om nu juist te kijken wat er kan in die ambitie, wat er moet, omdat die effecten, juist ook met het grondwater, zo enorm lokaal zijn. Zo eten we misschien ook wel die olifant die Bloemhof heet stukje bij beetje op. Ik sluit me aan bij de vragen die de heer Verhoef heeft gesteld over met name de particuliere bewoners. Dat waren exact ook de vragen die ik daar zelf nog af heb. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik hou het kort, ook gezien mijn spreektijd. Ik kan me helemaal aansluiten bij het betoog van GroenLinks op dit punt. Voor ons is het cruciaal dat wij een stevigere positie willen van de bewoners aan tafel. We zullen dus ook alle voorstellen steunen die bewoners en eigenaren een stevigere plek aan tafel geven, want een slappe bodem vraagt om stevige samenwerking, zodat deze bewoners niet alleen geconfronteerd worden met de problemen van de slappe bodem, die hun huis in hun bestaan bedreigd, maar dat ze ook kunnen bijdragen aan de oplossing. Wellicht gaat die ons nog verrassen. Laten we in ieder geval meer uitgaan van de kracht van Bloemhof.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel. Hij is volgens mij al een keer genoemd, maar ik heb samen met het zeer gewaardeerde wijkraadslid Marco van Lent een wandeling door Bloemhof gemaakt, we hebben er zelfs Nieuwsuur mee gehaald, en ik heb met eigen ogen gezien hoe slecht de wijk eraan toe is. De problemen zijn divers: fundering op staal en op palen, corporatie woningen naast particuliere verhuur en eigenaar-bewoners. Eén wijk, veel verschillende situaties met 1 gemeenschappelijke conclusie: verbetering van de woonomstandigheden in Bloemhof is broodnodig. Het idee wil nog wel eens gewekt worden, we hebben het er net over gehad, dat de ellende in Bloemhof is begonnen met de plannen van de gemeente om het riool te verhogen, maar dat is dus niet zo. Het probleem is de

bouwkundige staat van de meeste woningen. Daarom steunen wij de ambitie van het college om Bloemhof richting 2050 uit te laten groeien tot een toekomstbestendige wijk, zoals beschreven in het gebiedsambitiedocument. Wij kunnen ons ook vinden in de keuze voor het scenario waarbij vastgoed en buitenruimte in samenhang worden benaderd en waarin bewust tijd wordt genomen voor een zorgvuldige transitie. Uiteraard verwachten wij daar dan bij van het gemeentebestuur dat zij oog blijven houden voor de individuele bewoners. Niet alleen voor de stenen, maar met name voor de mensen. Dat betekent goede begeleiding, duidelijke communicatie en ondersteuning die past bij de verschillende situaties in de wijk. Met de keuze voor blokgerichte aanpak hebben wij er het vertrouwen in dat de bewoners van Bloemhof centraal blijven staan in de aanpak van de wijk. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dan heb ik eindelijk eens een keer de middag van mijn leven. Voorzitter, de gruwelijke werkelijkheid is dat Bloemhof zakt en dat raakt 3 zaken: riolering, fundering en grondwater. Dat is dramatisch, maar het is wel de waarheid. Voorzitter, juist daarom moet het college ook de waarheid zeggen over wat het vandaag voorstelt. Want als je besluit om de riolering op orde te brengen en je zet daarbij in op ophogen van het uitgiftepeil naar min 0,65 NAP, Nieuw-Amsterdam, het is ook niet goed, met straten die na rioolvervanging een halve meter hoger liggen, dan weet dit college 1 ding zeker. Dat kan niet zonder ingrepen aan de woningen. Sterker nog, de stukken erkennen dat ophogen nu niet eens kan, omdat de woningen verzakt zijn. Ophogen kan de toegang belemmeren en wateroverlast veroorzaken in en rond de huizen. Voorzitter, dat is geen bijwerking van rioolvervanging. Dat is het bewijs, daar gaat het om, dat we feitelijk op een langdurige sanering en herstructureringsopgave moeten inzetten. Zeg dat dan ook eerlijk, open en transparant. Voorzitter, een tweede punt. De manier waarop bewoners worden benaderd. In de stukken staat dat een gebrek aan handelingsperspectief leidt tot speculaties en zelfs verhalen over sloop. Voorzitter, dat komt niet doordat bewoners zich iets inbeelden. Dat komt doordat het college een traject met enorme gevolgen wil maskeren. Je kunt niet ingrijpen op deze schaal en tegelijkertijd doen alsof het vooral een rioolverhaal is. Dat is misleidend en dat ondermijnt het vertrouwen. Het derde punt, voorzitter, de uitvoering in blokken. In de stukken staat dat het college met een blokgerichte aanpak start en begint met 2 bouwblokken. Dat klinkt zorgvuldig, maar zonder harde spelregels is het een truc. Je knipt een megabesluit in plakjes en maakt het per blok onvermijdelijk. Voor bewoners betekent blok voor blok vooral jarenlange onzekerheid: ben ik de volgende, kan ik nog investeren, wat gebeurt er met mijn huis? Als maatwerk niet transparant is, wordt het willekeurig en smerig. Voorzitter, dan nog het allerbelangrijkste: wat komt er straks voor terug? Zonder keiharde borging van betaalbaarheid en terugkeer is dit geen verbetering, maar verdringing en het echte woord is natuurlijk gentrificatie. We kennen het allemaal, het woord. Dan wordt het duurder, duurder en duurder en verdwijnen de huidige bewoners. Een tweede Tweebosbuurt, maar dan in etappes. Voorzitter, het moet anders en het heeft enorme haast. Daarom dien ik een amendement in en 4 moties die een eerlijk kader afdwingen, die spelregels vastleggen voor de blokkenaanpak, die betaalbaarheid, sociale voorraad en terugkeer borgen en die zorgen voor een eerlijke communicatie en handelingsperspectief en onafhankelijke procesborging. Dit is het moment van de eerlijkheid. Als het college de waarheid niet durft te zeggen en niet durft te borgen dat bewoners kunnen blijven, dan moet deze raad dit van het college eisen. Dat probeer ik te organiseren met wat ik nu ga indienen, met 1 amendement en 3 moties. Daarmee hoop ik dat we ook die haast kunnen bieden, want ik ben het wel met de heer Van Dommelen eens: het is echt nu tijd dat we iets gaan doen. Het zakt, dames en heren, en het wordt niet minder. Aan het amendement doet mee Leefbaar Rotterdam, SP, DENK. De motie met betrekking tot de blokkenaanpak is breed SP, CDA, Volt, Partij van de Arbeid, GroenLinks, ChristenUnie en de rest wordt ook allemaal door de SP gesteund.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Een eerlijk integraal kader + handelingsperspectief!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 04 december 2025, ter bespreking van het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden';

constaterende dat:

- het college in het herziene raadsvoorstel beschrijft dat Bloemhof toekomstbestendig maken samenhangt met gemeentelijke zorgplichten en keuzes rond uitgiftepeil, en dat dit gevolgen heeft voor de buitenruimte en de woningen;

overwegende dat:

- bewoners recht hebben op een eerlijk en volledig verhaal, inclusief concreet handelingsperspectief;
- het college zelf aangeeft dat gebrek aan handelingsperspectief leidt tot speculatie en onrust ("verhalen over sloop");

besluit:

Het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen:

in het dictum te vervangen:

"Het gebiedsambitiedocument Bloemhof-Midden vast te stellen."

door:

"Het gebiedsambitiedocument Bloemhof-Midden vast te stellen, met dien verstande dat de verdere uitwerking en communicatie richting bewoners expliciet en integraal plaatsvindt op basis van de samenhang riolering-funderingsproblematiek-grondwater, en dat het college per deelgebied/bouwblok een concreet handelingsperspectief uitwerkt (scenario's, mogelijke gevolgen, besluitmomenten en ondersteuning) en dit voorafgaand aan vervolgbesluiten met de raad deelt."

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, M. Verhoef, T.S.J. Coşkun en R.N. Dahoe

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van het debat.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. "Blokkenaanpak" alleen met spelregels (criteria, rechten, compensatie, tijdpad)!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 04 december 2025, ter bespreking van het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden';

constaterende dat:

- het college aangeeft eigenaren te gaan ondersteunen met een blokgerichte aanpak en te starten met twee bouwblokken ("bouwblokondersteuning");

overwegende dat:

- een blokgerichte aanpak zonder vooraf vastgelegde spelregels kan leiden tot willekeur en langdurige onzekerheid voor bewoners;
- het college zelf aangeeft dat de impact per locatie/bouwblok kan verschillen;

verzoekt het college:

- de blokgerichte aanpak te starten nadat het college publieke spelregels heeft vastgesteld en aan de raad heeft toegezonden, waaronder:
 - 1 selectiecriteria en prioritering van bouwblokken;
 - 2 tijdpad en besluitmomenten;
 - 3 rechten & verantwoordelijkheden van huiseigenaren en informatievoorziening;
 - 4 ondersteuning en waar van toepassing terugkeerafspraken;
 - 5 geen onomkeerbare stappen per bouwblok worden gezet vóór deze spelregels van kracht zijn;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, S. Reitema, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

Motie 5. Anti-verdringing en terugkeerplan Bloemhof!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 04 december 2025, ter bespreking van het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden';

constaterende dat:

- het college het principe uitspreekt dat Bloemhof als geheel toekomstbestendig moet worden en dat dit besluit grote impact heeft voor huidige woningeigenaren;
- in de wijk zorgen leven over verdringing;

overwegende dat:

- herstructurering zonder harde waarborgen kan leiden tot verdringing en verlies aan betaalbaar wonen;
- bewoners recht hebben op terugkeerperspectief wanneer ingrepen tot verhuizing leiden;

verzoekt het college:

- vóór de eerstvolgende vervolgbesluiten (masterplan/ruimtelijke producten/uitvoeringsstappen) een anti-verdringings- en terugkeerplan aan de raad voor te leggen met ten minste:
- uitgangspunten voor behoud/borging van betaalbare woningen (sociaal en midden) in het plangebied;
 - o een praktisch uitgewerkte terugkeerregeling/voorrang (incl. communicatie en uitvoering);
 - o monitoring (jaarlijks) op betaalbaarheid en verhuisbewegingen;
 - o bij elk vervolgbesluit expliciet te rapporteren hoe aan deze borging wordt voldaan;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.M.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

Motie 6. 1 loket, 1 verhaal!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 04 december 2025, ter bespreking van het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden';

constaterende dat:

- het college zelf beschrijft dat het ontbreken van handelingsperspectief ertoe leidt dat bewoners gaan speculeren over scenario's zoals "verhalen over sloop";

overwegende dat:

- duidelijke informatie en één herkenbaar aanspreekpunt onzekerheid vermindert en spijtinvesteringen kan voorkomen;

verzoekt het college:

- per deelgebied/bouwblok een toegankelijk en concreet handelingsperspectief te communiceren met scenario's, mogelijke consequenties, planning/besluitmomenten, en beschikbare ondersteuning;
- een herkenbaar aanspreekpunt/loket te organiseren voor bewoners (eigenaar-bewoners, huurders en verhuurders);
- de raad periodiek (bijv. halfjaarlijks) te informeren over voortgang, vragen uit de wijk en bijstelling van communicatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

Motie 7. Wijkraad-signaal serieus nemen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 04 december 2025, ter bespreking van het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden';

constaterende dat:

- de wijkraad heeft gevraagd om onafhankelijk advies/een externe procesregisseur en een onafhankelijk platform;

overwegende dat:

- onafhankelijke procesborging vertrouwen kan versterken en bewoners kan ondersteunen in een complex, langdurig traject;

verzoekt het college:

- een onafhankelijke procesregisseur/ombudsman voor Bloemhof aan te stellen met een helder mandaat (o.a. procesbewaking, escalatiepunt, transparantie);
- een openbaar proceslogboek bij te houden (keuzemomenten, afspraken, besluitpunten en terugkoppeling);
- de raad uiterlijk medio 2026 te informeren over de inrichting en werking hiervan, aansluitend op de genoemde voortgangsmelding;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Een verhelderend verhaal. We hebben dus meegetekend met het amendement, omdat wij het ermee eens zijn dat een integrale aanpak

de enige optie is om dit structureel aan te pakken en toekomstbestendig te maken. Het doet me ook echt goed om te zien dat er meerdere partijen zijn die zich hardmaken voor deze prachtige wijk, want er zijn ook ernstige problemen. Je kunt dat niet alleen oplossen. Je hebt hiervoor samenwerking nodig en ook de input uit de wijk zelf. Daar is al het een en ander over gezegd. We vragen de wethouder ook om structureel de participatierondes op te zetten met het funderingsloket erbij, zoals ik al een keer daar op locatie bent wezen kijken. Er moet helder gecommuniceerd worden, maar dat is al verteld. Vertel wat er nodig is. Bij een auto moet je ook om de zoveel tijd je olie verversen of onderhoud uitvoeren. Dat moet bij het riool ook. Na een tijd is dat versleten. Bij de fundering moet het ook. Palen zijn langer houdbaar als het nat is en sommige huizen hebben helemaal geen palen. Daar moet je op een gegeven moment onderhoud aan plegen. Je kunt dan zeggen: dat is je eigen verantwoordelijkheid, want je bent eigenaar, maar je hebt ook mensen die daar huren, corporaties, onderhuren. Daar moet allemaal goed mee om worden gegaan. Dus als laatste vraag zal ik stellen aan het college hoe die verhouding nu exact gaat liggen tussen de gemeente en de eigenaar bij het terugbrengen naar het uitgiftepeil en hoe dit in de volgende fase ook eenduidig wordt gecommuniceerd. DENK vraagt om een proces dat juridisch helder is, technisch onderbouwd, gelijkwaardig richting bewoners wordt uitgevoerd. De opgave is groot, maar duidelijkheid en feitelijke informatie zijn de basis om draagvlak te creëren, dus een goede fundering, en onzekerheid weg te nemen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, heel kort. Ik zit grotendeels op de lijn van de heer Dekkers. Een gebiedsambitiedocument waar uiteindelijk toch een aantal heel concrete zaken in staan, met als belangrijkste natuurlijk riolering naar uitgiftepeil, terwijl je de consequenties daarvan niet goed kan overzien. Dat is precies het comfort dat ik zoek, dadelijk, in de beantwoording van de wethouder of wethouders. De angst dat we een fuik in wandelen met zijn allen, keurig volgens het proces, netjes gebiedsambitiedocument, maar wel op een gegeven moment terug horen: toen heb je daar als raad toe besloten. We kunnen de consequenties van een aantal heel concrete dingen in dat stuk niet overzien. Dus of het zou een pas op de plaats moeten zijn en je moet terug naar een gebiedsambitiedocument waarin je ook geen concrete dingen vastpint, of we moeten nu echt weten waar we aan toe zijn, voordat je een uitspraak van de raad verwacht. Daar hangt de stem van het CDA uiteindelijk van af, of ik daar comfort bij voel of niet. Op dit moment is het gevoel dat we een fuik in wandelen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter beter dan het CDA kan ik het niet samenvatten. Maar het moge duidelijk zijn: ook samen met GroenLinks heeft de PvdA afgelopen jaar schouder aan schouder gestaan en geluisterd naar de bewoners in Bloemhof. Ik zal het kort houden. Wij sluiten ook volledig aan bij het verhaal van GroenLinks. Er zijn verschillende verbetervoorstellen gedaan en die steunen wij ook van harte.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, het belangrijkste is al gezegd. We steunen alles dat mevrouw Verkoelen heeft ingediend, niet voor niets. Alle lof ook voor de PvdA die, samen met GroenLinks, met de bewoners de vergadering heeft belegd. Ook alle lof voor de heer Van Dommelen, die met de heer Van Lent door Bloemhof heeft gewandeld, want wie weet beter hoe Bloemhof eruitziet dan de heer Van Lent. Tegelijkertijd, voorzitter, is dit niet rijp voor raadsbesluit, welk dan ook. Het doet me heel erg terugdenken aan iets bij ons in de Agniesebuurt, toen van alle kanten werd geroepen: geen druppel de wijk uit en de bewoners

zeiden: waar blijven die druppels dan? Alle waterbobo's van heel Europa waren al geweest, inclusief de koning, maar er was geen antwoord op die vraag. Al die mooie plannen zijn onmiddellijk de prullenbak in gedaan en 3 jaar lang is er een expertisetafel gedaan met alle ambtelijke deskundigen, alle deskundigen over waterpeil. Hoe zit dat? Hebben we een meetpunt, extra meetpunten, hoe zit dat allemaal? Na 3 jaar expertisetafel, samen met bewoners, ook samen met de heer Biljoen is er een heel ander plan gekomen dat wel op draagvlak kon rekenen en dat is inmiddels bijna uitgevoerd, tegelijk met de rioolvervanging. Dus dit plan, zoals het nu ligt, mooie ambities, maar kan je op deze manier niet waarmaken. In ieder geval moet je daarmee niet deze raad of de volgende raad om de oren slaan. Dus trekt dit terug, is mijn advies en ga met de wijk aan de slag in expertisetafels of hoe je het ook wil noemen en kom dan met een heel ander plan. Dit plan past niet bij de werkelijkheid die Bloemhof heet.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Verhoef? Niet. Anderen nog? Nee. Dan geef ik eerst het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Goed dat we hier met elkaar over Bloemhof spreken. Ik denk dat het ook wel goed is: wat is de bedoeling van dit document? De heer Van Dommelen legde het, denk ik, wel heel duidelijk uit: een besluitvormingsmodel waarin we altijd beginnen met welke ambities wij zien voor dit gebied. Wat wij hiermee zeggen, is: wij willen Bloemhof toekomstbestendig maken. Wij willen dat doen met de bewoners en we willen dat doen op een manier dat er woningen worden toegevoegd, ook voor sociale stijgers, voor ouderen en dat er voorzieningen op loopafstand zijn. Dat zijn de ambities die wij formuleren voor dit gebied en die wij gebruiken in de vervolgprocessen hierna op het moment dat wij met alle bewoners gaan kijken, blok voor blok, maar ook huis voor huis, inmetingen doen van de dorpel en van de situatie in de buitenruimte, maar ook bij het huis zelf, de fundering, het type fundering. Dat wij per huis gaan kijken: wat moeten wij doen om hier aan de toekomstbestendigheid te werken? Dus we doen het uiterst zorgvuldig. Al 2 jaar geleden zijn we begonnen met bewonersavonden. We zijn bij alle woningen langs geweest. Het is goed om te weten dat in Bloemhof een groot deel corporatiebezit is, maar 600 woningen ongeveer niet corporatiebezit, waarvan het merendeel particuliere verhuur en een derde eigenaar-bewoners en dat het door die eigendomsverhoudingen natuurlijk aan de ene kant handig is, want met de corporaties kunnen we goede afspraken maken voor al hun bezit, maar voor die particuliere bewoners moeten we echt 1 voor 1 met hen die gesprekken goed voeren, want we hebben in Nederland wel het eigendomsrecht. Wij kunnen niet vanuit de gemeente zeggen: zo gaan we het allemaal doen hier. Wij willen dat samen met die bewoners doen. Dus wat wij doen, 1, we zeggen: wij willen deze wijk toekomstbestendig maken. Dat staat in onze ambitie, de manier waarop al die vervolgvragen, waar u terecht naar vraagt, van wat betekent dat nou precies per bewoner, dat moeten wij echt nog allemaal uitzoeken. Dat doen wij met allemaal expertises, waar ook naar gevraagd werd, de bewoners zelf en allemaal experts die we daarbij betrekken. We hebben nu alle voorbereidingen gedaan, maar we beginnen binnenkort met echt per woning die metingen ook te doen en te bespreken met de bewoners. Dus dat zijn de vervolgfases die hierna komen. Dit document stelt vooral vast: wij willen aan de slag met Bloemhof om met de bewoners die toekomstbestendigheid te realiseren. Het leek me wel goed om dit te zeggen, omdat er nog heel veel vervolgfases zijn hierna. We hebben dus heel veel gesprekken met die eigenaar-bewoners. Apart natuurlijk ook met de corporaties. We zijn voornemens om onze samenwerking nog meer te bestendigen, onder andere ook met de corporaties. Die gesprekken lopen ook heel goed. Voor de corporaties betekent dit ook ontzettend veel, want ook voor hun bezit moeten zij goed kijken: wat betekent dit precies? Dat doen we met elkaar. Niet iedereen is altijd natuurlijk tevreden, want het is een enorme impact, maar we houden de dialoog gaande, omdat we ook zien dat het niet alleen gaat om die ophoging van het riool, het gaat er ook om dat heel veel van die woningen slecht gefundeerd zijn, dat het een slappe bodem is, niet gefundeerd, of niet gefundeerd of slecht gefundeerd. Dus hoe dan ook moet er iets met die woningen gebeuren. We proberen dat echt zorgvuldig te bekijken. Hoe weten de

bewoners wanneer ze waar aan toe zijn? Dat is natuurlijk heel lastig. Wij doen dus die metingen. Op grond van die metingen kunnen we goed vaststellen: wat is de situatie van uw woning ten opzichte van de buitenruimte, laten we maar zeggen, de verzakking versus de buitenruimte en hoe zit het ook met uw verzakking? Dat we die informatie per bewoner goed kunnen doen. Dan willen we per blok kijken: kunnen we daar een aanpak voor formuleren met die bewoners? Ik heb dat ook in een bewonersavond gezegd. Het kan zo zijn dat het hele blok, dat wordt mij ook gevraagd vraag door bewoners. Ik denk, mevrouw Verkoelen, waar u naar vraagt: wees helder. Het wordt mij ook gevraagd. Wij stonden daar recentelijk en bewoners zeiden ook: kunnen we niet onze huizen verkopen aan u en dat u dan de boel sloopt en nieuwbouw? Toen zei ik: dat zou een van de opties zijn. Ik ben daar niet over. Maar dan zeg ik ook: u bent eigenaar van uw woning. U moet daar zelf echt over gaan, over beslissen. Dus wij moeten die gesprekken in alle zorgvuldigheid doen, perspectief bieden dat mensen ook een faire deal krijgen, maar ze moeten er zelf wel echt ook achter kunnen staan en in sommige gevallen is het misschien niet nodig, dus dat wil je ook goed analyseren met elkaar. Maar dat perspectief bieden, dat is dus echt wel per woning dat je daar goed naar moet kijken en we moeten stapsgewijs. Wat wij hebben gezegd: we willen die wijk toekomstbestendig, we nemen daar extra de tijd voor, juist omdat we al die gesprekken goed willen voeren, maar we laten de wijk niet los totdat we het goed hebben georganiseerd met elkaar. Dan de vraag van mevrouw Verkoelen. U zegt: langjarige herstructureringsopgave voor Bloemhof. Ik denk inderdaad dat dat wel aan de orde zal zijn. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik me wel kan voorstellen dat dat aan de orde is. Tegelijkertijd zien we ook dat we sommige projecten toch anders doen. Recentelijk hebben we Violierhof, dat is een sloop-nieuwbouw project van Woonstad geweest. Sloop-nieuwbouw, het is niet nieuw dat we dat daar doen, want bij Violierhof hebben we dat gedaan. Idem dito het Dahliablok, natuurlijk. Dat was een particulier blok. Pioen zijn we nu mee bezig. Dus we zijn al op verschillende plekken bezig, maar we doen ook renovatie, dat is bijvoorbeeld Ranonkel. Dan hebben we de begane grond opgehoogd. Omdat dat een monumentale waarde heeft, hebben we daar ook gekeken: kan je het ook op een andere manier doen? Dus dat maatwerk waar u zo naar vraagt, proberen we ook echt te doen. Dan ga ik nog naar de moties. Ik heb nog een vraag van het CDA over die fuik. Wat wij nu vaststellen, in dit gebiedsambitiedocument, zijn juist die ambities over toekomstbestendigheid, samen met de bewoners, hen helpen, een wijk terugbrengen die past bij de identiteit die Bloemhof nu is. Het zal, denk ik, wel wat veranderen. Helemaal identiek zal het niet blijven. Dat kan ik me haast niet voorstellen, maar wel de kenmerken van Bloemhof terugbrengt en voorzieningen en woningen toevoegen. Met die ambities in het achterhoofd, gaan wij de vervolgstappen allemaal zetten met de bewoners.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dat is de helft van het antwoord, want ik had gevraagd, er staat wel dat heel concrete verhaal over die riolering naar uitgiftepeil. We weten niet exact wat daar de gevolgen van zijn, dus dat is wel iets heel concreets, terwijl de rest allemaal ambities zijn waar ik helemaal achter sta. Snapst u? Dat is het probleem van die fuik.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Daarvan hebben wij ook gezegd, ik denk dat de heer Van Dommelen het heel duidelijk zei, we kijken, lange termijn, wat betekent dat, het riool moet duurzaam werken, dus dat moet een goed functionerend rioolstelsel zijn. We kijken per situatie, ik heb net Ranonkel genoemd, hoe we dat precies kunnen uitleggen. Ik denk dat het goed is dat deel 2 door mijn collega wordt beantwoord. Dat rioolsysteem moet wel functioneren, want je wilt een duurzame toekomstbestendige wijk hebben, maar dat kan betekenen, voor de keuzes die we maken, dat maatwerk nodig is. Dan ga ik over naar de moties die bij mij zijn. Toekomst voor bewoners Bloemhof van GroenLinks en een aantal andere partijen. U zegt een pas op de plaats te maken en deze ambities nog niet vast te

stellen. Dat zal ik echt ontraden. Ik denk dat deze ambities ons juist verder helpen in het proces met de bewoners om juist die duidelijkheid en die eerlijkheid, die transparantie, die stappen die we daarin willen zetten, op een goede manier te maken. Dus deze ontraad ik. Dan een motie van Leefbaar Rotterdam, een vangnet voor alle huurders van Bloemhof, om de groep huurders met voorrang een andere huurwoning te kunnen aanbieden op het moment dat de sloop-nieuwbouwoptie van toepassing is voor deze bewoners. Dat kan ik zeker doen. Dus dat is oordeel raad. Het gaat ons er ook om dat we met alle bewoners op een goede manier omgaan, dat terugkeer mogelijk moet zijn. Dat gaan we ook zorgvuldig uitzoeken, los van de bewoners die natuurlijk in corporatiewoningen zitten, want daar geldt dat natuurlijk al voor. Dan heb ik een amendement van mevrouw Verkoelen van JOU. U zegt het gebiedsambitiedocument Bloemhof-Midden vast te stellen, die zinsnede te veranderen. Daar zegt u dat we in de uitwerking en communicatie richting die bewoners echt die samenhang riool, fundering, grondwater goed mee te nemen, integraal, en dat we een concreet handelingsperspectief moeten uitwerken, scenario's, mogelijke gevolgen, besluitmomenten en ondersteuning en dat we deze voorafgaand daaraan aan uw raad moeten voorleggen. Ik denk dat uw betoog heel helder was en ik denk dat dat een heel mooie toevoeging is aan datgene wat wij zelf hebben opgesteld. Dus deze kan ik zeker oordeel raad geven. Dan hebt u ook nog de motie blokkenaanpak, spelregels daar ook voor. Wij zijn inderdaad met die blokkenaanpak bezig. Hoe doen we die gesprekken? Er moet geen zorg of onzekerheid ontstaan dat daar allemaal willekeur plaatsvindt. Ik denk dat het juist belangrijk is, in zo'n ontzettend delicaat proces, waar we met die bewoners in zitten, dat er transparantie is in hoe we dat allemaal doen. Dus dat gaan wij zeker, willen we dat op deze manier ook doen, zoals u voorstelt, publieke spelregels vast te stellen hiervoor. Dat is ook, wat mij betreft, een mooie toevoeging oordeel raad. Dan zegt u 1 loket, 1 verhaal, ook een concreet handelingsperspectief te communiceren met scenario's, consequenties, ook een herkenbaar aanspreekpunt te organiseren en uw raad daarover te informeren. Dat lijkt me ook een heel goede toevoeging aan de plannen waarmee we bezig zijn. Dus ook hiervoor zeg ik: oordeel raad. Motie wijkraad signaal serieus nemen, u zegt een onafhankelijke procesregisseur, ombudsman voor Bloemhof aan te stellen. Ik denk, op de manier waarop we het nu hebben georganiseerd, dat dit dan niet nodig zou moeten zijn. Uiteraard moet het heel helder zijn voor alle bewoners: bij wie kan ik terecht, wie zorgt voor mijn situatie, wie is mijn contactpersoon? Dat moet helemaal helder zijn en dat gaan we Bloemhof-breed helemaal inrichten. De ondersteuning doen we blok voor blok, zoals gezegd, maar we gaan niet een extra instantie inrichten. Bloemhof-breed willen we wel zeker een onafhankelijke contactpersoon organiseren, maar niet blok voor blok. Dan de motie anti-verdringing en terugkeerplan. U vraagt ook voor de eerstvolgende vervolgbesluiten een anti-verdringingsterugkeerplan aan de raad voor te leggen, voor ten minste het behoud en borging van betaalbare woningen, sociaal en midden. Dat is ook echt de bedoeling, dus dat is ook echt ons plan. We willen echt zorgen dat iedereen die dat wil, terug kan keren en dat daar dus ook voldoende woningen voor beschikbaar blijven. Er gaan niet minder sociale woningen, niet minder midden woningen komen. Als er verdichting is, zal dat wel in het wat duurdere segment zijn, maar dat zijn dan de extra woningen. U wilt ook een goede terugkeerregeling daarvoor, inclusief communicatie. Ik kan, met een aantal dingen regelen, kan ik daar goed op ingaan. Waar ik nog een beetje naar op zoek ben, is om alle verhuisbewegingen te monitoren, omdat ik bang ben dat dat een enorme administratie met zich mee gaat brengen die misschien niet nodig is. Dus mijn verzoek is om af te stemmen hoe we daarmee verder om kunnen gaan.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Daar sta ik zeker voor open, voorzitter. De reden waarom ik het noem, ik heb boven op de Tweebosbuurt gezeten en het stoort mij nog steeds, achteraf, dat ik het niet goed heb kunnen volgen, al die verhuisbewegingen. Dus we moeten er wel iets op bedenken, want ik heb achteraf echt moeten zoeken waar mensen gebleven waren

gedurende het hele traject en dat zou ik graag willen voorkomen. Ik snap dat we het niet heel concreet kunnen, maar dat we wel vat blijven houden en mensen niet van de lat laten vallen. Dat is een beetje het idee dat erachter zit.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Misschien kunnen we nadenken over een formulering, want ik weet wel dat die over de Tweebosbuurt uiteindelijk ook bekend is geweest van hoeveel mensen er dan zijn teruggekeerd en hoeveel ergens anders zijn blijven wonen. Dat is, in mijn beleving, wel achteraf bekend geworden, dus dat moet op een of andere manier mogelijk zijn. Dus laten we kijken naar een goede formulering.

De VOORZITTER: Dan komt u later nog terug op de waardering van deze motie. De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel. Een beperkt aantal vragen en 1 motie aan mij gericht. Toch richting Leefbaar, ik doe zo dadelijk uw motie, maar u maakt zich zorgen over de hubs en de betaalbaarheid daarvan. Dan wil ik u toch ook in het proces uitleggen. Het college en straks met uw besluit, geeft een ambitie weer dat we het graag in een centrale voorziening zouden willen hebben, maar we moeten in de praktijk natuurlijk gaan kijken of het überhaupt ook voor ons betaalbaar, in de exploitatie en de stichtingskosten en al dat zaken, is. Dus het kan zomaar zijn dat we in de loop der tijd erachter komen dat dat niet lukt en dan zullen we de ambities moeten bijstellen. Dus hiermee besluit u niet dat het per definitie een hub wordt, want zover zijn wij ook in de rekeningen nog niet. Dat voor het proces. Dan kom ik straks op uw motie terug. Dat die hubs, wat mij betreft, in grootstedelijke verdichtingsopgave en de andere opgaves die we hebben waar we steeds meer concurrentie hebben in de buitenruimte, dat dat een heel kansrijke oplossing biedt voor onze stad, wil ik u ook meegeven. Ik denk dat dat echt een heel goede manier is om onze stad bijvoorbeeld sterk te vergroenen en toch nog een plek voor die auto in onze stad te hebben voor de mensen die dat nodig hebben of het belangrijk vinden dat ze die toegang hebben. De heer Dahoe vroeg, via de voorzitter, hoe ligt nou de verhouding van de gemeente en eigenaren in het proces richting uitgiftepeilen en dat soort zaken? We hebben een uitgebreide brief met u gedeeld die wij ook met de bewoners hebben gedeeld van hoe zitten die verantwoordelijkheden nu? Ik zal nog met uw fractie delen waar u dat precies kan vinden. Dat is een complex stelsel waar vandaag een beetje te kort voor is om u dat helemaal uit te leggen. Dat loopt echt wel door elkaar heen. Huiseigenaren hebben een verantwoordelijkheid dat hun huis goed gefundeerd is. De gemeente heeft dan vervolgens weer zorgplichten voor water. De waterschappen hebben daar ook weer een rol in. Daarom is het zo van belang dat we met elkaar optrekken, de komende jaren, om tot het juiste te komen in Bloemhof. Maar wij zeggen ook altijd, dat zegt wethouder Zeegers ook, we gaan niet op de stoel van de eigenaren zit. Dat is ook een belangrijk recht dat mensen hebben. Ze gaan zelf over hun eigendom en hoe ze met dat eigendom om willen gaan, maar er zitten ook wel rechten en plichten over en weer in die op verschillende niveaus zitten. Dat hebben wij ook voor de bewoners, op hun verzoek overigens, helemaal uitgewerkt. Dus die informatie is bekend en die is niet echt heel eenvoudig, want daar is ook landelijk enorm veel onderzoek. Er is een heel rapport over gekomen. Dat rapport hebben wij ook gedeeld met de bewoners en daar hebben we een samenvatting van gemaakt om het wat leesbaarder te maken. Want het is niet de mooiste roman die u hebt gelezen, op een dag, omdat het heel feitelijk en juridisch is hoe daarnaar wordt gekeken. Het CDA vroeg, wethouder Zeegers heeft daar ook al wel best compleet antwoord op gegeven, die zegt: loop je nou niet in een fuik met dit ambitedocument, maar daar lopen toch een aantal dingen door elkaar heen. Je ambitedocument is precies, zoals wethouder Zeegers, daarin geven we aan: wat willen we nou met deze buurt? Om nu in het ambitedocument helemaal uit te tekenen wat dat betekent met betrekking tot bijvoorbeeld ophogen, dat comfort kan ik u niet bieden. Wat onze intentie is, hebben we uitgesproken. Het

komt erop neer, als ik hem onder de streep met alle mitsen en maren en disclaimers afhaal, dat we proberen ongeveer op uitgiftepeil. Dat zou, denk ik, gematerialiseerd uiteindelijk het eindpunt zijn. Dat je dat altijd vanuit het geheel bekijkt en vervolgens kijkt: wat dat betekent dat voor een deel, dat moeten we de komende jaren met elkaar nog uit gaan vinden hoe dat per straat dan uitpakt. Die informatie hebben we nog niet helemaal, maar we weten wel dat we daar een opgave hebben, want anders hadden we natuurlijk u nooit voorgesteld om met het riool aan de gang te gaan. Feitelijk, op blokniveau, willen we kijken: binnen welke marges gaan wij dat ophogen en daarmee dus ook het uitgiftepeil verhogen, maar dat moeten we altijd in het complete systeem blijven zien, anders kunnen we het natuurlijk nooit duurzaam en technisch juist inrichten. Dus het hele antwoord en het hele comfort kan ik u niet bieden. Dat we ons best doen om het zo goed mogelijk in te passen, naar aanleiding van alle metingen die nog gaan komen, dat is ook zo. Dan komen we, denk ik, uiteindelijk als we in 2050 in Bloemhof rondlopen zullen we zeggen: dat uitgiftepeil hebben we niet helemaal gehaald, maar we zitten er verdomd dicht tegenaan. Zo zal het waarschijnlijk komen. Dan nog de moties, dat is motie nummer 3 van Leefbaar Rotterdam, die geeft aan, in een veel breder kader, niet alleen maar voor Bloemhof, maar een beetje meer in dat hub-denken: zoek nu ook eens uit wat mensen bereid zijn om te betalen. Ik vind dat een uitstekende vraag, want dat sluit ontzettend aan op de beweging die ik ook ambtelijk heb uitgezet: blijf nou goed kijken naar de betaalbaarheid, maar ik heb er zelf nooit over nagedacht om dat nou ook eens echt in een onderzoek van wat zijn mensen bereid te betalen, omdat ik u in de commissie ook wel heb gezegd dat ik het best redelijk vind dat als jouw auto ergens droog, achter, dus minder vatbaar voor inbraak en dat soort zaken staat, mag je er best wel wat meer voor betalen, maar hoeveel is dat meer, dat mensen kunnen en willen betalen? Om dat te onderzoeken, vind ik een uitstekende motie en daar ga ik graag mee aan de gang. Dus omarmen, wat mij betreft.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik kijk of er nog vragen zijn blijven liggen voor de veegronde, niet. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik heb nauwelijks tijd, maar ik hoor heel veel dingen die gezegd worden en met name het antwoord op mijn motie dat de motie wordt ontraden door het college, omdat ze bewoners nu duidelijkheid willen geven. Mijn conclusie is toch: de enige duidelijkheid die wordt gegeven, is dat het riool wordt opgehoogd naar om en nabij uitgiftepeil en over die andere zaken is nog geen duidelijkheid, zeker niet voor bewoners in Bloemhof-Zuid, andere delen dan Bloemhof-Midden, dat nu voorligt. Dat blijf ik onbegrijpelijk vinden. Als ik het dan heb over die fuik waar we inzwemmen, dan zwemmen we dus wel degelijk in een fuik.

De VOORZITTER: Anderen? Niet. Het was niet echt een vraag, het was meer een conclusie van mevrouw Kockelkoren. Dan constateer ik dat we hiermee aan het eind zijn gekomen van agendapunt 6.6 en gaan we vanavond stemmen over de moties en het amendement.

6.7 *Debat over 'Cinerama moet blijven, pt. 2', aangevraagd door het lid Kockelkoren e.a.*

De VOORZITTER: Dan gaan wij door naar agendapunt 6.7, het debat over Cinerama moet blijven. Dat is aangevraagd door mevrouw Kockelkoren, dus zij krijgt als eerste het woord.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dank u wel. Een debat over Cinerama, al 65 jaar een geliefde Rotterdamse ontmoetingsplek voor film en cultuur. Een plek met een unieke sfeer, architectuur en een rijke historie. Een icoon en monument dat behouden moet blijven. Maar al meer dan een jaar is de toekomst onzeker. Al 32.115 mensen spraken in een petitie hun steun uit voor behoud van deze geliefde bioscoop voor de stad. Ook in de raad en het college werd brede steun uitgesproken voor behoud, waarvoor dank. In juni kopte het AD, na een gesprek met de wethouder 'geliefde bioscoop Cinerama is gered, eigenaar sluit deal met

KINO'. Daar waren we natuurlijk allemaal blij mee en door de overname door KINO zou de toekomst van de bioscoop voor een periode van 3 jaar veiliggesteld zijn. We haalden opgelucht adem, maar we beseften dat ook toen nog veel onzeker was. Onlangs bleek opnieuw dat de toekomst op losse schroeven dreigt te staan. Met de krantenkop 'nieuwe onzekerheid voor Cinerama, we leken gered, maar nu is opnieuw onduidelijk hoe het verder moet', lijken we weer terug te zijn bij af. De oude exploitant Kinopolis is inmiddels in conflict geraakt met de pandeigenaar en daarmee staat alles weer op losse schroeven. Het personeel, de vrijwilligers en filmliefhebbers zitten weer in onzekerheid. Mensen die zich met ziel en zaligheid inzetten voor hun bioscoop, zoals de actiegroep 'Cinerama moet blijven', zitten met de handen in het haar. Voor GroenLinks en veel filmliefhebbers is het een horrorfilm om op 1 januari alsnog wakker te worden met een dichtgetimmerde bioscoop. Wij willen graag van de wethouder weten: wat is hier gebeurd? Zijn er het afgelopen halfjaar nog gesprekken voert met de eigenaar en exploitanten? Wat kan de wethouder doen om deze horrorfilm een plottwist te geven? Loopt het IFFR gevaar, dat ook in Cinerama zou plaatsvinden eind januari, vooral omdat het kort geding slechts anderhalve week voor de start van IFFR gepland staat. Zijn daar goede afspraken over gemaakt? Mocht de bioscoop toch met IFFR open kunnen, hoe zit het dan met de periode daarna, als de rechtszaak zich eventueel maandenlang blijft voortslepen? Het geschil kan voor flinke vertraging zorgen en als we niet uitkijken, wordt in het gevecht om Cinerama de hele bioscoop leeggetrokken, de medewerkers ontslagen en de ziel uit ons monumentale pand verdwenen. Hoewel we beseffen dat het gaat om afspraken voor verhuur tussen commerciële partijen waar de gemeente niet direct een rol heeft, gaat het ook om bescherming van gemeentelijke monumenten. Cinerama is een monument en daar hebben wij als gemeente zorg voor te dragen, ook tijdens een zakelijk geschil. De handhaving op onderhoud is nu niet geregeld. Gaan we wachten tot de gevel naar beneden komt, tot het interieur is leeggetrokken in de strijd? Hoe gaat de wethouder erop toezien dat ook tijdens deze onzekere periode het monumentale pand beschermd blijft? Wil de wethouder zich maximaal inzetten om hier afspraken over te maken? Daarvoor hebben wij dan ook een motie 'Cinerama episode IV, a new hope'. Daar vragen wij aan het college om erop toe te zien dat het monumentale pand niet voor onze ogen wordt afgebroken en dat we snel een positief bericht krijgen over een duurzame redding voor Cinerama.

De VOORZITTER: De heer Verhoef heeft een vraag aan mevrouw Kockelkoren.

De heer VERHOEF (lr): Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan mevrouw Kockelkoren. U hebt het over het monumentale pand, maar ik meen me te herinneren dat een groot gedeelte van het interieur ook monumentaal is en ik kan mij nog een bankgebouw in Delfshaven herinneren waar het hele monumentale interieur uitgejorist was voordat we boe of bah konden zeggen. Als u zegt: behoud van het monument en zie toe op het onderhoud, dan bedoelt u ook het monumentale interieur ervan?

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Jazeker, want dat is natuurlijk onderdeel van de waarde van deze bioscoop en van deze ontmoetingsplek. Die hangt natuurlijk ook in hoge mate samen met de functie. Dus ons is er ook alles aan gelegen om een bioscoopfunctie in het pand te houden, waarmee echt de ziel van de bioscoop en de ontmoetingsplek behouden kan blijven. Denk bijvoorbeeld aan die mooie getegelde wand bij de ontmoetingsruimte. Dat is van dien waarde, dat moeten we echt willen behouden. Dat is onderdeel van mijn vraag aan het college.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Cinerama episode IV: a new hope

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.7 Debat over Cinerama moet blijven, pt. 2;

constaterende dat:

- Cinerama een belangrijke Rotterdamse ontmoetingsplek is voor film en cultuur;
- het college deze zomer met veel bombarie de 'redding' van Cinerama aankondigde met de overname door KINO, waardoor het bestaan van Cinerama voor de komende drie jaar verzekerd leek;
- de toekomst van Cinerama, door het conflict tussen eigenaar en oude exploitant, echter opnieuw onzeker is;
- het huurcontract met de huidige exploitant eindigt na 31 december, en een kort geding over deze situatie pas plaatsvindt op 19 januari;

overwegende dat:

- Cinerama een unieke architectuur, sfeer en een rijke historie heeft, en haar pand een gemeentelijk monument is;
- de ziel van de bioscoop als ontmoetingsplek voor een groot deel wordt gemaakt voor de mensen die er met veel liefde werken;
- personeel en film liefhebbers in onzekerheid leven over de toekomst van hun geliefde bioscoop;
- maar liefst 32.115 mensen inmiddels de petitie 'Cinerama moet blijven' hebben ondertekend;
- IFFR in aantocht is, en het door de huidige situatie niet gegarandeerd is dat dit in Cinerama plaats kan vinden;
- het voor GroenLinks en veel film liefhebbers als een horrorfilm is om op 1 januari alsnog wakker te worden met een dichtgetimmerde bioscoop;

verzoekt het college:

- uit te spreken dat de functie van Cinerama als bioscoop voor Rotterdam in dit monumentale pand behouden dient te blijven;
- vanuit de zorgplicht van de gemeente voor monumentale panden actief te controleren en te handhaven op het onderhoud en behoud van het monumentale pand, zodat het niet verwaarloosd wordt in deze onzekere fase;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, S. Reitema, T.S.J. Coşkun en T. de Haan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, Cinerama is cultureel erfgoed en een unieke plek in onze stad. Meer dan 30.000 Rotterdammers vragen om behoud en daar moeten we naar luisteren. Herontwikkeling kan, maar wel met respect voor wat betekenis heeft. Daarom steunen wij als PvdA de oproep om Cinerama te behouden en steunen wij ook zeker het harde werk van mevrouw Kockelkoren van GroenLinks. Behoud Cinerama.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, mevrouw Kockelkoren heeft de belangrijkste vraag al gesteld, samen met GroenLinks en een beetje PvdA, maar ook met heel veel Rotterdammers, trekken we samen op om Cinerama te behouden. Het is dankzij tienduizenden handtekeningen, een ontzettend geslaagd 65+ feest in Cinerama, blijkt wel hoe sterk

Cinerama leeft in Rotterdam. Cinerama is geen Boijmans, maar wel een icoon en een van de aminozuren in het DNA van onze stad. Dus dat moet blijven. We hebben al eerder gezegd: het moet geen sterfhuiskonstructie worden, dat met KINO. Nu blijkt er wel een openbare vechtpartij te zijn en daar mag Cinerama niet aan ten onder gaan. Dus op de vragen van mevrouw Kockelkoren willen wij graag het antwoord hebben van dit college. Laat het geen sterfhuus worden en als u enigszins de indruk hebt dat het dat wel wordt, grijp dan in.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Koster. De heer Koster hoeft niet. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Dank voor de agendering, zeg ik richting mevrouw Kockelkoren, een goede set vragen, met daarbij ook een sterk déjà-vu-gevoel naar een aantal maanden terug. Wat dat betreft, heb ik aan de vragen niets toe te voegen, maar grote steun voor de motie die is ingediend.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Er zijn al goede dingen gezegd. Ik hou zelf ook veel van films, dus het zou mooi zijn als deze programmering hier door kan gaan. We zijn er sowieso ook voor om goed om te gaan met partijen die zeker in een monumentaal pand zitten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, ik ben onder de indruk van hoe mevrouw Kockelkoren zich al tijden hard maakt voor het behoud van Cinerama. Complimenten daarvoor. Wij steunen ook haar motie.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter, ik hou het niet kort. Voorzitter, vandaag spreken we opnieuw over Cinerama. Voor velen in onze stad betekent dit veel meer dan stenen, vierkante meters of commercieel vastgoed. Cinerama is een plek waar cultuur, herinneringen en identiteit samenkomen. Juist daarom willen wij dit onderwerp graag extra benadrukken. Voorzitter, ik weet het nog goed, de jaren '80, nog voor de smartphone, eindelijk naar de film, toen nog met mijn vader. Jaren later met mijn vrienden, nog wat later met mijn echtgenote en later weer met mijn gezin. Amerikaanse ingang, tapijt op de vloer, geur van popcorn bij de bar. Cinerama is niet zomaar een bioscoop, het is een stukje Rotterdamse geschiedenis. Een plek waar generaties Rotterdammers in aanraking kwamen met de film, met kunst en met elkaar. Waar in veel discussies over de binnenstad vooral wordt gekeken naar rendement, nieuwbouw en efficiënte vierkante meters, willen wij benadrukken dat een stad meer is dan alleen economische logica. Rotterdam is een stad van mensen, van verhalen, van plekken die ons met elkaar verbinden. Cinerama is zo'n plek. Zoals wij bij mobiliteit altijd benadrukken dat de auto staat voor vrijheid en autonomie, zo staat Cinerama voor de culturele ziel van onze stad, voor erfgoed dat meer is dan alleen nostalgie. Het is een ankerpunt voor wat Rotterdam voelbaar maakt, karakter en een plek voor ontmoeting en ontspanning. We moeten ons echt afvragen: hoe ziet een stad eruit als we dit soort plekken laten verdwijnen? Wat blijft er over wanneer cultureel erfgoed plaatsmaakt voor nog een kantoortoren? Iets waarvan we al meer dan genoeg hebben in de binnenstad. Ontwikkeling is belangrijk, maar die ontwikkeling mag niet ten koste gaan van de locaties die betekenis geven aan onze stad. Het centrum moet meer zijn dan alleen werkplekken. Het moet een plek blijven voor cultuur, voor laagdrempelige toegankelijkheid voor Rotterdammers van alle leeftijden. Voorzitter, het behoud van Cinerama is voor ons dan ook niet alleen een praktische keuze, het is een principieel standpunt. Het gaat over identiteit, over geschiedenis, over het

koesteren van plekken die maken wie wij zijn. Natuurlijk begrijpen we dat de gemeente een private onderneming niet kan dwingen om te blijven. Maar juist omdat Cinerama zo verweven is met de Rotterdamse cultuur, willen wij het volgende aan de wethouder vragen. Is het college het met ons eens dat Cinerama als culturele plek van grote waarde is voor Rotterdam en dat behoud op de huidige locatie de voorkeur verdient boven sloop en commerciële nieuwbouw en is de wethouder bereid om zich maximaal in te zetten om dit te realiseren, zodat ook toekomstige generaties Rotterdammers daar hun eerste film kunnen meemaken, zoals wij dat ook ooit deden. Tot slot, wij dienen een motie in om dit verzoek kracht bij te zetten en het college te vragen daadwerkelijk in actie te komen. Hij lijkt wel wat op de motie die er al ligt, maar ik dien hem toch graag in. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Behoud van Cinerama als culturele plek van betekenis

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 6.7 Debat over ‘Cinerama moet blijven, pt. 2;

constaterende dat:

- Cinerama al ruim zestig jaar een herkenbare en gewaardeerde culturele plek is in het hart van Rotterdam;
- de toekomst van Cinerama onzeker is, mede door ontwikkelingen in de commerciële markt en vastgoedsector;
- de gemeente geen formele positie heeft in de eigendoms- of investeringsbesluiten rondom het gebouw;

overwegende dat:

- culturele plekken met een sterke emotionele en historische waarde bijdragen aan de identiteit en leefbaarheid van het stadscentrum;
- een diverse binnenstad gebaat is bij een mix van cultuur, ontmoeting en publieksfuncties, naast kantoor- en commerciële ontwikkeling;
- het wenselijk is dat dergelijke functies zoveel mogelijk behouden blijven in het centrum, waar zij toegankelijk zijn voor een breed publiek;

verzoekt het college:

- in gesprekken met eigenaren, ontwikkelaars en betrokken partijen actief te benadrukken dat behoud van een culturele functie op deze locatie de nadrukkelijke voorkeur van de raad heeft;
- te verkennen welke ondersteunende of faciliterende rol de gemeente - binnen de bestaande kaders en zonder formele inmenging - kan vervullen om een toekomstbestendige culturele bestemming te bevorderen;
- de raad vóór Q2 2026 te informeren over de wijze waarop het college deze inzet vormgeeft;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Prachtig verwoord door de heer Oostdijk. Ik voelde hem helemaal. Het enige dat ik miste: welke film zitten we te bekijken? Want heerlijk, het was een

prachtig verhaal. Wat ons betreft volle steun aan het verhaal van mevrouw Kockelkoren, die motie gaan we vol steunen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Cinerama heeft ook ons warm hart en het pleidooi van mevrouw Kockelkoren ondersteunen wij volledig. Wij zullen ook de motie steunen. Ik hou van horrorfilms, maar dit vind ik een horrorfilm die niet zo bij mij in de smaak valt. Ik heb ook nog wel een vraag en ik weet niet of de wethouder dat kan beantwoorden of iemand anders in de raadzaal, maar op 19 januari is een kort geding. Dat wisten we al begin november. Mij is niet helemaal duidelijk of je dat nog een kort geding kan noemen. Er zit zoveel tijd tussen. Normaal is een kort geding 2 tot 6 weken van aanvraag tot aan de uitspraak. Dit is bijna meer dan 2 maanden, dus ik snap niet zo goed waarom dat zo lang duurt, ook zeker gezien de urgentie van 1 januari. Misschien weet iemand anders het.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr): Dank u wel, voorzitter. Heel kort. Complimenten aan mijn collega Kockelkoren voor het aanvragen van dit debat en na het gloedvolle verhaal van mijnheer Oostdijk, steun voor haar motie.

De VOORZITTER: Dan is het inderdaad het gloedvolle betoog van de heer Oostdijk in combinatie met de eensgezindheid over de motie van mevrouw Kockelkoren. Het is wel een tijdje geleden dat we het zo met elkaar eens waren. Maar dat is ook wel mooi om te zien. Is ook wel eens goed. De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Ook ik heb heel goede herinneringen aan Cinerama, recente en oude herinneringen. Ik miste nog de vermelding van Quasimodo, maar misschien bent u daar niet geweest. Dat kan natuurlijk ook. In de kelder. Ik hoor zelfs dat de burgemeester die ervaring heeft.

De heer OOSTDIJK (fvd): Voorzitter, het enige dat ik dan nog in de herinnering wil roepen is Grease. Dat kan ook niemand vergeten zijn, toch?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat is ook niet zo. Inderdaad, goed dat u allen naar mij natuurlijk oproept om een vinger aan de pols te blijven houden in deze situatie. De situatie is natuurlijk dat Kinopolis zou vertrekken uit dit pand en dat het overgenomen ging worden met KINO en dat we daarmee de bioscoopfunctie zouden behouden, met natuurlijk ook de monumentale kenmerken die daar allemaal bij horen. Dat is ook zo zoals we dat in onze planologische kaders allemaal hebben vastgesteld. Dus er is geen sprake van dat er op dit moment een ontwikkeling is om er iets anders van te maken dan een bioscoop. Dat is ook absoluut niet iets waar wij naartoe werken, wat wij willen en in het bestemmingsplan staat ook bioscoopfunctie. Daar zal ik ook altijd op blijven sturen. Dus ik hoop uw zorg daar een klein beetje weggenomen te hebben. Het neemt niet weg dat er wel zorgelijke ontwikkelingen zijn. Ik denk dat mevrouw Kockelkoren en u allen dat goed heeft verwoord, dus ik zal daar de vragen beantwoorden. Hoe staat het ervoor, dat is de eerste vraag. We moeten inderdaad wachten tot het kort geding, maar Kinopolis heeft wel aangegeven per 1 januari open te blijven totdat er duidelijkheid is na het kort geding. De vraag: zijn er nog gesprekken geweest? Ja, met alle betrokkenen zijn gesprekken geweest, dus VolkerWessels, Kinopolis, KINO en ook de theatermanager, sommige ambtelijk, sommige ook door mijzelf. Dus dat hebben we wel gedaan, maar wij moeten natuurlijk altijd ons realiseren dat wij wel de steun en morele support aan het geheel kunnen geven, maar dat wij geen rol hebben in het conflict tussen de beide partijen. Daar kunnen wij niets in doen, dat is een privaatrechtelijk

geschil. Maar dat de gemeente Rotterdam, zowel de clusters die ermee te maken hebben, dus de ambtenaren van verschillende clusters, als ook vanuit het college, vanuit mijzelf, veel waarde hechten aan 1, het blijven van Cinerama, maar het ook openblijven van Cinerama, zoals IFFR daar kan plaatsvinden, dat er ook een goede overdracht is van het eigenaarschap, meubilair er blijft, dat het personeel ook weet waar ze aan toe zijn. Dat is natuurlijk iets dat voor ons allemaal heel erg belangrijk is en waar wij ook aan werken. Wat is het gevaar voor IFFR? Kinopolis verwacht nog tot eind januari de exploitatie te doen. Zij zullen ook niet na die uitspraak gelijk, mocht dat in hun nadeel uitvallen, niet gelijk. Vertrekken, maar netjes overdracht doen en KINO heeft ook gesteld dat het interieur bij vertrek door Kinopolis behouden blijft, dat als dat interieur behouden blijft, dat zij dan ook gelijk die exploitatie ter hand zal nemen. Dus beide zouden toch gericht zijn op een continue exploitatie, ook bij overdracht. Ze willen ook allebei IFFR mogelijk maken. De gedachte is ook dat dat wel zou moeten lukken op deze manier. Hoe zit het na de rechtszaak? Wij kunnen daar natuurlijk niet zo gek op vooruitlopen. We willen graag juridische duidelijkheid en we hebben dus signalen dat mensen zich zullen neerleggen bij die uitspraak en ook de exploitatie zullen doorzetten. Wij zullen moeten bezien hoe dat uitpakt. Dan is er nog de vraag: wil ik mij daarvoor inspannen? Zeker. Forum voor Democratie, u hebt inderdaad een heel mooi betoog. Wat ik ook heb aangegeven: wij zitten er allemaal in. Maximaal inspannen, dat doe ik. Dan de vraag van Partij voor de Dieren: is er nog wel sprake van een kort geding als het zo lang duurt? Ik vind dat persoonlijk een heel goede vraag. Het heeft ons verbaasd, dat is wat ik terugkrijg, maar het lijkt me wel goed dat ik daar ook nog schriftelijk op terugkom: kan dat dan zomaar? Waarom is dat zo? Ik vind het ook zelf wel bijzonder dat dat zo is. Ik krijg nog de notie ambtelijk terug dat ik heb gezegd dat het in het bestemmingsplan een bioscoopfunctie heeft. In het bestemmingsplan heeft het een maatschappelijke functie waar bioscoop onderdeel. Dus ik drukte me wat onzorgvuldig uit. We hebben het er al heel vaak over gehad, dus ik moet dat natuurlijk zorgvuldig doen. Dat is hoe het er staat. Maar het is ook heel moeilijk om er een andere functie van te maken dan een bioscoop. Tegelijkertijd, zo staat het in het bestemmingsplan.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen blijven liggen? Er is nog een motie van mevrouw Kockelkoren, best belangrijk.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Natuurlijk. Mevrouw Kockelkoren, uw motie 'Cinerama episode IV, a new hope'. Daar heb ik een verkeerde versie van, zie ik nu. Die heb ik gekregen, de goede versie. Die kan ik oordeel raad geven. U vraagt mij echt toe te zien dat die functie zo behouden blijft en dat we ook dit monumentale pand zoveel mogelijk beschermen, daar ook echt op toezien. Dat zullen wij zeker doen, absoluut. Dan de motie van Forum voor Democratie: 'behoud Cinerama als culturele plek van betekenis. Ik heb al aangegeven hoe we erin zitten en ook hoe het planologisch is geborgd. Tegelijkertijd vraagt u mij daar ook nog eens extra nadruk aan te geven bij de verschillende partijen en u ook een terugkoppeling te geven over hoe ik dat dan allemaal doe. Daar kan ik prima mee uit de voeten, dus oordeel raad.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan heb ik nog 1 toezegging genoteerd, dat is een toezegging aan de heer Van der Velden om terug te komen op de vraag of er nog kan worden gesproken van een kort geding inzake Cinerama, gezien het tijdsverloop, zeg ik maar. Helemaal goed. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.7. De stemmingen zijn vanavond.

7.4 Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.

De VOORZITTER: Dan gaan wij meteen door met agendapunt 7.4, het is verwarrend, maar die is van een tweeminutendebat naar een regulier debat gegaan, over de aanpak

jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. De wethouder is er ook en ik kijk wie mij wil vervangen. Hebben wij een liefhebber? Mevrouw Nunnely, dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dan gaan we door met agendapunt 7.4, aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. Als eerste spreker op dit agendapunt heb ik de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Dan doe ik het uit de losse pols, voorzitter. Er is een commissiedebat geweest dat collega De Waard uitstekend gedaan heeft. Hij heeft daar een aantal punten gemaakt hoe wij aankijken tegen overlast en jeugdcriminaliteit. Onze voorstellen zijn bekend. Ik dien daar geen moties over in, omdat het zinloos is, die gaan het allemaal niet halen. Dus ik zou zeggen: wacht u op ons verkiezingsprogramma, daar komt een aaneenschakeling aan geweldige ideeën in te staan om jeugdoverlast aan te pakken. U kent onze punten, van gebiedsverboden, tot preventief fouilleren, tot veel strenger optreden tegen kinderen die 's avonds laat zonder begeleiding en de goede reden op straat zijn en ook het veel duidelijker aanpakken van ouders die hun opvoedkundige taken verwaarlozen en de gevolgen daarvan op het bordje van de gemeenschap schuiven. Dan over preventie met gezag, dan is het met name over het proces daarover gegaan de afgelopen dagen. Ik teken een motie mee die de heer Kind gaat indienen, met mevrouw Van Wifferen ook. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Als volgende spreker heb ik de heer Kind.

De heer KIND (volt): Dank u wel, voorzitter. Ik ga hem iets breder trekken, alvast iedereen voorbereiden. We staan de laatste jaren financieel toch wel behoorlijk onder druk als het gaat over onze financiën en we zien sinds een jaar of 5, 6 dat we steeds afhankelijker worden van rijkssubsidies om bepaalde zaken voor elkaar te krijgen, om doorbraken te forceren op bepaalde thema's en die SPUK-middelen, zoals we die vaak noemen, dan zijn er steeds meer geworden. We hebben de GALA-middelen gehad, rondom preventie, lokale aanpak voor isolatie, middelen voor kansrijke wijken, hersteloperatie kinderopvangtoeslagen en ook deze subsidie preventie met gezag is ook een SPUK-middel. Die middelen zijn wel heel erg welkom, maar ze zijn ook wel een uitdaging voor de lokale democratie. Waar dat mee heeft te maken, is dat heel veel van die SPUK-middelen gekoppeld zijn aan een heleboel voorwaarden, zoals een visie, integrale plannen, meerjarige begrotingen, financiële onderbouwing en ga zo maar door en die aanvragen lopen niet altijd gelijke tred met onze lokale besluitvormingscycli. Met andere woorden: we dienen een aanvraag in en wij gaan dan 4 maanden later een uitvoeringsplan indienen, of de gemeenteraad wijzigt, waardoor er in één keer een nieuwe gemeenteraad zit. Dit is wel een goede casus als het gaat over de specifieke SPUK-middelen rondom preventie met gezag. Want we gaan over 3 weken, misschien zelfs wel eerder, gaan wij voor 4 jaar 33 miljoen aanvragen, dat is best wel veel geld, meerjarig en daarmee zetten wij voor een groot deel vast, in die aanvraag die we gaan doen, hoe wij de komende jaren uitvoering gaan geven aan dit belangrijke onderwerp van beleid. Zo lees ik in de specifieke subsidieregeling dat er een visie moet komen voor de aanpak en de samenhang van het pakket aan maatregelen. Er moet een integraal plan komen. De inhoudelijke samenhang van aanpak met andere relevante programma's en organisaties moet worden aangetoond. Ga zo maar door en ga zo maar door. Voorzitter, wij vinden dit wel lastig, omdat, in die aanvraag die we daar gaan doen, al wel wat politieke keuzes besloten liggen. Bijvoorbeeld: kiezen we voor een meer preventieve aanpak, een meer zachte aanpak, zoals we vaak aan deze kant van de raad bepleiten, of gaan we meer voor repressie, gaan we meer een harde aanpak, gaan we daar een aanvraag voor doen? Dat zijn politieke keuzes die nu al in een subsidieaanvraag besloten liggen. Met andere woorden: we hebben straks een uitvoeringsplan, ergens rond april, mei. Dan denken we dat we nog van alles kunnen, maar dat is niet echt waar, omdat we natuurlijk die aanvraag al hebben gedaan en die subsidieverstrekker denkt: jongens, leuk allemaal, maar jullie hebben hier al een integraal plan ingediend. Wat er dan gebeurt, is dan komt de gemeenteraad er nog eens overeen met 6

moties en dan krijg je vaak een onuitvoerbaar plan, want dan hebben we weer regeling op regeling uitvoeringsspeerpunten op uitvoering. Dat wordt allemaal best wel onoverzichtelijk. Wij willen een serieuze discussie over deze SPUK-middelen, want wij denken dat dit de lokale democratie onder druk kan zetten. Daarvoor hebben wij een motie die breed is ondertekend en waar wij willen dat de gemeenteraad voortaan bij van die grote rijksmiddelen, de grote aanvragen die we doen, ver van tevoren betrokken worden, zodat wij op dat moment kunnen aangeven: dit willen wij richting de toekomst voor elkaar krijgen op dit belangrijke onderwerp, zonder dat we dus in deze situatie terechtkomen waarin een aanvraag over een paar weken wordt gedaan en wij in april wellicht nog een paar pleisters kunnen plakken, maar we in principe nu al weten dat we wellicht met lege handen zullen staan. Ik wil alle medeondertekenaars bedanken: ChristenUnie, SP, CDA, PvdA-GroenLinks, D66, VVD, D66, Leefbaar Rotterdam en uiteraard Ellen Verkoelen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Verbeter de betrokkenheid van de gemeenteraad bij grote subsidieaanvragen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van het agendapunt 7.4 Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit”;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam en andere gemeenten voor grote financiële uitdagingen staan;
- de afgelopen jaren op tal van thema's en onderwerpen tijdelijke middelen in de vorm van Rijkssubsidies en SPUK-middelen zijn geïntroduceerd om tekorten binnen gemeenten te compenseren en beleid en uitvoering op lokaal niveau te verbeteren;
- deze tijdelijke middelen vaak over miljoenen euro's gaan en meerjarig worden verstrekt;

overwegende dat:

- tijdelijke middelen worden gekenmerkt door subsidievoorwaarden, met een breed scala aan eisen, zoals integrale plannen, begrotingen, cijfermatige onderbouwingen en uitvoeringsplannen;
- dit impliceert dat met het aanvragen van tijdelijke middelen, een aanzienlijk deel van het gemeentelijk beleid - indien middelen worden toegekend - dient te corresponderen met de aanvraag;
- dit impliceert dat veel aanvragen van tijdelijke middelen inherent een politiek karakter hebben;
- in het kader van transparantie van bestuur en het verbeteren van de lokale politieke besluitvorming, het wenselijk is dat de gemeenteraad ruim van te voren betrokken wordt bij aanvragen van omvangrijke meerjarige Rijksmiddelen;
- de casus 'Regeling specifieke uitkering Preventie met Gezag 2026-2029', waar het college een meerjarige aanvraag kan doen voor maximaal € 33.518.467,79, laat zien dat betere betrokkenheid van de gemeenteraad bij dergelijke aanvragen wenselijk is;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe de gemeenteraad in de toekomst vooraf kan worden betrokken bij omvangrijke aanvragen van tijdelijke en meerjarige Rijksmiddelen waarvoor een aanvraag kan worden ingediend;
- in dit onderzoek ten minste in te gaan op de volgende punten: de omvang van de aanvragen, het tijdspad van de aanvragen in relatie tot de mogelijkheid om de raad vooraf te betrekken en het beleidsinhoudelijke karakter van de aanvragen;
- hierover uiterlijk in Q1 2026 aan de gemeenteraad van Rotterdam te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Reitema, L.S. Vlieger, I. van Wifferen, D.A. van Groningen en S. Ceulemans

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dan is het woord aan mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, preventie met gezag is natuurlijk op zich heel fijn dat we daar als Rotterdam aan meedoen en dat we zo'n enorme bak geld krijgen om criminaliteit door middel van preventie tegen te gaan. We zijn als D66 ook blij dat er inhoudelijk wat is bijgestuurd, dat we bijvoorbeeld veel meer gaan werken met proberen het tegen te gaan van onlinecriminaliteit en dat daarop wordt ingezet. Daar zijn we ook heel blij mee. Waar we ons wel heel zorgen over maken, daar hebben we het in de commissie ook uitgebreid over gehad, is de onderbesteding. Dus dat er zoveel middelen zijn dat we zeggen: geef het dan ook uit, het kan prima. We hebben ook gebeld met wat partijen in de stad die al projecten doen onder dit programma en die kunnen vrij makkelijk opschalen. De wethouder heeft toegezegd daar hard mee aan de slag te gaan. Dus daar vertrouwen we dan op. Maar wat wij ook wel een beetje missen in dit programma is, dat komt natuurlijk ook omdat het een ander programma is dan onze eigen programma's, is de transparantie. We weten er niet al te veel van af, ook niet bijvoorbeeld wie er allemaal subsidie krijgen. Daarom heb ik een motie samen met de Rotterdamse VVD, Leefbaar Rotterdam en Volt om dat toch eens op te helderen, zodat we in ieder geval in de aanloop naar andere plannen weten wat er nu gebeurt, welke partijen nemen eraan deel, zodat we daar allemaal kennis van kunnen nemen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Transparantie Rijksmiddelen preventie met gezag

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 7.4 Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit;

constaterende dat:

- het Programma Preventie met Gezag wordt gefinancierd met rijksmiddelen;
- dit programma een breed preventief karakter heeft en zich richt op het voorkomen van jeugdproblematiek en criminaliteit in algemene zin;
- er momenteel onvoldoende inzicht bestaat in de besteding van deze rijksmiddelen binnen de gemeentelijke uitvoering;
- er momenteel onvoldoende inzicht bestaat in de wijze waarop subsidiegelden binnen dit programma worden verdeeld en besteed;
- in de huidige uitvoeringsplannen gaan afzonderlijk en uitgewerkt overzicht van de subsidieverlening is opgenomen;
- de Rekenkamer Rotterdam eerder heeft geconcludeerd dat de financiële onderbouwing van het Rotterdamse beleid structureel tekortschiet;
- de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol alleen adequaat kan vervullen bij volledige transparantie over de inzet van overheidsgeld;

overwegende dat:

- het hier gaat om publieke rijksmiddelen waarvoor maximale transparantie richting de raad vereist is;
- inzicht in subsidieverlening noodzakelijk is voor de democratische controle op doelmatigheid en rechtmatigheid;
- structurele financiële onderbouwing en verantwoording essentieel zijn voor vertrouwen in het preventiebeleid;

verzoekt het college:

1. De raad een transparant subsidiekader toe te zenden, waarin inzichtelijk wordt:

- a. welke organisaties middelen ontvangen;
- b. op basis van welke criteria deze toekenningen plaatsvinden;
- c. welke prestaties en effecten worden beoogd;

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dan is het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, in de commissie hebben we veel met elkaar gewisseld over jeugd, preventie en jeugdcriminaliteit. Maar laat ik beginnen met een voorbeeld, over een jongen uit Rotterdam-Zuid, 17 jaar, hij werkt in het weekend, ook om zijn moeder te helpen om rekeningen te kunnen betalen, want ze hebben het niet zo breed. Op Instagram krijgt hij een berichtje: bro, kan ik even geld via jouw rekening laten lopen? Je krijgt 150 euro. Het voelt onschuldig, toch? Iemand uit de buurt vraagt het, dus hij wil ook niemand teleurstellen. Een dag later staat er ruim 16.000 euro op zijn rekening. Heel veel geld dat hij nooit te zien krijgt, want binnen een mum van tijd is dat geld doorgestort naar criminelen. Wat hij wel ziet, voorzitter, zijn brieven van een deurwaarder, soms duizenden euro's schuld, zoals bij hem. Jongeren zoals hij verklaren achteraf dat ze dachten dat het een bijbaantje was, een vriendendienst of een manier om thuis te helpen. Dit is de realiteit van geldezels. Dat is de realiteit van ronselen anno 2025. Het is ook goed dat wij in Rotterdam programma's hebben om te voorkomen dat jongeren in criminele handen vallen. Rotterdam investeert ook niet voor niets miljoenen om jongeren dat perspectief te geven en criminaliteit te voorkomen. Daar staan we dan ook volledig achter. Veel van de inzet van wat wij doen werkt ook goed. Schoolveiligheid, de weerbaarheid, jongerenwerk, al dat soort zaken moeten we blijven doen. Tegelijkertijd, daar heb ik in de commissie ook bij stilgestaan, verandert de wereld van deze jongeren in rap tempo. Want wie vandaag kijkt hoe jongeren geronseld worden, ziet dat het heel erg weinig op straat gebeurt. Het gebeurt wel via Snapchat, via TikTok, via Telegram-groepen, waar dagelijks wordt gevraagd naar iemand met een rekening of iemand die een klusje wil klaren en zelfs via influencers die geweld normaliseren. Via accounts die de jongeren belonen om bommen te plaatsen of het uithalen van drugs. De ronselroute loopt dus niet meer door de wijk, maar die loopt door de telefoon. Deze jongeren, voorzitter, worden gebruikt omdat ze kwetsbaar zijn, omdat ze jong zijn, onervaren, maar ook omdat ze vervangbaar zijn. Voorzitter, laat ik benadrukken dat echt niet alle jongeren slachtoffer zijn. Sommigen weten heel erg goed waar ze mee bezig zijn, maar feit blijft dat heel veel jongeren zich vaak niet bewust zijn van die gevolgen voor criminelen en dat ze dus alleen maar worden gebruikt als een *disposable*, als een wegwerpartikel. Want wanneer het misgaat, staan zij met de schulden en zij met de straf, terwijl de echte criminele opdrachtgevers onzichtbaar blijven. Voorzitter, ik heb hier uitgebreid bij stilgestaan in de commissie, maar ik heb echt gezegd dat ik vind dat in het programma dat we nu hebben, te weinig aandacht is op die onlinewereld. Daar gaat het, wat ons betreft, mis. Daar zou meer aandacht voor moeten zijn. Dat betekent namelijk dat we, als we alleen maar richten op het *face to face* contact, we die jongere missen die boven op hun zolderkamer zit en daar geronseld wordt, zonder dat iemand het ziet en dus ook zonder dat iemand ze beschermt. Daarom dien ik vandaag, samen met CDA, DENK en Volt de motie 'swipe niet het criminele circuit in'. Een motie die het college oproept om in de nieuwe preventie met gezag aanpak veel meer aandacht te besteden aan de online ronseling van jongeren die de criminaliteit intrekken en ons natuurlijk als raad daarover actief te informeren. Wij moeten ervoor zorgen dat je niet met 1 verkeerde swipe je hele toekomst kapot maakt. Jongeren verdienen het dat wij hen beschermen in hun wereld en vandaag is die wereld onmiskenbaar online. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Swipe niet het criminele circuit in

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 7.4 Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit;

constaterende dat:

- Rotterdam via Preventie Met Gezag investeert in het voorkomen van criminele aanwas;
- vanuit PMG wordt ingezet op schoolveiligheid, weerbaarheid, jongerenwerk, de GVI en PGA;

overwegende dat:

- jongeren niet meer alleen op straat of onderweg naar huis worden geronseld, maar vooral online;
- criminelen jongeren via Snapchat, TikTok, Telegram en Instagram benaderen voor taken die zijzelf nooit zullen uitvoeren;
- de huidige interventies vooral gericht zijn op zichtbare aanpak op straat, terwijl de werving grotendeels digitaal gebeurt;
- het online expertiseteam dat hierbij moest ondersteunen is stopgezet vanwege 'Juridische en operationele beperkingen';
- de geldezelfproblematiek één van de grootste aanjagers is van jonge aanwas in criminele netwerken;
- het cruciaal is dat Preventie met Gezag zich ook richt op waar de ronselpraktijken écht plaatsvinden: online;

draagt het college op:

- in de nieuwe aanpak van Preventie met Gezag meer aandacht te besteden aan de online aanpak van jongeren die geronseld worden voor de criminaliteit;
- dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Soytekin, T. Kind, S. Ceulemans, T.J. Vonk en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dan is het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. We hebben in de commissie, denk ik, op inhoud een heel eensgezind debat met elkaar gevoerd, ook als het gaat over het belang om ook online aanwezig te zijn en daar meer op te doen. Er waren meerdere partijen. Ik heb in de stroom van informatie deze motie gemist, die de VVD zojuist heeft ingediend. Maar als ik het betoog zo hoor en ook nu snel nu de motie zie, dan vind ik het jammer dat ik er nog niet opstond. Dat is helemaal mijn fout geweest. Wellicht kan het alsnog worden gecorrigeerd.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, hoe meer zielen, hoe meer vreugd. Ik zorg dat u op deze prachtige motie erbij wordt gezet.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank, voorzitter. Dat onderstreept ook onze inbreng op inhoud op dit mooie programma. Een politieke vraag die wel overbleef, ook in de commissie, was: zijn wij nou als raad voldoende in positie gebracht om ook die nieuwe fase van het project in te gaan? Het is een groot, kostbaar en domeinoverstijgend project, het gaat over belangrijke onderwerpen: veiligheid, onze jongeren en de balans tussen repressie en preventie. Dat vraagt dus ook om stevige regie vanuit het college om de raad daarvoor in positie te brengen. In november, kort geleden, bespraken wij de voortgang 2024 en de vooruitblik op 2025. Dat was de informatie die we op dat moment beschikbaar hadden. Inmiddels is gebleken, ik heb dat ook uit andere bronnen vernomen, dat 19 december de aanvraag moet zijn en dat dat ook moet zijn op basis van een soort reflectieverslag tot en met half 2025. 19 december is al zeer aanstaande, dus het reflectieverslag is ook al wel beschikbaar, alleen wij hebben die informatie niet. Ik vraag maar aan de wethouder hoe hij zich dat had voorgesteld, die regie op dat proces voor de raad om mee te denken met dat nieuwe programma, kennis te nemen van de reflecties over de afgelopen periode en op grond daarvan ook input te geven voor dit verhaal. Want als wij straks hier weer over spreken, dan is waarschijnlijk het januari, februari, maart, dan is die aanvraag gedaan. Ik ben heel blij met de goede motie van Volt, daar staat ook onze naam onder, maar ik ben benieuwd hoe de wethouder dit vooraf dan had gezien.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Dan mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegEER (gl): Dank, voorzitter. Ook ik ga het eerst over het proces hebben, want een groot deel van het commissiedebat ging over de nieuwe aanvraag en het niet geïnformeerd worden van de raad over wanneer dat zou gaan gebeuren. Vreemd, vindt GroenLinks. We zijn op zijn minst verbaasd over de gang van zaken omtrent de nieuwe aanvraag, waar veel geld in omgaat. Hoe kan het zo zijn dat de wethouder bij de bespreking een paar weken geleden nog geen visie met ons kon delen voor zijn aanvraag, die er over 2 weken uitgaat? dat vinden wij wel een heel belangrijk punt, we hopen toch dat de wethouder nog iets meer informatie kan delen over dit proces. Dan, voorzitter, als de visie niet vanuit de wethouder komt, zijn wij de beroerdste niet om mee te helpen natuurlijk. GroenLinks heeft een duidelijke visie voor jeugd: integraal, vanuit de kern van de problemen en vanuit de wijken, helpen. Dat betekent voor ons dat bestaanszekerheid op 1 moet staan. Daar hebben we dan ook een motie voor. Uiteindelijk zien we een wereld in beweging en een domein dat meebeweegt. De onlinewereld is niet meer weg te denken uit het jongerenwerk en zo hoort het ook. We zijn blij met de innovatieve en hands-on aanpak die we zien vanuit het jongerenwerk. In onze visie en ook die van onderzoekers pleiten we ervoor om in te zetten op de jongste kinderen in plaats van op de doelgroep die al jaren vastzit in het systeem. We moeten dan ook beter monitoren op het draaideureffect van hulp. Zijn alle cijfers identiek of komen mensen juist terug in rapportages? Tot slot, in de commissie sloot ik ook af met een pleidooi van een aantal organisaties, dat naar ons toe kwam, over de veiligheid van onze jongeren. Jongeren van kleur voelen zich structureel onveilig in onze samenleving en op straat. Organisaties trokken aan de bel naar aanleiding van een dodelijk incident in Capelle. Wij als GroenLinks pleiten voor beleid en veiligheid voor iedereen en we hopen dan ook dat de burgemeester hiermee aan de slag wil gaan, met de oproep. Maar om daar nog bij te helpen, heb ik een motie die vraagt om structureel in gesprek te gaan met jongeren en verbeteringen toe te passen in de stad.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De heer Ceulemans heeft een interruptie op mevrouw Vlieger.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, een vraag. Niet om te diep op de casuïstiek in te gaan, maar relateert u nou het feit dat er in Capelle, die jongen overleden is aan zijn afkomst?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Vlieger.

De heer CEULEMANS (Ir): Ik kan het wel duiden. Mevrouw Vlieger zegt: jongeren van kleur voelen zich onveilig.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Ik heb u niet het woord gegeven, mijnheer Ceulemans. Volgens mij was mevrouw Vlieger.

De heer CEULEMANS (Ir): Mag ik het woord om hem dan nader toe te lichten? Want ik zie een vragende blik.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): U wilt uw vraag toelichten, de heer Ceulemans. Ga uw gang.

De heer CEULEMANS (Ir): Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Vlieger heeft het over jongeren van kleur die zich structureel onveilig voelen en trekt vervolgens een link met wat er in Capelle gebeurd is. Hoe bedoelt u die link?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Ik had inderdaad een verbaasde blik, omdat het komt vanuit organisaties die aan de bel hebben getrokken. Die hebben zowel ons gemeente, een aantal politieke partijen, gemeente Capelle hebben ze daar een bericht naar gestuurd, naar aanleiding van het incident, dat zij vanuit daar in gesprek zijn gegaan met jongeren en daaruit heel veel onrust hebben gevoeld en gemerkt. Dus dat ze zeggen: dit is een structureel probleem dat we al langer zien, een langere trend, dat de jongeren zich onveilig voelen en dus zien zij nu de noodzaak om daarvoor aan de noodbel te trekken en te zeggen: we moeten hier iets mee doen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Als er gesprekken met jongeren zijn en die zeggen iets, kan ik daar van alles van vinden, maar dat is dan 1 ding. Maar ik hoop dat u niet suggereert dat die jongen overleden is als gevolg van zijn afkomst, door toedoen van de politie. Dat suggereert u hopelijk niet, toch?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Ik heb het in mijn tekst, volgens mij, totaal niet daarover gehad of gesuggereerd. Ik weet wel dat er organisaties zijn die zeggen: we moeten daar beter naar kijken, want er zijn verschillende voorbeelden, vaak, waarin een situatie gelijk is en de huidskleur van iemand anders is en de situatie anders eindigt. Het is wel heel belangrijk dat we daar serieus naar kijken.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De heer Ceulemans als laatste.

De heer CEULEMANS (Ir): Ik kan dan niet precies inschatten hoe mevrouw Vlieger er zelf naar kijkt, maar de suggestie dat de politie het voorzien heeft op jongeren, allochtone jongeren en dat dat leidt tot meer geweld tegen dat soort jongeren door de politie dan tegen autochtone jongeren, als dat de suggestie is, wil ik die namens mijn fractie echt met kracht verwerpen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Voorzitter, de heer Ceulemans is zelf deze weg opgegaan die ik volgens mij niet gesuggereerd heb. Ik denk dat het heel belangrijk is dat de heer Ceulemans ook nog leest wat de organisaties hebben gezegd en dat we op basis daarvan nog in gesprek zouden kunnen gaan als daar de behoefte toe is. Maar ik denk dat we een stad voor iedereen moeten zijn, ook voor de jongeren van kleur.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik heb nog wel een andere vraag aan mevrouw Vlieger. U geeft aan dat u ook met die organisaties gesproken heeft. Ik ben benieuwd of zij ook aangeven of dat een van de redenen is waarom ook veel meer jongeren wapens bij zich dragen? We hebben het natuurlijk in deze zaal heel veel gehad over het wapenbezit wat toeneemt, waar we ons enorme zorgen over maken en of dat dus ook een van de oorzaken is dat jongeren meer wapens op zak dragen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Ik heb daar niet specifiek een gesprek over gehad. Ik denk wel dat het verschillende zaken zijn die met elkaar te maken hebben. Dus als we onveiligheid in de breedte trekken, hebben we natuurlijk wel al vaker gelezen van experts die zeggen: jongeren voelen zich ook onveilig naar elkaar toe en dragen dan inderdaad een wapen om zich te beschermen tegen een andere groep. Dus dat is zeker een fenomeen waarvan we weten dat het plaatsvindt.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Vlieger heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Voorkom jeugdcriminaliteit met bestaanszekerheid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.4 Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit;

constaterende dat:

- de aanvraag voor het verkrijgen van nieuwe financiële middelen ten behoeve van Preventie met Gezag voor de periode 2026-2029 binnenkort start;

overwegende dat:

- Preventie met Gezag zich richt op het Voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden of verstrikt raken in het web van ondermijnende criminaliteit, hetgeen enkel kan slagen met een integrale aanpak;
- onderzoeken in het kader van vatbaarheid voor criminaliteit onder jongeren concluderen dat bestaansonzeker leven en opgroeien in armoede een grote risicofactor is die hen vatbaarder maakt voor bijvoorbeeld ronselen door beroepscriminelen;
- het verbeteren van bestaanszekerheid, als doel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (waar Preventie met Gezag onder valt), om deze reden passend is om op te nemen in een de aanvraag voor nieuwe middelen ten behoeve van de uitvoering van het programma voor de komende drie jaar;
- het voor het behalen van de doelen waardevol kan zijn om het beleidsveld armoedebestrijding is aangehaakt bij het uitvoeren van het programma evenals dat er bij de uitvoering indicatoren rondom het verbeteren van bestaanszekerheid worden opgenomen in de monitor;

verzoekt het college:

- preventie met Gezag de komende jaren integraal vorm te geven door bestaanszekerheid en armoedebestrijding op te nemen in het programma;
- dit te verankeren door hier expliciet aandacht aan te besteden in de aanvraag voor nieuwe financiële middelen voor de uitvoering van het programma van 2026-2029;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

Motie 5. Preventie van onveiligheid voor jongeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.4 Aanpakjeugdoverlast en jeugdcriminaliteit;

constaterende dat:

- diverse organisaties aan de bel hebben getrokken over structurele gevoelens van onveiligheid bij jongeren van kleur in onze samenleving;

overwegende dat:

- een van de aanbevelingen van de organisaties als volgt luidt; 'Richt een permanente dialoogtafel in tussen bestuur, politie en gemeenschappen';
- eerdere gesprekken die in het kader van veiligheid gevoerd zijn met jongeren, zoals de stuurgroep 'veiligheid in de wijk', als prettig en zinvol zijn ervaren;
- de burgemeester in haar brief stelt dat niet alle groepsvorming problematisch is, hoewel dit wel vaak zo wordt gezien;
- dialoog tussen jongeren, in het bijzonder van kleur, en politie, gemeente en handhaving onderling begrip teweeg kan brengen waardoor situaties van (ervaren) overlast sneller en beter opgelost kunnen worden;

verzoekt het college:

- doorlopende dialoogbijeenkomsten, in wisselende samenstellingen, te organiseren over het thema veiligheid met jongeren van kleur;
- met deze gesprekken te werken aan concrete veranderingen voor Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Reitema van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw REITEMA (pvda): De PvdA staat achter preventie met gezag en we staan ook achter de intergemeentelijke aanpak waar we het over hebben gehad in de commissie. Want hoe langer we jongeren uit het strafrecht houden, hoe veiliger ook onze stad is. We hebben het er in de commissie ook kort over gehad dat het programma preventie met gezag vooral gericht is op 4 gebieden en niet op de hele stad. Toen vertelde de wethouder: dat is mooi, want er komt een nieuwe aanvraag en die is wel voor de hele stad. Dat is hoe het commissiedebat is gegaan en toen ging het over die nieuwe aanvraag, waar nu ook ophef over is, naar het rijk. In de commissie heeft de wethouder gezegd dat die dan wel van toepassing is op de hele stad en niet alleen op de focusgebieden. Ik zie hem vragend kijken. Misschien dat hij dat straks kan toelichten. Het is natuurlijk wel een flinke wijziging, het is ook

flink veel geld dat daarvoor aangevraagd wordt. Volt heeft er natuurlijk ook al uitgebreid over gesproken. Ik ben wel benieuwd: hoe is dat proces nou precies intern gegaan? Waarom en wanneer was de wethoudervoorname om dit proces met ons te delen over het aanvragen van het geld en welke kaders daarbij horen? We hebben nu gisteren om kwart over 2 daar informatie over gehad en dat vind ik toch wel heel erg laat. Ik kan me voorstellen dat er soms korte procedures zijn bij het rijk en dat je wel als gemeente wil strijden voor meer geld naar Rotterdam, voor deze aanpak. Maar ik wil toch weten: hoe is dat nou intern gegaan en wanneer was de wethouder wel voornemens om dat met ons te delen? Nog een opmerking over de motie social media platformen mogen we best aanspreken voor preventie met gezag. Dat is een motie die best lang geleden is aangenomen. Een motie vanuit ons, de PvdA. Die staat nog open. Er waren wel 2 tussenberichten en ik heb ook wel een afdoeningsvoorstel gezien, maar ik kan niet akkoord gaan met dat afdoeningsvoorstel. De raad roept duidelijk op, in de motie, start een lobby, en ik lees nu in de afdoening vooral een opsomming van wat er allemaal al gebeurt en dat dus een lobby niet nodig is. Dat is natuurlijk niet waarom wij een motie indienen. Al is het 1 sterke lobbybrief richting Europa gezamenlijk met andere steden waarin je het belang benadrukt, dat zou al voldoende zijn. Die opmerking wilde ik wel nog maken.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Om met de motie van de VVD te beginnen, daar zijn wij het van harte mee eens omdat er online geen sociale controle is. Daar kunnen ouders lastig meekijken, dus het is goed dat we daar in ieder geval flink op gaan inzetten, want daar is tegenwoordig ook het grootste gevaar. Met betrekking tot de inhoud en alle maatregelen, daar werd in de commissie redelijk eensgezind op gereageerd. Over het proces is ook al het een ander over gezegd. Ik heb hem als volgt geïnterpreteerd, misschien moet de wethouder dat ook duiden, dat de aanvraag op een redelijk hoog over niveau wordt gedaan en dat wij dan begin 2026 de ruimte hebben om daar verdere invulling aan te geven. Overigens een prima motie van Volt, als dat helpt, maar graag een toelichting. Een motie heb ik, voorzitter. Ook tijdens het commissiedebat had ik een voorbeeld aangedragen over een project in Liverpool, waar de Merseyside Police heel erg enthousiast is en waar ongeveer 1000 jongeren mee bereikt zijn. Dat zijn er in ieder geval meer dan hier in Rotterdam. In het kader van messengeweld, om in ieder geval te kijken naar dat project en hier in Rotterdam te kunnen implementeren. Er zit onder andere een deel in over virtual reality en een messeninleveractie, de motie 'nieuwe wapens tegen messen'.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Nieuwe wapens tegen messen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van 87.4 Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit;

constaterende dat:

- de politie in Liverpool een 'virtual reality' (VR) project heeft gefinancierd, gericht op bewustwording van de realiteit en de consequenties van het dragen van een mes; er met dit project meer dan 1000 jongeren zijn bereikt;
- de Liverpoolse politie hierbij ook een week van mes-inleveractie heeft georganiseerd;
- het geweld door en onder jongeren in Rotterdam, waarbij minderjarigen zich met messen bewapenen en deze bij conflicten gebruiken, de politie in Rotterdam zorgen baart;

overwegende dat:

- het project door de Merseyside Police als succesvol wordt ervaren;

- bewustzijn creëren van het gevaar van het dragen van een mes, en deze te gebruiken, essentieel is om jongeren te ontmoedigen een mes te dragen;
- het opzetten van een soortgelijke experiment als die in Liverpool, Rotterdamse jongeren kan ontmoedigen een mes te dragen en kan aanmoedigen hun mes in te leveren;

verzoekt het college:

- een soortgelijke VR-experiment als die in Liverpool, in Rotterdam te realiseren;
- hierbij te kijken hoe dit kan worden gecombineerd met mes-inleveracties;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Zijn er nog andere sprekers? Nee. Dan ga ik eerst naar de wethouder, daar hoorde ik veel vragen voor, en vervolgens naar de burgemeester.

De heer ACHBAR (wethouder): Dank, voorzitter. Ik ga ook beginnen met het proces, want dat roept heel veel vragen op, maar er zit geen opzet in als zijnde: we doen deze aanvraag en we zien het wel. Omdat die eerste aanvraag op dezelfde manier is gegaan, waarbij wij door middel van het collegebesluit een aanvraag doen, als we die middelen toegekend krijgen er een uitvoeringsprogramma richting de raad komt en dat dan het moment is om het inhoudelijk met elkaar erover te hebben of de accenten die we hier en daar willen zetten, ook daarin meegenomen kunnen worden. Dus het is inderdaad vanuit het gesprek dat wij hebben, voortgangsrapportage 20 november, is het aan de orde gekomen, zoals mevrouw Reitema terecht zegt: die uitbreiding van die gebieden, hoe gaat dat eruitzien? Het is niet zozeer heel de stad, maar ook ten aanzien van de reflectie op hetgeen dat we hebben gedaan, is een van de dingen: je kunt wel PmG in die NPRZ-wijken hebben plus Delfshaven, maar vergeet bijvoorbeeld een gebied als Noord, waar ook problematiek voorkomt ten aanzien van PmG, om die mee te nemen. Dus zo zijn er wel elementen die we in die nieuwe aanvraag meenemen. Op het moment dat die aanvraag goedgekeurd is, willen we van aanvraag naar uitvoering. Dan ga ik graag nog dieper met u het gesprek aan. Dan is het ook duidelijk of we alle middelen krijgen, hoe we die middelen krijgen en of het akkoord is dat we die uitbreiding ook realiseren, vanuit ministerie J&V om dan toch in gezamenlijkheid te komen tot een goed uitvoeringsprogramma.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): U hebt een interruptie van mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLEGER (gl): Ik snap het niet helemaal. De wethouder zegt: het is niet zo gegaan omdat we dat eerder ook niet zo hebben gedaan. Tegelijkertijd stond er in de brief wel dat we geïnformeerd zouden worden, dit jaar nog, over dat proces en dat is niet gebeurd. Dus er is dan toch iets fout gegaan?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Fout gegaan, weet ik niet. Volgens mij heb ik op 20 november gezegd: ik ga u, op uw verzoek, hoe ziet dat proces eruit? Dat is de brief die u gisteren hebt ontvangen naar aanleiding van de aanvraag die dit jaar nog zou plaatsvinden. We hebben veel meer aanvragen die we via het rijk doen, denk aan kansen voor West, maar ook de Waterwegregio deals in samenwerking met een aantal partners. Die bespreken we hier ook niet op die manier. Als dat een wens is, moeten we dat met elkaar op die manier inrichten. Daar is de aanvraag van PmG ook zo'n vergelijkbaar voorbeeld van. We vragen dat natuurlijk

aan bij het rijk. Als we dat krijgen, krijgt u een uitvoeringsprogramma. Heel specifiek: over de Waterwegregio hebben we nooit inhoudelijk hier gesproken. Ik informeer u wel als raad hierover, dus die aanvraag is zo goed als vergelijkbaar geweest als dit proces. Dus daarom zeg ik: er zit niet iets achter van: ik ga te snel of de raad bewust niet te informeren, als dat uw vraag is. Het is vanuit het idee: die aanvraag moeten we doen, het moet dit jaar nog gebeuren. Waar leren we van? Wat kan anders? Uitbreiding van die gebieden nemen we daarin mee en als die aanvraag er is, gaan we met u graag in een inhoudelijk gesprek ten aanzien van het uitvoeringsprogramma. Dat is waarom ik, ook op verzoek van uw commissie, die toezegging heb gedaan van wanneer die aanvraag dan is, is de brief die ik u gisteren heb gestuurd. Dat is ten aanzien van het proces waarbij dus dan ook wel de vraag is, aan de hand van de motie, kunnen we daar dan echt wel een verbetering in doen en ook wel wat beter inzicht krijgen? Dan beginnend met de motie van onder andere Volt: verbeter de betrokkenheid van de gemeenteraad bij grote subsidieaanvragen. Dat is precies wat ik dan aangeef: als we het anders met elkaar georganiseerd willen hebben, lijkt me dat alleen goed. Dit is een motie die ik ook namens het college, maar in het bijzonder wethouder Van Rij, apprecieer. Deze motie kunnen wij omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): U hebt een interruptie van mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Nog even door op het vorige punt, want er is wel wat onduidelijkheid. In uw eigen brief van juli geeft u aan: ik hou jullie op de hoogte. Nu hebben we gisteren een brief gekregen naar aanleiding van de commissiebespreking, omdat we daarop doorvroegen. Dus de vraag is: in uw eigen berichtgeving van juli zegt u: we houden jullie op de hoogte. Wanneer hadden we dan, als wij in de commissie niet erop hadden doorgevraagd, wanneer was de wethouder dan van plan om het ons mede te delen?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ik hou jullie op de hoogte, dat is een standaard iets, want ik informeer u graag door middel van de voortgangsrapportage die ik u graag stuur over de stand van zaken rondom PmG. Dat is wat ik dan ook gedaan heb en wat we ook 20 november met elkaar hebben besproken. Dan ga ik door met de moties, voorzitter. De motie 'swipe niet het criminele circuit in', die motie kan ik omarmen. Het is nu met name gericht op de fysieke wereld, maar de aandacht moet ook wel gevestigd worden op die digitale wereld. Dus ik kan deze motie zeker omarmen. Dan de motie transparantie rijksmiddelen preventie met gezag, de raad een transparant subsidiekader toe te zenden. Dat lijkt me niet anders dan normaal. Als u dat wilt onderschrijven met deze motie, kan ik deze motie omarmen. dan hebben we een motie van GroenLinks. Die motie ga ik ontraden. U vraagt integraal vorm te geven door bestaanszekerheid en armoedebestrijding op te nemen in het programma. Dit is zeker wel een risicofactor als het gaat om armoede als ondermijnende criminaliteit. Echter, de bestrijding van armoede is niet een directe focus vanuit PmG, maar vanuit de integraliteit van het college werken we daar echt wel op samen op het moment dat we denken dat een interventie op die manier versterkt kan worden. Maar om het op voorhand op deze manier te formuleren en ervan uitgaan dat dat de risicofactor is, kan ik helaas niet omarmen. Dus op ontraden. Dan een motie van DENK. Een voorbeeld dat u hebt gezien in Liverpool, om te kijken of we in de vorm van een VR experiment, met name ook gericht op messengebruik onder jongeren. Weet dat we echt wel veel interventies hebben op het gebied van VR, maar nog niet specifiek op messen. Het lijkt me goed om deze daarin mee te nemen. Dus ik kan die motie omarmen. Tot zover, voorzitter

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel, wethouder. Dan is het aan de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Voorzitter, er is 1 vraag van mevrouw Reitema over iets dat nog niet naar buiten is gekomen. Het is altijd een beetje ingewikkeld om hier het debat over te gaan staan voeren. Wij zitten juist, volgens mij, in het proces met afstemming met. Dus ik zou zeggen: wacht dat proces af, dan kunnen we daarna, als u het er dan nog niet mee eens bent, hier het debat over voeren. Dat vind ik wel de meest zuivere volgorde. Dan heb ik 1 motie, dat is de preventie van onveiligheid voor jongeren. Het lijkt alsof ik geen gesprekken heb met jongeren. Heel de middag hebben jongeren van Jong010 achterin de zaal gezeten, ik weet niet of u dat gezien hebt. Daar heb ik sowieso standaard 2 keer per jaar een gesprek mee. De laatste keer heb ik het ook uitgebreid met ze over veiligheid gehad, want ze hebben toen zelf ook een advies opgeleverd over veiligheid van jongeren. Daar hadden ze zelf ook enquêtes gedaan en daar heb ik met hen ook inhoudelijk over gesproken. Ik spreek met jongeren in de wijken, ook met jongeren, dat heb ik hier de vorige keer tijdens het commissiedebat ook gezegd, die zelf bijvoorbeeld in een aantal zaken hadden overtreden, laat ik het zo zeggen en ook weer hoe je daar weer verder komt. Dus ik heb op heel veel plekken gesprekken met jongeren. Dus als het zo is dat ik deze motie mag interpreteren dat ik daarmee door blijf gaan op deze manier, dan kan ik hem omarmen. Als mevrouw Vlieger echt nog iets extra's erbovenop wil, dan vind ik het best ingewikkeld worden, want dan ga ik overleg op overleg stapelen. Dit is een soort werkwijze die ik al hanteer. Dus als dat ook is wat mevrouw Vlieger zo beoogt, dan vind ik hem prima en kan ik hem zo uitvoeren. Als zij zegt: nee, dat moet nog iets extra's bovenop, dan wordt het ingewikkeld. Dan worden het vooral meer gesprekken met jongeren, want ik voer ze al. Misschien dat mevrouw Vlieger daar nog enige uitleg over kan geven.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik zie mevrouw Vlieger. Mevrouw Vlieger, kunt u dat verduidelijken?

Mevrouw VliegEER (gl): Ik krijg een vraag van de burgemeester. Ik denk dat het dan een aansluiting is op het beleid dat de burgemeester voert.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Als dat zo is, kan ik de motie omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Van Groningen, ga uw gang.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik zal het kort houden. Ik heb tegen de heer Vonk van de ChristenUnie gezegd dat ik hem netjes op de motie zou zetten. Toen zag ik instemmend geknik van de heer Ceulemans, die wilde er ook op. Dus ik heb in ieder geval een aangepaste motie. Maar wat ik nog wel leuk vind om te vertellen, dit past in het pleidooi van de burgemeester net, voorzitter, is dat dezelfde jongeren van 010 deze motie ook bekeken hebben en hier ook erg enthousiast over waren, omdat zij dus ook echt zien dat dit belangrijk is. Ze zijn net weg. Ze waren een heel dag met me mee en dat was hartstikke interessant. Vandaar dat ik ook de vraag aan mevrouw Vlieger stelde: ik denk juist dat het zo mooi is, als we kijken naar dit programma, om de jongeren ook echt proactief te betrekken van: hoe kunnen we jullie helpen in die onlinewereld, maar natuurlijk ook met zaken als vrijwillig wapens inleveren. Ik denk dat hier de cirkel rond voor is. Ik dien nog een keer opnieuw de motie in, met 2 extra ondertekenaars erbij. Hij is al positief omarmd, dus dat is mooi.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely) Dit zijn alleen extra ondertekenaars, dus dan kan het direct. Zijn er nog andere sprekers voor de tweede termijn? Nee. Dan zijn we aan het einde gekomen van dit agendapunt. U hebt een aangepaste motie.

De heer VERHOEF (lr): Ja, voorzitter, de 2 moties die ik in heb gediend bij het onderwerp Bloemhof hebben medeondertekenaars opgeleverd en ook de spelfout is uit de titel.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): De aangepaste motie kan ook direct naar de plek van bestemming. Dan geef ik de voorzittershamer weer over aan de burgemeester.

7 TWEEMINUTENDEBATTEN

De VOORZITTER: Dan zijn wij aangekomen bij de tweeminutendebatten. Het diner is vanaf 18.30 uur, dus ik stel voor dat we een aanvang doen met de tweeminutendebatten, als de wethouder in *the house* is. De wethouder is er.

7.1 *Het voorstel tot vaststelling van de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de Vuistregels voor Groen & Water.*

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij meteen beginnen met het tweeminutendebat bij het voorstel tot vaststelling van de toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de vuistregels voor groen en water. Als eerste is het woord aan de heer Leewis.

De heer LEEWIS (gl): Voorzitter, dank. Voor ons ligt een toekomstbeeld waar GroenLinks blij van kan worden. Rotterdam zet hiermee een ambitie neer richting een groene waterstad met meer ruimte voor ecologische verbindingen, gezonde bodems en sterke buurtinitiatieven. Zo bouwen we precies aan de stad die wij voor ogen hebben. Een stad waar iedere Rotterdammer op loopafstand een fijne groene plek heeft. Maar de grootste uitdaging is natuurlijk om die grote ambitie ook waar te maken. Daarom heb ik nog wel een vraag aan de wethouder, want tijdens de behandeling in de commissie gaf hij aan dat hij niet precies wist waar de extra 1000 hectare groen ging landen en wij zouden nog wel graag nadrukkelijk zien dat dat openbaar groen is, want dat heeft een echte toegevoegde waarde voor alle Rotterdammers. Dus mijn vraag is: kan hij toezeggen dat openbaar groen in de uitvoering van dit plan ook altijd de prioriteit heeft? Daarnaast dien ik ook nog graag, namens mijn collega mevrouw Morkoç, een motie in. Die motie gaat over groene buurtinitiatieven die onze stad dragen. Vrijwilligers die jaar in, jaar uit met liefde stukken openbaar groen onderhouden. Zij verdienen een structurele basis, geen losse potjes. Wij vragen het college daarom te onderzoeken wat nodig is om deze initiatieven duurzaam te ondersteunen, inclusief een vaste locatie en passende middelen.

De VOORZITTER: De heer Leewis heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Groene buurtinitiatieven structureel ondersteunen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.1 Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de Vuistregels voor Groen & Water;

constaterende dat:

- het college in de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050 de ambitie uitspreekt om groene initiatieven in de stad structureel te ondersteunen;
- Rotterdam vele voorbeelden kent van groene buurtinitiatieven die van de gemeente een permanente locatie hebben gekregen;
- deze initiatieven vaak volgens een samenwerkingsovereenkomst openbaar groen beheren, maar hiervoor geen structurele financiering ontvangen;
- de gemeente door deze samenwerking met buurtinitiatieven en vrijwilligers beheerkosten bespaart;

overwegende dat:

- vrijwilligers bij buurtinitiatieven geholpen zouden zijn met de zekerheid van structurele financiering;

- die nu met allemaal losse potjes niet wordt geboden;
- een structurele subsidie ook tot minder administratieve druk kan leiden dan een combinatie van losse, kleinere subsidies;
- de Toekomstvisie wel een ambitie uitspreekt, maar nog geen concreet plan bevat om die ambitie waar te maken;

verzoekt het college:

- te onderzoeken wat er nodig is om groene buurtinitiatieven extra (financieel) te ondersteunen in het beheer van groen;
- waar mogelijk en wenselijk deze ondersteuning structureel van aard te maken;
- de resultaten hiervan uiterlijk Q2 2026 met de raad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, S. Leewis, S. Reitema en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAİK (Iv): Dank u wel, voorzitter, voor het woord. Voorzitter, ik ben ontzettend trots om in dit college deze 4 jaar te zitten en te zien wat ze voor groen doen. Er komen weer 1000 hectare bij en dat niet alleen: ze hebben nog nooit zoveel groen bij elkaar gekregen als andere colleges bij elkaar. Maar dat niet alleen: ze hebben ook een heel mooi boekwerk, 'een groene waterstad', gecreëerd en ik word echt vrolijk van wat er allemaal in staat. Ik heb daar dan ook 2 moties bij die ik wil indienen. De eerste gaat over groene parkeerplaatsen, die wordt ondersteund door D66, Volt, DENK, CDA, de Rotterdamse VVD, Partij van de Arbeid en uiteraard door Leefbaar Rotterdam ingediend, dat is om onderzoek te doen naar groene parkeerplaatsen, daar bedoel ik mee: dat met de komende klimaatveranderingen het water beter weg kan door middel dat het op groen is. De tweede motie die ik graag in wil dienen, is de motie 'liefde voor rivieroever' gaat door de maag'. Waarom wil ik die graag indienen? We hebben in deze stad heel veel rivieroever, heel veel kades en het jammere daarvan, is dat er heel weinig horeca of niets te doen is. Neem bijvoorbeeld de Maasbrug om naar De Esch te lopen. Dan heb je een heel stuk, je komt er niets tegen. Dat is een onderzoek te doen naar mogelijk ruimte te scheppen en of gelegenheid te bieden voor tijdelijke horeca, waaronder foodtrucks langs de rivieroever een onderdeel kunnen zijn van de ontwikkeling van het Maaspark om recreatief en structureel te vergroten. Die motie wil ik ook graag indienen en die is medeondertekend door Volt, DENK, de Rotterdamse VVD, PvdA en het CDA. Dan wil ik tot een eind komen en dat is nog wel 1 ding, in het hele project en dat vind ik jammer. Dan wil ik kijken of de wethouder daar toch eens naar wil kijken. Sinds 1778 zijn de 'Vier leeuwen' in Rotterdam, die zijn verbonden aan Rotterdam en die hebben onder andere ook in de oorlogstijd bij de Maasbruggen gestaan en daar hebben de troepen die ons daar toen verdedigden heel veel steun aan gehad. Daardoor hebben wij er ook 1 geschonken aan de Sint Bernhard-kazerne in Amersfoort. Maar wij zouden heel graag zien dat de wethouder iets met die leeuwen gaat doen, want die staan nu te verpauperen op de Maasboulevard. Wij vinden dat ze daar niet thuis horen. Ze hebben ooit bij de Hoofdpoort bij het Hoofdplein gestaan. Dus de vraag aan de wethouder is: wilt u er toch nog eens een keer zorgvuldig naar kijken wat we met die 3 overgebleven leeuwen in Rotterdam kunnen doen?

De VOORZITTER: De heer Van Schaik heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Groene parkeerplaatsen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van punt 7.1 “Het voorstel tot vaststelling van de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de Vuistregels voor Groen & Water.”;

constaterende dat:

- Rotterdam een versteende stad is;
- bij hevige regenbuien water niet goed opgenomen wordt in een verharde ondergrond;
- parkeerplaatsen noodzakelijk zijn voor de Rotterdammers maar niet altijd even water doorlatend zijn;
- groene parkeerplaatsen een goed alternatief bieden om meer groen te creëren en het aantal parkeerplaatsen behouden;
- groene parkeerplaatsen geen warmte vasthouden tijdens warme periodes, en water goed op kunnen nemen tijdens hevige regenval;

overwegende dat:

- als er niet geparkeerd wordt, de groene parkeerplaatsen een mooie groene uitstraling geven aan een gebied;
- groene parkeerplaatsen een grote stap zou zijn in de vergroening van Rotterdam;

verzoekt het college:

- onderzoek te doen naar hoe groene parkeerplaatsen vaker kunnen worden ingezet;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. B. van Schaik, L.P.A. Dekkers, T. de Haan, R.N. Dahoe, S. Reitema, M.S. Abrahamse, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en M.Y. Morkoç

Motie 3. Liefde voor de rivieroever gaat door de maag

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van punt 7.1 “Het voorstel tot vaststelling van de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de Vuistregels voor Groen & Water.”;

constaterende dat:

- Rotterdam een stad is met veel kades en rivieroever, die veel wandelaars en toeristen aantrekken;
- de gemeente Rotterdam de recreatie waarde van deze gebieden wil vergroten;
- aanvullende faciliteiten zoals voedselvoorzieningen complementair zijn voor recreatie gebieden;
- er nu nog maar weinig mogelijkheden zijn voor dergelijke voorzieningen om zichzelf te nestelen bij deze recreatievoorzieningen;

overwegende dat:

- deze kades en rivieroever niet genoeg faciliteiten hebben om er een dagje uit van te maken;
- deze faciliteiten makkelijk aangevuld kunnen worden doormiddel van foodtrucks;
- dat meer toeristen en wandelaars naar de rivieroever zullen komen als hier meer manieren zijn om een dag in te vullen;

verzoekt het college:

- onderzoek te doen naar de mogelijkheden om ruimte te scheppen en/of gelegenheid te bieden aan (tijdelijke) horeca, waaronder foodtrucks, langs de Rotterdamse rivieroever die onderdeel zijn van de ontwikkeling van het Maaspark om de recreatieve waarde structureel te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. B. van Schaik, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, R.N. Dahoe, L.P.A. Dekkers, S. Reitema, M.S. Abrahamse, en M.Y. Morkoç

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, een visiedocument voor Rotterdam met meer groen en meer water. Daar worden wij altijd vrolijk van. Daarnaast zijn we erg blij met de vuistregels die dicht in de buurt komen van de 3-30-300 regel. Kortom, heel wat mooie zaken. Maar aan de vuistregels zouden we graag nog 1 onderdeel toe willen voegen: bredere boomspiegels. Dan zorgen we voor meer wortelruimte en groei voor onze bomen. Daarom dienen wij, samen met GroenLinks, de motie in 'bredere boomspiegels'. Ik ben benieuwd of de ChristenUnie die misschien ook nog wil supporten.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Bredere boomspiegels

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van et agendapunt 7.1 'Het voorstel tot vaststelling van de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de Vuistregels voor Groen & Water.’;

constaterende dat:

- uit de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050 blijkt dat veel Rotterdamse bomen onvoldoende groeiruimte hebben en daardoor niet de kans krijgen om oud en vitaal te worden;
- de gemeentewet minimumeisen stelt aan ondergronds groeiplaatsvolume, maar geen vuistregels hanteert voor de omvang en inrichting van boomspiegels in de openbare ruimte;
- steeds meer Rotterdammers boomspiegels adopteren en vergroenen, wat de wens voor betere en ruimere boomspiegels onderstreept;

overwegende dat:

- ruimere, open en groen ingerichte boomspiegels essentieel zijn voor gezonde, levensvatbare bomen: zij verbeteren waterinfiltratie, stimuleren biodiversiteit en vergroten de weerbaarheid tegen droogte en hitte;
- bomen met voldoende wortel- en groeiruimte aantoonbaar langer meegaan en minder onderhoud vergen, waardoor vergroting van boomspiegels op termijn beheerlasten verlaagt;
- het vergroten van boomspiegels een relatief eenvoudige en kosteneffectieve maatregel is die goed kan worden geïntegreerd in bestaande herinrichtings- en ontwerpprocessen;

verzoekt het college:

- een gemeentelijke standaard op te stellen voor bredere boomspiegels bij alle herinrichtingen, nieuw aan te leggen straten, pleinen en herstructureringen;
- hierbij ook eisen op te nemen voor open grond, doorwortelbare oppervlakte en groen inrichting;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.P.A. Dekkers, M.Y. Morkoç en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Wil de ChristenUnie het meeondertekenen?

De heer VONK (cu): Inderdaad, ook deze had ik nog niet gezien, maar alleen al afgaand op de titel, het dictum zal ongetwijfeld goed zijn, ik zou graag op deze motie willen. Dank voor deze vraag.

De VOORZITTER: Zo doe je dat als je geen spreektijd meer hebt, mensen vragen laten stellen. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. In de commissie zei ik het al: 8 jaar VVD op dit dossier buitenruimte heeft gezorgd voor een stuk groenere stad, maar nog niet genoeg, dus ik ben heel blij dat deze wethouder nog een hoop ambities heeft voor het verder vergroenen van de stad en dat daar ook de singels, waar ik eerder ook een voorstel over indiende, echt een concreet onderdeel van gaan worden. Dus ontzettend blij dat we nog steeds veel verder die stad gaan vergroenen, dat die echt mooi gersgroen wordt. Dus wat dat betreft geen vragen of aanvullende moties over dit plan, want wat wij wilden, staat al gerealiseerd in het plan. Nog 1 punt dat ik echt nog een keer zou willen meegeven aan de wethouder. Wij hadden laatst weer een *townhall* in de Rijnhaven met ons wijkraadslid daar en mensen zijn echt op zoek naar meer zwemplekken in de stad. Natuurlijk zijn we superblij dat er zwemplekken bijkomen, maar zeker op Zuid het liefst nog meerdere plekken. Deze bredere visie op het groene en blauwe deel van de stad, er staat wel iets genoemd over zwemplekken, maar ik wil hem ook echt aanmoedigen, in dit plan of los van dit plan, zich ook daarvoor in te zetten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dank is het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden, maar de complimenten zijn er niet minder om. Dank voor deze visie zelf. Een prachtig plan met mooie uitgangspunten en fijne vergezichten. Complimenten ook voor het proces, hoe we daar als raad in zijn meegenomen. Dat is ons bijzonder goed bevallen. Wat D66 betreft, kan deze vergroening en deze verwatering dan ook niet snel genoeg in gang worden gezet. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Rotterdam is steeds warmer, drukker en steniger geworden. Daarom is het ook goed dat vandaag deze visie voorligt, die niet alleen ambitieus is, maar ook echt nodig. Een toekomstvisie groene waterstad 2050. Bij DENK staan we voor een stad waar je gezond kunt opgroeien, waar je buitenruimte voor iedereen toegankelijk is en waar wijken niet achterblijven in vergroening. Deze visie sluit daar mooi op aan. We zijn blij dat er gekozen is voor een integrale aanpak: meer groen, meer waterberging en meer ruimte om te wandelen, sporten en elkaar ontmoeten. Een stad waar vergroening geen luxe is, maar een onderdeel van gezondheid en levensstijl. Het rondje Brugge is daar een mooi voorbeeld van. Een stenige, drukke route die de komende jaren omgetoverd wordt tot een groene oever met ruimte voor sport, ontspanning, biodiversiteit en ook niet geheel onbelangrijk: de projecten passen binnen het bestaande budget, zonder grote financiële risico's voor de stad. Dat geeft vertrouwen. Wat DENK betreft, houden we dit tempo vast, want de vergroening is niet alleen mooi, maar ook noodzakelijk voor een schone lucht, tegen hittestress en voor Rotterdammers die simpelweg een fijne plek zoeken om buiten te zijn. Voorzitter, DENK steunt deze visie en we kijken uit naar de uitvoering en, zoals de heer Van Schaik al heeft gezegd, hebben we een aantal moties meegetekend. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, heel kort. De PvdA is blij dat er een mooi plan ligt en we tekenen ook graag mee met de uitstekende moties van mevrouw Morkoç, die er nog aankomen ingediend of al ingediend zijn. Die zijn al ingediend, top.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Een raadsvoorstel met een heerlijke zin erin, dat is de zin: vergroening van onze stad zien wij niet als last, maar als drager van vooruitgang. Dat vind ik dus een prachtige zin, dat we in 2025 in de Rotterdamse gemeenteraad zo over groen praten. Mijn complimenten daarvoor en überhaupt voor het hele stuk. Meer water, meer groen, meer ecologische verbindingen, dat is niet alleen voor ons goed, maar ook voor onze medebewoners: de dieren. Dus wij zijn er blij mee. Ik had dezelfde vraag als mijnheer Leewis over die 1000 hectare groen. Wij zijn benieuwd naar het antwoord daarop, want bijvoorbeeld in de Parkhaven zie je dat er wel groen komt, maar dat ligt op daken en vaak niet openbaar. Ik ben benieuwd naar het antwoord op die vraag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog? Dat is niet het geval. Heeft de wethouder alle moties op orde?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, voorzitter en dank aan alle raadsleden die zo lovend over het stuk zijn. Ik ben ook ontzettend trots op het stuk, maar ook op hoe dat tot stand is gekomen. Niet alleen in de samenwerking met u als raad, maar ook ambtelijk heb ik enorm veel medewerking gekregen op mijn plan dat zo'n anderhalf jaar geleden in mijn hoofd schoot dat ik dacht: hier moeten we echt wat mee als gemeente Rotterdam en ga ik dat nou doen, als wethouder, in mijn laatste anderhalf jaar? Dan hoor je een beetje op de toko te passen, was mij geleerd. Dat hebben we niet gedaan en ambtelijk is er met ontzettend veel bedrevenheid, maar ook met u, aan gewerkt. Ik vind, net als u, het stuk, daar ben ik echt ontzettend trots op en ik denk dat de stad het ook nodig heeft. Het is niet alleen maar om trots te zijn, maar ik denk ook echt dat het een noodzaak is voor onze stad om deze stappen te gaan zetten de komende jaren en dat gaat over heel wat beleidsperiodes. Dan heb je toch een stuk nodig waar je een beetje vormvast blijft, zeg ik altijd maar, want 1 college kan bedenken dat ze dit belangrijk vinden, maar je moet een plan hebben waardoor je daar wat langer de aandacht op kan vestigen. Dus dank en ik zal uw complimenten ook nadrukkelijk aan de ambtelijke organisatie overdragen, want de complimenten die u mij gaf, zijn ook aan hen. GroenLinks vraagt om een toezegging, ook de heer Van der Velden, van waar landt dat groen nou en kunt u prioriteit, daar val ik een beetje over, prioriteit geven aan de buitenruimte? Materieel gaat dat natuurlijk gebeuren, want mijn directe invloed, omdat ik het budget heb en de buitenruimte beheer, zit hem natuurlijk in die buitenruimte. Dus je zult zien dat daar natuurlijk per definitie de prioriteit op valt, maar ik ben het in die zin niet eens dat het een prioriteit is in de zin van: buitenruimte is belangrijker dan privaat gebied. Dat ben ik niet met u eens. Want vanuit alleen al biodiversiteit en het feit dat die beestjes zich op een simpele manier door onze stad heen kunnen bewegen door landingsplaatsen te hebben, groenstructuren te hebben, daarin spelen ook die private gebieden een enorme rol. Dat geldt evenzo voor klimaatadaptatie en de sponswerking van onze stad. Ook dan heb ik echt die private gronden nodig en is het net zo belangrijk, feitelijk, om ook de private gebieden te vergroenen. 60 procent van ons areaal is niet van ons, dat is in privaat bezit van bedrijven, corporaties, huiseigenaren, noemt u het maar op. Vanuit die 2 elementen alleen al, biodiversiteit en klimaatadaptatie, zou ik toch ook echt prioriteit willen geven aan de private delen. In de uitvoering zal je zien dat we natuurlijk sneller kiezen, omdat we daar sneller ook van gang kunnen gaan, dat die publieke ruimten, waar we ook een invloed op hebben, wel wat sneller tot wasdom zouden kunnen komen. Dus zo zou ik die toezegging, die geen toezegging is, want dat is al wat we zullen gaan doen de komende jaren,

omdat zo eenmaal onze invloed werkt. Leefbaar Rotterdam vraagt nog een keer over de 4 mooie leeuwen. Ik had het vermoeden dat wij, op basis van een eerdere toezegging bij wethouder Kasmi, dat u daar al een afdoening voor had gehad. Maar het feit is wel, dat zegt u zelf ook, het zijn onze oudste beelden, zo'n beetje, die zijn ook heel kwetsbaar. Dus ik ga over het onderhoud, maar of we dat willen verplaatsen of niet, dat is de portefeuille van wethouder Kasmi. Ik was in de veronderstelling dat we u al antwoord hadden gegeven, dus ik zoek het op voor u. Als u dat nog niet heeft gekregen van mij, over het hoe en het wat, dan krijgt u dat alsnog. Ik krijg nu hier in dat de toezegging is beantwoord in de veegbrief van de begroting. Als dat niet naar uw wens is of u hebt dat nog vragen, kom bij mij langs of bij wethouder Kasmi, want daar hebben we al antwoord op uw vraag gegeven. De VVD nog, terecht, want zo ken ik mevrouw Abrahamse, die vraagt weer: hoe gaat het nou met die zwemplekken? Zwemplekken zijn invulling van water dat we willen gaan creëren. Dus dat heeft geen plaats in de groene waterstad. Dat zou u echt in wateratlas, waar wethouder Zeegers, in goede samenwerking met mij overigens, aan werkt. Voor die gebieden waar niet wateratlas vragen, kijken we daar natuurlijk wel naar. Sterker nog: we hebben ons daar echt wel aan gecommitteerd, want we zijn ook lid van de Swimmable Cities. Sterker nog: dit jaar hebben we een heel groot congres van Swimmable Cities gehad. Dus uw wens is mijn wens, maar we moeten kijken op welke plekken we die ambitie, die u zo aanmoedigt, elke keer weer kunnen laten landen. Het zit echt tussen mijn oren en ik vind het ook belangrijk dat we dat water op een goede manier gebruiken. Dan de moties, want het is slechts een tweeminutendebat. Motie 1, groene buurtinitiatieven structureel ondersteunen. ik ben heel blij met die motie, want ik had ook al in de commissie aangegeven dat ik een jaar geleden daar ook echt heb geworsteld van hoe doe je dat nu? Ik heb er toen al wat onderzoek naar laten doen, maar ik denk dat het goed is, ook richting coalitieonderhandelingen, om te kijken: wat hebben die organisaties nou nodig? Ik denk niet dat dat altijd structureel geld is. Soms is dat een eenmalig iets om materiaal te kopen of *whatever*. In sommige gevallen kan dat structureel iets zijn. Ik denk dat het goed is om daar onderzoek naar te doen. Dus die kan ik in deze vorm ook prima omarmen. Groene parkeerplaatsen, ook die vind ik heel fijn, want de heer Van Schaik heeft ook in de commissie daar nadrukkelijk over gevraagd en de heer Koster in een andere commissie ook nog eens. We doen het waar het al kan, maar u vraagt in deze motie: kunt u nou niet nog eens kijken, kun je dat, door het anders te doen, op nog meer plekken doen? Die uitdaging wil ik wel aan, want als we op meer plekken kunnen vergroenen, heel veel voor de biodiversiteit doet het niet, maar voor het oog, en dat wil ook wat, is het natuurlijk een stuk sympathieker dan een parkeerplek die er een beetje betonning uitziet. Dus motie nummer 2 kan ik ook omarmen. Liefde voor de rivieroever gaat door de maag. Als u naar mijn postuur kijkt, weet u dat ik het daar helemaal mee eens ben. Dus omarmen, wat mij betreft. Alles met eten, omarm ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter. Wij hebben ook meegetekend op de motie, dus blij om te horen dat die omarmd wordt. Wel 1 kleine opmerking nog. We hopen wel dat ook in het onderzoek mee wordt genomen dat het wel voorkomen moet worden dat er dadelijk ook meer afval ontstaat en dat in de rivieren belandt. Want als er heel veel foodtrucks zijn en allemaal eten, dan is er misschien ook meer afval. Dat is wel een kanttekening of dat meegenomen kan worden.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dat lijkt me heel goed, en dat mensen dan niet allemaal hun peuken weer op de grond gooien bij al die leuke horeca. Dat ben ik helemaal met u eens, anders blijf ik rapen met Zwerfie naar peuken en andere zaken. Brede boomspiegels. Ik was in een heel mooie, bijna, hattrick om ze allemaal te omarmen, maar deze vind ik toch echt wel overbodig helaas. Dat komt omdat wij binnen de vergroeningsopgave, die we nu al zien, vaak juist kansen zien in het verbreden van de boomspiegels, want daarmee kunnen we ook bijvoorbeeld extra groen toevoegen. Dus niet

alleen maar voor de wortelmogelijkheid, maar je kunt het leuker aanleggen. Dus dat doen we al. In de bomenstructuurvisie is geborgd dat het uitgangspunt is dat we bomen planten zo veel mogelijk binnen de open grond, zoals we dat hebben gedefinieerd. Dus dat staat zelfs al in onze bomenstructuurvisie. Dus goed plan, ik ben het zelfs zo ontzettend met u eens, dat we feitelijk dat al als uitgangspunt hebben.

De VOORZITTER: De heer Van Schaik zit gelukkig wel op zijn eigen plekje.

De heer VAN SCHAİK (lr): Honkvast. Voorzitter, ik kom nog terug op de wethouder betreffende de 4 leeuwen. Het is inderdaad daarin geweest. De leeuwen aan de Maasboulevard zijn de oudste beelden van Rotterdam die we rijk zijn. Deze beelden zijn een gewaardeerd onderdeel van de openbare ruimte die we graag willen behouden. Dat is duidelijk. Momenteel zijn er geen plannen om van de locatie te wijzigen. Maar dat is hetgene dat ik nou juist wel wil: ik wil ze weghebben van die Maasboulevard en ik wil zorgvuldig dat die oudste beelden van Rotterdam ook de plek krijgen waar ze horen en waar ze tot hun recht komen. Dat is niet de Maasboulevard. Daarbuiten is ook nog eens een keer het beheer en het onderhoud bij de gemeente en ook daar heb ik van geconstateerd dat dat nou niet de doekjes van mijnheer Van Schaik zijn geweest die eroverheen zijn gegaan.

De VOORZITTER: De reclame-uitingen in de raad zijn een beetje verboden, maar ik kan wel bevestigen dat het goede doekjes zijn. De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dan zeg ik toch toe dat ik nogmaals met de heer Kasmi, maar ik denk dat ik het antwoord al weet, maar dat deel is natuurlijk vanuit de portefeuille van Kasmi aan u gemeld via de veegbrief, dat er dus geen intentie is en dat zal dan waarschijnlijk op bepaalde grond zijn. Mijn logica is dat ze zo kwetsbaar zijn, dat je daar niet mee moet gaan sjouwen. Ik ga dat nog voor u uitzoeken. Het beheer en het schoonmaken, daarvan staat, volgens mij, ook iets in een veegbrief, maar ik doe dat echt uit het hoofd, dat het zulke kwetsbare beelden zijn, dat dat voor het beheer ook wel een uitdaging kent. Ook dat zal ik nog een keertje voor u uitzoeken. Het is een beetje buiten de orde, maar u mag altijd alles vragen aan mij, maar dan heb ik niet alle mensen paraat om u het juiste antwoord te geven. Dus daar moet ik dan nog op terugkomen.

De VOORZITTER: De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAİK (lr): Dan nog aansluitend. Als er plannen zijn voor de verandering, dan gaat de raad daar, denk ik, over. Als die met een voorstel komen dat die ze op een andere plek wil hebben, dan zou dat eventueel mogelijk zijn. Dat was de vraag.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik zit er zuiver in. Als u het vraagt en er is een meerderheid voor, wie ben ik dan om daar tegen te zijn? Maar het probleem is: het is mijn portefeuille niet. Wij praten met 1 mond als college, maar ik heb hier het antwoord niet op en ik denk dat dit ook wel even kan wachten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter, ik ben er weer. De onduidelijkheid in de prioritering van de wethouder in de beantwoording rondom de 1000 hectare nodigt toch uit voor een motie van onze zijde. De publiek groen is wel degelijk van grotere meerwaarde, zoals de ecooloog ons ook vertelde tijdens de commissie. Daarom zou de prioriteit duidelijk publiek moeten zijn, naast uiteraard ook de private vergoeding. Ook allebei, maar prioriteit op publiek. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Openbaar groen voor alle Rotterdammers

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.1 Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de Vuistregels voor Groen & Water;

constaterende dat:

- de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050 stelt dat Rotterdam in 2025 ongeveer 3.000 hectare aan openbaar groen heeft en dat in 2050 4.000 hectare zou moeten zijn;
- de Toekomstvisie deze opgave van duizend hectare invult als combinatie van openbaar, semi-openbaar en privaat groen;

overwegende dat:

- alle vormen van groen bijdragen aan de 'sponswerking' tegen hitte- en wateroverlast, maar openbaar groen daarbovenop belangrijk is voor het welzijn van Rotterdammers;
- de Toekomstvisie helder is over de opgave: duizend hectare openbaar groen, en gemeentelijke visiestukken consequent moeten zijn met de beleidsopgave;
- Rotterdammers in veel wijken snakken naar extra openbaar groen;

verzoekt het college:

- bij de realisatie van 1.000 hectare extra groen de voorkeur te geven aan het realiseren van extra openbaar groen, naast de realisatie van privaat en semi-openbaar groen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, S.F. Leewis, S. Reitema, T.S.J. Coşkun en L.P.A. Dekkers

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan geef ik hem gelijk door aan de wethouder, zodat hij kan reageren.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Nogmaals, ik vind niet dat je erin moet prioriteren dat materieel meer inzet zullen plegen op de buitenruimte dan op private gronden. Maar, nogmaals, prioriteren zou niet mijn keuze zijn. Het is allemaal belangrijk en materieel zal het zo uitpakken, ik denk, zoals u wilt. Maar ik wil dat niet op deze manier, via een motie, afgedwongen hebben, omdat ik ook de ruimte wil hebben om daar flexibel in op te treden. Dus ontraden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan heb ik min of meer een toezegging gehoord van wethouder, ik check het even, dat hij overlegt met wethouder Kasmi over de 3 overgebleven leeuwen. Die toezegging is er en dan komt u daar vast op terug. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 7.1. Ik stel voor om te gaan schorsen voor een dinerpauze en dat we dat een uur doen, dus om 19.35 uur. Mevrouw Van Groningen heeft wat non-verbale communicatie? Ik zou toch een uurtje proberen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank. Ik zou vragen om het een uur en 10 minuten te mogen doen, als dat kan. Dat we om kwart voor weer kunnen starten.

De VOORZITTER: Ik ben in een royale bui, we gaan tot 19.45 uur schorsen.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 4 december 2025 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 17

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 21.34 uur tot 21.58 uur is waargenomen door mevrouw J.M. Nunnely.

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R.A.C.J. Simons, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw C.M. Zeegers, de heer B.J. van Rij, de heer R. Buijt, mevrouw A.I. Norville en mevrouw drs. C.J. Schouten.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders.

Heropening

7.2 Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. We zijn nog steeds bij de tweeminutendebatten en aan de orde is het advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040. De wethouder is aanwezig, waarvoor dank. Het woord is aan de heer Bont. Waar is de heer Bonte? Daar. Ik zat te kijken. U zat achter de brede rug van mijnheer De Waard, dan valt u een beetje weg. Het woord is aan de heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. Allereerst ook grote dank aan alle ondernemers die hebben meegewerkt aan deze Denktank en gezamenlijk met een helder en kansrijk advies, dat er nu ligt, zijn gekomen, dat hebben zij opgesteld. De vraag aan de Denktank was: wat kunnen overheden, bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen doen om te komen tot een toekomstbestendige en weerbare Rotterdamse economie in 2040? Wat kan de gemeente concreet doen om dit te faciliteren? Leefbaar Rotterdam steunt het advies van de Denktank om de sectoren haveneconomie, de MedTech met in het centrum het Erasmus MC en de maritieme maakindustrie extra te versterken. Dit zijn de sectoren met een stevig kennisfundament, duidelijk groeipotentieel en een unieke positie in de regio. De impact rijkt ook verder dan de sector zelf. De hele economie, inclusief de zakelijke dienstverlening en toeleveranciers, hebben hier voordeel van. Voor de verdere ontwikkeling van deze 3 kernsectoren moeten we ook investeren in sleuteltechnologieën, zoals AI, digitalisering en clean tech. Daarom dienen wij een motie in over het ontwikkelen van de game-industrie in Rotterdam, 'Game-on voor nieuwe bedrijven!' De wereldwijde game-industrie groeit jaarlijks met 200 miljard omzet. De ontwikkeling van een lokale game-industrie is goed voor Rotterdam en draagt bij aan economische vernieuwing, werkgelegenheid, onderwijsvernieuwing en het vasthouden van jong talent. Wij vragen om een strategische verkenning uit te voeren en de mogelijkheden te onderzoeken om een permanent gamedistrict te maken van Rotterdam. Ook de eSports zijn daarvan van groot belang. Dat is een motie die we indienen samen met D66 en GroenLinks. We hebben ook een motie over het ontwikkelen van de waterstof tankstations. Belangrijk om dat kip ei vraagstuk te doorbreken en wij vragen om een intentieverklaring van alle belanghebbenden, zodat zij aan de slag gaan

met een projectteam. Het is werkelijk belangrijk om het aanbod te vergroten, dat zal ook de vraag stimuleren. Eerst die tankstations en dan komen ook de trucks en de schepen op waterstof.

De VOORZITTER: De heer Bonte heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Game-on voor nieuwe bedrijven!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van 7.2 Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2024;

constaterende dat:

- de wereldwijde game-industrie jaarlijks ruim \$200 miljard omzet en harder groeit dan film en muziek samen;
- games niet alleen recreatief, maar ook strategisch inzetbaar zijn in sectoren als onderwijs, zorg, havenlogistiek en veiligheid;
- Rotterdam over unieke troeven beschikt zoals een jonge, diverse bevolking, sterke creatieve opleidingen (WdKA, Codarts, HR) en ruimte voor innovatieve bedrijvigheid (zoals M4H en Rotterdam-Zuid);
- andere Europese landen esports al wel erkennen als sport vanwege het economisch en maatschappelijk potentieel;
- de succesvolle organisatie in 2024 en 2025 van TwitchCon Europe in Rotterdam Ahoy heeft laten zien dat de stad internationaal aantrekkelijk is voor game-evenementen en een sterke positie kan opbouwen binnen de game- en esportsector;
- dat Indigo, het business event voor de Benelux game industrie, sinds 2025 de keuze voor onze stad heeft gemaakt als thuisbasis;

overwegende dat:

- de ontwikkeling van een lokale game-industrie bijdraagt aan economische vernieuwing, werkgelegenheid, onderwijsvernieuwing en het vasthouden van jong talent;
- Rotterdam nog geen gerichte visie of stimulerend beleid heeft voor de groei van de game- en esportsector;
- TwitchCon en Indigo een stevig fundament bieden om verder te bouwen aan een jaarlijks terugkerend profiel voor Rotterdam als stad van gaming en creatieve technologie;

verzoekt het college:

- een strategische verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een (permanent) Rotterdam Game District of incubator voor gamestudio's;
- samen met onderwijsinstellingen, culturele instellingen en ondernemers een voorstel uit te werken voor een game- en esportsvisie, gericht op jonge gamemakers, serious game-projecten en cross-sectorale toepassingen;
- te onderzoeken hoe erkenning van esports als sport in onze stad vorm kan krijgen;
- de mogelijkheden te onderzoeken voor een jaarlijkse Rotterdam Game Week, gericht op talentontwikkeling, start-ups, educatie en publiek;
- daarbij voort te bouwen op het succes en bereik van TwitchCon en Indigo als vliegwiel voor verdere profilering van Rotterdam binnen de internationale game- en esportwereld;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S.M. Bonte, G.F.E. Koster, J.M. Nunnely, M.H. Biljoen en S.F. Lammering Varela

Motie 2. Doorbreek het kip ei verhaal, waterstof tanken we allemaal

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van 7.2 Denktank Rotterdamse Economie 2040;

constaterende dat:

- de energietransitie in de logistieke sector noodzakelijk is om de klimaatdoelen van Rotterdam en Nederland te behalen;
- waterstof als brandstof een belangrijke rol kan spelen in het verduurzamen van zwaar transport met vrachtwagens en binnenvaart schepen;
- het huidige gebrek aan waterstoftankstations voor zwaar transport in en rond het havengebied een drempel vormt voor ondernemers om waterstoftrucks en -schepen aan te schaffen;
- er sprake is van een klassiek *kip-ei-vraagstuk*: zonder infrastructuur blijft de vraag uit, en zonder vraag blijft ontwikkeling van infrastructuur achter;

overwegende dat:

- aanbod creëert vraag: de beschikbaarheid van geschikte tankinfrastructuur aantoonbaar leidt tot versnelde adoptie van emissievrije voertuigen;
- Rotterdam als grootste haven van Europa een cruciale positie heeft in de energietransitie van de logistieke ketens en achterlandverbindingen;
- diverse marktpartijen, waaronder transportbedrijven, tankstation-exploitanten, waterstofproducenten en de Haven van Rotterdam, bereid zijn om gezamenlijk stappen te zetten, maar behoefte hebben aan duidelijkheid en bestuurlijke regie;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of en in welke vorm een intentieverklaring gericht op de realisatie van waterstoftankstations voor zwaar transport, zowel in het havengebied als in het achterland, een positieve stimulans kan zijn voor de verdere ontwikkeling van waterstof als duurzame brandstof;
- daarbij alle relevante stakeholders te betrekken, zoals HbR, Deltalings, Rijkswaterstaat, Provincie, transport- en logistieke bedrijven, waterstofleveranciers, tankstation-exploitanten, investeerders en subsidie-specialisten;
- de samenstelling van een project-team te ondersteunen, dat als doel heeft om waterstof tankstations te realiseren;
- daarover te rapporteren aan de raad;
-

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S.M. Bonte

De moties worden voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: U heeft een vraag van mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Ik heb inderdaad een vraag aan de heer Bonte. Want u heeft het over de gaming-industrie en dat ze meer vormgeven. Mijn vraag is: waarom? Want we zijn hier volgens mij in Rotterdam al 30 jaar bezig, maar toch is dat nog niet heel erg goed gelukt.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (Iv): Het is natuurlijk nu een kansrijke nieuwe industrie die we kunnen gaan ontwikkelen en dat betekent dat we voortborduren op de goede initiatieven die er al zijn in

Ahoy. Wij willen juist jong talent aantrekken om ervoor te zorgen dat zij hier een incubator en een fysiek centrum krijgen om elkaar te ontmoeten, te gamen en te ontwikkelen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, wij zijn een heel groot voorstander van innovatie en dat is ook denk ik goed in een stad als Rotterdam. Alleen laten we eerlijk zijn, de wereld voor gamen bevindt zich in Amsterdam en in Utrecht. Ik denk euit de grond van mijn hart dat wij echt kansloos zijn als Rotterdam om daartussen te komen, maar ik ben benieuwd hoe u daarnaar kijkt.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Kansloos zijn we in Rotterdam nooit, dat lijkt me echt geen goede manier om naar de zaken te kijken. Wij moeten juist de ambitie uitspreken en ook de inzet gaan plegen om die game-industrie naar Rotterdam te halen.

De VOORZITTER: Tot slot, mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik hou niet van het woord kansloos, maar ik bedoelde wel voor deze specifieke sector. Want we zijn aan het concurreren met 2 steden die daar zich al enorm in hebben ontwikkeld. Ik denk dat er een fantastische visie ligt met hele haarscherpe uitgangspunten waar we op kunnen inzetten. Dan stel ik gewoon echt mijn vraagtekens of de gaming-industrie de juiste is.

De VOORZITTER: Tot slot, mijnheer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Het is ook duidelijk benoemd als een ondersteunende technologie aan de 3 hoofdsectoren. Dit betekent dat je digitaal talent aantrekt en daarmee ook de andere sectoren beter ondersteunt. Ik ben oprecht verbaasd dat mevrouw Van Groningen hier een vraagteken bij stelt, want dit is juist 1 van de ambities die in het advies van de Denktank staat opgenomen.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Ik wilde complimenten uitdelen, omdat in de commissie hebben we er onder andere ook over gesproken. Met name mijn collega van GroenLinks heeft daar uitvoerig ook bij stilgestaan over de waarde van gaming. Het past ook heel erg bij de belevingswereld van onze Rotterdamse jongeren. Daarom zouden wij ook graag mee willen tekenen als dat mag? Dat was mijn vraag.

De VOORZITTER: Mijnheer Bonte.

De heer BONTE (Ir): U bent van harte welkom, heel goed.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dan toch nog een kleine interruptie op mevrouw Van Groningen, want ik verbaas me over haar bijdrage. Als u het advies van het Denktank ook heeft gezien, er zijn 3 pijlers waarop wordt gefocust voor aankomende 2040. Maar het advies van het college, als je ook de reactie ziet: dat doen we al. Wat Leefbaar dan ook heeft aangegeven in een motie en waar ik al heel lang bij stilsta vanuit GroenLinks, maar ook andere collega's hier binnen de raad is focussen op meer. We zien nu een gaming-industrie,

we zien ontzettend veel enthousiaste jonge ondernemers die hiermee aan de slag willen gaan. Wat GroenLinks, Leefbaar, de PvdA en D66 betreft, geven we daar ook ruim baan voor.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, in reactie op de heer Biljoen. Waar het ons om gaat, is dat er nu een stuk ligt waardoor we eindelijk focus kunnen aanbrengen en waar we in Rotterdam moeten gaan inzetten de komende jaren tot 2040. Ik denk dat daar glashelder uit blijkt dat dat de haven is, onze medisch cluster en ook de maritieme maakindustrie of überhaupt de maakindustrie. Ik zeg niet dat gaming niet interessant is. Ik vind alleen dat we serieus moeten kijken: waar kunnen wij het beste in zijn? Als Amsterdam en Utrecht al zo ver vooroplopen, dan zie ik geen noodzaak om daar nu volle bak op te focussen terwijl we al een goede visie hebben liggen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dan zou ik graag mevrouw Van Groningen willen uitnodigen naar de aankomende TwitchCon in mei. Kom in mei langs bij TwitchCon in Ahoy en zie gewoon waar we als stad erg groot in kunnen worden. TwitchCon is 3 jaar gewoon in Rotterdam gevestigd. Er zijn ontzettend veel steden vanuit het buitenland, maar ook gewoon binnen Nederland die kijken naar Rotterdam wat wij allemaal kunnen. Laten we daarop focussen. De 3 dingen die worden genoemd in het advies van de Denktank zijn al dingen waar we mee bezig zijn. Clean tech, Erasmus MC is daarmee bezig. We krijgen een Havenvisie die we ook volgende week of over 2 weken gaan bespreken hier in de gemeenteraad. Laten we ook kijken wat we nog meer kunnen. Laten we ambitieuzer zijn dan wat we nu alleen hebben gezien in de Denktank.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela, ik wil er wel op wijzen dat het een tweeminutendebat is. Uw tijd gaat op, wees er bewust van.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Ik wil toch ook nog reageren op het punt wat mevrouw Van Groningen van de VVD maakte. Met name ook als we kijken naar onze haven waar het merendeel van de containers nu gelost worden door techneuten die met een joystick kranen bedienen, waarbij bijvoorbeeld de vaardigheden die je opdoet in het gamen ontzettend belangrijk zijn. U bent het toch zeker wel met mij eens dat we juist dat soort nieuwe industrieën aan onze stad moeten binden? Juist omdat het ook het havencluster versterkt bijvoorbeeld?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Volgens mij zijn er 2 dingen nu gezegd. Het gaat mij niet zozeer om dat ik gaming niet interessant vind. Want ik deel zeker uw mening dat daar elementen in zitten die we in onze haven fantastisch goed kunnen gebruiken. Die bijvoorbeeld in de Van Ghentkazerne gebruikt worden om hun skills te oefenen, hand-oogcoördinatie. Daar zie ik zeker de upsides in. Alleen de grote vraag is: wil je dan gaan concurreren met 2 steden die hier al goed zijn? Terwijl wij hier een visie hebben liggen die zegt: laten we ons daarop concentreren. Wij zijn heel erg goed, bijvoorbeeld in Deep tech en dat zijn ook elementen die in zo'n TwitchCon terugkomen. Laten we die kansen dan pakken in plaats van met de gaming-industrie heel erg veel verder te gaan.

De VOORZITTER: Dan heeft de heer Lammering Varela ook meteen weer het woord.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan alle ondernemers die hebben gewerkt aan het adviesrapport van de Denktank Rotterdamse

Economie 2040. Het legt een duidelijke visie neer over de toekomst van onze stad. Voor ons is in ieder geval 1 ding duidelijk als het gaat om toekomstbestendigheid: als we talent willen aantrekken en vasthouden, moeten we vooral investeren in een economie die daar niet alleen rendeert, maar ook verbindt. Precies daar spelen sociale ondernemers een hele belangrijke rol, zoals de sprekers van bijvoorbeeld Stichting Levels ook tijdens de commissie zo goed wist uit te leggen. Voorzitter, met onze motie 'Sociaal ondernemen als economische motor' vragen wij samen met CDA, GroenLinks en ChristenUnie het college om sociaal ondernemerschap beter te verankeren in het meerjarig economisch beleid en niet als bijlage met enkele zinnen. Omdat met name sociaal ondernemers ontzettend veel toegevoegde waarde bieden voor onze stad. Wij willen die sociale ondernemers een extra boost geven en dat verdient gewoon langdurige aandacht en ondersteuning in ons beleid.

De VOORZITTER: Precies in de tijd. Als u de motie ook zou willen geven.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Sociaal ondernemen als economische motor

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van '7.2 Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040';

constaterende dat:

- het advies van de Denktank Rotterdam economie 2040 een leidraad zal zijn voor het economische beleid van de gemeente;
- sociaal ondernemerschap hier als één van de condities staat voor het behouden en aantrekken van talent;

overwegende dat:

- sociaal ondernemers een groot belang hebben voor de stad met hoe dicht ze bij jongeren staan en hoe verankert ze in de wijken zijn;
- door sociaal ondernemerschap meer gewicht te geven vanuit de gemeente deze ondernemers beter maatschappelijke waarde kunnen creëren;
- de maatschappelijke waarde die deze sociaal ondernemers creëren meehelpt aan een hoogwaardig woon- en leefklimaat;

verzoekt het college:

- sociaal ondernemerschap beter te verankeren in het meerjarig economisch beleid van de gemeente;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.F. Lammering Varela, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.H. Biljoen en T.J. Vonk

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is de heer Biljoen aan de beurt.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, heel kort via deze weg nogmaals dank aan het advies van de Denktank. Dank dat zij zoveel moeite hiervoor hebben gedaan om dit mooie advies te presenteren. Tegelijkertijd ook ontzettend veel dank aan de sprekers die er waren en die ook vertelden wat er niet in stond. Want daadwerkelijk wat er niet in stond dat is ook waar wij ons sterk voor maken om te kijken van: hoe kunnen we nog ambitieuzer zijn? Ik heb ook aan

de wethouder gevraagd van: hoe kan hij nog meer ambitieuzer zijn? Want hij zit hier nog waarschijnlijk 7 maanden, ik hoop ook dat de wethouder wat meer gaat doen dan aangeven van: tot 17 december doen we helemaal niks meer.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Vandaag bespreken we het rapport van de Denktank, de Rotterdamse Economie 2040. Hierin zien we dat het woord innovatie 95 keer voorkomt, het woord creativiteit komt slechts 2 keer voor. Creativiteit is wat D66 betreft de belangrijkste grondstof voor innovatie. We kunnen de cultuur van innovatie, zoals de Denktank stelt, niet versterken zonder nieuwe creatieve ideeën te benutten. Het advies lijkt de koppeling tussen de creativiteit en de genoemde industrieën niet goed te maken, waarmee we dreigen de meeste creatieve sectoren niet te betrekken. Daarom komen we vandaag met de motie 'Creativiteit als motor van innovatie'. Daarin roepen we op om de creatieve en de digitale agency, animatie, gaming bedrijven, designstudio's, film en media en digitale cultuur structureel te betrekken bij onze economische ontwikkelingen. De moties van mijn collega's 'Game-on', 'Een sterke startnotitie' van de VVD en 'Verbinding jongeren en het bedrijfsleven' van DENK tekenen wij mee, omdat we het belangrijk vinden om een ambitieus plan te hebben voor de stad Rotterdam. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Creativiteit als motor van innovatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 7.2 Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040;

constaterende dat:

- de Denktank Rotterdamse Economie 2040 in haar advies vraagt aan de gemeente om te focussen op de haven economie, MedTech en maakindustrie als belangrijkste sectoren;
- de Denktank daarbij benadrukt dat het ook belangrijk is om te focussen op de cultuur van innovatie en op de voorwaarden voor ondernemerschap, om groeikansen te herkennen en te benutten;
- Rotterdam beschikt over een groot aantal creatieve ondernemers;

overwegende dat:

- creatieve en digitale agency's, zoals marketingbureau's, animatie bedrijven, design studios en filmproductiehuizen, bijdragen aan een cultuur van innovatie;
- grafisch opgeleide jongeren van belang zijn voor deze sectoren;
- het betrekken van de verschillende onderwijsniveaus van mbo, hbo tot wo cruciaal is voor het stimuleren van een creatief ecosysteem;
- de creatieve sector extra ondersteuning kan gebruiken om hun verdienvermogen toekomstbestendig te maken;

verzoekt het college:

- de cultuur van innovatie actief te versterken door creatieve ondernemingen zichtbaar te maken, te ondersteunen en structureel te betrekken bij stedelijke economische ontwikkeling, met specifieke aandacht voor innovatie opgaven in de haven, digitalisering, AI en maakindustrie;
- hiertoe strategisch overleg met de sector te initiëren, zoveel mogelijk aansluitend bij bestaande overlegstructuren, programma's en projecten, om te komen tot een gezamenlijke uitvoeringsagenda met concrete ambities en activiteiten, benoemde

partners en stakeholders, doelgroepen en een heldere overleg- en samenwerkingsstructuur;

- waarin ondernemers, onderwijsinstellingen en de gemeente samenwerken aan het versterken van het verdienvermogen van de sector;

-

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. Nunnely, D.A. van Groningen en S.F. Lammering Varela

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Wie mag dan het woord geven? Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, voorzitter. Ook vanuit DENK, dank aan alle ondernemers uit de Denktank. Wij vonden de naam natuurlijk hartstikke leuk en een ontzettend prachtig advies wat er natuurlijk uit is gekomen. Het advies benadrukt nogmaals dat er dringend actie nodig is om onze innovatiekracht te versterken en jong talent ook beter te betrekken. Dit is ook terwijl jongeren een steeds belangrijkere rol spelen in innovatie, digitalisering, cultuur en creativiteit en terwijl veel bedrijven duidelijk behoefte hebben aan nieuwe diverse talenten, blijft de aansluiting voor jongeren op het bedrijfsleven nog vaak moeizaam. Voor DENK is het daarom ook essentieel dat jong talent niet alleen gezien wordt, maar ook daadwerkelijk wordt verbonden aan de economie van de toekomst. Daarom heb ik de motie ‘Verbinding jongeren en het bedrijfsleven’. D66 tekent hem mee en als het goed is mevrouw Van Groningen ook, maar die versie dienen wat later in.

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Verbinding jongeren en het bedrijfsleven

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van 7.2 ‘Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040’;

constaterende dat:

- jongerenorganisaties zoals Stichting Levels jaarlijks duizenden jongeren fysiek en tienduizenden digitaal bereiken;
- deze organisaties een belangrijke rol spelen in het ontwikkelen van jong talent op het gebied van digitalisering, AI, kunst, cultuur, muziek en gaming;
- uit de Denktank-adviezen wel veel waardevolle elementen komen, maar de stem en perspectieven van jongeren daarin beperkt zichtbaar zijn;
- jongeren momenteel nog moeilijk de directe aansluiting vinden met het bedrijfsleven, ondanks eerdere initiatieven en bestaande behoefte aan jong, divers talent;
- het vertalen van culturele en creatieve skills naar concrete kansen in het bedrijfsleven voor jongeren nog een uitdaging is;

overwegende dat:

- jongeren een cruciale rol spelen in innovatie en daarom actief betrokken en ondersteund moeten worden;
- evenementen en activiteiten uit de jongerencultuur, zoals gaming, muziek, digital events en community-initiatieven, aantoonbaar helpen om nieuw talent te ontdekken en skill-ontwikkeling te stimuleren;
- het versterken van de samenwerking tussen jongerenstichtingen en bedrijven de doorstroom naar stages, traineeships en banen kan vergroten;

verzoekt het college:

- om jongerenorganisaties zoals Stichting Levels actief te ondersteunen bij het creëren van programma's die de directe overgang van jongeren naar het bedrijfsleven versterken;
- hierbij te onderzoeken hoe creatieve en digitale talentontwikkeling (bijv. AI, digital design, gaming) kan worden gekoppeld aan concrete beroeps- en stagekansen in het bedrijfsleven;
- samen met bedrijven een programma of pilot te ontwikkelen waarin jongeren vanuit deze initiatieven gericht worden gekoppeld aan stages, leerwerkplaatsen en innovatieve projecten in het bedrijfsleven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Rehim Zadeh, J.M. Nunnely en D.A. van Groningen

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. De Denktank voor en door ondernemers, dat kan gewoon in Rotterdam. Dankzij de inzet van de Denktankleden en ook de ambtelijke ondersteuning is dit gerealiseerd en daar zijn we ook trots op. Dankzij hun noeste arbeid ligt er een prachtige visie. Het advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040 laat haarscherp zien waar onze kansen liggen, in een sterke haven, in een innovatieve MedTech-sector en in een slimme maakindustrie. Dit wordt ondersteund door sleuteltechnologieën, zoals AI, digitalisering en clean Tech. Alleen zonder scherpe uitwerking blijft het wel bij mooie woorden, terwijl de urgentie groot is. Daarom wil de Rotterdamse VVD helderheid en tempo. Met dat doel dienen wij vandaag daarom 2 moties in samen met D66 Rotterdam die deze visie, overigens een hele goede samenwerking, verder uitvoerbaar gaan maken. De eerste motie is 'Een sterke startnotitie voor onze economie' die het volgende college vraagt om een compacte aangescherpte startnotitie te leveren met een helder tijdspad, een proces, duidelijke keuzes, inzicht in benodigde middelen en natuurlijk een manier waarop we onze ondernemers ook in de toekomst goed gaan betrekken. Op deze manier praten we niet over economische groei, we besluiten voor economische groei. De tweede motie is 'Rotterdam als vestigingsklimaat voor een Europese AI-Gigafabriek' en dat gaat over het pakken van een unieke kans. De Denktank benadrukt namelijk dat AI cruciaal is voor de productiviteit en economische groei en Europa zoekt al 5 locaties voor een AI-Gigafabriek.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Wij tekenen de motie mee, samen met mijn collega Agnes Maassen. Waarom? Omdat zij een initiatiefvoorstel heeft ingediend over AI. Heeft u die ook gezien en gelezen, mevrouw Van Groningen?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, zeker. Ik heb ook met mevrouw Maassen daar afstemming over gehad, want ik vind het heel erg mooi dat zij een initiatief voor ... Ik zie trouwens dat het niet in mijn eigen ...

De VOORZITTER: Nee, maar u was allang door uw tijd heen. U zit al in de spare time.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Maar ik dacht dat ik dan nog steeds 30 seconden kreeg om te antwoorden.

De VOORZITTER: Dat is ook zo, alleen dat ziet u niet meer. We kunnen niet op -30 seconden.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Ik zie hem nu staan. Maar ik heb inderdaad ook contact met mevrouw Maassen gehad. Want er ligt absoluut een heel mooi initiatiefvoorstel waar zij ook zegt: misschien is een AI-fabriek interessant. Wij vragen ook echt uit te spreken dat dit college daarmee aan de slag gaat en vervolgens ons ook van het proces op de hoogte te houden, want er wordt inmiddels een onderzoek gedaan. Ik denk dat het belangrijk is ook in ondersteuning van het initiatiefvoorstel van mevrouw Maassen waar ook nog meer mooie aanbevelingen in staan. Daarom dienen wij deze motie samen met u in om dat nog een keertje te onderstrepen.

De VOORZITTER: Echt kort, want u bent allang door uw tijd heen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Rotterdam heeft een keuze: meelopen of vooruitlopen. Met deze 2 moties kiest Rotterdam heel duidelijk voor vooruitlopen. Dat is sterke uitvoering van ons advies van de Denktank en daar moeten we allemaal voor kunnen gaan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Een sterke startnotitie voor onze economie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.2 ‘Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040’;

constaterende dat:

- de raad eerder de moties 'Economie van de toekomst', 'Rotterdamse denktank voor de economie van morgen', 'Rotterdam als economische koploper' en 'Banenmotor Rotterdam' heeft aangenomen, waarin is gevraagd om een toekomstvisie op de Rotterdamse economie, een economische denktank, een startnotitie en heldere sturingscijfers voor banen en investeringen;
- de economische Denktank inmiddels haar advies over de Rotterdamse economie in 2040 heeft opgeleverd, met onder meer een focus op de haven, MedTech, maakindustrie en sleuteltechnologieën als AI/digitalisering en clean Tech;

overwegende dat:

- de politieke arena bij uitstek de plek is om richting te geven aan prioriteiten, tempo en de manier waarop we met ondernemers en regionale partners samenwerken;
- de Denktank nadrukkelijk pleit voor een overgang naar DOEtank, met structurele betrokkenheid van ondernemers,
- de brede Rotterdamse MKB toets ook inzet op het actief betrekken van ondernemers;
- het voor de raad van belang is om op basis van een heldere en compacte notitie richting te kunnen geven aan de verdere uitwerking van de economische agenda;

verzoekt het college:

- de aangekondigde startnotitie "Rotterdamse economie 2040" toekomstbestendiger te maken. Dit te doen door:
 - o het nieuwe college te vragen een tijdpad en proces voor te leggen waarlangs wordt gekomen tot een uitvoeringsagenda, inclusief de momenten waarop de raad in staat wordt gesteld richting te geven en besluiten te nemen;

- o de raad rond de zomer te informeren over de voortgang van de acties uit de collegereactie en daarbij rekening te houden met de verschillende tijdspaden van de focus sectoren (zoals Life Sciences & Health en maakindustrie);
- o daarbij een eerste koppeling te maken met bestaande programma's en middelen (zoals MKB-beleid, innovatiefondsen, bedrijfsruimtebeleid en economiebudget) en een indicatieve duiding te geven waar herschikking of aanvullende keuzes mogelijk nodig zijn;
- deze startnotitie zodanig vorm te geven dat de raad op basis daarvan gericht richtinggevende uitspraken kan doen voor de verdere uitwerking van de uitvoeringsagenda;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen en J.M. Nunnely

Motie 7. Rotterdam als vestigingsplaats voor de Europese AI-Gigafabriek

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.2 ‘Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040’;

constaterende dat:

- de Denktank Rotterdamse Economie 2040 aangeeft dat AI een cruciale rol speelt in het versterken van arbeidsproductiviteit, innovatie en economische groei in Rotterdam;
- er in Europa gekeken wordt naar geschikte locaties voor de AI data fabrieken;

overwegende dat:

- AI een essentieel onderdeel is van toekomstige economische groei en strategische autonomie van Nederland binnen Europa;
- Rotterdam een aantrekkelijke locatie is voor een AI-Gigafabriek;
- Rotterdam een internationale economische concurrentieslag voert met steden als Eindhoven, Parijs en München;
- Rotterdam namelijk energie, dataconnectiviteit, bouw- en installatie talent en AI-toepassingskennis bezit door de aanwezigheid van de TU Delft en de Erasmus Universiteit en het Erasmus Medisch Centrum;
- dat Rotterdam door proactief in te zetten op een sterke AI-infrastructuur internationaal kan vooroplopen in het aantrekken van innovatieve bedrijven naar de regio, en daarmee kan uitgroeien tot North Sea Tech Port Rotterdam;
- het college heeft aangegeven dat er een onderzoek loopt om in Rotterdam een AI rekenfabriek mogelijk te maken;

spreekt uit:

- dat dit college, en opvolgende colleges, in samenwerking met het Havenbedrijf, het Rijk, de Provincie, TU Delft, de Erasmus Universiteit en Erasmus MC maximaal inzet om Rotterdam actief te positioneren als kandidaat-locatie voor één van de vijf Europese AI-gigafabrieken, zodat onze economische positie verder wordt versterkt;

verzoekt het college:

- de raad iedere zes maanden, of bij relevante ontwikkelingen, te informeren over de voortgang;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen, A.J.A. Maassen en J.M. Nunnely

De moties worden voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Had de heer Biljoen had nog een interruptie op mevrouw Van Groningen? Dan kijk ik even rond, niemand meer? Dan vraag ik aan de wethouder of hij de moties heeft en of dat hij kan antwoorden.

De heer SIMONS (wethouder): We hebben mooie debatten gehad in de commissie, verschillende keren hebben we hierover gesproken. Ook alle moties die nu worden ingediend zie ik als betrokkenheid van uw kant met ons economisch verdienmodel van de toekomst. Ik wil bij deze toch nog ook de 9 ondernemers die een jaar lang in hun eigen tijd, onbezoldigd, aan dit project hebben gewerkt bedanken. Daarbij hebben ze ook 50 andere instellingen, organisaties, bedrijven en zo meegenomen in onderzoek, dat is mooi. We hadden net een debatje over gaming en dat was wel interessant. Want vorige week was 1 van de ondernemers Hicham Shatou, toch nog voor degene die nog willen kijken, hij staat op bladzijde 23 van de Denktank en hij heeft ons haarfijn uitgelegd wat het belang is van gaming. Hij zegt: jongens en meiden die goed kunnen gamen, die zijn overal welkom. Hij maakt namelijk ook simulatie trainingen voor zorgpersoneel. Zo zijn er vele andere toepassingen, net werd ook al in de haven genoemd. Maar wat het leuke is, u noemde Amsterdam en Utrecht, maar in Rotterdam hebben we ook best een aantal grote gamestudio's. Ook 1 die overgenomen is door een groot Canadees bedrijf. We hebben best al een grote bodem, daar is niet veel bekendheid aan gegeven. Het is niet zo dat we helemaal van scratch af aan moeten beginnen. Dan heb ik nog 1 opmerking over de AI-fabriek. De AI-rekenfabrieken, dat is een initiatief van de Europese Unie om in 5 plekken in de Europese Unie zo'n fabriek neer te zetten. Wij als Rotterdam hebben we natuurlijk vanzelfsprekend aangegeven dat we het verzoek met een open blik gaan bekijken. Maar ik wil toch nog wel een paar dingen meegeven, dat heb ik ook in de commissie gedaan. Die fabriek vraagt net zoveel elektriciteit als heel Rotterdam-Zuid, ongeveer het equivalent van 250.000 huizen, dat is 1. De locatie die ze voor ogen hebben, is in een plek in de haven waar netcongestie is. Het bedrag voor die fabriek is 5 miljard. Daar is een cofinanciering van het Rijk voor nodig of van de overheid van 50 procent, dat zijn de regels die eraan zitten. Er zitten best nog wel wat haken en ogen aan. Desalniettemin is het Havenbedrijf nu gewoon vol aan de slag om te kijken hoe we dat eventueel kunnen inpassen. Maar ik wil dit wel gewoon meegeven dat het niet heel erg simpel is. Dan ga ik nu naar de moties geheel in willekeurige volgorde. Ik heb de motie van DENK 'Verbinding jongeren en het bedrijfsleven'. We hebben echt vaak bijeenkomsten, van de week hadden we nog een bijeenkomst tussen het Havenbedrijfsleven en Erasmusuniversiteit. We hadden afgelopen maandagavond nog een debat in Arminius over onze haven en overal komt hetzelfde naar voren: hoe krijgen we meer jongeren geïnteresseerd in de haven? Deze motie zie ik dan ook weer gewoon als dat die voortbordurt op iets wat er al is om daar een betere connectie te maken. Vanuit dat perspectief kan ik deze motie omarmen.

De VOORZITTER: Mag ik 1 interventie doen? Want u gaat in willekeurige volgorde nu antwoorden en dat is voor de raad wel ingewikkeld. Ik zou toch willen verzoeken als het lukt om ze gewoon op volgorde te doen, zodat iedereen precies kan bijhouden over welke motie welk advies komt.

De heer SIMONS (wethouder): Ik heb volgens mij niet van de raad gehoord dat ze het ingewikkeld noemde. Ik ga zeggen dat dit motie 5 is en dat ik het gewoon in volgorde afhandel. Of de raad moet opstaan massaal en zeggen van dat het niet zo mag, maar ik heb dat niet gehoord. Ik heb nu motie 5 van advies voorzien, ik ga gewoon verder.

De VOORZITTER: Maar ik zit hier namens de raad als voorzitter. maar het is echt gewoon om iedereen gewoon exact wel goed bij te kunnen laten benen van op welke moties krijgen

welke adviezen? Dat komt best nauw en dat is belangrijk. Ik hoop ook dat u daar begrip voor heeft. De heer Bonte heeft een vraag.

De heer SIMONS (wethouder): Voor de duidelijkheid, ik krijg ook nog 2 moties, als we daar dan ook voor kunnen zorgen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, een punt van orde. Ik onderschrijf wel wat u zegt en ik zou wel heel graag willen dat de wethouder ook gewoon op volgorde van indienen de moties behandelt. Ik zie gelijk daar een reactie op.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. In technische tijd, punt van orde. Ik wilde van de gelegenheid gebruikmaken om een gewijzigde motie in te dienen, 'Game-on voor nieuwe bedrijven!' PvdA heeft medeondertekend.

De VOORZITTER: Is deze motie inhoudelijk gewijzigd? Of is die alleen met ondertekening gewijzigd?

De heer BONTE (lr): Hij is alleen door een extra partij ondertekend.

De VOORZITTER: Dan hoeft die niet opnieuw ingediend te worden. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ook van de orde. Ik sluit me aan bij uw oproep en ook wat de heer Biljoen net aangaf. Ik moet eerlijk zeggen dat ik ook wel een beetje moeilijk vind hoe erop u gereageerd werd. We moeten gewoon met respect elkaar bejegenen in dit huis en als u een voorstel doet, vind ik dat we ons daaraan moeten houden. Maar dat wil ik graag gezegd hebben.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat we doorgaan met de beantwoording. De moties die er nog niet zijn, kan de wethouder uiteraard nog niet van een oordeel voorzien. Maar degene die hij al heeft, dat die gewoon op volgende ook gaat beantwoorden.

De heer SIMONS (wethouder): De 2 moties die ik nog niet heb, zijn de VVD-moties. Daar moet ik nog op wachten. Dan gaan we gewoon weer opnieuw beginnen. 'Game-on voor nieuwe bedrijven!', motie 1 voor de goede orde, kan ik omarmen. Ik heb daarnet er al wat van gezegd in het praatje. Motie 2 is volgens mij toch voor de goede orde, voor collega Lansink. Ik weet niet of u die nu, om de volgorde aan te houden, dat u die nu eerst behandelt? Want dat is belangrijk, toch of niet?

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Punt van orde. Ik hoop dat de wethouder beseft dat als mensen mee aan het kijken zijn denken: jeetje, wat is die politiek kinderachtig.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wethouder Simons gewoon de volgorde van de moties doet die bij hem liggen en dat ik daarna het woord geven aan wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer SIMONS (wethouder): Prima, ik probeer gewoon uw instructie goed te volgen in volgorde. Motie 3 van de Partij van de Arbeid vraagt om sociaal ondernemerschap beter te verankeren in het meerjarige economische beleid van de gemeente. Daar heb ik ook al een terugkoppeling over gegeven. We hebben heel veel voorbeelden al van waar we hier mee

bezig zijn, ik kan ze allemaal op gaan noemen, ik heb hier 6 voorbeelden. Wat mij betreft is deze motie dan overbodig en daarom ontraad ik hem. Dan kom ik op motie 4 'Creativiteit als motor van innovatie'. Bij de presentatie van het Denktankrapport is erop gereageerd dat het woord innovatie heel vaak voorkwam, veel meer dan creativiteit. Maar voor de schrijvers was het ook wel synoniem aan elkaar, dat werd teruggegeven. Dat vond ik ook wel belangrijk, maar ik kan deze motie ook gewoon omarmen. Dan krijg ik motie 5 'Verbinding jongeren aan het bedrijfsleven' heb ik net al van advies voorzien en dat is omarmen. Dan als het goed is, krijg ik nog 2 moties, daar moet ik op wachten dan. Ze liggen er inmiddels. Sorry, ik had ze niet gezien. 'Een sterke startnotitie voor onze economie', daar vraagt u wel iets ook van een nieuw college. Ik zie dat gewoon dat wij het werk wat we kunnen doen gewoon uitvoeren en dat het natuurlijk ook aan een nieuw college is om het stokje over te pakken. Met deze toelichting kan ik deze motie gewoon omarmen. Dan hebben we de motie 'Rotterdam als vestigingsplaats voor de Europese AI-Gigafabriek'. Daar heb ik natuurlijk een aantal dingen van gezegd, dat het zeker geen gelopen race is. Maar dat het onderzoek waar u om vraagt, dat we daar natuurlijk ook over moeten rapporteren aan de raad, volop loopt en iedereen zijn beste beentje voorzet om het te realiseren. Volgens mij heb ik dan alle moties gehad zover ik weet.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Biljoen nog een vraag?

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, heel kort. Als de wethouder aangeeft van: we doen dingen al en de moties zijn een steuntje in de rug in algemene zin, want ik hoorde u het vaker zeggen. Wat komt er dan in het afdoeningsvoorstel te staan? Dat vraag ik me echt gewoon oprecht af. In het afdoeningsvoorstel komt er dan te staan van: we deden het al. Dan vraag ik me gewoon af van: waarom omarmt u dan zulke dingen? Niet ten nadele van een partij die iets indient, maar omdat ik het nu vaker hoor zeggen in meerdere debatten. We doen het al en ik zie het een stukje in de rug.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer SIMONS (wethouder): Om met de laatste beginnen dan, met die AI-Gigafabriek. Dat onderzoek is gestart, maar we hebben nog geen zaken afgesproken met elkaar van hoe ik daarna u ga rapporteren. U geeft ook in het belang aan van wat u hecht aan deze ontwikkeling, dat nemen we ook gewoon mee en we gaan er dan ook over rapporteren. Het is ook een moment om het formeel vast te leggen. Ik heb natuurlijk in de commissie verteld en ik heb het ook in het advies of de collegebrief bij denktank gezet, maar verder is er nog niks over gecommuniceerd. Ik vind het wel belangrijk met zo'n grote ontwikkeling mogelijk voor Rotterdam, dat we nu gewoon betere afspraken met elkaar maken, dat ook iedereen weet dat er gewoon netjes over gerapporteerd wordt en dat wij in ieder geval, zoals u raad wil, ons daar 100 procent voor inzetten. Een deel doen we al, maar het andere deel wat ik net zei: ik leg dan uit wat ik daarmee bedoel. Ik hoop dat dat voldoende antwoord is op uw vraag.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik heb 1 motie en verder geen vragen. Dat is motie nummer 2 'Doorbreek het kip ei verhaal, waterstof tanken we allemaal', het lijkt net alsof Sinterklaas al in de buurt is, van Leefbaar Rotterdam en die kan ik in deze huidige vorm omarmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik nog rond of er nog vragen zijn? Dat is niet het geval. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 7.2.

7.3 Funderingskwestie.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar agendapunt 7.3 Funderingskwestie en wethouder Zeegers is ook aangeschoven. Dan is de heer Verhoef degene die als eerste het woord mag.

De heer VERHOEF (Ir): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik zei het al tijdens de commissiebehandeling: de funderingsproblematiek in Rotterdam is omvangrijk en qua impact en financiële gevolgen misschien nog wel omvangrijker dan het erfpachtdossier. Volgens het KCAF zijn er in Rotterdam zo'n 120.000 woningen die op houten palen staan, waarvan er tussen de 20.000 en 40.000 risicovol zijn. Hiernaast betreft het verder nog zo'n 30.000 woningen die op staal staan. Het onderwerp is uitgebreid besproken in de Commissie BWB, er ligt geen raadsvoorstel voor, maar ik wil toch graag 2 moties indienen. Allereerst de motie 'Bespreek funderingslabel voor Rotterdamse woningen'. Meerdere gemeenten onderzoeken al zo'n label en het KCAF heeft reeds een model hiervoor ontwikkeld. Met deze motie verzoeken we het college een lobby te starten richting het Rijk of zo'n label kan worden ingevoerd. Transparantie over funderingsrisico's maken de woningmarkt eerlijker, kan het helpen om problemen eerder aan te pakken en op langere termijn te voorkomen. Ten tweede de motie 'Een gefundeerde campagne'. Met deze motie verzoeken wij het college te onderzoeken hoe kopers, makelaars en notarissen beter geïnformeerd kunnen worden over de staat van woningen binnen de Rotterdamse funderingsrisicogebieden, zodat zij vooraf beter weten waar zij aan toe zijn. Als laatste voorzitter, ondersteunt Leefbaar Rotterdam de motie 'Aandacht voor preventie' van collega Van Dommelen. Omdat dit ook meer duidelijkheid en mogelijke alternatieven gaat geven voor zowel bewoners als de gemeente en zijn we heel blij dat hier het initiatief van het GOP in wordt benoemd. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Verhoef heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Bespreek funderingslabel voor Rotterdamse woningen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van punt 7.3 'Funderingskwestie';

constaterende dat:

- Rotterdam is gebouwd op een slappe bodem van klei en veen. Deze bodem zakt steeds verder met een gemiddelde van 2 mm tot wel 12 mm per jaar in de regio;
- in Rotterdam ongeveer 120.000 woningen op houten heipalen staan;
- in Rotterdam ongeveer 30.000 woningen niet-onderheid zijn;
- een groeiend aantal woningen in Rotterdam te maken heeft met funderingsproblemen, met grote financiële en emotionele gevolgen voor bewoners;
- de ernst van funderingsproblemen sterk kan verschillen per woning en per wijk;
- informatie over de funderingsstatus van een woning als indicatief (dus niet zeker) staat vermeld op de Rotterdamse funderingskaart;
- starters nauwelijks bekend zijn met funderingsproblematiek en de gevolgen groot zijn;
- het Kennis Centrum Aanpak Funderingsproblematiek (KCAF) een model ontwikkelde voor een funderings-ricicolabel dat woningen in vijf categorieën (A t/m E) zou indelen op basis van factoren zoals bodemtype, grondwaterstand en funderingstype;
- er in andere steden en regio's al wordt geëxperimenteerd met funderingslabels die de technische staat van woningen inzichtelijk maken;

overwegende dat:

- huiseigenaren, huurders en kopers recht hebben op duidelijke en toegankelijke informatie over de funderingskwaliteit van een woning;
- in Rotterdam al een actief funderingsloket heeft die gebiedsgerichte inventarisaties uitvoert en kan verplichten tot funderingsonderzoek; Rotterdam heeft ook ervaring met grootschalige kaartlegging ;

- Rotterdam regionale samenwerking kan zoeken om voorop te lopen wanneer een dergelijk instrument breder ingevoerd wordt (dus gezamenlijk voorbereiden);
- een funderingslabel kan bijdragen aan bewustwording, preventie en tijdige maatregelen tegen funderingsschade;
- transparantie over funderingsrisico's de woningmarkt eerlijker maakt en kan helpen om problemen eerder aan te pakken en op langere termijn te voorkomen;
- een funderingslabel gemeenten inzicht geeft in de omvang van de opgave en helpt bij het prioriteren van maatregelen en ondersteuning;

verzoekt het college:

- actief Rotterdamse kennis en ervaring in te zetten bij landelijke overleggen rondom het idee van een funderingslabel in samenwerking met bijvoorbeeld o.a. het KCAF (Kennis Centrum Aanpak Funderingsproblematiek), VEH (Vereniging Eigen Huis), NAF (Nationale Aanpak Fundering) en natuurlijk marktpartijen zoals banken en verzekeraars;
- bij de lobby mee te nemen hoe een label kan worden gekoppeld aan bestaande woninginformatie, zoals het energielabel;
- de raad te informeren over eventuele mogelijkheden, kosten en eventuele stappen richting implementatie;
- hierover voor 1 juli 2026 terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 2. Een gefundeerde Campagne

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van 7.3 Funderingskwestie;

constaterende dat:

- de Rotterdamse Ombudsman recent een rapport heeft uitgebracht over de Rotterdamse funderingsproblematiek, "Goed geïnformeerd, sterk gefundeerd";
- het rapport bevestigt dat de gemeente Rotterdam op veel vlakken al jaren vooruitstrevend handelt, zo ook op het dossier van de funderingsproblematiek;
- de gemeente Rotterdam al bijna twintig jaar bewoners actief informeert over funderingsrisico's;
- de belangrijkste opmerking uit het rapport toch is dat de pro-actieve communicatie een verbeterpunt is;

overwegende dat:

- het nog steeds voorkomt dat mensen een huis kopen zonder dat zij op de hoogte zijn van de funderingsrisico's;
- rapporten na een bouwkundig onderzoek op het punt van funderingen vaak de opmerking "onbekend" laten zien;
- makelaars en notarissen ook vaak niet op de hoogte zijn van de staat van de funderingen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe kopers, makelaars en notarissen beter kunnen worden geïnformeerd over woningen binnen de Rotterdamse funderingsrisicogebieden;
- de resultaten van dit onderzoek uiterlijk in Q3 2026 te delen met de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

De moties worden voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, de funderingsopgave in onze stad is immens. We spreken vaak over 18 miljard die op Rotterdam afkomt. Helaas geen cadeautje, maar een schadepost. Maar vandaag wil ik benadrukken dat er een kans ligt die we niet kunnen laten liggen en die kans is preventie. Herstel is belangrijk, absoluut, maar herstel is voor ons helemaal niet nodig als we vooraf de juiste maatregelen treffen. Tijdens de technische sessie werd opnieuw zichtbaar hoe complex de problematiek is, maar ook hoeveel belovend sommige preventieve oplossingen kunnen zijn. Het kennis Centrum Aanpak Funderingsherstel gaf aan dat in 25 tot 30 procent van de gevallen preventie mogelijk moet zijn. Dat is een kans voor Rotterdam van 5 miljard euro en als je 5 miljard euro ziet liggen op straat, dan raap je het op. We zien bovendien dat elders in het land maatregelen werken: infiltratieleidingen voor 300 euro per woning, lokale pompsystemen, kleiwanden. Maatwerk, maar effectief. Helaas hoor ik te vaak van bewoners dat het hen ontbreekt aan ondersteuning vanuit de gemeente. Daarom dien ik de motie 'Aandacht voor preventie' in ondersteund door wel eens 10 andere partijen hier in de raad. Deze motie vraagt het college om stadsbreed in beeld te brengen wat er nodig is om funderingsaanpak en -preventie gecoördineerd op te pakken. Dat gaat over onderzoek per gebied, over bewezen preventieve maatregelen, over benodigde capaciteit en budget en over het delen van kennis met bewoners. We hebben zojuist een debat gehad over Bloemhof. We gaan nog debatteren over Kralingse Veer, we gaan debatteren over Vreewijk, steeds opnieuw dezelfde vraag: wat had voorkomen kunnen worden? Het is tijd om die vraag structureel mee te nemen in ons beleid. Voorzitter, de inzet van deze motie is eenvoudig. Als herstel onvermijdelijk is, helpen we bewoners. Maar als herstel voorkomen kan worden, dan moeten we er ook staan voor onze bewoners. Ik zie uit naar de reactie van het college. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Aandacht voor preventie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van 7.3;

constaterende dat:

- de Rotterdamse WD in haar motie "Wie gaat de 18 miljard betalen?" uit november 2023 aandacht heeft gevraagd voor de rekening die de bewoners van Rotterdam tegemoet kunnen zien voor investeringen in funderingsherstel, verduurzaming, klimaatadaptatie en asbestsanering;
- het college voortvarend bezig is om bewoners een financieel handelingsperspectief te bieden bij funderingsherstel, door te helpen bij het vinden en het verkrijgen van passende financiering;
- dat herstel belangrijk is, maar herstel wellicht niet nodig is als (tijdelijke) preventie vooraf mogelijk is;
- dat het KCAF heeft aangegeven dat preventie in 25 tot 30% van de gevallen mogelijk zou moeten zijn;
- dat dit voor Rotterdam grofweg betekenen dat de rekening van 18 miljard zomaar gereduceerd zou kunnen worden tot 12/13 miljard;

- dat er in het land succesvol ervaring is opgedaan met verschillende soorten preventiemaatregelen op maat, zoals het aanbrengen van kleiwanden, het aanbrengen van een lokaal pompsysteem of het aanbrengen van infiltratieleidingen in kruipruimtes;
- Rotterdam een vast aanspreekpunt heeft in de vorm van het Funderingsloket;

overwegende dat:

- elke wijk, elke straat en elk blok haar eigen funderingsproblematiek kent en daarom om maatoplossingen vraagt;
- preventieve maatregelen die vanuit bewonersinitiatieven worden gestart veelal afhankelijk zijn van medewerking van de Gemeente;

verzoekt het college om:

- in beeld te brengen wat ervoor nodig is om de vragen en aanpak rondom funderingsproblematiek stadsbreed te coördineren en hierin mee te nemen:
 - o welk onderzoek voor gebiedsgerichte analyses hierbij nodig is;
 - o de mogelijkheden voor preventieve maatregelen (zoals o.a. het initiatief van GOP), naast andere oplossingen voor funderingsaanpak;
 - o welke successen in preventie en levensduurverlenging er in andere steden of andere landen ook toepasbaar zijn in Rotterdam;
 - o welke benodigde personele capaciteit en budget hiervoor nodig is;
 - o de mogelijkheden om beschikbare kennis, onderzoeksresultaten en instrumenten te delen met bewoners;
- te bezien of voor april 2026 ten behoeve van de formatie van een nieuw college naar de Raad gerapporteerd kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun, S. Reitema, T.J. Vonk, T. de Haan, A. Kockelkoren, P.J.H.D. Verkoelen, R.N. Dahoe, L.P.A. Dekkers en M. Verhoef

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. We werden er voor een deel al bij Bloemhof mee geconfronteerd met de ondergrond van Rotterdam. Een van de pijlers die we recent konden lezen in de Omgevingsvisie van Rotterdam, waar we de komende jaren naartoe zouden willen, dan is dat prettig leven in de Delta. Met die slappe ondergrond, met al dat water wat via Rotterdam naar zee doet stromen, hebben we daar natuurlijk wel een flinke uitdaging, zeker rond de Rotterdamse funderingen. We hebben daar ook een goede technische sessies over gehad. We hebben prachtige voorbeelden gehoord, regelmatig bottom-up opgestart vanuit bewoners. We hebben dramatische voorbeelden gehoord waar dat onvoldoende was geregeld. We hebben ook nog eens aarzelingen en kanttekeningen gezien gehoord, bijvoorbeeld vanuit het Waterschap. De afdrank van D66, misschien met een vleugje ombudsman: we doen ons best, zeker in vergelijking met de regio waar dat water hard omhoogkomt en wegvloeit. Maar we mogen wat D66 betreft daar ook aan toevoegen dat we prettig samen werken en leven met die bewoners in onze Delta. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Er is natuurlijk heel veel overlap met wat er al eerder gezegd is bij het stuk Bloemhof, dat geldt natuurlijk ook voor Vreewijk en Kralingse Veer. We zijn blij dat de funderingskwestie nu steeds duidelijker in beeld komt bij de

wethouders. Hoewel de woningbezitter formeel zelf verantwoordelijk is voor de fundering, weten we dat we alleen samen tot een oplossing kunnen komen, in samenwerking met de gemeente, corporaties, nutsbedrijven en de wijk. Wij sluiten ons ook aan bij alle eerder aangekondigde moties, daar tekenen we ook op mee, zodat daar een goede fundering ontstaat om deze problemen op te pakken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Niemand. Ik denk dat wethouder Zeegers als eerste gaat antwoorden? Ja, dan is het woord aan wethouder Zeegers. Mevrouw Reitema, u wilt wel, excuus. Moment, mevrouw Reitema heeft nog een inbreng.

Mevrouw REITEMA (pvda): Sorry, ik zat te kletsen. De PvdA vindt het goed dat de gemeente Rotterdam redelijk voortvarend aan de bak gaat, vooral als we dat zien in tegenstelling tot de buurgemeente waar de urgentie nog niet daadwerkelijk wordt gevoeld. Wel vinden we dat er eenduidiger beleid moet komen en daarom ondersteunen we dan ook de motie van de VVD. Dat was het.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Niemand meer? Eenmaal, andermaal? Nee. Dan is het woord aan wethouders Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Inderdaad, we spreken de laatste tijd steeds vaker over fundering. Het onderzoek wat een aantal jaar geleden ook gepubliceerd is over die 18 miljard die ervoor nodig is om onze hele stad toekomstbestendig te krijgen, van fundering tot ook energiezuinig en verduurzaming et cetera, dat is een enorm bedrag, maar daar laten we ons niet door terugdeinzen. We zijn er op allerlei manieren mee bezig om bewoners te helpen in deze moeilijke vraagstukken die vaak opkomen. Maar dat zit zo ingewikkeld en complex in elkaar dat het denk ik goed is dat we al die verschillende zaken met elkaar ook aanpakken en daar het debat over voeren. Nu een aantal moties waar ik op zal reageren. 'Bespreek het funderingslabel voor Rotterdamse woningen' van Leefbaar Rotterdam, motie 1. Dat gaat echt over die goede informatievoorziening aan huurders, kopers en huiseigenaren over de stand van zaken van de fundering onder hun huis. Ik denk dat dat heel belangrijk is dat het er komt. Dat moeten we wel landelijk regelen, want het is natuurlijk toch een woningmarkt die landelijk is. Het heeft ook best behoorlijk wat impact op de woningwaarde op het moment van verkoop als natuurlijk dat funderingslabel heel transparant zichtbaar is. Ik denk dat dat wel een route is die we moeten gaan bewandelen, omdat ergens toch die informatie in het verkoopproces zijn plek moet krijgen. Die waardedaling die dat tot gevolg heeft, hoe schrijnend ook, is wel in die zin realistisch. U roept mij op om daar werk van te maken, dat in mijn lobby ook mee te nemen in alle samenwerkingsverbanden waar wij zitten en dat is goed uitvoerbaar. Het lijkt mij ook een goed om dat te doen, dus oordeel raad. 'Een gefundeerde campagne', dat is ook een belangrijk punt, dat kopers, makelaars en notarissen beter geïnformeerd kunnen worden over woningen binnen het Rotterdamse funderingsrisicogebied. Wij publiceren die kaarten natuurlijk, we staan ook in contact met makelaars. Maar toch zien we heel vaak dat mensen huizen kopen voor een bedrag waarvan het echt ver boven de marktwaarde is, zeker als je ook ziet wat de funderingsrisico's van die panden zijn. Dat we die rol en verantwoordelijkheden van de tussenpersoon, ik noem maar de makelaars en notarissen, echt steviger op het netvlies moeten hebben, hen ook goed moeten betrekken bij de aanpak. Ook bij de informatievoorziening die zij hebben richting kopers, dat we nog meer aandacht daarvoor hebben en ook proactief hen daarin opzoeken. Dat vind ik zeker een heel groot onderdeel van wat we moeten doen, kan ik goed mee uit de voeten. Ook oordeel raad. Dan vanuit de VVD 'Aandacht voor preventie'. Als ik de heer Van Dommelen over funderingsproblematiek hoor spreken dan is dat altijd een punt wat u onderstreept. Ik kan me daar van alles bij voorstellen, maar ik zit me net te bedenken, die zou mijn collega appreciëren. Ik zeg niet wat ik ervan vind.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Wat mij betreft mogen jullie allebei zeggen dat jullie het een hele goede motie vinden hoor, heb ik geen probleem mee.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik zeg dat ik het een herkenbaar signaal vind.

De VOORZITTER: Dan mag met wethouder Lansink hem inkoppen.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Voorzitter, ik vind het een herkenbaar signaal. Ik ben ook wel heel blij met deze motie, want het is motie waarvan je denkt: waarom hebben we die niet eerder bedacht? Om eens echt te bekijken, wat betekent het nu? We praten er veel over. Ik denk dat we echt wel in enkele gevallen er ook echt wel rekening mee houden en proberen te doen wat we kunnen. Maar om dat is wat breder te bekijken, wat betekent dat nu? Dat is ook een beetje zoals die 18 miljard ooit eens ter tafel gekomen om te weten, voor welke opgave sta je dan voor? Dat is gewoon een hele interessante richting om op te gaan. Daar ben ik heel dankbaar voor en bedankt dat u deze heeft ingediend. Volgens mij met ongelooflijk veel steun, daar staat die raad ook massaal achter. Dank en ik ga omarmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen of opmerkingen naar aanleiding van de reactie van de wethouders? Niet, dan zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 7.3. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dan maak ik wel nu gebruik om, want de wethouder is er nog, daar ben ik altijd blij, om een nieuwe motie 'Anti-verdringing en terugkeerplan Bloemhof!' in te dienen. Niet alleen in ondertekening, hier gaat het echt over een wijziging.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5A. Anti-verdringing en terugkeerplan Bloemhof!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 04 december 2025, ter bespreking van het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden';

constaterende dat:

- het college het principe uitspreekt dat Bloemhof als geheel toekomstbestendig moet worden en dat dit besluit grote impact heeft voor huidige woningeigenaren;
- in de wijk zorgen leven over verdringing;

overwegende dat:

- herstructurering zonder harde waarborgen kan leiden tot verdringing en verlies aan betaalbaar wonen;
- bewoners recht hebben op terugkeerperspectief wanneer ingrepen tot verhuizing leiden;

verzoekt het college om:

- vóór de eerstvolgende vervolgbesluiten (masterplan/ruimtelijke producten/uitvoeringsstappen) een anti-verdringings- en terugkeerplan aan de raad voor te leggen met ten minste:
 - o uitgangspunten voor behoud/borging van betaalbare woningen (sociaal en midden) in het plangebied;
 - o een praktisch uitgewerkte terugkeerregeling/voorrang (incl. communicatie en uitvoering);

- o monitoring (jaarlijks) op betaalbaarheid en verhuisbewegingen; Bij elk vervolgbesluit expliciet te rapporteren hoe aan deze borging wordt voldaan;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: We kijken welk nummer het was. ‘Anti-verdringing en terugkeerplan Bloemhof!’ nummer 5 bij agendapunt 6.6 wordt 5A. Dan vraag ik me meteen of dat wethouder Zeegers ook haar oordeel kan geven.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Dat gaat over die ‘Anti-verdringing en terugkeerplan Bloemhof!’ aan de raad voor te leggen met dat we die betaalbare woningen in ieder geval realiseren in Bloemhof, dat is zeker zo. Dat er een uitgewerkte regeling komt en dat we daar ook over terugkoppelen, dat kan ik zeker doen. Oordeel raad.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. We willen de motie graag terug, want hij moet nog rondgedeeld worden. Hartelijk dank.

7.6 Herziening gemeentelijke methodiek voor het bepalen van de grondpercelen Vastgoed.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar agendapunt 7.6, dat is de herziening gemeentelijke methodiek voor het bepalen van de grondpercelen Vastgoed. De wethouder is er. Op mijn lijstje staat als eerste de heer Vonk, maar die heeft geen tijd meer. Dan is daarna de heer De Haan aan de beurt. De heer De Haan hoeft ook niet. Zijn er nog andere leden die het woord wensen bij dit agendapunt? Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, we hebben een goede bespreking gehad in de commissie BWB. De maatschappelijke organisaties krijgen de huurverhoging nog voor hun kiezen. Wij houden de vinger aan de pols en steunen ook de motie van het CDA van harte die er zo aankomt.

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Het ging in 1 keer heel snel. Ik dacht: het is nog niet aan de beurt, maar ik had inderdaad gevraagd in de commissie om dit te agenderen voor een tweeminutendebat om deze motie in te dienen. Die vraagt inderdaad om met name de maatschappelijke organisaties een steun in de rug te geven op het moment dat zij mogelijk te maken krijgen met grote huurverhogingen die hun bestaansrecht in gevaar zouden brengen. Dat doen we samen met PvdA, GroenLinks, Volt en ChristenUnie.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Maatschappelijke comfort in plaats van marktconform

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 7.6 ‘Herziening gemeentelijke methodiek voor het bepalen van de grondpercelen Vastgoed’;

constaterende dat:

- uitwerking van de eerder vastgestelde kadernota vastgoed aantoon dat verenigingen en maatschappelijke organisaties te maken kunnen krijgen met huurverhoging tot wel 300%;
- er voor maatschappelijke organisaties maatwerk geboden wordt, waarbij gedacht wordt aan een fasering van drie tot tien jaar;

overwegende dat:

- een exorbitante huurverhoging tot 300% ook in het geboden maatwerk en een fasering van drie tot tien jaar niet redelijkerwijs opgebracht kan worden door verenigingen die iedere euro moeten omdraaien en die met een handvol vrijwilligers werken;

draagt het college op:

- bij huurverhogingen voor maatschappelijke organisaties (zowel in de categorie maatschappelijk als in de categorie commercieel) conform de kadernota, die hoger uitvallen dan 100%, te kijken wat er redelijkerwijs mogelijk is, zonder dat het voortbestaan van de maatschappelijke organisatie in gevaar komt vanwege de huurverhoging;
- hierbij een lange ingroei (bijvoorbeeld dertig jaar in plaats van tien jaar) en meer maatwerk te leveren dan nu het geval is;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, A. Kockelkoren, S. Reitema, L.P.A. Dekkers en T.J. Vonk

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Wensen andere leden nog het woord? Niemand. Dan geven we gelijk de motie aan de wethouder, zodat hij daarnaar kan kijken.

De heer SIMONS (wethouder): Dank u, voorzitter. We hebben inderdaad een uitgebreide behandeling in de commissie gehad. Wat is maatschappelijk of wat is niet maatschappelijk? Dat hebben we afgesproken met elkaar dat de directie MO dat bepaalt. Die heeft een aantal jaren geleden ernaar gekeken en heel veel dingen die vroeger tot maatschappelijk behoorde, gezegd: dat zien wij nu anders. Dat betekent dat het naar de commerciële portefeuille gaat. Maar wij hebben ook natuurlijk vaak het debat erover gehad, we hebben ook gezegd: we maken gewoon maatwerk. Ook als het in een commerciële portefeuille is, dan hebben we gewoon wat wij dan maar zelf definiëren als een maatschappelijk initiatief of vereniging. Dat we daar alleen de kost dekkende huurprijs voor vragen en de niet commerciële prijs. De raad heeft ook gevraagd al in de vorige periode om de hele vastgoedportefeuille op te schonen. We hebben met elkaar het Kader Vastgoed vastgelegd, daar hebben we ook een aantal keren over gesproken. Conform dat Kader handel ik dat gewoon netjes af. De heer Segers heeft vorige keer gevraagd: als mensen gauw een huurverhoging van meer dan 100 procent krijgen, dan is het misschien beter om gewoon eerst langs te gaan dan een brief te sturen. Daar ben ik het ook mee eens, dat is ook een toezegging geweest van mij in de commissie. Dan kom ik ook bij dictum 1, daar vraagt u hetzelfde, dat heb ik al toegezegd. Dan punt 2, we hebben grosso modo tussen 3 jaar en 10 jaar ingroeimogelijkheden, dat is vaak meer dan voldoende. Bijvoorbeeld, het voorbeeld wat we hebben besproken van de strandsportschool. We hebben ook gewoon laten zien, ook in het gesprek met de strandsportschoolhouder, dat er ook voor hem heel veel verdienmogelijkheden zijn die voor het oprapen liggen en daarmee ook gewoon makkelijk die huur kan betalen op termijn. Desondanks hebben we daar toch besloten voor een periode van 5 jaar, dat is altijd maatwerk. Maar u stelt nu 30 jaar voor, dat is echt te lang. Dat is ook niet meer te verantwoorden, ook omdat er altijd een andere kant aan de medaille zit. In het geval van die vereniging in Hoek van Holland, die prijzen zijn al

sinds 2013 niet meer geïndexeerd. Je kunt het ook omdraaien dat je heel lang voor een heel lage huurprijs daar hebt gezeten op een triple a locatie, op het strand, 4000 vierkante meter. Het is ook zo dat we ook wel enige redelijkheid moeten betrachten, ook gewoon naar de andere clubs die op het strand zitten en gewoon de volle pond moeten betalen. 3 tot 10 jaar vinden wij gewoon redelijk, 30 jaar is gewoon echt veel te lang. Dat is het tweede deel van uw dictum. Zowel het eerste deel, heb ik al toegezegd. Over het tweede deel heb ik gezegd wat ik erover wilde zeggen. Daarmee kom ik tot de conclusie dat ik deze motie moet ontraden.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. We moeten nog zorgen dat die motie nog rond wordt gedeeld. Zijn er nog opmerkingen of vragen? Niemand. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 7.6.

7.7 Monitor Grote Projecten.

De VOORZITTER: Dan gaan we over naar agendapunt 7.7 Monitor Grote Projecten en wethouder Van Rij is ook aangeschoven. Dan is het woord aan de heer Verhoef, maar die is er niet. De heer Dekkers, wilt u het woord?

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. De Monitor Grote Projecten, MGP, geeft een mooi overzicht van de grote lopende projecten met een opgetelde waarde van meer dan 400 miljoen in onze stad. Wat valt op? Alle projecten scoren op kwaliteit groen en dat is mooi. Maar in het vervolg zien we graag wel nog wat duidelijker gekwalificeerd wat de kwaliteitscriteria zijn op basis waarvan we groen scoren. Dan financiën, daar scoren 6 van de 9 projecten Oranje, dat is minder. Gelukkig zijn er wel de nodige acties in gang gezet om bij te sturen. Het opgetelde financiële risico dat we lopen op de projecten, is echter niet bekend. Waarbij de ervaring wel leert dat veel projecten langer duren en boven het budget uitvallen. Het risico op hogere kosten voor Rotterdam is best hoog. Voorzitter, naar de toekomst toe verwachten we dat de monitor ook wel zal worden uitgebreid met een aantal projecten, zoals Museum Rotterdam met hun aankoop van de Steigerkerk. Maar graag willen de Monitor Grote Projecten ook per direct uitbreiden met het Schouwburgplein. Daar gaat natuurlijk de renovatie lopen van de parkeergarage en de aanleg van het pocketpark en dat is geraamd op bijna 20 miljoen. Het lijkt ons wijsheid om dat onder besturing te brengen in de Monitor Grote Projecten, daarom dienen wij daarvoor een motie in. Tot slot, we kregen de Monitor Grote Projecten 1 dag voor de begrotingsbehandeling in de commissie, want er was een week extra tijd nodig om de totaalbedragen goed in de tabellen neer te zetten. Dat wil ik toch nog in herinnering halen. Graag de toezegging dat we dat de volgende cyclus niet meer gaan doen en dat we deze gewoon op tijd ontvangen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Schouwburgplein in de MGP

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt ‘Monitor Grote Projecten’;

constaterende dat:

- het Schouwburgplein één van de oorspronkelijke Zeven Stadsprojecten is, maar de geplande herinrichting inmiddels al meerdere jaren is getemporiseerd;
- binnenkort wordt gestart met de renovatie van het dak van de parkeergarage en de aanleg van het zogenoemde pocketpark, terwijl de oorspronkelijke bredere herinrichtingsambities vooralsnog niet zijn meegenomen;

overwegende dat:

- de huidige plannen zijn geraamd op € 19,2 miljoen en het reëel is te verwachten dat de totale projectkosten door inflatie, stijgende bouwkosten en langere doorlooptijden boven de € 20 miljoen zullen uitkomen;
- het project daarmee voldoet aan de financiële drempelwaarde voor opname in de Monitor Grote Projecten;

is van mening dat:

- de combinatie van technische risico's, veiligheidsproblematiek en oplopende kosten bij het Schouwburgplein vraagt om structurele en transparante monitoring;
- opname van het Schouwburgplein in de Monitor Grote Projecten de raad en het college beter in staat stelt om tijdig risico's te signaleren en tot goed onderbouwde besluitvorming te komen;

verzoekt het college:

- de renovatie van de parkeergarage en de aanleg van het pocketpark op het Schouwburgplein op te nemen in de Monitor Grote Projecten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.P.A. Dekkers

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik kijk naar de heer Verhoef. De heer Roskam, dat is ook goed.

De heer ROSKAM (lr): Inderdaad een change, voorzitter. Gisteren hadden we het in de commissie BWB over erfpacht. Daar heb ik aangegeven dat het een schande is dat de gemeente decennialang zijn eigen beleid, de historische grondwaardenregeling, niet goed uitgevoerd heeft. Daarnaast is men nalatig geweest naar duizenden Rotterdammers. Pim zou het een bloody shame noemen. Dat de raad en de gemeente niet de controle waren op erfpacht is een feit en daarom mag dit dossier nooit meer in de luwte verdwijnen. Niet naar alles wat misging, niet na alles wat het heeft gekost. Het project Erfpacht hoort niet in de Monitor Grote Projecten, zoals college voorstelt, maar in de regeling risicovolle projecten, zodat de raad er scherp op kan blijven sturen. Ik was van plan de achttiende met deze motie te komen, maar de heer Biljoen voelde ook aan dat het niet goed ging en had het voor vandaag geagendeerd. Daarom zal de heer Biljoen straks de motie indienen, want voor Leefbaar tot GroenLinks zijn we het erover eens: dit nooit meer. We verwachten dan ook raadsbrede steun. Dan rest mij de vraag aan de heer Biljoen, dient u onze motie nu in? Dank u.

De VOORZITTER: De heer Biljoen

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dank voor deze mooie vraag en bedankt voor deze dertig seconden. Inderdaad, van Leefbaar tot GroenLinks, wij willen allemaal dat het heel goed gaat lopen. Want de juiste en sterke informatiepositie van de gemeenteraad in het erfpachtproject is van groot belang en daarom dienen wij de motie in 'Erfpacht is een risicovol project'. Daarin verzoeken we het college om een voorstel op hoofdlijnen voor een basisrapportage naar de raad te sturen, uiterlijk 3 maanden na deze aanwijzing.

De VOORZITTER: Dit zijn wel de slimme varianten om je tijd inderdaad te besparen. Ik ga het voor deze keer toestaan, maar het moet geen gewoonte worden.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Erfpacht is een risicovol project

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.7 Monitor Grote Projecten;

constaterende dat:

- het Erfpachtproject dat gestart wordt door het college substantiële financiële gevolgen voor de gemeente, van minimaal € 10 miljoen op korte termijn tot vele miljoenen euro's op de langere termijn;
- het Erfpachtproject daarnaast belangrijke gevolgen voor vele Rotterdammers en een complex uitvoeringsproces heeft;
- het Erfpachtproject ook voldoet aan de overige criteria voor een risicovol project, conform Artikel 3 lid 4 van de Regeling risicovolle projecten Rotterdam 2012;
- er een hoop mis is gegaan op het gebied van erfpacht, waarover de raad niet eerder is geïnformeerd;

overwegende dat:

- een juiste en sterke informatiepositie van de gemeenteraad in het Erfpachtproject van groot belang is;
- de gemeenteraad bij projecten met zulke grote gevolgen en een dergelijke complexiteit meer toegesneden informatie nodig heeft om effectief de controlerende taak op het project te kunnen uitvoeren;
- de Monitor Grote Projecten voor het Erfpachtproject een te licht instrument is, gezien de omvang, complexiteit en het ontbreken van andere sturingsmechanismen voor de raad in privaatrechtelijke overeenkomsten zoals erfpachtcontracten;
- de Monitor Grote Projecten bovendien bedoeld is voor grote fysieke projecten;
- de Regeling risicovolle projecten Rotterdam 2012 alle mogelijkheden biedt om na aanwijzing en met maatwerk in de basisrapportage door de begeleidingscommissie tot een toegesneden periodieke rapportage te komen;

besluit:

- het Erfpachtproject aan te wijzen als risicovol project, zoals bedoeld in de Regeling risicovolle projecten Rotterdam 2012;

verzoekt het college:

- een voorstel op hoofdlijnen voor een basisrapportage naar de raad te sturen, uiterlijk 3 maanden na deze aanwijzing;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen en T. Roskam

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan staat de heer Biljoen nog op mijn lijstje, maar hij heeft natuurlijk net zijn tijd al gehad. Of wil u nog een keer wat zeggen? Oké. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Het voordeel dat de Monitor Grote Projecten wat laat was en nog apart in de commissie weer behandeld, gaf ook de mogelijkheid om daar nog wat dieper over na te denken. Het deed ons bij D66 beseffen dat wij het relatief weinig nog in de Monitor Grote Projecten over klimaat hebben. Dat hebben we ook goed besproken met de wethouder, ook achter schermen nog een beetje. We kwamen erachter dat we daar, als we het zouden willen, wat extra parameters zouden moeten doorgeven aan die Monitor

Grote Projecten, maar dat we dat natuurlijk ook niet vanaf scratch zouden kunnen beginnen. Vanuit D66 een motie om te onderzoeken hoe we bij toekomstige grote ruimtelijke en structurele projecten ook juist die klimaatimpact mee zouden kunnen nemen in de monitor.

De VOORZITTER: De heer De Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Hou het klimaat in de gaten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 7.7 Monitor Grote Projecten;

constaterende dat:

- steden als Oslo, Kopenhagen, Stockholm, Londen, Vancouver, New York en Sydney werken met een systeem waarbij van elk stedelijk project de klimaatimpact separaat wordt gemonitord;
- de gemeente Rotterdam met het Plan van Aanpak Duurzaam Doorbouwen de klimaatimpact bij woningbouw meet via het Paris Proof criterium;
- deze aanpak in lijn is met regelgeving over het verminderen van de CO2-uitstoot volgens de Europese Green Deal, het klimaatakkoord van Parijs en de Nederlandse klimaatwet;
- klimaatfactoren op dit moment in de Monitor Grote Projecten genoteerd worden onder de indicator 'risico's';

overwegende dat:

- Rotterdamse grote projecten een positieve of negatieve impact kunnen hebben op het klimaat en de doelstellingen voor het verminderen van de CO2-uitstoot;
- het van belang is om te weten wat de klimaatimpact is van grote projecten, om zo te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving en bij te sturen waar nodig;
- de klimaatimpact van grote projecten uit de Monitor Grote Projecten Rotterdam op een duidelijkere manier kan worden weergegeven;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe bij toekomstige grote ruimtelijke, infrastructurele projecten die voldoen aan de basisvereisten van de MGP, klimaatimpact meegenomen kan worden onder de kwalificering kwaliteit;
- hierover te rapporteren aan de raad voor de zomer van 2026;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. de Haan

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Niet. Lukt het de wethouder om al te reageren? Wethouder Simons eerst.

De heer SIMONS (wethouder): We houden de volgorde aan, ik mag iets zeggen over motie 1 en dat gaat over motie 'Schouwburgplein in het Monitor Grote Projecten'. Ik heb natuurlijk al enige tijd geleden een brief gestuurd en uw observatie is juist dat de optelsom kwam tot zo'n bijna 20 miljoen. Er zijn niet zo heel veel andere harde criteria, want beslist uw raad of iets nu wel risicovol is of niet. Ik vind het ook wel fijn als het bij de Monitor Grote Projecten komt, omdat er dan ook wat meer aandacht voor komt. Ik hoop ook dat het proces wat versneld kan worden, want ik vind zelf ook wel vrij langzaam gaan. Het is geen stadsproject meer zoals u weet, omdat het repareren is van het lekkende dak van een parkeergarage. Maar als we dan toch

het dak moeten repareren, kunnen we ook het plein wat erboven ligt gewoon aanpakken. Daar heeft u een brief over gekregen. Vanuit dat perspectief kan ik deze motie omarmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan wethouder Van Rij.

De heer VAN RIJ (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Ik heb allereerst de vraag van Volt om te kijken of we voortaan op tijd leveren. Uiteraard doen we er natuurlijk altijd alles aan, dat is ook belangrijk voor uw informatievoorziening. Maar de kwaliteit van de informatievoorziening vind ik ook erg belangrijk, zodat u daar echt mee kunt sturen. Dan heb ik 2 moties liggen. Dan begin ik met die van GroenLinks en Leefbaar, dat is de motie om het Erfpachtproject in de risicovolle projecten te Hijsen. Ik denk: goed, daarmee kunt u als raad ook gaan sturen op hoe uw eigen monitor eruitziet. Ik heb zelf ook een beetje aan de basis gestaan van deze regeling, ik begrijp de behoefte van uw raad hiernaar goed en die zullen we zeker omarmen. Dan de laatste motie is van D66. Ik had met u al het gesprek ook in de commissievergadering hierover. Ik heb uitgelegd hoe de Monitor opgebouwd is met de groottemeting die we doen, zodat u inderdaad kunt sturen op wat er echt gebeurt in het project. Als dan 1 van de kaders van zo'n project de milieu-impact wordt, dan is dat ook iets dadelijk om op te sturen en dat zou dan vallen, dat is een technische term, onder aspect kwaliteit. Dat zou heel goed op zijn plek zijn. Ik heb wel begrepen van mijn collega's die zowel infra doen als bouwen, dat dit wel wat onderzoek nodig heeft in hoeverre dat soort kaders mee kunnen worden genomen in de projecten. We gaan daar voluit mee aan de slag en die zullen we ook omarmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen of opmerkingen naar aanleiding van de reactie van het college? Dat is niet het geval. Dan zijn we aan het eind gekomen van agendapunt 7.7.

7.8 Actieplan Geluid.

De VOORZITTER: Dan gaan we door met agendapunt 7.8 en daar moeten we wethouder Zeegers voor halen. Als u nog moties wil wijzigen, dan mag u ze nu indienen. De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAİK (lr): Dank u wel, voorzitter. Bij mijn beide moties rond Waterstad 2050 zijn 2 ondertekenaars bijgekomen.

De VOORZITTER: Dat is inhoudelijk niet gewijzigd, alleen de ondertekening, dan mag die gelijk ook naar de griffie toe. Wethouder Zeegers is er, dan kunnen we ook weer beginnen met het Actieplan Geluid. Ga rustig zitten, dan geef ik eerst het woord aan de heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. De gemeente Rotterdam streeft naar verminderen van geluidshinder. Belangrijk, want een leefbare stad, een leefbare wijk, daar is geen geluidsoverlast. Daarom dien ik samen met de Rotterdamse VVD een motie in over het 'Actieplan geluid óók voor windturbines' om geluidsoverlast van de windturbine rond bewoond gebied als onderwerp mee te nemen in het Actieplan Geluid. Leefbaar Rotterdam vindt het ook onacceptabel dat windturbines bij woonwijken 's nachts zouden draaien, wij willen een nachtelijk draaiverbod. Een vraag aan de wethouder: bent u bereid de bestaande stilstand regeling voor windturbines in de regio Rotterdam uit te breiden ten behoeve van de nachtrust van omwonenden voor het tijdvak tussen 23.00 uur en 7.00 uur, objectieve en toetsbare criteria op het gebied van geluidshinder? Zo nee, waarom niet? Nog een bron van geluidsoverlast is het versterkt oproepen tot gebed vanaf een minaret, daar zijn klachten over van omwonenden. Het is opdringerig en onwenselijk en het legt een dominante claim op de openbare ruimte, niet goed voor de leefbaarheid van een wijk. De geluidsoverlast door versterkte gebedsoproepen moet in kaart worden gebracht, welke moskeeën, hoe vaak en

met welke geluidsstrekte. Waar kan men terecht met klachten? Hoeveel klachten zijn er van omwonenden? Wat zijn de ontwikkelingen? Is er overleg met moskeeën hierover? Kortom, is het versterkt oproepen tot gebed onderdeel van het Actieplan Geluid? Wat gaat de wethouder doen om overlast aan te pakken? Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden heeft een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Gewoon een vraag uit interesse, want in uw ogen geeft dat geluidsoverlast, kan je van alles van vinden. Maar u dient niet iets in voor kerkklokken waar mensen elke zondagochtend ook misschien last van hebben. Ik ben wel benieuwd hoe u dat weegt.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. Kerkklokken. De christelijke religie maakt al meer dan 1000 jaar onderdeel uit van de westerse en de Nederlandse samenleving, dat weeg ik heel anders. Dat geldt niet voor versterkte oproepen vanaf minaretten. Ik vind ook dat de bestaande cultuur daarin voorrang zou moeten krijgen en respect verdient. Als de versterkte oproepen tot gebed ook aangeeft: jongens, er is maar 1 geloof en dat is het enige ware, dan vind ik dat je daarmee in de openbare ruimte een claim legt. Dat is wat anders dan kerkklokken luiden. Ik vind het ook hetzelfde als bijvoorbeeld aan het begin van de maand op maandag 12.00 uur de sirenes afgaan, is dat geluidsoverlast? Ja, maar toch het is in het algemeen belang en het is voor de veiligheid van iedereen. Dat vind ik van een andere orde en van een andere intentie.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Uit dit antwoord concludeer ik dat het niet om het geluid gaat, maar het gaat meer om de traditie die dan geworteld is in ons land. Want als het om het geluid gaat dan, als u dan 1 lijn trekt, zou u de kerkklokken ook moeten meenemen, lijkt mij. Ik leg er geen oordeel verder aan, maar het was gewoon een vraag.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): U legt er wel een oordeel aan, want u zou het gelijk willen trekken en dat doe ik niet. Ik vind het van een andere orde.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik rijg er wel een oordeel aan, want ik vind persoonlijk dit dan ook een vorm van geluidsoverlast, maar dat hoeft voor mij niet verboden te worden. Wat de heer Bonte nu doet, is gewoon puur kei- en keihard onderscheid maken tussen 2 religies en dat hoort volgens mij niet. Het is heel simpel, het is gewoon een beetje angstzaaijerij en bangmakerij van iets wat je dan niet verstaat en daarvan zegt u: dat moeten we dan maar verbieden, omdat het een ander geloof is en niet de uwe is. Maar laat ik de heer Bonte zeggen dat het geloof hier is, hier blijft en het gewoon onderdeel is van de Rotterdamse samenleving.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Ik heb totaal geen enkele moeite met welk geloof dan ook. Waar het mij om gaat, is de dominante claim die er gelegd wordt op de openbare ruimte. Die openbare ruimte is voor iedereen en die moet je niet gaan claimen met een oproep tot gebed voor jouw specifieke geloof, daar maak ik bezwaar tegen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): U vindt helemaal niet dat die openbare ruimte voor iedereen is, want voor de ene groep wilt u het beperken en voor de andere groep niet. Daar geeft de heer Bonte alle vrijheid voor en voor een bepaalde groep zegt hij van: dat staat mij niet aan, dan doen we dat niet. Dat is gewoon puur het onderscheid maken op basis van religie.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dat ben ik niet met u eens. Ik vind het nogal een verschil of je in een gebedshuis gewoon je geloof belijdt of dat je in de openbare ruimte een claim aandient van: wij zijn het ware geloof. Ik vind dat meer een politieke boodschap dan een religieuze boodschap en daarmee is het een dominante claim in de openbare ruimte. Moeten we niet willen. We hebben hier in Nederland de scheiding van kerk en staat, we hebben hier een democratische rechtsstaat. Het gaat hier niet om dat 1 geloof boven andere geloven staat of wat dan ook, maar ik wil dat de openbare ruimte verschoond blijft van oproepen tot een bepaald geloof. Want daar heb ik zelf helemaal niks mee te maken en heel veel mensen met mij ook niet, die ervaren dat als overlast. Het is opdringerig, het is onwenselijk.

De VOORZITTER: Tot slot, de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Tot slot, dat heeft u goed aangevoeld. We gaan in cirkeltjes draaien, want hier gaan we ook niet uitkomen inhoudelijk denk ik. Ik ervaar sommige geluiden ook als overlast. Ik word ook elke zondagochtend vroeg wakker gemaakt door kerkklokken en doordeweeks ook overigens die vrij hard luiden. Alleen ik geef wel de mensen de ruimte om dat te doen, omdat het ook een vrijheid is van religie. U gunt dat mensen niet, dat kan, dat is een keuze. Maar dat laat alleen zien dat u dat op basis doet van een bepaald geloof, dat doet u omdat er een bepaald beeld is gecreëerd wat u zelf in stand houdt en dat is dat de islam eng is voor u.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): De islam is voor mij niet eng. Ik wil dat zij niet steeds verder oprukken in de openbare ruimte door piketpaaltjes te slaan. Want eerst was het gewoon een oproep tot gebed, daarna is het versterkt oproepen tot gebed. Dan is het 1 keer per week, dan 5 keer per week, dan 5 keer per dag. Dan zit je op een gegeven moment in Teheran aan de Maas en daarom moet je grenzen trekken. Je moet gewoon van het begin af aan duidelijk maken: jongens, we zitten hier in een christelijke samenleving, dit is niet wat we willen met z'n allen en daar moet je gewoon heel duidelijk in zijn. Dat is wat ik meeweeg in het geluid. Daarnaast is het ook onverstaanbaar, het is geluid wat gemaakt wordt, het is geluidsoverlast en daarom vind ik dat het thuishoort in het Actieplan Geluid om daar heel duidelijk te meten: hoe vaak? Hoeveel klachten? Wat is de overlast? Wat kunnen we daaraan doen?

De VOORZITTER: We gaan op de tijd letten, ook de heer Soytekin. U heeft nog wel wat seconden, maar ik wil u daarop attenderen.

De heer SOYTEKIN (denk): Volgens mij is er ook een beantwoording gegeven na het stellen van schriftelijke vragen hierover, die had u ook gewoon tot u kunnen nemen. Daarin had u kunnen zien dat daar gewoon goed overleg plaatsvindt tussen moskeeën en moskeeën en buurtbewoners. Dat het op een hele goede en zorgvuldige manier gaat. Overigens ken ik ook heel veel moskeeën die worden lastiggevallen door mensen die bewust klachten indienen om het indienen van klachten, omdat het ze, een beetje in uw straatje, gewoon niet aanstaat. Niet eens zozeer vanwege de overlast, maar omdat ze gewoon iets tegen het geloof aan sich hebben. Wat dat betreft is dat de aantallen die daar genoemd worden, moet je ook niet al te

serieus nemen, denk ik dan. Want de helft daarvan is ook niet helemaal gegrond, lijkt mij, als die klachten op die manier worden ingediend.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik wil toch zeggen dat het de PvdA wel erg stoort dat hier gezegd wordt: we zitten in een christelijke samenleving. We zitten in een vrije samenleving waar vrijheid van godsdienst is, waar alle religies welkom zijn, waar geen religie domineert en ook geen religie de claim mag leggen op de hele samenleving, zoals de heer Bonte dat nu wel doet door te zeggen dat we in een christelijke samenleving zitten. Ik wil dat wel benadrukken, want er is ook genoeg islamofobie in deze stad en door dit soort uitspraken wordt dat wel versterkt. Nogmaals, we leven in vrijheid van godsdienst, waar ook de islam hartstikke welkom is.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç, wilt u nog reageren?

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, we kunnen het pleidooi van mevrouw Reitema van PvdA beamen. Ik zou willen zeggen: naast een vrije samenleving, ook een hele diverse samenleving met in Rotterdam wel meer dan 170 nationaliteiten. Als u een keertje iets niet verstaat, is dat helemaal oké.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Ik ben ook voor een diverse samenleving, juist daarom. We zijn wel degelijk een samenleving gestoeld op christelijke waarden. Het christendom maakt al 1.000 jaar onderdeel uit van deze samenleving, dat is van een andere orde. Het christendom heeft ook in onze samenleving de verlichting meegemaakt, heeft ook de emancipatie van minderheden meegemaakt. Ik refereer aan het Ezelproces in de jaren 60, zij zijn verder. Als ik nu kritiek heb op het christendom loop ik geen gevaar, als ik kritiek heb op de islam, dan loop ik wel gevaar. Ik refereer aan Charlie Hebdo, ik refereer aan Samuel Paty, de leraar, ik refereer aan Theo van Gogh. Er is wel degelijk een verschil. Ik wil ervoor waken dat onze openbare ruimte in beslag wordt genomen en wij willen hier gewoon in alle vrijheid met scheiding van kerk en staat kunnen samenleven.

De VOORZITTER: We dwalen een beetje af van het onderwerp, want we zitten bij het Actieplan Geluid en we krijgen nu een hele discussie over vrijheid van godsdienst. Ik zou zeggen: trek de grondwet er ook nog een keertje bij. Ik wil echt wel tot een afronding komen, want we blijven hier aan de gang nu en ik denk dat er al verschillende perspectieven zijn gewisseld. Ik geef tot slot het woord aan de heer Soytekin, mag de heer Bonte nog reageren, maar dan is het echt klaar. Ik ga daarna niemand meer het woord geven. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Want als we deze kant opgaan, kan ik ook benoemen dat er een terroristische aanslag is geweest op een moskee hier in Nederland, dat er mensen in Australië zijn vermoord terwijl ze aan het bidden waren in een moskee. Dat komt natuurlijk ook allemaal door denkbeelden die geuit worden door bepaalde partijen, ik zal die niet gaan noemen, die aangeven dat de islam niet thuishoort bij westerse samenleving of een samenleving überhaupt, dat die blijkbaar voor die mensen iets is wat überhaupt niet thuishoort in de samenleving. Het verspreiden van die denkbeelden draagt daaraan bij.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dit frame werp ik verre van mij. Het raakt kant, nog wel. Waar het om gaat is dat als jij hier in Nederland bent opgegroeid in een wijk en er komt een moskee, prima. Je buurman Hoessein of Mohammed gaat naar de moskee, prima, fijne dag verder. Maar op

een gegeven moment gaat die minaret versterkt oproepen tot gebed, dan is er een probleem. Dan heb je in 1 keer inbreuk op de openbare ruimte en dat is waar ik tegen ageer in het kader van het Actieplan Geluid.

De VOORZITTER: De heer Bonte heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Actieplan geluid óók voor windturbines

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.8: Actieplan Geluid;

constaterende dat:

- de lange termijndoelen van het college geformuleerd als: vermindering van geluidshinder, een betere balans tussen rust en reuring, en een verbetering van de geluidsomgeving via Actieplan Geluid tot uitvoering gebracht worden;
- windturbines op land nabij woonhuizen overlast veroorzaken zoals geluid, laagfrequentie en slagschaduw;
- een verstoorde nachtrust ernstige schade veroorzaakt aan de volksgezondheid en voor aantasting van het woongenot, levensgeluk en brede welvaart zorgt;
- wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat bewoners binnen een straal van 10 keer de tiphoogte rondom een windturbine geluidshinder ondervinden. Dat het niet meewegen van deze inzichten als verwijtbaar nalatig bestuur kan worden aangemerkt;
- de aangewezen projectgebieden in Rotterdam op kortere afstand liggen van woningen waardoor de te verwachten gezondheidsschade significant zal zijn;

overwegende dat:

- geluidsoverlast van windturbines nog geen onderwerp is wat is opgenomen in het actieplan;
- het plaatsen van windturbines velen neveneffecten met zich meebrengen, verantwoordelijk bestuur deze neveneffecten nauw in de gaten moet houden;
- het monitoren van geluidsoverlast veroorzaakt door windturbines van belang is voor het draagvlak en volksgezondheid;

verzoekt het college:

- geluidsoverlast van windturbines rond bewoond gebied als onderwerp mee te nemen in het Actieplan Geluid 2030-2034;
- dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S.M. Bonte en M.S. Abrahamse

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan kom ik bij mevrouw Van Wifferen. Ze is net op tijd binnen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Excuses. Als we het hebben over geluid, dan is het heel goed dat er zo'n Actieplan Geluid überhaupt gemaakt moet worden. Dat moet onder druk van Europa, vanwege een verordening. Daarom is er nu ook veel meer aandacht voor geluid en gaan we ook zorgen dat zaken in kaart worden gebracht. Dat ook de maatregelen die Rotterdam neemt allemaal gebundeld worden en dan naar het ministerie worden opgestuurd. Die doet van al die steden en plaatsen er een nietje door, die stuurt het weer naar de Europese commissie. De Europese commissie gaat het natuurlijk heel secuur bekijken,

natuurlijk niet, maar wat van al die steden in heel Europa. Maar het is natuurlijk een mooi begin dat we gaan kijken van: wat doen we op het gebied van geluid? Wat voor maatregelen nemen we? Maar waar we nog niks aan hebben, is als bijvoorbeeld nu mensen echt wakker van het geluid, daar ontzettend last en gezondheidsschade van hebben, sommigen gaan ook Rotterdam uit van die reden, dat we dat dan nog niet aanpakken en kijken hoe we het verminderen. Daarom heb ik een motie om gewoon toch met een andere bril daarnaar te gaan kijken en om te gaan kijken naar geluidshotspot. Je gaat kijken naar: waar is nu de ergste geluidsoverlast? Die breng je in kaart en dan ga je kijken: wat ga je doen om het daar ook concreet terug te brengen? Zodat je die overlast voor mensen ook concreet aanpakt, in plaats van gewoon generieke maatregelen neemt om geluid terug te brengen in de stad. Om uit te zoeken hoe we dat kunnen gaan doen, heb ik hier een motie. Tot zover.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Verkenning geluidshotspot-aanpak

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 7.8 Actieplan Geluid;

constaterende dat:

- de raad het Actieplan Geluid bespreekt;
- het actieplan voornamelijk bestaat uit generieke maatregelen;
- op verschillende locaties sprake is van structureel zeer hoge geluidsoverlast, waaronder plekken waar langdurig hoge dB-waarden worden gemeten;
- de gemeente bij verkeersonveiligheid al werkt met een gerichte hotspotaanpak;

overwegende dat:

- langdurige geluidsoverlast grote invloed heeft op gezondheid en leefbaarheid;
- gerichte maatregelen op de meest belaste locaties mogelijk effectiever zijn dan brede generieke inzet;
- inzicht in de haalbaarheid van een gebiedsgerichte aanpak nu ontbreekt;

verzoekt het college:

- te verkennen of en hoe een geluidshotspot-aanpak als aanvulling op het Actieplan Geluid kan worden vormgegeven;
- daarbij in kaart te brengen:
 - o hoe geluidshotspots kunnen worden afgebakend;
 - o welke maatregelen per type hotspot denkbaar zijn (zoals stiller asfalt, verkeersmaatregelen, snelheidsverlaging, handhaving en/of woningisolatie);
 - o en welke randvoorwaarden of belemmeringen daarbij spelen;
- de raad over de uitkomsten van deze verkenning te informeren in Q3 2026;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I. van Wifferen

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Het klopt inderdaad wat mevrouw Van Wifferen zegt dat dit een regulering is vanuit de Europese Unie. Daar is precies ook de discussie die de heer Bonte aankaart, heb ik het niet over de gebedsoproepen, maar over de

windmolens, is daar ook besproken. Ik vind het een punt wat nu nog een beetje mist in deze nota. Maar ik denk dat het goed is als wij daar breder aandacht aan besteden, want er is ook genoeg onderzoek om te kijken van: wat is nu precies de geluidsoverlast hiervan? Hoe we dat dan, met alle andere bronnen en de decibellen, naast elkaar gewoon in dat rijtje kunnen zetten? Dat steunen wij van harte. Verder staan er al een heleboel dingen in deze nota. Hetgeen waar wij in de commissie eerder ook op ageerde, was: kunnen we ook meer doen met omgevingsgeluid? Maar we hebben vandaag ook het plan over groen en water meer in onze stad terugbrengen besproken en daar staan al een heleboel maatregelen die denk ik ook gaan helpen om dat belevingsgeluid van mensen in onze stad terug te dringen. Dat je ook echt kan ontspannen in de stad, dat je niet constant met geluid geconfronteerd wordt. Ik denk dat dat ook een heel belangrijk onderdeel is dat samenhangt met deze koers nota. Ook toevallig was ik in de bespreking in Brussel van dit plan, heb ik ook de verkeersasos nogmaals aangehaald. Ik denk dat dat ook iets is, als we het hebben over geluid hotspots, die verkeersasos ook een belangrijk onderdeel van het tegengaan van de geluidsoverlast in deze raadsvergadering en onze stad.

De VOORZITTER: Heel beeldend, dank u wel. Zijn er nog leden die bij dit debat het woord wensen? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Eerder hadden we het in het kader van overlast bij de Oude Haven over de bewoners daar die geluidsmetingen op de gevel hebben gedaan en die enorm verschillen qua metingen van de metingen die wij gebruiken van de DCMR. Deze motie kon je van ver zien aankomen. Wij vragen dan toch ook een keer de DCMR te meten op die gevel, want het is een enorm verschil wat daar gemeten wordt. We willen weten of die mensen in de Oude Haven recht van spreken hebben. De motie 'Straaljagerlawaaai aan de Oude Haven' dien ik bij deze in, dank.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Straaljagerlawaaai aan de Oude Haven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van 7.8 "Actieplan Geluid";

constaterende dat:

- de bewonersgroep aan de Oude Haven geluidsoverlast ervaart van de horeca rond de Oude haven en bij het inspreken aangegeven heeft dat zij een geluidsbelasting heeft gemeten van 90 dB op de gevel van hun woningen;
- dit het geluid is van een straaljager die overvliegt op 300 meter hoogte;
- de metingen van de gemeente uitkomen op maximaal 67dB, maar niet op de gevel gemeten;
- het Omgevingswet 's-nachts een geluidsbelasting van maximaal 40 dB op de gevel voorschrijft;

overwegende dat:

- het geluid volgens de meting van de gemeente (67dB) 48 keer zo hard is dan de maximale geluidsbelasting volgens de Omgevingswet (40dB);
- het geluid volgens de meting van de bewoners (90dB) 100.000 zo hard is dan de maximale geluidsbelasting volgens de Omgevingswet (40dB);
- dat deze waarden, ook de metingen van de gemeente, te ver van de vereiste maximale geluidsbelasting (40dB) volgens de Omgevingswet af liggen om geen actie te ondernemen;

verzoekt het college:

- DCMR te vragen het geluid op de gevel bij de woningen aan de Oude Haven te meten om inzicht te krijgen hoe het mogelijk is dat deze metingen zo ver uit elkaar liggen;
- met voorstellen te komen hoe de geluidsoverlast voor bewoners tot een aanvaardbaar niveau terug kan worden gebracht;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Sorry, wij waren onderling aan het overleggen voor wie die was, omdat ik meestal de Oude Haven debatten doe en de wethouder het geluid. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter, voor de coulance. Een paar zinnen over een motie die ik wil indienen. Het is bij de participatie veel gegaan over de geluidsoverlast van varende schepen, maar dat resulteerde niet in een actiepunt en bij dezen een motie om dat alsnog als actiepunt op te nemen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Overlast uit de partyvaart

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van het Actieplan Geluid Rotterdam 2025-2029;

constaterende dat:

- het Actieplan Geluid Rotterdam 2025-2029 aandacht geeft aan overlast van partyschepen;
- er geen concrete acties worden gekoppeld aan dit punt;
- het Actieplan Geluid een vereist programma is onder de Omgevingswet;
- er in het Participatieverslag Actieplan Geluid wordt verwezen naar het nautisch beleid dat nog in ontwikkeling is;
- door het ontbreken van regels voor horeca op het water er een ongelijk speelveld ontstaat ten opzichte van horeca op land;

overwegende dat:

- in het participatietraject bewoners hebben aangegeven veelvuldig overlast te ervaren van partyschepen, soms tot diep in de nacht;
- de gemeenteraad graag vinger aan de pols wil houden bij de ontwikkeling van het nautisch beleid;
- het redelijk en goed is om horeca op water en op land gelijkwaardig te behandelen;

verzoekt het college:

- aan het Actieplan Geluid Rotterdam 2025-2029 een actiepunt toe te voegen om (geluids)regels te stellen aan het gebruik van partyschepen via de ontwikkeling van nautisch beleid;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Anderen? Niets. Dan vraag ik de wethouder of ze kan antwoorden.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Geluid, het is iets wat veel ook te maken heeft met de perceptie van geluidsbeleving die men heeft. Vaak van de bron die het geluid veroorzaakt heeft, is van veel betekenis over hoe men ook het geluid ervaart. Dat blijkt ook vaak uit dit actieplan dat de beleving van geluid een heel erg belangrijk onderdeel is. Daar gaan we natuurlijk met zo'n groene agenda ook aan werken. Omdat wij nu eenmaal in een stad wonen waar zoveel aan de hand is, we hebben levendige horeca, we hebben industrie, we hebben veel verkeer, helaas ook verkeersasos, we hebben windmolens. Er gebeurt hier van alles rond deze stad. De 1 ergert zich wat meer aan een vliegtuig, de ander ergert zich wat meer aan een windmolen en samen moeten we het met elkaar toch een beetje leefbaar houden. Daar komt dit actieplan ook vandaan. Dat we echt willen werken aan een beter geluidsniveau in onze stad, de beleving van het geluid. We hopen hiermee echt daarmee mooie stappen te kunnen zetten, dat is dan in ieder geval ook het doel van dit actieplan. De motie van Leefbaar Rotterdam 'Actieplan geluid óók voor windmolens'. U wil dat wij dit geluid ook als onderwerp meenemen in het actieplan. Op zich kan dat, we gaan niks bovenwettelijks doen of verplichten. Maar dat we het meenemen in het actieplan, dat is op zich uitvoerbaar, dat kunnen we zeker doen. Dat wordt oordeel raad. Dan heeft u ook de versterkte gebedsoproepen in kaart brengen, systematisch monitoren, dat zal ik ontraden. We hebben ook de kerkklokken, we hebben van alles, er is vrijheid van religie. Er wordt nu landelijk wel onderzoek gedaan naar hoe daarnaar te kijken en ik zie geen noodzaak om dat op lokaal niveau op vooruit te lopen, deze zal ik ontraden. Dan hebben we de motie van D66 'Verkenning geluidshotspot-aanpak'. Ook u geeft aan: er moet echt wat met dat verkeer gebeuren. Wij moeten die zaak in kaart brengen, maatregelen daarop ook inzetten en met een plan komen. Ik denk dat u daar een goed punt te pakken heeft, dat kunnen wij zeker doen. Oordeel raad voor D66. Dan hebben we nog de motie 'Straaljagerlawaaai aan de Oude Haven'. U vraagt DCMR te vragen om het geluid op de gevel te meten, dat is op zich mogelijk. Maar het is wel zo dat wij dat op het moment dat het een aanvaardbaar geluid is, dat wij daar geen plan van aanpak meer voor kunnen gaan maken. Dat stelt u wel in uw motie, dat tweede dictum puntje zou ik dan graag anders willen zien.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voor de coulance. Het gaat ons er vooral om: het verschilt zo enorm, het zou helpen als DCMR dat op dezelfde manier zou meten en dan zou je het kunnen vergelijken. Als u zegt: ik struikel over dat tweede dictum, maar dat eerste daar kan ik mee leven. Dan schrap ik dat tweede dictum, want ik vind wel van belang dat we ook laten zien dat we wat die bewoners daar doen serieus nemen.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Wij moeten hier intern afstemmen. Ik had het echt over de DCMR-techniek die kan, maar ik denk dat het goed is als de burgemeester deze motie verder afhandelt.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç heeft nog een vraag.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Nee, ik heb een aanvulling, want ik vind dat een meting heel erg handig is. Maar wij hebben bij het debat over de horeca een motie ingediend die is aangenomen, waarin wij vragen of er voor het kerstreces een set aan maatregelen kan komen om het geluid in de Oude Haven te reduceren. Dat is ook al het tweede dictum, hij was al overbodig. Als die eruit kan worden gehaald, dan is het ook meer in lijn met de motie die al ingediend en aangenomen was.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik laat deze hele afhandeling van de motie bij de burgemeester. Dan ga ik door naar de motie van de ChristenUnie. Motie 'Overlast uit de partyvaart' om hier ook geluidsregels te stellen bij partyschepen via de ontwikkeling van het nautisch beleid. Daar hebben we het ook wel vaker over gehad dat ik deze toch helaas moet ontraden, omdat daar ook juridisch gezien heel moeilijk kaders aan te stellen zijn. Omdat een partyschip vaart, is het technisch gezien moeilijk om bij een geluidgevoelig object een betrouwbare geluidsmeting uit te voeren en aan de hand daarvan handhavend op te treden. Gezien de juridische complexiteit zal ik deze motie moeten ontraden.

De VOORZITTER: Als u mij toestaat dat ik nu mijn rollen ga vermengen hier om ook op de motie van het CDA te reageren.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Deze discussie hebben we al best vaak gehad in de commissie. Ook de DCMR heeft verschillende punten waar ze een nu al bijna een jaar lang meten om de vergelijkbaarheid van de metingen door het jaar heen vast te kunnen stellen, die staan op vaste punten. De bewoners hebben andere punten waar ze zeggen: daar willen wij dat er gemeten wordt. Maar die metingen zijn natuurlijk niet vergelijkbaar met de meting van de DCMR, want die staan op andere punten. Ik heb eerder al aangegeven in een debat dat ik met de DCMR echt wel overleg om te kijken of ze ook op die punten kunnen meten. Maar je kan het niet vergelijken met de andere meetpunten, omdat op elke verschillende punten er ander geluid is. Deze discussie loopt al best wel lang, we blijven een beetje in de kringetjes draaien. Ik kan echt wel, dat hebben we ook gezegd, dat we met de bewoners ook dat gesprek voeren om te kijken wat ze nu precies gemeten willen hebben, of we dat kunnen doen. Mevrouw Morkoç wees daar ook al naar, maar deze motie komt weer toch een beetje terug op de oude discussie dat je die metingen moet gaan vergelijken, dat kan niet. Je kan niet appels met peren vergelijken, daar zit de crux in deze motie. Ik zou toch echt ervoor willen pleiten nogmaals, we hebben in de het debat rondom de horeca rondom de Oude Haven, ik ben daar zelf geweest, ik heb met bewoners gesproken, ik heb echt alles uitgelopen om gewoon vast te houden aan wat we daar hebben afgesproken. Want deze kruis er nu doorheen tikt een klein beetje aan waar we al waren en gaat er nu ook weer vandaan bewegen. Ik heb een beetje moeite met de timing van deze motie in combinatie met wat we aan het doen zijn en de onvergelijkbaarheid van de 2 zaken die gevraagd worden.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Op basis van de beantwoording probeer ik er dan op te vertrouwen dat u op een goede manier ook in overleg bent met die bewoners die daar natuurlijk naar eer en geweten proberen iets aan te tonen. Als ik het zo hoor zoals u dat zegt: ik ben daar in overleg en er komt inderdaad, daar was ik me niet zo van bewust, op hele korte termijn dat plan, dan is dit inderdaad ook niet de juiste timing, wil ik hem om die reden dan intrekken. Maar wij blijven daar wel scherp op en ik vind wel, die mensen moeten ook het gevoel hebben: wij meten hetzelfde. Ik snap wat u zegt over die onvergelijkbaarheid, maar we moeten daar wel het maximale voor doen. Punt, ik trek die motie in.

De VOORZITTER: Dan noteer ik dat motie nummer 3 is ingetrokken, maar dat er natuurlijk al allerlei moties en toezeggingen liggen op dit gebied die hier ook aan raken. Tegelijkertijd heeft de wethouder nog een paar vragen die ze nog niet beantwoord heeft.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat waren nog 2 vragen van Leefbaar Rotterdam die was ik vergeten te beantwoorden. Over het stilzetten van de windmolens 's nachts, daar hebben we het al vaker over gehad. Dat heeft een te groot beslag op de businesscase, daar ben ik niet toe bereid om dat te doen. Die andere had te maken met de motie, het was 1 vraag. Dank u wel.

De VOORZITTER: Zijn wij hiermee aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat? Dat lijkt het geval. Dan sluit ik agendapunt 7.8.

7.9 Tweeminutendebat over 'Stagnatie in daling hiv-diagnoses en gevolgen voor Rotterdam', aangevraagd door het lid Balcha.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar agendapunt 7.9, dat is het tweeminutendebat over stagnatie in daling hiv-diagnoses en gevolgen voor Rotterdam. Wethouder Buijt is hier en de heer Balcha heeft het woord.

De heer BALCHA (d66): Dank u wel, voorzitter. Vorige week heb ik een actua aangevraagd vanwege het landelijke rapport over de hiv-cijfers, die daalden jarenlang, maar stijgen. Nu toen hoorden we van de wethouder vorige week dat het aantal hiv-besmettingen in Rotterdam dit jaar al is opgelopen van 13 in 2024 naar 25 in het lopende jaar. Dat betekent dat we afstevenen op een verdubbeling. Dat betekent dat steeds meer mensen in Nederland, maar ook hier in onze eigen stad leven met hiv. Dat raakt mij, want achter elke nieuwe infectie zit een mens, een verhaal, een gemeenschap die al decennialang disproportioneel hard wordt getroffen. We weten bovendien dat een deel van de mensen met hiv het niet weet en onbewust het virus blijft doorgeven. Dat vraagt wat mij betreft en de fractie van D66 om actie en niet om afwachting. Daarom komen wij vandaag met een motie om een Rotterdamse invulling te geven aan de landelijke evaluatie die is gedaan naar het PrEP-programma. PrEP is de hiv-preventiepill. De stijgende hiv-cijfers laten 1 ding zien: dit is het moment om in te grijpen, niet om af te wachten. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Balcha heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Evaluatie van voorwaarden PrEP-programma

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025, ter bespreking van agendapunt 7.9: Stagnatie in daling hiv-diagnoses en gevolgen voor Rotterdam;

constaterende dat:

- uit de landelijke evaluatie van het PrEP-programma (RIVM, 2025) blijkt dat het aantal nieuwe PrEP-deelnemers na opheffing van de landelijke deelnemerslimiet sterk is gestegen, terwijl tegelijkertijd structurele knelpunten zichtbaar blijven, zoals capaciteitsdruk bij GGD's, langere consultintervallen en financiële barrières voor bepaalde doelgroepen;
- in dezelfde evaluatie staat dat regionale verschillen toenemen, onder andere door verschillen in samenwerking met huisartsen en beschikbare capaciteit;
- ook in Rotterdam hiv-cijfers weer oplopen en effectieve toegang tot PrEP essentieel is voor verdere preventie;

overwegende dat:

- de landelijke bevindingen directe gevolgen kunnen hebben voor de uitvoering van PrEP-zorg in Rotterdam en voor de toegankelijkheid van het gemeentelijk PrEP-programma;
- voor Rotterdam in het bijzonder relevant is dat landelijke knelpunten, zoals beperkte CSG-capaciteit, doorstroom naar huisartsen, financiële drempels en risico's rond intermitterend PrEP-gebruik, de effectiviteit van lokaal hiv-preventiebeleid kunnen beperken;
- het noodzakelijk is om inzichtelijk te maken welke belemmeringen in Rotterdam spelen, in hoeverre deze overeenkomen met de landelijk gesignaleerde problemen, en welke maatregelen nodig zijn om Rotterdammers met een verhoogd hiv-risico beter te bereiken;

verzoekt het college:

- in kaart te brengen wat de resultaten uit de landelijke PrEP-evaluatie betekenen voor de Rotterdamse situatie;
- te onderzoeken welke vervolgstappen nodig zijn om de landelijk geschetste belemmeringen lokaal weg te nemen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E.H. Balcha, M.R. van Campenhout, A. Kockelkoren en S. Reitema

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen op dit onderwerp? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, heel kort, want wij zijn eens met de inzet voor het laagdrempelig toegankelijk maken van PrEP-zorg. We hebben er eerder ook moties over ingediend, hebben we ook samen met de wethouder aan gewerkt. Wij hebben gekeken nog op de website over het verhaal waar we het over hadden dat PrEP-zorg soms gratis toegankelijk kan zijn als mensen het echt niet kunnen betalen. Als je dan nu kijkt naar op de website, dan is dat nergens terug te vinden. Wij dachten van: kan dat niet toch ergens in een bijzin van, als het echt niet anders kan, dan is het ook voor u gratis toegankelijk? Daarvoor wilde ik nog een motie indienen en ik hoor graag wat daar mogelijk is.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Verlaag drempels voor PrEP

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.9 over ‘Stagnatie in daling hiv-diagnoses en gevolgen voor Rotterdam’;

constaterende dat:

- het aantal H|V-besmettingen in Rotterdam is gestegen van 13 in 2023 naar 22 in 2025 tot nu toe;
- HIV-besmettingen goed te voorkomen zijn met behulp van PrEP-zorg voor risicogroepen;
- het Rijk het budget voor deze preventieve HIV-zorg verlaagt;
- de wethouder aangaf dat in Rotterdam 60 mensen bekend zijn voor wie de gemeente de medicatie betaalt omdat zij dit zelf niet kunnen;
- er op de website van GGD Rotterdam¹ en op sites van o.a. SOA AIDS Nederland² staat dat je de medicatie altijd zelf moet betalen;

overwegende dat:

- er een beeld bestaat dat PrEP-zorg duur en onbereikbaar is;
- behalve dat er kosten zijn voor de pillen ook controles en de consulten bij de huisarts van het eigen risico afgaan;
- financiële beperkingen geen reden mogen zijn om deze zorg niet te krijgen;
- daarnaast schaamte en een gebrek aan kennis nog steeds drempels zijn voor mensen om PrEP-zorg aan te vragen;

verzoekt het college:

- drempels voor PrEP-zorg weg te nemen door in ieder geval:
 - o de voorlichting over H|V-preventie in het algemeen te intensiveren

- o op de website van GGD Rijnmond toe te voegen dat de gemeente mensen in risicogroepen financieel soms kan ondersteunen om PrEP-zorg te krijgen;
- o via Rijnmond Dokters huisartsen in Rotterdam te informeren over een noodpotje voor mensen in risicogroepen die de PrEP echt niet kunnen betalen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren

¹ <https://www.ggdrotterdamrijnmond.nl/prep-voorkomen-van-hiv>

² <https://unrvw.mantotman.nl/nl/snel-regelen/prep-pil-tegen-hiv/alle-opties-om-prepte-krijgen-in-nederland>

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Anderen? Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, PrEP redt levens. Het mag duidelijk zijn dat PvdA Rotterdam ook vindt dat PrEP voor iedereen toegankelijk zou moeten zijn, maar we hopen dan ook van harte dat het D66 ook landelijk gaat lukken om dit bij de onderhandelingen mee te krijgen dat het gratis wordt. Tot die tijd vinden we wel dat de gemeente natuurlijk alles op alles moet zetten om dit voor elkaar te krijgen. We tekenen dan ook mee met de motie van D66 en steunen ook van harte de motie van GroenLinks.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter, dank. De motie van D66 hebben we over nagedacht, gaan we wel steunen. De reden dat de twijfel er is, is niet de wens om die gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk te maken. We hebben wel geprobeerd af te wegen van, zo'n probleem met een hele duidelijke regionale oorzaak heeft het dan zin als we alleen lokaal gaan uitzoeken wat hier het probleem is, wat we hier kunnen doen? Ik denk dat de oplossing misschien meer regionaal gezocht mag worden. Maar omdat de strekking ons wel aanspreekt, gaan we toch voor die motie stemmen. Ik denk: ik zeg het nu alvast. Vaak worden stemverklaring een beetje misbruikt, kan je daar geen weerwoord in hebben. U weet in ieder geval waarom we voor zullen stemmen.

De VOORZITTER: Dank u. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank u wel, voorzitter. Laat ik vooropstellen, het stijgen van het aantal hiv-gevallen is zorgelijk. Dat de PrEP beschikbaar is, dat is goed, vooral voor mensen die dat niet kunnen betalen. Echter vind ik wel dat er ook een verantwoording ligt bij de mensen die een hoger risico lopen. Een verantwoording om ook gewoon heel goed in de spiegel te kijken van: heb ik vanuit mezelf de goede voorzorgsmaatregelen genomen voordat ik ook een bepaald risico zoek? Zijn wij inderdaad enkel afhankelijk van PrEP? Zeker niet, want er zijn ook gewoon condooms. Ik wil dat toch wel meegegeven hebben.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw Reitema nog een keer.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, condooms kunnen ook breken. Dat is natuurlijk ook geen heilig middel wat alles verhelpt.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Zeker en dat snap ik. Maar er wordt nu een beeld geschetst van: jongens, PrEP is het wondermiddel. Maar voordat jij een bepaald risico loopt, dan zijn er nog meerdere wegen die naar Rome leiden of naar de drogist.

De VOORZITTER: Niemand meer? Dan is het woord aan wethouder Buijt.

De heer BUIJT (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dank voor de inbreng. We hebben hier vorige week in de actua natuurlijk al over gehad en een aantal zaken uitgewisseld. 1 correctie op uw verhaal, u zei van '24 naar '25 hebben we van 13 naar 25 gevallen. De stijging zat hem van '23 naar '24 en dit jaar zitten we op hetzelfde niveau dan in '24. Maar statistisch vanaf '23 gezien is er in ieder geval wel sprake van een toename. Uw motie om het landelijke programma te vertalen naar Rotterdam, wat zijn daarvan de gevolgen? Daar wordt op zich wel al een beetje aan gewerkt, op zich kun je de motie als een aanmoediging zien als ik het positief omarm. Ik kan ook zeggen: hij is een beetje overbodig, maar ik vind het gewoon oordeel aan raad. Want ik zie ook de stemverklaringen en de medeteken. Het is niet erg, we gaan dat doen en we koppelen aan u terug. De tweede motie is iets ingewikkelder. Het is op zich goed bedoeld hoor, ik vind het niet een hele gekke gedachte wat u zegt. Maar het is wel echt bestemd voor mensen die het echt niet kunnen betalen en daarvoor hebben we ook die veldwerkers die ook proberen die mensen op te zoeken. Daar is een redelijk beperkt potje voor beschikbaar, wat ook nog eens GGD gedreven is. Dat is een stuk subsidie die we als regio gekregen hebben en dan gaan we als gemeente binnen een agglomeraat van 12 gemeentes dat doen. Als u dit echt wil dan is het echt iets wat je bij een begroting moet doen als Rotterdam, want dan ga je buiten je taken als Rotterdam iets extra's doen. Dat kan natuurlijk, alleen nu is daar niet de reserve voor. Ook nog het feit dat we ook wel echt vinden dat het echt bedoeld is voor de mensen die het echt niet kunnen betalen en een uitnodiging op de website, dat is toch echt ingewikkeld. Ik moet deze motie ontraden. Ik snap de boodschap die u af wil geven, maar op dit moment is hij niet opportuun, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Snap ik. Is het nog idee om met zo'n disclaimer van, alleen in uiterste noodzaak? Want het is toch gek dat je op de website kijkt, je bent in nood en dat je dat dan niet kan terugvinden. Daar zit de achtergrond van mijn gedachten.

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Maar dan ga je toch een soort poort openen. Nogmaals, ik wil helemaal niets afdoen aan de ernst van het geval. Maar als je echt ook in nood bent, dan mag het niet zo zijn dat een paar euro dan echt ... Ik vind echt dat wij moeten kijken wat we wel kunnen doen, maar we moeten ook niet proactief daar de deur voor openzetten. Voorzitter, helaas, ik moet echt de motie ontraden.

De VOORZITTER: Helder. Zijn daarmee alle moties behandeld? Denk het wel? Ja. Dan zijn we hiermee aan het eind gekomen van agendapunt 7.9.

8 KORTE BESPREEKPUNTEN

8.1 Kort bespreekpunt over 'Orange the World in de schuldenindustrie', aangevraagd door het lid Reitema.

De VOORZITTER: Dan komen we bij de korte bespreekpunten. Ik ga de werkwijze met u doornemen, let u goed op. In de eerste termijn krijgen de indieners en de overige fracties de gelegenheid vragen te stellen binnen de reguliere spreektijd voor de gemeenteraad. Let u op

uw tijd en als u geen tijd meer heeft, kunt u ook niet meer deelnemen. Het college krijgt per fractie die vragen heeft gesteld 1 minuut met een maximum van 6 minuten om alle vragen te beantwoorden. Indien er moties ingediend worden, volgt er een tweede termijn en de fracties krijgen dan maximaal 1 minuut voor het stellen van vervolgvragen of het geven van een reactie. Er kan een tweede termijn zijn, maar maximaal 1 minuut nog voor het stellen van vervolgvragen. Wederom natuurlijk ook, let op uw tijd. Het college krijgt per fractie die in de tweede termijn vragen heeft gesteld 1 minuut, met een maximum van 4 minuten om de vragen te beantwoorden. Binnen de tijdslimiet per termijn is ruimte voor interrupties waarbij de 30 seconden regel geldt. Wethouder Norville is net binnengekomen, ik had u nog niet gezien. Als eerste, het kort bespreekpunt over Orange the World in de schuldenindustrie, dat is aangevraagd door mevrouw Reitema en zij krijgt ook het woord.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, gisteren liep ik op de Lijnbaan en toen hebben we rondgevraagd aan mensen of ze dit handgebaar kennen, want dat handgebaar kan wel wat levens redden. Mijn collega en medestrijder Erik Verweij stuurde me ook een heel goed nieuwsartikel over een 6-jarig meisje dat in Wenen zichzelf, haar moeder en zusje heeft gered. De ex-partner van de vrouw had hun ontvoerd, moeder en 2 kinderen onder dreiging van een mes de auto in gedwongen, is toen een uur door Wenen gereden en weet ik veel wat hij allemaal van plan was. Die auto kwam in een ongeluk terecht, toen kwam de politie langs, deed een controle en ze vonden dat de man zich een beetje raar gedroeg. Toen keek hij op de achterbank, daar zat dat 6-jarige meisje en dat maakte dat handgebaar naar de politie. Vervolgens is die man aangehouden en hij zit nu vast. Dit handgebaar, maar ook de rode vlaggen over geweld en de kennis van hulpinstanties van Filomena zijn niet alleen belangrijk voor de politie om te kennen. Ik moet volgens mij een beetje opschieten. Want ik liep ook afgelopen maand mee met een sociale deurwaarder. Die komen namelijk ook bij mensen thuis aan de deur, soms ook achter de voordeur, die kunnen ook kwetsbare situaties en misstanden of vermoedens daarvan zien. Ik vroeg de deurwaarder van: wat doe je dan als je dat ziet? Weet je dan waar je terecht moet? Daar hadden we wat gesprekken over. Op een gegeven moment vroeg ik: ken je ook Filomena? Die kende ze niet en toen dacht ik: dat vind ik echt wel een gemis. Als er iets is wat deze deurwaarder, die in allemaal van dit soort situaties terechtkomt echt wel moet weten, is wat Filomena is en hoe zij kunnen helpen. Voorzitter, het is echt wel van cruciaal belang dat ook in die hele schuldenketen, de kennis over intieme terreur aanwezig is om escalatie of zelfs moord helpen te voorkomen. Daarom heb ik een motie, die ik nu niet uitgeprint voor me heb, ik hoop dat mijn medewerkers meeluisteren, want die wil ik nu gaan indienen. Ik heb een motie die heet 'Orange de schuldenindustrie', om ook binnen de schuldenketen die rode vlaggen, het handgebaar en ook kennis over de hulpinstanties onder de aandacht te brengen. Want hopelijk komt er een dag en hopelijk komt die heel snel, dat iedereen dit kent. Ik wacht nu op de motie.

De VOORZITTER: Anders kijken we eerst of er nog andere leden het woord willen voeren op dit punt, want dan geef ik u daar wat meer tijd om die motie hiernaartoe te krijgen. Mevrouw Aafjes-Van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Dank u, voorzitter. Dit is wederom een voorbeeld waarbij je ziet dat Orange the World uiteindelijk het complete college qua wethouders beslaat. Een goed initiatief wat wij steunen om inderdaad deurwaarders en de schuldenketen te betrekken bij vaak nog te onbekende handsignaal, de rode vlaggen en met name ook de mogelijkheid die er is om slachtoffers door te verwijzen naar instanties waar ze echt laagdrempelig terechtkunnen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dan is het handig als we een motie hebben. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ik weet niet of dat de wethouder al iets u heeft. De wethouder heeft hem al wel. Dan gaan we maar op de kennis

van de wethouder af. Als zij hem heeft, dan moet de rest hem ook snel kunnen hebben lijkt me. U heeft het woord, wethouder.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Heb ik nu een voorsprong, mensen? Wat fijn. Dank voor deze motie. Ik kan als vrouw in deze wereld natuurlijk hier alles bij voorstellen en ik ben ook blij dat het een motie is om het te onderzoeken. Waarom? Omdat er ook al het nodige ontwikkeld is, bijvoorbeeld over de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Bij een eerdere behandeling van een ander onderwerp vandaag zeiden we ook: we moeten niet het wiel opnieuw uitvinden, maar kijken of we ergens bij aan kunnen sluiten. Dat wil ik zeker onderzoeken en dan kan ik die motie uitvoeren door die meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling actief onder de aandacht te brengen van onze partners in de schuldenketen. Op deze manier kan ik daar dan uitvoering aan geven. Waarom ik het toch een onderzoek wil laten zijn? Daarom ben ik blij met de onderzoeksmotie, omdat de ervaring ook is dat het niet altijd werkt in een keten en dat we niet iets moeten bedenken wat niet zou kunnen werken. Daarom wil ik het onderzoeken als wij die meldcode dan hebben, hoe we dat goed kunnen verspreiden en hoe we ervoor kunnen zorgen dat die dan ook daadwerkelijk gebruikt wordt.

De VOORZITTER: Als mevrouw Reitema de motie ook wil geven, dan hebben we hem zo meteen allemaal.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Orange de schuldenindustrie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 december 2025 ter bespreking van ‘Orange the World in de schuldenindustrie;

constaterende dat:

- Rotterdam momenteel midden in de jaarlijkse campagne van Orange the World zit, waarin wereldwijd aandacht wordt gevraagd voor geweld tegen vrouwen;
- de meest onveilige plek voor vrouwen nog steeds achter de voordeur is;
- partners in de schuldenketen, zoals deurwaarders, direct in aanraking komen met de thuissituatie van Rotterdammers;
- deze professionals daarbij signalen kunnen opvangen van vormen van onveiligheid, waaronder "huiselijk" geweld;

overwegende dat:

- geldstress de veiligheid en rust thuis kan ondermijnen;
- het van groot belang is dat alle professionals die aan en achter de voordeur komen kennis hebben van rode vlaggen, het internationale noodhandgebaar en de routes naar passende hulp;
- kennis van en samenwerking met hulpinstanties zoals Filomena cruciaal is om geweld vroegtijdig te signaleren en escalatie te voorkomen;
- een "sociale" benadering in de schuldenketen helpt om stress te verlagen en ruimte te creëren voor het signaleren van onveiligheid;

verzoekt het college:

- om te onderzoeken of samen met ketenpartners in de schuldenindustrie (deurwaarders, bewindvoerders, schuldhulpverlening, incassobureaus) een Rotterdams handelingskader ontwikkeld kan worden, gericht op:
 - o het herkennen van signalen van onveiligheid;
 - o het herkennen van het internationale noodhandgebaar;

- o het versterken van kennis over en samenwerking met hulpinstanties zoals Filomena;
- om dit handelingskader dan actief te verspreiden en te borgen binnen de gemeentelijke ketens en bij partners;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Reitema

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Kijk ik rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 8.1 en dan wordt er over de motie vanavond ook gestemd.

8.2 *Kort bespreekpunt over ‘Serie explosies bij Zalmplaatschool Hoogvliet’, aangevraagd door het lid Ceulemans e.a.*

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 8.2 en mag ik weer iemand vragen mij te vervangen?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dan zijn we aangekomen bij agendapunt 8.2, kort bespreekpunt over serie explosies bij Zalmplaatschool Hoogvliet, aangevraagd door de heer Ceulemans. Gaat uw gang.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank u wel. We hebben het allemaal kunnen lezen en meegekregen, in een paar dagen tijd is de Zalmplaatschool Hoogvliet 3 keer het doelwit geworden van brandstichting en explosies. Dat heeft grote impact op Hoogvliet, niet alleen op de leerlingen en ouders, maar ook op medewerkers van de school en omwonenden die daar in de omgeving wonen die wakker schrikken van explosies 's nachts. We hebben gisteren al via de media kunnen vernemen dat er 2 mobiele politiecamera's zijn geplaatst en dat er extra gesurveilleerd wordt door handhaving en politie in de nabije omgeving van de school. We begrijpen dat de burgemeester misschien niet het achterste van haar tong kan laten zien, ook om een lopend onderzoek niet te frustreren of in gevaar te brengen. Toch hebben we een aantal vragen aan de burgemeester om ook recht te doen aan de zorgen die bij de betrokkenen in Hoogvliet leven. Dat zijn de volgende vragen: wat is er op dit moment bekend? Wat kan daarover gedeeld worden van de achtergronden van deze explosies? Is het bekend waarom deze school hiervan het doelwit is? Hebben er zaken voorgedaan die kunnen verklaren waarom dit nu zo kort meermaals achter elkaar bij deze school gebeurt? Zijn er vermoedens in welke hoek dit gezocht moet worden? Is er bijvoorbeeld een link met bekende overlastgevende groepen die actief zijn in Hoogvliet? Hoe worden ouders, leerlingen, medewerkers en omwonenden op de hoogte gehouden en betrokken bij de ontwikkeling? Zowel de stappen die gezet worden, als de veiligheidsmaatregelen die getroffen worden en de voortgang van het onderzoek. Tot slot, welke maatregelen zijn er getroffen om hun veiligheid te waarborgen? Zijn de geplaatste camera's en die intensievere surveillancecontroles waarover we hebben kunnen lezen de enige maatregel? Of zijn er meer stappen ondernomen? Tot zover, bedankt.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Geen motie? Dan heb ik de volgende persoon op dit onderwerp op mijn lijst staan en dat is mevrouw Van Groningen. Die is er niet, dan gaan we door naar de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik heb geen tijd meer. Ik wil 1 zin toevoegen aan al die goede vragen van mijnheer Ceulemans. Dat is dat de wijkraad zelf het gevoel heeft ook

dat ze niet op de hoogte worden gebracht en alles via de pers of via het stadhuis moet moeten vernemen. Dat voelt daar niet fijn, misschien kan dat nog meegenomen worden.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel dat u het kort heeft gehouden. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, er zijn al veel goede vragen gesteld. Onze eerste vraag: wat weten we over de motieven? Maar die overlapt ook een beetje met de vraag van Leefbaar Rotterdam. Hoe ondersteunt de gemeente nu in de veiligheid van de school, haar leerlingen en haar personeel? Hoe doet de gemeente dat? Wat is ook de schade die de school hieronder heeft geleden? Weten we daar iets van? Waren er eerder veiligheidsproblemen bij deze school? Nog 2 vragen: wat doet de gemeente om te voorkomen dat dit soort incidenten opnieuw gebeuren? Is de camerabewaking daar nu voldoende of moet er meer gebeuren? Tot slot, hoe en wanneer worden ook de ouders en buurtbewoners geïnformeerd over de voortgang van deze maatregelen? Van het onderzoek, de maatregelen, maar ook die camerabewaking, hoe lang dat dan daar gaat staan? Dat waren mijn vragen.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Dan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Veel vragen zijn al gesteld. Terecht dat de heer Ceulemans dit onderwerp ook heeft geagendeerd. Ik had nog een tweetal vragen, 1 met betrekking tot de camera's, wanneer zijn die geplaatst? Is dat na die eerste explosie al gelijk geweest of na de tweede? Zo ja, waarom er dan gekozen is om dat wat later te doen? Dan nog een vraag: die explosies waren dicht bij het lokaal van groep 3 en mijn vraag was, is dat in alle keren het geval geweest dat dat juist bij die groep was? Ja of nee? Tot slot, voorzitter, als ouder lijkt het me verschrikkelijk om met dit gegeven je kinderen zo naar school te moeten sturen. Ik wens die ouders in ieder geval heel veel sterkte en de kinderen morgen heel veel plezier. Ik hoop dat ze ontzettend goed verworden worden door Sinterklaas morgen en wellicht dat wij daar ook iets in kunnen betekenen als gemeente.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. De volgende spreker is de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, de vragen zijn al gesteld en heel goed dat de heer Ceulemans dit op de agenda heeft gezet. Volledige steun daarvoor en we zijn zeer benieuwd naar de antwoorden van de kant van het college. Ik vroeg me alleen af, kan er bij zoiets ook niet nog proactief al eerder informatie gedeeld worden, die gedeeld kan worden, zonder dat we dit op de agenda moeten zetten? Maar dat is meer een vraag ook aan onszelf. Hoe gaan de communicatiekanalen naar de pers die ook naar ons meteen zouden moeten?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Mevrouw Van Groningen is binnen, ik geef u zo ook het woord. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. We hebben alles al voorbij zien komen, we hadden ongeveer dezelfde vragen. Ik sluit me graag bij de voorgaande sprekers aan. Alleen nog aangeven dat die onzekerheid onder de ouders groot is, dat die alleen maar willen dat hun kinderen veilig naar school kunnen. Dat is de enige toevoeging die ik op dit moment heb.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Ik had een hele voorbereiding gemaakt. Ik moest naar boven rennen, omdat het debat al was gestart. Voorzitter, een paar korte dingen. Want het zal je school maar zijn waar al 3 keer een explosie heeft plaatsgevonden. Dat is natuurlijk wel het schooltje waar je juffen en je Meesters zijn en waar je je veilig voelt. Die plek voelt nu gehavend en je vraagt af: gaat het nog een keer gebeuren?

Zijn ze nu wel veilig? Voel je je als docent veilig? Ik wil in ieder geval vanaf deze zijde mijn medeleven uitspreken en ook laten weten dat we met iedereen meeleven. Wij vinden in ieder geval die explosies absoluut verwerpelijk. Dat het alleen verwerpelijk en bizar is, dat staat als een paal boven water, maar daar kopen deze mensen niks voor. Wij willen echt dat het zo snel mogelijk stopt. Ik heb er ook alle vertrouwen in dat de politie daarbovenop zit. Er zijn heel veel vragen gesteld. Onze belangrijkste vragen gaan wat ons betreft over, hoe zorgen we dat die rust terugkomt in zo'n wijk? Hoe zorgen we ervoor dat we ook een goede nazorg doen richting ouders, docenten en kinderen? Op welke manier kunnen we ze ondersteunen? De laatste vraag en wellicht is die gesteld, maar dat heb ik dan net niet gehoord. Wat doen we als de school toch nog op 1 of andere manier zodanig beschadigd raakt dat de kinderen daar niet terecht kunnen? Zijn er dan überhaupt uitwijkmogelijkheden? Want wat ons betreft heeft elk kind recht op onderwijs en elke docent en kind recht op een veilige schoolomgeving. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Als volgende heb ik mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLEIGER (gl): Voorzitter, heel kort. Ook wij zijn ontzettend geschrokken van de berichtgeving. We vinden het heel erg naar voor iedereen die daar op school werkt of naar school gaat als kind zijnde en ook natuurlijk de mensen die eromheen wonen. Wat wij vanuit wijkraad terugkrijgen, ging over de camera's. Men vroeg zich af of het ook nog in beeld was of dat uitgebreid zou moeten worden? Omdat de school vanuit alle kanten toegankelijk is en het nu als het goed is alleen aan de voorkant stond.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Dan mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, ontzettend naar wat er is gebeurd en heel angstig voor kinderen, docenten, andere medewerkers en buurtbewoners. Bedankt voor de aanvraag, ook wij vinden het echt heel naar. Ik heb alleen nog maar 1 vraag toe te voegen aan de enorme lijst vragen en dat is: de kerstvakantie komt eraan en dan is er natuurlijk veel minder toezicht bij die school, wordt er al gedacht om daar misschien ook overdag op die school te letten? Want als mensen kwaad in de zin hebben, ik wil ze geen tips geven, is dat natuurlijk wel een goede tijd.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Mevrouw Verkoelen. Nee? Dan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Heel kort, wij sluiten ons aan bij alle zorgen en vragen die er al gesteld zijn. Daar wilde ik het bij houden.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Dan ga ik naar de burgemeester voor het beantwoorden van de vragen.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Hartelijk dank, ook voor het agenderen van dit punt. Want inderdaad, het is gewoon echt verschrikkelijk wat er gebeurt en ook gewoon heel angstaanjagend voor de kinderen, voor de ouders, voor het personeel, voor de buurt. Juist ook omdat het een school betreft, een school waar je kind gewoon veilig naartoe moet kunnen, waar je als ouders je kind veilig moet achterlaten en waar gewoon docenten elke dag bezig zijn om te zorgen dat ze de kinderen goed onderwijs kunnen geven. Dat dat niet dan gepaard moet gaan met gevoelens van angst of vragen van kinderen daaromheen. Ik ga u meenemen in wat ik kan vertellen. Dat zeg ik ook bewust, want er vindt nu een onderzoek plaats door de politie. Dat vindt ook op districtsrecherche niveau plaats, dat is eentje niveautje hoger dan de basisteams. Dat geeft wel aan hoe serieus ook de politie dit neemt en dat ze daarmee ook echt wat ze in kunnen zetten, dat ze daar ook echt de capaciteit die echt nodig is op inzetten. Maar ik kan ook niet alles vertellen, zeg ik ook maar in het kader van het

onderzoek. Dat is de beperking die ik heb, maar ik wil het onderzoek daarin niet verstoren. In de afgelopen 7 dagen is er 3 keer een incident geweest in de avondnacht bij de Zalmplaatschool en de peuteropvang op de Aalreep in Hoogvliet. 2 keer is er sprake geweest van brandstichting en 1 keer is er een explosief bevestigd aan de school. Daarbij hebben ook de buurtbewoners actief geholpen met blussen. Daar wil ik ze hier ook nog hartelijk voor bedanken, dat de buurtbewoners die rol zelf ook zo hebben opgepakt. Zoals gezegd verricht de politie nu onderzoek naar deze incidenten en wij wachten nu echt het onderzoek van de politie ook af. Dat is nu ook echt wat de prioriteit heeft. Op basis van de besprekingen ook die er tussen schoolbestuur, gemeente en de politie heeft plaatsgevonden, zijn er een aantal maatregelen genomen. Die neem ik gelijk ook mee, omdat een aantal van uw vragen daar ook op zien. Ten eerste heeft het schoolbestuur voor de nacht van afgelopen maandag op dinsdag zelf nog particuliere surveillance ingehuurd. Er zijn nu 2 MCU's, mobiele camera's, geplaatst bij de 2 ingangen voor de school voor een periode van in ieder geval 2 weken. We kunnen het ook nog verlengen, dat zeg ik ook gelijk tegen mevrouw Van Wifferen. Het onderzoek loopt nu, maar we zullen dan weer beoordelen of het nodig is om het al dan niet te verlengen. Daar gaan we echt gewoon gericht naar kijken waar dat moet, maar in ieder geval nu de komende 2 weken al. Ik geloof dat mevrouw Vlieger dat zei van: is het wel genoeg? We hebben de 2 ingangen ook echt gepakt, zodat we daar gewoon het goede overzicht hebben, juist om te zorgen dat we wel de school goed in het vizier hebben. De school kijkt overigens zelf ook nog naar cameratoezicht gewoon voor op de eigen school, maar wij hebben in ieder geval de mobiele units neergezet. We hebben nu ook verhoogd toezicht door de politie en handhaving zal de komende tijd ook vaker surveilleren, dat dat ook gaande blijft. Ook daarna wordt weer gekeken, moeten we nog extra surveillance houden of niet? Dat is elke keer gewoon een weging, hoever zijn we met het onderzoek? Hoe zit het met de mogelijke dreiging? Wat is daarvoor nodig? Tijdens de vieringen van Sinterklaas en ook van kerst zal de politie rondom de school aanwezig zijn. We willen dat natuurlijk wel op een goede manier doen, zodat het ook niet het feest verstoort, maar tegelijkertijd ook dat we kunnen laten zien dat we dat er echt op de kinderen gelet wordt. Het schoolbestuur heeft de ouders ook ingelicht over de incidenten en ook de maatregelen die het bestuur zelf heeft genomen. De wijkagenten hebben spreekuur gehouden van de week, ook voor ouders op school, zodat ze ook daar alle vragen kwijt konden die ze hadden over de situatie. De ouders zijn op die manier ook bijgepraat over alles wat er op dat moment bekend was. Maar nogmaals, dat onderzoek loopt, maar ze konden ook alle vragen kwijt over de veiligheid in de breedte. De omwonenden hebben een brief van de gemeente gekregen met informatie en ze zijn ook gewezen op de mogelijkheden van het bezoeken van de wijkhub in Hoogvliet als er vragen zijn. Dan zijn er nog een aantal specifieke vragen van de heer Ceulemans. Ik zal kijken waar ik ze nog niet heb beantwoord. De achtergrond van explosies. Nogmaals, ik kan nu niks meer zeggen naast wat ik nu heb gezegd en ik hoop dat de heer Ceulemans dat respecteert. Ik snap dat dat misschien onbevredigend is, maar dat is in het kader van het onderzoek wel het allerbeste. Is het bekend waarom deze school hiervan het doelwit is? Dit soort vragen hangt ook allemaal samen denk ik, ook met in welke hoek het gezocht moet worden. Hoe we de ouders, de leerlingen, de medewerkers en omwonenden op de hoogte hebben gehouden en betrokken bij de ontwikkeling, heb ik net ook genoemd. Ook welke maatregelen er zijn genomen, zowel door de school, als door ons, als door de politie. De heer Segers-Hoogendoorn vroeg nog van: de wijkraad is niet goed op de hoogte gehouden of die heeft het gevoel dat ze daar niet goed in meegenomen zijn. Ik zal dat nog checken, want het is niet zo dat we ze niet op de hoogte willen houden. Wij richten ons natuurlijk als eerste wel op de ouders, op de omwonenden, op de docenten, degene die in de eerste ring zitten. Maar dat wat ik de wijkraad kan laten weten, zal ik ze ook laten weten, dat is geen enkel probleem. Dan, hoe ondersteunt de gemeentes de school? Heb ik net mevrouw Reitema ook uitgelegd, welke mogelijkheden wij allemaal nu uitlopen en welke maatregelen we hebben genomen. Zijn er eerder veiligheidsproblemen geweest bij de school? Wat ik weet niet in de mate zoals dat nu op dit moment is, maar nogmaals, dit is een iets breder onderzoek. Ik zit een beetje met meel in mijn mond te praten, sta mij toe dit te doen, want anders dan doorkruis ik een onderzoek legt, zeg ik er ook maar

bij. Maar het is niet zo dat voorheen er explosies zijn geweest of dat soort zaken bij deze school voor zover bij mij bekend. Ook over het informeren van de buurtbewoners, die hebben ook informatie gekregen waar ze nog als ze vragen hebben, zich ook kunnen melden. De heer Soytekin vraagt: wanneer zijn de camera's geplaatst? Die zijn dinsdag of woensdag geplaatst na het derde incident. Dat is altijd een afweging ook die de politie maakt op dat moment dat er ergens een verband is of iets dergelijks waardoor men denkt, nu moeten we ook echt een camera plaatsen. Dat is een afweging die we met de politie maken en de gemeente kijkt daar natuurlijk ook mee in de rapportages die daarvan worden gemaakt. Of het eerder had moeten? Daar kun je altijd natuurlijk over twisten. Alleen het waren echt veel verschillende grootheden, het was eerst brandstichting en daarna ook nog explosies. Nogmaals, allemaal even erg, maar de politie schat dat in wanneer die camera's nodig zijn en die hebben gemeend dat dat nu echt het moment was om dat te doen. Hij vraagt van: is het alle keren bij groep 3 in de buurt geweest? Zo exact weet ik het niet, zeg ik eerlijk. Dat zou ik moeten navragen of dat echt allemaal op dezelfde plek of rondom hetzelfde lokaal is geweest. Zover moet ik dat echt nagaan, dat heb ik niet paraat. Dan de heer Coşkun zegt van: waarom is de raad niet eerder geïnformeerd? Maandag op dinsdag was natuurlijk die explosie en toen vrij snel daarna heeft u raad een debat aangevraagd. Dat is bij mij een afweging geweest om te denken, dan vermeld ik dan op dat moment de laatste informatie. Dat is gewoon een afweging geweest, anders informeer ik uw raad ook proactief. Maar het ging net tegelijkertijd en toen dacht ik: dan is dit denk ik meer het geëigende moment om te vertellen wat ik kan vertellen en dat is wat ik vanavond doe. Mevrouw Van Groningen: Hoe brengen we de rust terug? Dat is denk ik niet met 1 maatregel te doen. Dat is ook door juist goed onderzoek te doen, toch te kijken wat erachter zit en tegelijkertijd de maatregelen te nemen die wel zicht houden op de situatie. De gesprekken voeren ook met de ouders, als het nodig is ook met de kinderen, want die kunnen natuurlijk ook veel vragen hebben. Maar zeker ook met de omwonenden, want voor hen is het natuurlijk ook beangstigend. Ik denk dat het hele pallet bij elkaar is en als we daar nog meer moeten doen, houden we dat altijd in de gaten. Ook gewoon om te kijken of we meer nazorg nog nodig is. Overigens doet de school hier ook goed werk in, zeg ik er ook bij. Als de school te veel beschadigd is, is er ook een uitwijkmogelijkheid? De school is onderdeel van een scholengemeenschap, een scholenkoepel, dat is de PCBO en zij beoordelen natuurlijk altijd op dat moment van: is het nog goed? Of kan het op deze manier dat we in de school blijven? Er is nu geen aanleiding voor om de kinderen uit de school te halen. Maar als dat zo is, dan kijken we altijd als gemeente samen met een school op dat moment hoe de kinderen toch op een andere plek kunnen plaatsen. Maar nogmaals, dat is nu echt niet aan de orde, maar wij laten niet zomaar kinderen op de straat staan. Mevrouw Vlieger heb ik al beantwoord en mevrouw Van Wifferen geloof ik ook. Van der Velden had zich aangesloten bij de vragen. Ik hoop, in de beperking die ik heb, dat ik de antwoorden heb kunnen geven. Zodra wij meer weten, zullen we natuurlijk ook de ouders als eerste en de school et cetera. Informeren en zal ik ook, zeg ik gelijk de heer Coşkun, uw raad informeren. Maar daarin ben ik gewoon afhankelijk van het onderzoek van de recherche wat nu plaatsvindt. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Ik kijk de raad aan. Ik zie de heer Ceulemans voor een tweede termijn voor nog wat vragen.

De heer CEULEMANS (Ir): Ik heb weinig te vragen. Dank voor de reactie en de heldere antwoorden. Ik sorteerde er in mijn vraagstelling al een beetje op voor, ik begrijp dat de burgemeester op dit moment niet alles kan zeggen wat ze misschien nu in eerste instantie tot zich krijgt. Ook om het onderzoek niet te verstoren en ook om betrokkenen niet wijzer te maken dan ze al zijn. Ik vraag de burgemeester in ieder geval wel, als er ontwikkelingen zijn waarvan wij op de hoogte gehouden kunnen worden, doe het inderdaad ook. Een goede aanvulling van de heer Segers-Hoogendoorn ook over de wijkraad, dat zal daar ook gewaardeerd worden. Tot slot, de enige vraag, maar dat is een beetje een open deur. Mocht blijken dat er meer maatregelen nodig zijn, kan de burgemeester dan garanderen dat alle

mogelijke vervolgstappen gezet worden om de veiligheid van de school, van de leerlingen, van de ouders, van de omwonenden te waarborgen?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Mevrouw Van Groningen voor de tweede termijn.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, kort. De heer Ceulemans heeft het net al gevraagd, maar over die nazorg inderdaad. Fijn dat u aangeeft dat er nu al veel gebeurt. Volgens mij heeft u het goed in de smiezen. Mocht inderdaad blijken dat er meer nodig is, fijn als u kunt opschalen. Of als er iets van een nummer is waar mensen zich toe kunnen keren. Ik hoop in ieder geval dat dat zoveel mogelijk rust gaat geven en dat er snel duidelijkheid komt.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Nog anderen voor de tweede termijn? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Heel kort en dank ook voor de beantwoording. Ik werd wel getriggerd door 1 antwoord op de vraag wanneer die camera's geplaatst werden. De burgemeester gaf aan dat het na het derde incident was. Dat is een afweging, daar kan ik niet over oordelen. Waar ik wel benieuwd naar was of na het eerste dan wel het tweede incident andere maatregelen regelen waren getroffen? Of dat echt pas na het derde incident iets in beweging is gekomen?

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Nog andere raadsleden voor de tweede termijn? Nee. Dan is het woord aan de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dank. In reactie op de heer Ceulemans: we zullen de wijkraad ook nog een keer proactief informeren. Als er meer maatregelen nodig zijn, dat wegen we altijd af met de politie en ook met betrokkenen. Als zij zelf aangeven dat er nog bepaalde zaken nodig zijn, dan kijken we altijd hoe we dat kunnen faciliteren, dat kan ik toezeggen. Als ik meer weet dat ik de raad informeer, dat zal ik uiteraard doen. Dan de vraag van de heer Soytekin: zijn er pas na het derde incident maatregelen genomen? Wel in de orde grootte zoals ik die nu heb geschetst. Omdat daarvoor er toch meer onduidelijkheid was over de achtergrond en dergelijke. Nu heeft de politie toch echt wel aangemerkt van, we moeten nu gewoon flink gaan opschalen, ook in de maatregelen, ook gelet op het aantal keren dat er wat gebeurd is. Nogmaals, dat doen we ook echt altijd in overleg met de politie en ook op dat moment rondom de school. Dat is het antwoord wat ik u daarop kan geven.

De VOORZITTER (mevrouw Nunnely): Dan zijn we hierbij aan het einde gekomen van het agendapunt 8.2 en gaan we door naar agendapunt 8.3. Dan geef ik de hamer weer aan de burgemeester.

8.3 Kort bespreekpunt over 'Garanties op behoud van de Kuip', aangevraagd door het lid Verkoelen.

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 8.3 de garanties op behoud van de Kuip en dat is aangevraagd door mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik ga u allen weer wakker maken. Voorzitter, Feyenoord staat op het punt een historische stap te zetten, de eenwording met de Kuip en het terughalen van de aandelen. Op dit moment, terwijl wij hier aan het vergaderen zijn, vergadert ook de aandeelhoudersledenvergadering. Het is wel sinds maandag al duidelijk dat die aandelen vandaag niet zullen gaan overgaan, maar wel is het de intentie om dit binnen de komende 2 maanden te regelen. Voorzitter, dat kan heel goed nieuws zijn. Degenen die allemaal meegedaan hebben met het nieuwe stadion weten het nog maar heel goed, maar het betekent namelijk ook dat er nieuwe afspraken gemaakt moeten gaan worden over

zeggenschap, eigendom en de toekomst van het stadion. Laat 1 ding helder zijn, de gemeente gaat niet over de interne aandelendeals, maar de gemeente gaat wel over het publieke belang van Rotterdam. De Kuip is niet zomaar vastgoed, laat dat duidelijk zijn. Het is een Rotterdam erfgoed, het is het Hart van Zuid en het is een motor van trots, economie en verbondenheid. Voorzitter, de Stichting Continuïteit Feyenoord, STICO, wel genaamd, velen weten nog wat dat was, heeft met haar gouden aandeel nu zeggenschap over ontwikkeling en eigendom van het stadion. Dat biedt een belangrijke waarborg voor het behoud van de Kuip. Maar met de voorgenomen overdracht van aandelen verandert waarschijnlijk ook de rol en de positie van de STICO. Dat betekent dat wij als stad nu ons slot op de deur moeten zetten, niet met warme woorden, maar met harde garanties. Dat de Kuip en de stadionrechten niet via achterdeuren verkocht kunnen worden, niet in buitenlandse handen kunnen vallen en nooit een speelbal mogen worden van geld en macht. Daarom dienen wij deze motie in. College, regel juridisch afdwingbaar dat verkoop of overdracht van de Kuip en de stadionrechten alleen met expliciete instemming van ons als gemeente kunnen meegedaan worden. Voor de stad, voor Zuid en voor alle Rotterdammers, daar heb ik een hele lange motie voor. Voor al die mensen die niks begrijpen van Feyenoord, ik heb het u in 1 motie allemaal uitgelegd.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Garanties op behoud van de Kuip!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 04 december 2025, ter bespreking van het tweeminutendebat over de aandelenverkoop in en rond Feyenoord;

constaterende dat:

- Feyenoord momenteel bezig is met een aandelen- en emissietransitie, waarbij aandelen van de Vrienden van Feyenoord (VvF) worden teruggekocht en nieuwe aandelen (circa 80.000 stuks) worden uitgegeven, met als doel de bestuurlijke versnippering op te heffen en een 'eenwording' van de club te realiseren;
- deze interne herstructurering van Feyenoord geen directe gemeentelijke bevoegdheid betreft, maar wel gevolgen kan hebben voor de governance, zeggenschap, investeerdersruimte en strategische besluitvorming (waaronder stadion en exploitatie);

Voorts constaterende dat:

- de Stichting Continuïteit Feyenoord (STICO) houder is van het zogeheten gouden aandeel, waarmee zij onder meer instemmings- en zeggenschapsrechten heeft over:
 - o de naam, kleuren en identiteit van Feyenoord;
 - o de locatie van het stadion van het eerste elftal;
 - o belangrijke strategische besluiten rondom stadion, ontwikkeling en eigendom;
- de gemeente Rotterdam een zwaarwegend publiek belang heeft bij het behoud van het merk Feyenoord binnen de stad, vanwege:
 - o het financieel belang (grondposities, leningen, risico's en gebiedsontwikkeling);
 - o het maatschappelijk en sportief belang (Feyenoord als sociaal bindmiddel en motor van perspectief in Rotterdam-Zuid);
 - o het economisch belang (werkgelegenheid, citymarketing en stedelijke identiteit);
- het voor de gemeente van groot belang is dat het stadion De Kuip en de stadionrechten onder geen beding kunnen worden verkocht of overgedragen aan derden, buitenlandse investeerders of commerciële entiteiten die de Rotterdamse verankering van Feyenoord kunnen ondermijnen;

overwegende dat:

- de huidige aandelentransitie binnen Feyenoord geen garanties biedt voor het behoud van De Kuip in Rotterdamse handen;
- het huidige (preferente) aandeel van de gemeente in de stadioncontext op zichzelf geen blokkaderecht geeft tegen verkoop of overdracht, en dus geen "keiharde garantie" vormt;
- de waarde van Feyenoord voor Rotterdam niet alleen sportief, maar in hoge mate ook maatschappelijk, cultureel en economisch is;
- verkoop of overdracht van De Kuip (of de daaraan verbonden rechten) aan externe of buitenlandse partijen kan leiden tot:
 - o verlies van Rotterdamse verankering;
 - o druk op verplaatsing van activiteiten;
 - o aantasting van erfgoed- en identiteitswaarde;
 - o nieuwe financiële risico's voor de stad en Rotterdam-Zuid;
- ongewenste verkoop van De Kuip aan externe of buitenlandse partijen tot onomkeerbare schade kan leiden voor de stad, de club en de gemeenschap in Rotterdam-Zuid;

voorts overwegende dat:

- STICO de rol heeft van bewaker van het cultureel erfgoed van Feyenoord en daarom essentieel is in het borgen van locatie, identiteit en continuïteit
- de gemeente in haar rol als gebiedsregisseur, eigenaar van gronden en publieke partner in Zuid de plicht heeft Rotterdams sport- en cultureel erfgoed te beschermen;
- juridisch afdwingbare borging wel mogelijk is via gemeentelijke instrumenten, waaronder:
 - o contractuele voorwaarden gekoppeld aan grondposities/erfpacht/gebiedsafspraken;
 - o publiek geld (leningen/garanties/subsidies) met clawback en change-of-control;
 - o instemmings- en kettingbedingen die bij overdracht "meelopen";
- het wenselijk en noodzakelijk is dat het college actief afspraken maakt met Stadion Feijenoord N.V., Feyenoord, STICO en eventuele nieuwe aandeelhouders of investeerders, om te garanderen dat De Kuip niet in handen kan vallen van derden die niet gebonden zijn aan het Rotterdamse belang;

verzoekt het college:

- met Stadion Feijenoord N.V., Feyenoord, STICO en betrokken aandeelhouders bindende afspraken te maken om te borgen dat De Kuip, inclusief gronden, exploitatierechten, erfgoedstatus en stadionlocatie, onder geen beding zonder voorafgaande expliciete instemming van de gemeente Rotterdam kan worden:
 - o verkocht;
 - o overgedragen (juridisch of economisch);
 - o ingebracht in een (buitenlandse) holding- of investeringsconstructie;
 - o of anderszins onder feitelijke zeggenschap van derden/buitenlandse partijen kan komen;
- deze borging vast te leggen in een juridisch afdwingbaar pakket, onder meer door:
 - o contractuele voorwaarden te koppelen aan gemeentelijke grondposities, erfpacht, gebiedsafspraken en waar passend vergunningverlening;
 - o niet-overdraagbaarheid van De Kuip aan derden te verankeren zonder expliciete instemming van STICO én de gemeente;
 - o een "Rotterdamse continuïteitsclausule" op te nemen in (nieuwe) governanceafspraken en contractuele arrangementen rondom stadion en exploitatie;
- in gesprek te blijven met STICO om te waarborgen dat het gouden aandeel zodanig intact blijft (dan wel zodanig wordt geborgd) dat de locatie van het stadion in Rotterdam onomstotelijk beschermd blijft;
- de raad uiterlijk Q2 2026 te informeren met:

- o een juridisch advies over de meest robuuste borgingsconstructie (privaatrechtelijk en publiekrechtelijk);
- o een voorstel voor de inhoud van de overeenkomsten/bedingen;
- o een risicoanalyse (waaronder omzeilroutes zoals sale-and-leaseback, holdingconstructies en buitenlandse UBO-constructies);
- o een stappenplan met onderhandelingspartners en tijdpad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.S.J. Coşkun

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik wil nog erbij melden dat er 2 ondertekenaars bij zitten natuurlijk, die mag u ook nog melden.

De VOORZITTER: Dat zijn de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Coşkun. De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij komen vandaag bij elkaar om opnieuw te spreken over Feyenoord, club waar 100.000 Rotterdammers mee zijn opgegroeid. Als supporter en trotse twaalfde man wil ik niets liever dan dat het goed gaat met Feyenoord, sportief, financieel en cultureel. Maar helaas voorzitter, moeten we vaststellen dat de club die altijd draaide door clubcultuur steeds meer verstrikt raakt in bestuurscultuur. Torenhoge ticketprijzen, geen seizoenkaarten meer voor nieuwe generaties en een clubleiding die verder van de achterban afstaat dan ooit. Het zijn signalen die pijn doen bij supporters en dat zijn de supporters die hun hele leven al rood-wit ademen. Voorzitter, Rotterdam is een stad van tradities, van geschiedenis, van identiteit. Dat geldt voor plekken zoals Cinerama, maar ook zeker voor de Kuip. De Kuip is niet zomaar beton en staal, het is erfgoed, kathedraal van Zuid, het hart van de gemeenschap. De emoties, de herinneringen, de cultuur, dat alles staat nu onder druk door bestuurlijke ontwikkelingen waar supporters geen enkele invloed op hebben. Laten we eerlijk zijn, Feyenoord is de laatste jaren meer gaan draaien om spreadsheets, governance-constructies en investeerders dan om supporters, arbeiderscultuur of volksidentiteit. Voorzitter, precies daarom vinden wij het als FvD Rotterdam belangrijk om waakzaam te zijn bij het debat over de aandelenverkoop, de emissies en de mogelijke risico's voor de Kuip. Tegelijkertijd moeten we realistisch blijven, de gemeente kan en mag niet alles juridisch dicht schroeven binnen een private onderneming. Daarom wil ik namens onze fractie het volgende meegeven: Rotterdam mag nooit naïef zijn, niet over governance en zeker niet over het risico dat de Kuip onder buitenlandse zeggenschap belandt. We zullen elke ontwikkeling die onze clubcultuur bedreigt nauwlettend blijven volgen, maar wel met respect voor de juridische realiteit en de positie van de gemeente. Voorzitter, afsluitend, we willen dat Feyenoord weer draait om de supporters, we willen dat de Kuip Rotterdams blijft en wij willen graag dat de wethouder scherp blijft op alle vormen van zeggenschap, invloed en risico's die de identiteit van Feyenoord zou kunnen ondermijnen. Daar dien ik een motie voor in, dank u.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Feyenoord = Rotterdam!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 4 december 2025, ter bespreking van het kort bespreekpunt over Garanties op behoud van de Kuip;

constaterende dat:

- er ontwikkelingen zijn rond de aandelentransitie bij Sportclub Feyenoord en De Kuip;
- daarbij niet uitgesloten is dat eigendom of rechten buiten Rotterdam kunnen komen te liggen;

overwegende dat:

- de Kuip een belangrijk Rotterdams icoon is met grote maatschappelijke en economische waarde;
- de Raad het essentieel vindt dat Sportclub Feyenoord en De Kuip stevig in de stad verankerd blijven;

spreekt uit:

- dat het onwenselijk is dat zeggenschap over De Kuip in handen komt van buitenlandse investeerders;
- dat de voorkeur van de raad is dat De Kuip in Rotterdamse handen blijft;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.R. Oostdijk

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, wat zijn we hier aan het doen als raad? Terwijl Feyenoord werkt aan een langetermijnstrategie om de organisatie te versterken, het bestuur te vereenvoudigen, zijn raadsleden weer bezig met politiek gewin. Voordat de club überhaupt een besluit kan nemen, leggen wij al politieke beperkingen op zonder volledig inzicht in de consequenties, zonder kennis van de gesprekken die lopen, zonder te weten welke ruimte de club nodig heeft om haar toekomst veilig te stellen. We moeten ons afvragen, helpen deze moties Feyenoord werkelijk vooruit? Of creëren we vooral schijnzekerheid? Er bestaan al beschermingsconstructies voor het stadion en voor de continuïteit van de club. Laten we eerst zorgvuldig beoordelen hoe effectief de huidige beschermingsconstructies zijn, welke risico's er überhaupt spelen en welke belangen hier strategisch zwaarder wegen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik snap op zich de aanvraag van de indiener van dit korte bespreekpunt op een dossier dat velen bezighoudt en letterlijk op de been brengt. Maar tegelijkertijd met de inkt nog niet droog, het stof nog niet neergedaald rond de Kuip en een motie die ik in ieder geval in mijn periode in de raad met zoveel bullets in het dictum heb meegemaakt. Ik vind het dan ook lastig om op donderdagavond en in een kort bespreekpunt daar alles te wegen. Het voelt bijna alsof er iets beter eerst in schriftelijke vragen gevat zou kunnen worden en naast de uitzend ook nog eens goed over te spreken in commissieverband. Volgens mij hebben we daar ook een betrokken voorzitter bij met brede interesse in het onderwerp.

De VOORZITTER: Win-win. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Voorzitter, Feyenoord en de Kuip horen bij Rotterdam, daar ben ik het volledig mee eens. We vinden het ook sympathiek dat dit als kort bespreekstuk is geagendeerd en we begrijpen ook de vraag achter de vraag bij de 2 verschillende moties.

Maar voorzitter, ik zie hier geen rol weggelegd voor ons als gemeenteraadsleden, omdat wij er simpelweg niet over gaan. Daar kan ik het op dit moment bij laten, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik ben ontzettend blij dat nu eindelijk het stadion, de club, de supporters, de aandeelhouders met elkaar in gesprek zijn, dat het lijkt of mensen op 1 lijn komen. Dat heb ik nu 7 jaar lang dat ik hier in de raadzaal binnenstap, wel anders meegemaakt. Continu gingen alle kikkers uit kruiwagens en probeerden wij als raad daar nog een beetje bedding aan te geven, zodat het toch nog een kant uitging waar de stad ook beter van werd. Ik ben heel blij dat wij er nu niet zoveel over te zeggen hebben, dat die mensen gewoon lekker bij elkaar gaan zitten en na gaan denken: wat is nu het beste voor de club? Ik denk daarom dat al dit soort moties gewoon veel te prematuur zijn, zo zullen wij ze ook beoordelen.

De VOORZITTER: Mijnheer Verhoef heeft het woord. Het valt me op, dat is de eerste keer dat ik raadsleden hoor zeggen dat ze heel blij zijn dat ze ergens niet wat van hoeven te vinden. Want ook al hoeft u er niks van te vinden, u vindt er altijd wel wat van namelijk. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik vind daar ook wat van. Een veelgehoorde opmerking tijdens het hele Feyenoord City drama was: als je met Feyenoord praat, weet je nooit met wie je praat. Praat je met het stadion, met de aandeelhouders, de Vrienden van Feyenoord? Iedereen vond er wat van. In principe, de eenwording die nu voorligt en waar ze nu over aan het vergaderen zijn, juichen wij ontzettend toe. Ik persoonlijk ook als seizoenkaarthouder zie ik dat als een enorme sprong voorwaarts voor de club. Aan de andere kant, mijnheer Van Dommelen refereerde daar al aan, ik denk dat de status van de Kuip afdoende beschermd is al. Statutair is het zelfs zo dat Feyenoord altijd in Rotterdam moet blijven spelen, een buitenlandse overname en een verhuizing naar het buitenland zie ik niet zo snel gebeuren. Aan de andere kant denk ik ook dat de spreek-uit motie, daar zijn we wel van gecharmeerd, dat dat een steuntje in de rug kan zijn in dit proces voor Feyenoord. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Niet. Dan geef ik het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Ook als wethouder kan ik zeggen dat het ontzettend prettig is dat er bij Feyenoord, Stadion Feijenoord N.V. en BVO over de toekomst van de Kuip, de toekomst van het gebied daaromheen steeds steviger samenwerken. Dat maakt het voor ons als gemeente ook heel veel makkelijker om die gesprekken met hen te voeren. Van ons uit ook zijn wij in ieder geval blij met deze ontwikkeling. Ik zie daar ook een rol die de beide directies daarin spelen. Zelf heb ik nu continu met beide directies overleg als het gaat over de gebiedsontwikkeling eromheen, Stadionpark bijvoorbeeld. Dat is denk ik een ontzettend goed teken iets wat wij moeten toejuichen. Ik denk dat de huidige directies daar heel goed aan werken. Als het gaat om de moties, u maakt u zorgen over dat het in handen van buitenlandse investeerders komt. Ik sluit mij aan bij een aantal woorden die hier ook al gezegd zijn, wat mij betreft gaan we hier te ver op de zaken vooruitlopen. Zit het ook echt in wat in de governance van de BVO en het stadion zit. Waarin ik ook als liberaal vind dat we niet al snel ons in moeten gaan begeven, dat we ook de rechten die zij hebben moeten respecteren. De maatregelen die u voorstelt zijn ook redelijk vergaand, nogal ingrijpend in de eigendomsverhoudingen, waarvoor wij denk ik dan ook een behoorlijke rekening voor zullen moeten betalen als we dat zouden willen gaan doen. Om al deze redenen, de rolvastheid die ik belangrijk vind, het vertrouwen dat je ook wil geven aan de directies, maar ook de verregaandheid van inmenging die hieruit spreekt, ontraad ik deze motie. Dan de motie van

Forum voor Democratie is niet zozeer aan mij gericht, maar meer aan de collega-raadsleden. Wat mij betreft zou ik ook zeggen: het is een te sterke inmenging en laten we een rolvast blijven, maar dat oordeel is aan u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen voor de tweede termijn aan de wethouder? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Ik proef al wat er gaat gebeuren, voorzitter. Met dank aan mijn collega van D66 die dat al aangaf, ik denk, als ik het niet haal, dan kom ik tot schriftelijke vragen om te kijken hoe we er toch eens een keertje over zouden kunnen hebben. Als voorzitter van de Commissie Bouwen, Wonen, Buitenruimte zal ik het dan heel graag een keer willen agenderen om te zien hoe we ermee om moeten gaan. Want laten we duidelijk zijn, ook ik denk dat het heel goed nieuws is wat Feyenoord aan het doen is met hun aandelen, laat daar geen twijfel over bestaan. We hebben inderdaad 7 jaar ellende gehad, maar we moeten wel voorkomen dat we het kind met het badwater weggooien en dat er misschien dan op een gegeven moment toch een soort monopolypositie ontstaat waarin ik toch mijn twijfels heb. Dat is de reden waarom ik hem heb gediend. Ik kom daar later op terug, ik wacht de stemming af. Ik kan hem inschatten, maar ik geef alvast aan: dan komen er schriftelijke vragen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 8.3.

8.4 Kort besprekingspunt over 'Bewoners per direct hun huis uit?', aangevraagd door het lid Bruin.

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 8.4 besprekingspunt bewoners per direct hun huis uit aangevraagd door het lid Bruin.

Mevrouw BRUIN (Iv): Voorzitter, gisteren werden er 110 bewoners in Het Lage Land geconfronteerd met misschien wel het meest angstige bericht dat je als huurder kan krijgen: uw woning is onveilig, u moet eruit en wel voor de kerst. Het gaat om de optopwoningen van Havensteder waar de vloerconstructie zo gevaarlijk van lijkt dat het acuut ontruimd moet worden. Niet omdat er een incident is geweest, maar waarschijnlijk omdat dit gevaar jarenlang niet gezien is. Wat mij vooral reikt zijn de bewoners die van het 1 op het andere moment hun thuis kwijtraken, juist in een periode die normaal in het teken staat van rust, warmte en familie. De persoonlijke verhalen die ik erover hoor, raken mij, die zijn aangrijpend. Voorzitter, dit gaat verder dan een lokaal probleem. Dit is een voorbeeld van een veel dieper structureel vraagstuk in onze stad en dat is de bouwkwaliteit wat te laat gezien wordt, te laat wordt erkend en te laat wordt aangepakt. U heeft ook onze eerdere schriftelijke vragen gezien naar aanleiding van het problematisch complex in Zeist. Daarom heb ik de volgende vragen aan de wethouder: kan de wethouder inzicht geven in welke inspecties de afgelopen jaren bij dit complex zijn geweest? Door wie? Wat is daaruit gekomen? Hoe heeft Havensteder de signalen van bewoners behandeld? Zijn die serieus genomen? Is het aan de verhuurder om te bepalen of woningen ontruimd moeten worden? Of speelt onze ambtelijke organisatie woningbouw en toezicht hier ook een rol? Zo ja, welke rol? Geeft deze zaak aanleiding op recent opgetopte woningen met soortgelijke constructie na te lopen op bouwtechnische staat? Zodat we niet over een paar maanden opnieuw geconfronteerd worden met een overval van een ontruiming. Ik heb daar alvast een motie op voorbereid, ik wacht uw beantwoording daarop af. Tot slot, de bewoners zitten nu met dozen onzekerheid, stress en soms met kinderen die in deze zelfde periode ook nog toetsen en feestdagen voor de boeg hebben. Daarom de volgende vragen: hoe garandeert het college dat alle bewoners passende en tijdelijke huisvesting krijgen, zonder die hogere huur, zonder dubbele lasten en zonder dat mensen verder verliezen lijden door fouten die zij niet gemaakt hebben? Welke rol

neemt het college richting Havensteder en deze Rotterdammers? Zitten we aan tafel met de corporatie om deze situatie te bespreken en in goede orde af te handelen? Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er anderen die het woord wensen? Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Dank voor het aanvragen van het debat en al goede vragen gesteld vanuit Leefbaar. De brief die vanuit Havensteder is uitgestuurd naar de wethouder en bewoners bezorgde ons natuurlijk ook koude rillingen. In een maand waarin de feestdagen weer om de hoek komen kijken, is deze brief helaas geen vroeg kerstcadeau, maar precies het tegenovergestelde daarvan. We zijn blij dat dit mankement snel opgemerkt is en dat Havensteder daadkrachtig optreedt om haar huurders veilig te houden. Echter, we hebben wel grote zorgen. Zorgen over de bewoners en waar die nu terecht kunnen nu hun huisje onbewoonbaar is geworden. We willen graag op de hoogte worden gehouden van vervolgstappen. We verwachten van het college dat ze pal achter haar inwoners zal staan en er alles aan zal doen om deze bewoners zo snel en goed mogelijk te begeleiden naar een oplossing. We hebben nog een vijftal vragen daarover. De eerste: hoe ernstig en concreet is het veiligheidsrisico aan de vloer in de woningen? De tweede: hoeveel woningen of gezinnen betreft het precies? De derde vraag: welke opvang- en herhuisvestingsmogelijkheden wordt deze gezinnen momenteel geboden? Vier: krijgen zij recht op terugkeer naar hun eigen woning nadat het probleem is verholpen? Binnen welke termijn ongeveer? Tot slot: hoe wordt voorkomen dat gezinnen vlak voor de feestdagen ontwricht raken en zonder perspectief achterblijven?

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter. Natuurlijk alle waarderingen aan mevrouw Bruin die dit belangrijke probleem op de agenda heeft gezet. Je zal toch een ledikantje met je kleine thuis hebben staan en ineens te horen krijgen van, als je niet weg bent in een paar weken, kan het gebouw om je heen in elkaar storten. Ik denk dat het heel goed en belangrijk is, wat ook mevrouw Reitema doet, het onder de aandacht brengen: hoe gaan we dit menselijke probleem zo vroeg mogelijk oplossen? Waar ik voor wil waken is wat verstrekkendere conclusies over bijvoorbeeld de bouwkwaliteit of de bouwweisen. We weten nog niet zeker wat hier precies gebeurd is, laten we niet overhaast tot de conclusie komen dat de bouwweisen strenger moeten of wat dan ook. Dat we rustig afwachten wat hier precies aan de hand is. Ik heb uw oproep niet zo hard gehoord, maar om inderdaad niet nu te vroeg al ernaartoe te werken dat we nog meer eisen gaan opleggen. Want er zijn ook heel veel mensen op zoek zijn naar een woning en het kan onvoorziene gevolgen hebben als we bij ieder incident te snel besluiten om strenge regels te maken. Dat in een algemene zin.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. De situatie in Prins Alexander is voor de bewoners ontzettend heftig. Maar gezien de ernst van de constructieproblemen, zoals gemeld is door Havensteder, was er dan in feite ook geen andere optie dan ontruimen. Veiligheid staat wat ons betreft ook altijd voorop. We zien dat Havensteder zich inspant om de bewoners zo goed mogelijk te herhuisvesten en dat is belangrijk. DENK vindt dat deze bewoners, die hier natuurlijk zelf geen enkele schuld aan hebben, ook maximaal ondersteuning verdienen. Daarom hebben we nog 2 vragen: heeft de gemeente hier ook actief aangeboden om Havensteder te ondersteunen in de herhuisvesting, bijvoorbeeld via andere corporaties of gemeentelijke voorzieningen, zodat bewoners weer een plek krijgen die past bij hun situatie? Ten tweede: kan de wethouder ook bevestigen dat de regels uit het sociaal statuut volledig worden toegepast, inclusief de juiste vergoeding van verhuiskosten en begeleiding bij het hele proces? Voorzitter, DENK hecht grote waarde aan menselijkheid

en zorg in dit soort situaties en we vertrouwen erop dat bewoners niet alleen veilig, maar ook waardig worden geholpen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Er is volgens mij al een hele hoop gezegd en gesteld. Dank ook voor het agenderen richting mevrouw Bruin. Volgens mij zijn er ook een hoop goede vragen gesteld. Er is 1 punt, dat is op zich wat ik ook al meekrijg ook al wel goed geregeld, maar toch ook nog goed om te benoemen. Er zijn volgens mij lokaal ook heel veel vragen gesteld. De wijkraad is volgens mij ook wat dat betreft aangehaakt. Maar ik dacht dat het misschien goed is om nog te schetsen hoe die hierin ook hun rol en hun betrokkenheid hebben. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Kan de wethouder antwoorden?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Het is inderdaad echt een enorme schok wat er gebeurde en ik kan u verzekeren dat de Havensteder erbovenop zit. Op het moment dat deze constatering er was, ben ik ook onmiddellijk door de bestuursvoorzitter gebeld. Ook de burgemeester is gebeld, dat was in mijn beleving maandag. Ons is gevraagd om dat niet direct te communiceren, omdat zij natuurlijk eerst de bewoners wilde informeren. Wel is er toen een brief opgesteld, die heb ik vrij snel naar u doen toekomen. Maar Havensteder houdt hier ontzettend vinger aan de pols. U was zelf natuurlijk ook geschokt, wil natuurlijk ook precies weten hoe het zit u. Bij ons is BBT direct aangehaakt om uit het te zoeken. Het zijn woningen uit 2006 of 2008, toch ruim 15 jaar geleden. We willen precies weten wat hier gebeurd is, zowel Havensteder als ook wijzelf, ikzelf wil het ook weten. Wat hebben wij destijds gedaan? Hoe zag die vergunning eruit? Hoe zit het precies wat daar is gebeurd? We moeten in ieder geval ook constateren dat we nu nog niet precies weten wat er fout is gegaan. De heer Verweij zei het al, dat het eerst goed is om te weten wat hier precies mee mis is gegaan, voordat we echt kunnen kijken, wat zou dat eventueel voor andere optoppers of panden voor betekenis hebben? Eerst goed feitenonderzoek, wat is er nu precies aan de hand? Daar wordt nu met man en macht ook aan gewerkt om dat goed in beeld te krijgen. Naast natuurlijk dat die inwoners, bij mij weten 48 woningen, uit verhuisd zijn. Dat uiteraard Havensteder ook kijkt van, waar kunnen we ze herhuisvesten? Gelukkig staan er dan toch nog wat panden leeg waar mensen direct in naartoe verhuisd kunnen worden. Er wordt ook rekening gehouden met als er schoolgaande kinderen zijn, dat die afstand ook nog te doen is, maar dat is ook natuurlijk passen en meten. Je wil mensen wel in een veilig huis, het is een afweging die meerdere aspecten kent. Daar is Havensteder zeer zorgvuldig mee bezig, wij worden daar ook heel goed bij betrokken en op de hoogte gehouden. Hoe dat zit met terugkeer, uiteraard is sociaal statuut. Want dat is allemaal niet aan de orde dat mensen niet zouden kunnen terugkeren, maar je wil natuurlijk weten dat die woningen veilig zijn. Er moet ook goed gekeken worden, wat is er precies aan de hand? Hoe kun je het repareren? Kunnen mensen dan weer terugverhuizen of niet? Is het toch ernstiger? Dat zijn zaken die eerst allemaal goed moeten worden uitgezocht. Hoeveel renovatie en herstelwerkzaamheden zijn er nodig voordat we echt zicht kunnen geven hoe dat verder opgepakt wordt. Daarnaast heeft u nog een aantal heel specifieke vragen gesteld die we niet helemaal zo snel hebben kunnen opschrijven. Mijn voorstel is dan ook dat als u nog specifieke vragen hebt die toch feitelijkheden betreffen, om die naar ons te doen toekomen, dan handelen we die schriftelijk af. Dat is denk ik wat ik nu daar het beste mee kan doen, omdat het nogal snel ging, allerlei feitelijke vragen en ik dat gewoon niet heb kunnen bijhouden. Ik denk dat ik wel de belangrijkste dingen heb gezegd, hoe voorkomen we dat gezinnen ontwricht raken? Is ook nog een vraag van Partij van de Arbeid. Juist heel erg die menselijke maat ook te hanteren bij de uitverhuizing van deze bewoners. Uiteraard zijn alle bewoners individueel helemaal goed gesproken, worden ze individueel begeleid. Er zijn nog 2 bewonersavonden georganiseerd, vrij direct aansluitend. Zodat iedereen zijn vragen kwijt

kan en de begeleiding goed georganiseerd kan worden met het oog om mensen het zo prettig mogelijk te maken voor zover dat kon zo vlak voor de feestdagen en ook de abruptheid van het geheel waar mensen natuurlijk ook heel erg zelf een plek moeten geven in hun leven. Maar Havensteder zit daar zeer zorgvuldig in. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen voor de tweede termijn? Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Ik was toch echt heel erg benieuwd naar, ik noem maar de definitie van ontruiming. Is een verhuurder bevoegd om een woning te ontruimen? Of moet dat namens de burgemeester bijvoorbeeld? Dat er een bouwtechnische keuring is geweest en dat dan pas wordt aangezet tot ontruiming, hoe zit dat? We kunnen hem ook schriftelijk afdoen hoor, dat hoeft niet gelijk vandaag, want ik zie u denken. Daarnaast noemde ik een motie die ik hier in voorbereiding heb, waarin ik vraag, niet om alle optopwoningen in Rotterdam te onderzoeken, maar wel optopwoningen die op deze constructie lijken, zoals in Het Lage Land. Want als deze woningen hier geplaatst zijn en de exacte kopie staat ergens anders in Rotterdam, dan zou het zomaar kunnen zijn dat die constructie ook beschadigd is door vochtproblemen, want dat is volgens mij de oorzaak. Wat ik ook heel belangrijk vind, ik kan me voorstellen dat u daar ook niet nu het antwoord op heeft, maar die ga ik wel stellen, hoe heeft Havensteder signalen van bewoners de afgelopen periode behandeld? Want bewoners hebben signalen afgegeven richting Havensteder van: mijn deur sluit niet meer goed, mijn vloer wiebelt. In hoeverre zijn deze serieus genomen? Daar ben ik echt wel heel erg benieuwd naar. Ik wacht af op uw beantwoording, dank u wel.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die vragen hebben? Dat is lastig, want dit is natuurlijk al de tweede termijn. Als u een motie wil, dan zou het fijn zijn als u hem indient en dan kunnen we hem altijd nog intrekken. Want dan kan de wethouder daar gelijk op reageren. Anders dan krijgen we een soort derde termijn, dat wordt ook weer zowat.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Onderzoek veiligheid optopwoningen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 4 december 2025 ter bespreking van agendapunt 8.4 Kort bespreekpunt over ‘Bewoners per direct hun huis uit?’;

constaterende dat:

- volgens recente berichtgeving 110 mensen hun optopwoningen in Het Lage Land (Rotterdam-Oost) moeten verlaten wegens problemen met de vloerconstructie;
- dergelijke ingrepen zoals bij optopwoningen een verhoogd risico kunnen geven op overbelasting van funderingen, vloeren en draagconstructies;
- recente incidenten in het land en Rotterdam laten zien dat constructieve problemen soms pas jaren later zichtbaar worden, met ingrijpende gevolgen voor bewoners;

overwegende dat:

- bewoners moeten kunnen vertrouwen op veilige woningen, zeker wanneer er recent ingrepen aan de draagconstructie zijn gedaan;
- het wenselijk is om proactief risicovolle constructies in beeld te brengen om plotselinge ontruiming, veiligheidsrisico's en hoge maatschappelijke kosten te voorkomen;
- de gemeente op basis van de Woningwet en het Bouwbesluit een verantwoordelijkheid heeft om toe te zien op bouwkundige veiligheid;

verzoekt het college:

- om een onderzoek uit te voeren naar de constructieve veiligheid van soortgelijke optopwoningen als in Het Lage Land in Rotterdam, met bijzondere aandacht voor:
 - o draagkracht van bestaande vloer- en funderingsconstructies,
 - o naleving van bouwvergunningen en constructieberekeningen,
 - o eventuele signalen van verzakkingen, scheurvorming of doorbuiging;
- hierover zo snel mogelijk terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Hoe het precies zit met de bevoegdheid rond ontruimen juridisch? Eerlijk gezegd, dat weet ik niet, daar kom ik op terug. Op zich kon ik mij goed voorstellen dat op het moment dat je denkt: die woningen zijn niet veilig, dat je mensen in veiligheid wil brengen. Dat is denk ik een goede zorgplicht die de verhuurder hier heeft gehanteerd. Term ontruimen, klinkt onaangenaam. Het was vanuit zorg dat dit is gedaan, maar ik wil uiteraard terugkomen op de juridische regels hieromtrent. U vraagt ook om naar soortgelijke constructies te kijken, dat vind ik nu prematuur. Ik wil echt weten wat hier eerst aan de hand is voordat we daarnaar gaan kijken. Stel dat er hier een bepaalde constructie gebruikt is die niet goed blijkt te zijn, dan ga je natuurlijk altijd kijken van: hoe zit dat elders in de stad? Maar ik wil ook wel eerst one step at the time, wat is hier precies misgegaan? Hoe zit dat? Dat zijn we nu aan het onderzoeken, dat willen zo snel mogelijk ook gedaan hebben. Daar kom ik bij u op terug, want het lijkt me dat iedereen dat graag wil weten en ook op hoe gaan we dan daar verder mee? Dat is wat ik zeker wil doen. Dan hoe Havensteder signalen heeft opgepakt? Daar kan ik inderdaad nu geen antwoord op geven, dat weet ik niet. In hoeverre die signalen er waren en wat daar precies mee is gedaan, dat is mij onbekend, maar daar kan ik ook schriftelijk op terugkomen.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Ik denk dat de wethouder precies aangeeft wat ik zou willen horen. Dat we de constructie onderzoeken zoals die daar nu staat, dat bouwsel, afwachten. Als blijkt dat dat bouwsel inderdaad niet goed is geweest en bekend is wat daar niet goed aan is, dat we dan ook kijken of er niet nog meer van dit soort bouwsels in de stad staan en daar ook naar kijken. Dat hoor ik u inderdaad zeggen, dan kan ik daarmee mijn motie intrekken en dan horen we weer van u. Dank u wel.

De VOORZITTER: Motie nummer 1 bij agendapunt 8.4 wordt ingetrokken. Ja. Dan kijk ik rond. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 8.4.

10 MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

10.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Onze Miep!', aangevraagd door de leden Verhoef en Verkoelen.*

De VOORZITTER: Dan zijn we alweer bij de moties vreemd aan de orde van de dag. We hebben eerst de motie 'Onze Miep!' en die is aangevraagd door de leden Verhoef en Verkoelen.

De heer VERHOEF (lr): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, met deze motie wil ik een lans breken voor onze bodes en in het bijzonder voor mevrouw Eilering-de Vries, onze Miep. Een naam die niet mag ontbreken in de uitwerking van het breed ondersteunde initiatief van

collega Verkoelen 'Vrouw in beeld'. Voor de motivatie kan ik kort zijn en noem ik 2 citaten. "Bodes zijn het zout der aarde. Je moet vooral geen negatieve instelling hebben tegenover mensen, je moet vindingrijk zijn met een dienstbaar karakter en je moet je beslist niet met politiek willen bezighouden." Was getekend in Het Vrije Volk tijdens de Nationale Bodedag van 1986 door Miep, waarvan zij medeorganisator was. Voorzitter, "Miep was zoveel meer dan het voorportaal van de burgemeester. Miep was een begrip. Iedereen kende Miep en Miep kende iedereen. Ze was rechte doorzee, had voor iedereen een luisterend oor en nu opeens moeten we zonder haar verder." Aldus haar collega's na haar overlijden op 5 mei 2002. Voorzitter, een gedenksteen voor Miep is ook een gedenksteen voor alle bodes die in dit huis elke dag altijd voor ons als raad, college, burgemeester en bezoekers klaarstaan. Maar natuurlijk vooral voor Miep Eilering-de Vries als eerste vrouwelijke bode en kamerbewaardster van de burgemeester in Rotterdam en in Nederland. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Met dank natuurlijk aan de heer Verhoef, want dat is echt waanzinnig goed bedacht. Mijn initiatiefvoorstel vrouwenbeeld draait natuurlijk niet om grote titels of luide stemmen, maar gaat over vrouwen die onze samenleving elke dag letterlijk dragen. Daarom omarm ik met overtuiging 'Onze Miep!'. Miep Eilering-de Vries trad op 1 maart 1983 in dienst op het stadhuis als eerste vrouwelijke bode van Rotterdam en van Nederland. Daarmee zette zij niet alleen een stap voor zichzelf, maar zette ze ook een deur open voor generaties vrouwen na haar. Miep was geen voetnoot, ze werd een icoon, iemand die iedereen kende en door iedereen gekend werd, rechte doorzee en warm. Toen zij, daarom vind ik het geweldig, op 5 mei 2002 zo plotseling overleed, ging er ook een schok door het stadhuis. Haar verlies werd echter helaas alleen overschaduwd door de moord op Pim Fortuyn de dag erna. Maar niet in de harten van wie haar kent, daar bleef ze zichtbaar als moeder Miep en als iemand die je niet vergeet. Voorzitter, als we ooit een standbeeld maken, laat het dan er 1 zijn voor iemand die niet boven de mensen stond, maar tussen de mensen. Een vrouw van plicht, moed en warmte. Met dank aan de heer Verhoef 'Onze Miep!', daar gaan we voor.

De VOORZITTER: De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Onze Miep!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 4 december 2025 ter bespreking van Motie Vreemd aan de Orde van de Dag "Onze Miep";

constaterende dat:

- de gemeenteraad van Rotterdam op 2 oktober jongstleden het initiatiefvoorstel van raadslid Ellen Verkoelen over "Vrouw in beeld" heeft omarmd;
- één naam hier volgens velen die werkzaam zijn of zijn geweest op het Stadhuis van Rotterdam zeker niet mag ontbreken;
- dat dit de naam van Miep Eilering-de Vries is;

overwegende dat:

- mevrouw Miep Eilering-de Vries op 1 maart 1983 in dienst trad op het Stadhuis als eerste vrouwelijke bode in Rotterdam en in Nederland;
- zij binnen korte tijd uitgroeide tot een icoon onder de bodes op het stadhuis;
- zij als laatste diende als kamerbewaardster van burgemeester Ivo Opstelten. Ook in deze functie was zij de eerste vrouw in Rotterdam en in Nederland;
- haar onverwachte overlijden op 5 mei 2002 een groot gemis vormde, en helaas werd overschaduwd door de moord op Pim Fortuyn een dag later;

- er nog steeds met veel genegenheid over "moeder Miep" wordt gedacht en gesproken door het personeel en anderen op het Stadhuis;
- een aandenken aan haar in het Stadhuis van Rotterdam een mooie toevoeging zou zijn in de uitwerking van het initiatiefvoorstel "Vrouw in Beeld";

de raad geeft het college de opdracht:

- in de uitwerking van het initiatiefvoorstel 'Vrouw in Beeld' de naam van Miep Eilering-de Vries, de eerste vrouwelijke bode in Rotterdam en in Nederland, mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef en P.J.H.D. Verkoelen

Bijlage: Artikel over Miep Eilering-de Vries uit het Kwartaalbericht van het Streekarchief Eiland IJsselmonde, jaargang 40, nummer 3, editie Herfst 2025.

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het is ook een beetje in de geest van de bodes voor ons. Ik zie hier nu ook allerlei vrouwelijke bodes zitten. Laten we een applausje doen voor ze (*Applaus.*). Zij zijn ook altijd degene die dan ook weer heel hard aan het rennen zijn om al die moties gewoon op tijd bij jullie te krijgen. De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Inderdaad een warm applaus aan alle bodes, vrouwen en mannen. Want ik denk dat de heer Verhoef, ook echt uit het hart gesproken, een hele mooie motie hier heeft ingediend en wij kunnen dat natuurlijk vanuit het college ook alleen maar van harte onderschrijven en omarmen. Dat doe ik namens mijn collega-wethouder Kasmi. Wij gaan daar graag mee aan de slag. Ik denk dat de geestelijke moeder van het initiatiefvoorstel er ook een warm woord heeft gewijd aan deze motie, dat klopt als een bus. Wat ons betreft kunnen we hier heel goed uitvoering aan geven. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 10.1.

10.2 *Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Team no-sleep', aangevraagd door het lid Biljoen.*

De VOORZITTER: Dan gaan wij door naar agendapunt 10.2. Ik hoef niet te vervangen als ik de dubbele pet van u mag hanteren bij de beoordeling van de motie? Dan blijf ik op mijn plek zitten. Dat is een note to myself. Maar de heer Biljoen heeft het woord.

De heer BILJOEN (gl): Dank u wel, voorzitter. Voor u ligt zo meteen een motie met een simpele maar krachtige boodschap. Rotterdam slaapt niet, maar onze democratie ook niet, oftewel 'Team no-sleep'. In die geest hebben we nagedacht over dat hele mooie evenement wat we gaan hebben over 104 dagen, want dan mogen we weer stemmen, wat een waar feest voor de democratie is. Maar tegelijkertijd zien we wel dat de opkomst in Rotterdam al jaren achterblijft. Stemmen is geen verplichting, maar wel een fundamenteel recht dat we maximaal kunnen faciliteren. Daarom voorzitter, stelt GroenLinks Rotterdam voor om op de aankomende gemeenteraadsverkiezing een stembureau om middernacht, 00.00 uur te openen. Want verkiezingen hoeven helemaal niet saai te zijn. Democratie is van iedereen en iedereen verdient de stem, ook 's nachts. Onze nachtwerkers, onze vroege starters, mensen met een onregelmatig leven, maar vooral ook onze jongeren die wel van een feestje houden.

Het mooie van dit is: andere gemeenten, zoals Arnhem, Zwolle en Den Haag hebben al bewezen dat dit werkt. Want de Kieswet biedt ruimte voor de aanwijzing van een bijzonder stembureau, het kan gewoon. Daarin, beste collega-raadsleden, zie ik ook wel een prominente rol weggelegd voor onze burgemeester. Wij hebben daar zelf heel veel ideeën over, maar ik zou haar heel graag uitdagen om ons te verrassen, want wij zijn Rotterdam. Voorzitter, laten we daarom de aankomende verkiezingen in Rotterdam dan ook niet beginnen met een wekker, maar gewoon stemmen met vibe, no cap, no sleep. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Team no-sleep

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 4 december 2025, ter bespreking van Motie Vreemd aan de Orde van de Dag “Team No-Sleep”;

constaterende dat:

- de opkomst voor verkiezingen in Rotterdam relatief laag is en achterblijft bij andere grote steden;
- in verschillende Nederlandse gemeenten (zoals Arnhem, Zwolle en Den Haag) met succes stembureaus zijn geopend vanaf 00:00 uur, wat daar aantoonbaar leidde tot extra belangstelling en aandacht voor de verkiezingen;
- de Kieswet ruimte biedt voor het aanwijzen van bijzondere stembureaus met afwijkende openingstijden, zolang deze door het college van B&W worden aangewezen en voldoen aan de geldende stembureau-eisen;
- het organiseren van één of meerdere middernacht-stembureaus binnen de reguliere uitvoeringsbevoegdheid van het college valt en past binnen de verantwoordelijkheid voor de verkiezingsorganisatie;

overwegende dat:

- ludieke en creatieve ideeën bewezen bijdragen aan meer aandacht, betrokkenheid en bekendheid rondom verkiezingen in het algemeen;
- Rotterdamse initiatieven zoals The Niteshop hebben laten zien dat feestelijke, laagdrempelige vormen kiezers aantoonbaar weten te bereiken en mobiliseren;
- verschillende groepen kiezers baat kunnen hebben bij bredere openingstijden: mensen met onregelmatige werktijden, vroege werkstarters, mensen die files of drukte willen vermijden, nachtwerkers en inwoners die op een toegankelijke en bijzondere manier aan het begin van de verkiezingsdag willen deelnemen;
- een middernacht-stembureau aantrekkelijk kan zijn voor nachtwerkers, mensen met onregelmatige werktijden, Rotterdammers die drukte willen vermijden, en inwoners die op een bijzondere manier aan de verkiezingsdag willen deelnemen;

verzoekt het college:

- bij de eerstvolgende verkiezing ten minste één stembureau om 00:00 uur te openen, door dit als bijzonder stembureau aan te wijzen;
- een geschikte locatie te selecteren die veilig, toegankelijk en publieksvriendelijk is - bijvoorbeeld een culturele instelling, onderwijsgebouw, avondwinkel of openbaar gebouw of OV-knooppunt;
- te zorgen voor voldoende bekendheid van dit stembureau met behulp van een aantrekkelijke campagne;
- de gemeenteraad uiterlijk twee maanden vóór de verkiezingsdag te informeren over de gekozen locatie(s) en de wijze van uitvoering;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen

De motie wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft een vraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Misschien meer procedureel, want super sympathieke motie, dat is het punt niet. Maar ik zat nog wel te denken, we hebben een tijdje terug een commissiedebat gehad over verkiezingen en allemaal ideeën die bij meerdere partijen leefden. De burgemeester gaf aan om daar nog met een brief op te reageren. Dat is volgens mij gebeurd, maar komt daar nog een vervolg op dan, waarbij we nog meer van dit soort ideeën kunnen inbrengen?

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik ga eens maar eens reageren op de motie vreemd, want dat is volgens mij wat er hier nu aan de orde is. Mijnheer Biljoen, mijn stelling is altijd sleep is for the weak, ik ben helemaal team no sleep. Maar zonder dollen, we zijn allemaal hard aan het nadenken om te zorgen dat we de opkomst kunnen bevorderen, maar dat we ook kunnen laten zien hoe belangrijk stemmen is en ook hoe mooi en hoe goed het is als je dat ook kunt doen. Ik heb de vorige keer in het debat al gezegd: ik sta open voor alle opties die er zijn en ik vind het een mooie suggestie. Ik sta daar heel positief tegenover. Het enige is, ik moet het wel georganiseerd kunnen krijgen. De motie vraagt om binnen op 2 maanden voor de verkiezingsdag te informeren over de gekozen locaties en de wijze van uitvoering. Geef me daar iets speling, want ik zie echt dat de organisatie van de verkiezingen op heel veel plekken bezig is om te kijken wat ze kunnen doen. Ze zijn supergemotiveerd, heel creatief. Ze zijn soms wel afhankelijk van partners of dat die ook locaties beschikbaar stellen of wat dan ook. Wij gaan keihard ons best doen. We gaan u informeren zodra we meer weten, maar ik vind het een mooi initiatief. Dan denk ik al dat de heer Biljoen gaat zeggen: gaat u dan ook daar stemmen? Ik ga daar niet alleen naartoe. Als ik daarheen ga, dan moet u zeker ook mee. Dat is dan de wederzijdse zaak, maar we gaan kijken of we er iets moois van kunnen maken. Ik kan deze motie oordeel raad geven. Dan de vraag van de heer Soytekin. Wij hebben inderdaad een brief gestuurd met de stand van zaken so far. Dit is allemaal het werk dat doorgaat op dit moment. We zijn steeds aan het kijken hoe we dingen ook rondom de verkiezingen kunnen doen en organiseren. Ik heb nu nog niet heel scherp of wij weer een nieuwe brief gaan sturen op de laatste zaken. Maar op het moment dat dat uw raad weer een update wil over de laatste zaken, dan gaan we kijken hoe we dat kunnen doen. Maar we zijn nu echt aan het uitwerken, alles wat uw raad nu ook gevraagd heeft, om te kijken wat wel, wat niet. Ik hoop dat vooral u ons de tijd geeft om het uit te voeren, want ik denk dat dat het belangrijkste is op dit moment. Tot zover.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ik heb naar aanleiding van het antwoord toch wel een kleine vraag. Want ik vind het sympathiek voorstel, daar gaat mij verder niet zo om. Alleen u nodigt nu 1 partij op een verkiezingsmoment uit. Ik vroeg me af of u dan een open uitnodiging naar alle partijen kunt doen. Er zijn gewoon best wel strenge regels over wel of niet campagnevoeren op dat soort bureaus. Als u het gewoon als een open uitnodiging hebt richting alle partijen, dan vind ik dat prima.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik denk dat ik gewoon helemaal niet ga, maar u bent van alle harte uitgenodigd. Het is helemaal niet de bedoeling, ik wilde alleen de vraag van de heer Biljoen voor zijn dat ik niet in mijn eentje daar staan. Maar als u allemaal wil komen, bent allen van harte welkom. Maar het was geen enkele manier mijn bedoeling om 1 partij voor te trekken, laat staan de heer Biljoen.

De VOORZITTER: Dan zijn we ook aan het einde gekomen bij agendapunt 10.2.

11 Stemvenster.

De VOORZITTER: Dan zijn we aangekomen bij het stemvenster en ik ga rondkijken.
Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLEIGER (gl): Dank, voorzitter. Ik wilde graag een motie intrekken, dat is motie 5 bij agendapunt 7.4 over preventie met gezag. Volgens mij was het ook al wel zichtbaar aan mijn gezicht dat ik niet helemaal dacht dat dat juist de uitkomst zou gaan hebben, die motie. Ik kies ervoor om die motie terug te trekken.

De VOORZITTER: Motie nummer 5 bij agendapunt 7.4 is ingetrokken. Zijn er nog andere leden die iets aan moties of amendementen willen doen op dit moment? Dat is niet het geval. Ik ga u wel alvast vertellen, ik heb het al genoemd, bij agendapunt 6.1 van het initiatiefvoorstel van Reitema over 'Mens boven markt, naar de sterke stem van Rotterdammers onder bewind' heeft mevrouw Reitema gevraagd om de 10 beslispunten apart ook in stemming te brengen. Houd u daar rekening mee in uw stemmingslijst. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dat laten we altijd netjes zien, dat komt helemaal goed. Dan vraag ik of dat er nog behoefte is aan een schorsing voor stemmingsoverleg? 23.00 uur terug? Ja, echt om 23.00 uur namens de Segers Hoogendoorn. Dan schors ik de vergadering tot 23.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Klaar voor de stemmingen? Is iedereen aanwezig die aanwezig dient te zijn? Ik heb een aantal berichten over pairen. Mevrouw De Bruijn is gepaard met mevrouw Aafjes-Van Aalst, de heer Vicario is gepaard met de heer Leewis en mevrouw Van Groningen is gepaard met de heer Van Campenhout. Ik moet eerst heropenen. Dan kijk ik of er nog stemverklaringen zijn. De heer Segers- Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, 2 heel kort. Over het initiatief van mevrouw Reitema zijn wij het met het uitgangspunt helemaal eens, maar we gaan wel op 3 van de 10 onderdelen tegen, omdat we vinden dat andere partijen daar een verantwoordelijkheid hebben. 2, ik ben heel blij dat zeer waarschijnlijk vanavond eindelijk er definitieve besluitvorming is over Boijmans. Desalniettemin zullen wij tegenstemmen, want wij hebben al jaren, ook in de vorige periode, gezegd: alles wat meer is dan de basis, moet niet uit de gemeentelijke portemonnee komen en dat gebeurt wel. Daarom gaan wij op tegen, wat volstrekt consistent is met de afgelopen jaren.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dan sluit ik mij daar direct bij aan. Ik weet nog heel goed in december 2018, de allereerste keer dat het aan de orde kwam, toen vond ik het geen goed plan. We hebben dat 7 jaar volgehouden, ik ben blij dat de klap erop gegeven wordt. Maar wij zullen consequent voortdurend niet voor deze inzet zijn, want wij vinden het echt ruim te veel geld voor een gebouw en dat kunnen we wel anders besteden. Wij zullen tegenstemmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter. Ik heb 2 stemverklaringen. Beginnend met 7.2 Denktank Rotterdamse Economie, daar gaat het om motie 2. Wij stemmen voor deze motie, omdat we vinden dat onderzoek naar de mogelijkheden voor waterstof tankstations in zware transport nuttig kan zijn. Tegelijkertijd willen we duidelijk maken dat waterstof niet overal de beste oplossing is en dat elektrificatie in veel sectoren een beter alternatief blijft. Bij de uitvoering verwachten we dat het college ook die afweging breder meeneemt, zodat de inzet van middelen gericht blijft op het meest duurzame en de meest efficiënte opties. Dan 7.8, motie nummer 1. GroenLinks stemt tegen deze motie. De motie bevat aannames over gezondheidsrisico's en afstanden tot windturbines die niet worden gedeeld door het RIVM en GGD. De huidige normen voor windturbines zijn strenger dan die voor veel andere geluidsbronnen en geven ook heel veel bescherming. Het dictum lijkt onschuldig, maar de overwegingen zetten windenergie neer als er risico, terwijl we juist een zorgvuldige, feitelijke discussie nodig hebben om de energietransitie verder te brengen. Deze motie draagt bij aan onterechte twijfels over wind op land en daarom stemmen wij tegen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. Namens de PvdA een stemverklaring bij motie 7.2 en dan nummer 7, 'Vestigingsplaats voor Europese AI-Gigafabrieken'. De PvdA gelooft dat wij oog moeten houden voor onze strategische autonomie in Europa. Daarom is het inderdaad ook wel belangrijk om ontwikkelingen op het gebied van AI nauwlettend in de gaten te houden en hier ook te investeren. Echter de AI-datacenters, AI-gigafabrieken leggen veel te groot beslag op de schaarse ruimte die we op dit moment hebben en het energienetwerk. Wij zullen daarom tegen stemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel. Wij hadden ook die stemverklaring bij 7.2.7 de AI-Gigafabriek. Inderdaad, we geloven wel in het lonkende perspectief van artificial intelligence, maar zijn ons ook bewust dat we ons niet de ogen kunnen sluiten voor de claim die dat legt. Daar wordt in het hele voorstel niet over gesproken en daarom zullen wij tegenstemmen. Dan over het raadsvoorstel Bloemhof. Daar hebben wij erg lang over nagedacht en wat ons niet zinde was de opstelling van het college, de lange tijd dat er niet bewogen werd. Vandaag is er wel met name door de voorstellen van mevrouw Verkoelen bewogen op dit punt. Daarom hebben we er nog lang over nagedacht en we zullen uiteindelijk daarom voorstemmen. Maar we vinden dat gesprek met de bewoners zo belangrijk, dat we dat punt echt heel kritisch blijven volgen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Bij de laatste woorden van de heer Vonk over Bloemhof sluit de SP zich aan. Het belangrijkste besluit vandaag gaat natuurlijk over Boijmans, wat we al een paar jaar geleden hadden moeten nemen. We kunnen niet wachten tot er eindelijk begonnen wordt met verbouwen daar. Wij zullen daar zeker voorstemmen. Voorzitter, er zijn verschillende moties die een beetje overbodig zijn, maar waar toch weer teksten in staan waardoor je ook weer niet tegen kan zijn. Dat gaat bijvoorbeeld over de moties van 6.5.2 en 6.5.3 over de Silja. Het gebeurt al, maar je kan moeilijk zeggen dat het niet meer mag gebeuren. Zo geldt het ook op moties op uw terrein en bijvoorbeeld ook de motie van Forum voor Democratie over Cinerama. Dat is iets wat allang gebeurt. Maar daar kan je moeilijk tegenstemmen, want dan doe je net alsof je wil dat het stopt. We zullen voorstemmen, aar veel moties zijn volstrekt overbodig.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. Ook wij stemmen tegen 7.2.7, de motie van de VVD over de AI-Gigafabriek. Laten we eerst het lopende onderzoek van het Havenbedrijf afwachten voordat we het college vragen om zich maximaal in te zetten. Er zijn nog te veel onduidelijkheden. Het vraagt heel veel stroom ter waarde van 250.000 huishoudens, zoals heel Rotterdam-Zuid, het ruimtebeslag en hoeveel banen levert het op? Dat moeten we eerst afwachten en pas daarna kun je daar een beslissing over nemen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Stemverklaring op 8.3.2. 'Feyenoord = Rotterdam' van Forum voor Democratie. Wij vinden niet dat alles wat vanuit het buitenland komt, dan wel wordt geïnvesteerd, negatief hoeft te zijn. Voorkeur is uiteraard wel dat het in Rotterdamse handen blijft, daarom zullen we wel voor deze motie stemmen.

De VOORZITTER: De heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Bij motie 10.2 'Team no-sleep' motie vreemd aan orde van de dag, vinden we ook wel een beetje een vreemd proces, want we hebben een commissiedebat gehad waarin alle partijen hun ideeën konden inbrengen voor het verhogen van de opkomst. Het is wel een beetje raar dat hier dan een aparte motie voor op de agenda komt. Maar het is zo'n goed idee dat we toch voor gaan stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): De PvdA zal tegen de moties bij 8.3 stemmen, omdat wij simpelweg de timing niet goed vinden en veel te prematuur om daar nu iets over te zeggen als gemeenteraad.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, de fractie van GroenLinks zal tegen motie 6 bij 7.2 stemmen. In de motie wordt gevraagd om een nieuw college een opdracht mee te geven en daarover te rapporteren. Wij vinden dat dat echt iets is voor de onderhandeling van een nieuw college, vandaar dat we tegen gaan stemmen. Motie 7, daar sluiten we inderdaad ook aan bij de bewoording van onze collega van de PvdA. Tegelijkertijd willen we ook benadrukken dat we uitzien naar de bespreking van het voorstel van mevrouw Maassen in januari over de AI-zone, dan kunnen we ook heel goed hierover praten.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die een stemverklaring wensen af te geven? Niet. Dan ga ik u nog 1 ding melden, bij agendapunt 6.1 het initiatiefvoorstel van mevrouw Reitema. Er zijn 10 beslispunten. We gaan niet apart nog over het besluit stemmen, u gaat gewoon apart over de 10 punten stemmen en dat bepaalt dan de uitslag. Dan gaan wij over naar de stemmingen.

6.1 2de Herzien Initiatiefvoorstel Reitema over 'Mens boven Markt, naar een sterke stem voor Rotterdammers onder bewind.'

Beslispunt 01, 'Het helpen opzetten van een onafhankelijke belangenvereniging, zodat mensen onder bewind ook een stem hebben'. Het beslispunt is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Beslispunt 02, 'Het organiseren van een jaarlijkse conferentie of andere momenten voor kennisdeling en transparantie'. Het beslispunt is met algemene stemmen aangenomen.

Beslispunt 03, 'Het inrichten van een adviespunt waar Rotterdammers, al dan niet indirect, terecht kunnen voor ondersteuning'. Het beslispunt is met 24 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Beslispunt 04, 'Het publiceren van een openbare lijst van bewindvoerders, met transparantie over prestaties en klachten'. Het beslispunt is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP en Groep De Jong.

Beslispunt 05, 'Ondersteunde besluitvorming verkennen en als gemeente deelnemen aan het inclusiepact'. Het beslispunt is met 25 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP en Groep De Jong.

Beslispunt 06, 'De herbeoordeling van lopende bewinden en een actieve regieril pakken door meer gebruik te maken van het adviesrecht en door te leren van andere gemeenten'. Het beslispunt is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, SP, CDA en Groep De Jong.

Beslispunt 07, 'Het verder intensiveren op preventieve maatregelen in samenwerking met maatschappelijke organisaties en wijkteams'. Het beslispunt is met algemene stemmen aangenomen.

Beslispunt 08, 'Nazorg voor ex-cliënten, zodat ze ook na hun bewindtraject kunnen herstellen en verder kunnen bouwen aan hun zelfredzaamheid'. Het beslispunt is met algemene stemmen aangenomen.

Beslispunt 09, 'Systematische, actieve controle en sancties op bewindvoerders'. Het beslispunt is met 25 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, SP en Groep De Jong.

Beslispunt 10, 'Rotterdam neemt nationaal het voortouw voor een systematische verandering, een menselijker systeem, en zal actief lobbyen voor landelijke verbeteringen'. Het beslispunt is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

- 6.2 *Renovatie Museum Boijmans van Beuningen.*
a. Het voorstel tot vaststelling van het Definitief Ontwerp voor de Renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen en verstrekking van een uitvoeringskrediet voor de Renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen.
b. Voortgangsrapportage Renovatie Museum Boijmans Van Beuningen maart – augustus 2025.

Raadsvoorstel over vaststellen uitvoeringskrediet Renovatie Museum Boijmans Van Beuningen. Het raadsvoorstel is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA en Groep De Jong.

- 6.3 *Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Doorwerken aan wijkteams' en het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport.*

Motie 1, 'Pilot spraakgestuurd rapporteren'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Gezinskamer voor wijkteams'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Raadsvoorstel over Rapport rekenkamer Rotterdam opvolgingsonderzoek "Doorwerken aan wijkteams". Het raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

6.4 *Herzien initiatiefvoorstel Van Wifferen over 'Andersomgeleid, voor een andere visie voor fietsers bij werkzaamheden'.*

Initiatiefvoorstel van Wifferen over Andersomgeleid voor een andere visie voor fietsers bij werkzaamheden. Het initiatiefvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

6.5 *Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen.*

Motie 1, 'Heldere garanties voor omwonenden'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 2, 'Vroeg begonnen, is half gewonnen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

Motie 3, 'Leegstand benutten'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP en Groep De Jong.

Motie 4, 'Een einde aan opvang op de Silja'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

Motie 5, 'Demp effecten bezuiniging vluchtelingenwerk'. De motie is met 24 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 6, 'De lokale speidingswet'. De motie is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en Forum voor Democratie.

Motie 7, 'Monitor het maximum'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

Motie 8, 'Geen automatische verlenging Silja'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

Motie 9, 'Child Friendly City voor alle kinderen'. De motie is met 29 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 10, 'Informatieplicht Terugkeer als optie'. De motie is met 38 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

6.6 *Het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden'.*

Amendement A, 'Een eerlijk integraal kader + handelingsperspectief!'. Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 1, 'Toekomst voor bewoners Bloemhof: volgorde op orde!'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

Motie 2, 'Een vangnet voor alle huurders in Bloemhof!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Parkeerprijs drukken'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, "'Blokkenaanpak" alleen met spelregels (criteria, rechten, compensatie, tijdpad)!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5A, 'Anti-verdringing en terugkeerplan Bloemhof!'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 04 december 2025, ter bespreking van het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden';

constaterende dat:

- het college het principe uitspreekt dat Bloemhof als geheel toekomstbestendig moet worden en dat dit besluit grote impact heeft voor huidige woningeigenaren;
- in de wijk zorgen leven over verdringing;

overwegende dat:

- herstructurering zonder harde waarborgen kan leiden tot verdringing en verlies aan betaalbaar wonen;
- bewoners recht hebben op terugkeerperspectief wanneer ingrepen tot verhuizing leiden;

verzoekt het college:

- vóór de eerstvolgende vervolgbesluiten (masterplan/ruimtelijke producten/uitvoeringsstappen) een anti-verdringings- en terugkeerplan aan de raad voor te leggen met ten minste:
 - o uitgangspunten voor behoud/borging van betaalbare woningen (sociaal en midden) in het plangebied;
 - o een praktisch uitgewerkte terugkeerregeling/voorrang (incl. communicatie en uitvoering);
 - o monitoring (jaarlijks) op betaalbaarheid en verhuisbewegingen; Bij elk vervolgbesluit expliciet te rapporteren hoe aan deze borging wordt voldaan.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

De motie is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 6, '1 loket, 1 verhaal!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 7, 'Wijkraad-signaal serieus nemen!'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

Herzien raadsvoorstel over Gebiedsambitiedocument Bloemhof-Midden en toekomstbestendig Bloemhof. Het herzien raadsvoorstel is met 26 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

6.7 Debat over Cinerama moet blijven, pt. 2, aangevraagd door het lid Kockelkoren e.a.

Motie 1, 'Cinerama episode IV: a new hope'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Behoud van Cinerama als culturele plek van betekenis'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

7.1 Het voorstel tot vaststelling van de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de Vuistregels voor Groen & Water.

Motie 1, 'Groene buurtinitiatieven structureel ondersteunen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Groene parkeerplaatsen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Liefde voor de rivieroever gaat door de maag'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, 'Bredere boomspiegels'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP, CDA, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

Motie 5, 'Openbaar groen voor alle Rotterdammers'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

Raadsvoorstel over Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen. Het raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

7.2 Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040.

Motie 1, 'Game-on voor nieuwe bedrijven!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Doorbreek het kip ei verhaal, waterstof tanken we allemaal'. De motie is met 34 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, SP, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

Motie 3, 'Sociaal ondernemen als economische motor'. De motie is met 22 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

Motie 4, 'Creativiteit als motor van innovatie'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, 'Verbinding jongeren en het bedrijfsleven'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 6, 'Een sterke startnotitie voor onze economie'. De motie is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, SP en Groep De Jong.

Motie 7, 'Rotterdam als vestigingsplaats voor de Europese AI-Gigafabriek'. De motie is met 28 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van VVD, D66, 50PLUS en Forum voor Democratie.

7.3 Funderingskwestie.

Motie 1, 'Bespreek funderingslabel voor Rotterdamse woningen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Een gefundeerde campagne'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Aandacht voor preventie'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

7.4 Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.

Mevrouw Maassen onthoudt zich van stemming bij agendapunt 7.4.

Motie 1, 'Verbeter de betrokkenheid van de gemeenteraad bij grote subsidieaanvragen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Transparantie Rijksmiddelen preventie met gezag'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Swipe niet het criminele circuit in'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, 'Voorkom jeugdcriminaliteit met bestaanszekerheid'. De motie is met 22 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

Motie 6, 'Nieuwe wapens tegen messen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

7.6 Herziening gemeentelijke methodiek voor het bepalen van de grondpercelen Vastgoed.

Motie 1, 'Maatschappelijk comfort in plaats van marktconform'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

7.7 Monitor Grote Projecten.

Motie 1, 'Schouwburgplein in de MGP'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Erfpacht is een risicovol project'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Hou het klimaat in de gaten'. De motie is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD, DENK en Forum voor Democratie.

7.8 *Actieplan Geluid.*

Motie 1, 'Actieplan geluid óók voor windturbines'. De motie is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, SP en CDA.

Motie 2, 'Verkenning geluidshotspot-aanpak'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, 'Overlast uit de partyvaart'. De motie is met 32 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA en Groep De Jong.

7.9 *Tweeminutendebat over 'Stagnatie in daling hiv-diagnoses en gevolgen voor Rotterdam', aangevraagd door het lid Balcha.*

Motie 1, 'Evaluatie van voorwaarden PrEP-Programma'. De motie is met 25 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK en Forum voor Democratie.

Motie 2, 'Verlaag drempels voor PrEP'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie, SP en Groep De Jong.

8.1 *Kort bespreekpunt over 'Orange the World in de schuldenindustrie', aangevraagd door het lid Reitema.*

Motie 1, 'Orange de schuldenindustrie'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

8.3 *Kort bespreekpunt over 'Garanties op behoud van de Kuip', aangevraagd door het lid Verkoelen.*

Motie 1, 'Garanties op behoud van de Kuip!'. De motie is met 34 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, SP, CDA, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

Motie 2, 'Feyenoord = Rotterdam!'. De motie is met 21 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD, GroenLinks, D66, PvdA, 50PLUS en ChristenUnie.

10.1 *Motie vreemd aan de orde van dag over 'Onze Miep!', aangevraagd door de leden Verhoef en Verkoelen.*

Motie 1, 'Onze Miep!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

10.2 *Motie vreemd aan de orde van dag over 'Team no-sleep', aangevraagd door het lid Biljoen.*

Motie 1, 'Team No-sleep'. De motie is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Leefbaar Rotterdam.

12 *Sluiting.*

De VOORZITTER: Hiermee zijn wij aan het einde gekomen van dit debat. Dan zijn we nog net op tijd voor Sinterklaas thuis. Ik hoop dat jullie allemaal een hele mooie Sinterklaasavond hebben en dat jullie allemaal zo lief zijn dat jullie een cadeautje krijgen. Is er ook nog een jarige? Is hij gelijk met Sinterklaas jarig? Vandaag of morgen? Morgen, dan gaan we nog niet zingen. We moeten toch ergens een streep trekken, maar we feliciteren hem wel alvast van harte. Ik sluit hiermee de vergadering.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	2415
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 4 december 2025	2417
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 46 t/m 48	2418
Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergaderingen van: a. 30 oktober 2025; b. 11 en 13 november 2025	2419
Het voorstel om geen zienswijze in te dienen op de concept Najaarsrapportage 2025 en de eerste begrotingswijziging 2025 van het Recreatieschap Rottemeren	2419
Het voorstel tot vaststelling van de vijfde wijziging van de Participatieverordening Rotterdam 2015	2420
Het voorstel tot vaststelling van het Projectambitiedocument 'Jan Meertensflat'	2420
Het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan voor 'Texelsestraat Noord'	2420
Het voorstel tot het vestigen van een voorkeursrecht op percelen van de 'Riederkop'	2420
Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van het document 'Stand van zaken Doorbouwfonds'	2420
Het herziene voorstel tot vaststelling van herstelbesluit van het herziene bestemmingsplan 'Parkhaven'	2420
Het voorstel tot vaststelling van de lijst relevante wet- en regelgeving 2025 en 2026 voor de accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording	2421
Het voorstel tot vaststelling van de Verordening commissie verkiezingsaangelegenheden 2026	2421
Het voorstel tot verlenen van een eervol ontslag aan de plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman	2421
Het voorstel tot vaststelling van de negenentwintigste wijziging van de Algemeen Plaatselijke Verordening	2421
Het voorstel tot vaststelling van de verordening behandeling bezwaarschriften Rotterdam 2025	2421
2de Herzien Initiatiefvoorstel Reitema over 'Mens boven markt, naar een sterke stem voor Rotterdam onder bewind'	2422
Renovatie Museum Boijmans van Beuningen.	2433

Onderwerp	Pagina
a. Het voorstel tot vaststelling van het Definitief ontwerp voor de Renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen en verstrekking van een uitvoeringskrediet voor de Renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen. b. Voortgangsrapportage Renovatie Museum Boijmans Van Beuningen maart – augustus 2025	
Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Doorwerken aan wijkteams' en het voorstel van het presidium met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport	2445
Herzien initiatiefvoorstel Van Wifferen over 'Andersomgeleid, voor een andere visie voor fietsers bij werkzaamheden'	2451
Stand van zaken Opvang en Huisvesting Vluchtelingen	2455
Het herziene voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Bloemhof-Midden'	2493
Debat over 'Cinerama moet blijven, pt. 2', aangevraagd door het lid Kockelkoren e.a	2514
Aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit	2520
Het voorstel tot vaststelling van de Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen en de Vuistregels voor Groen & Water	2534
Advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040	2543
Funderingskwestie	2556
Herziening gemeentelijke methodiek voor het bepalen van de grondpercelen Vastgoed	2563
Monitor Grote Projecten	2565
Actieplan Geluid	2569
Tweeminutendebat over 'Stagnatie in daling hiv-diagnoses en gevolgen voor Rotterdam', aangevraagd door het lid Balcha	2579
Kort bespreekpunt over 'Orange the World in de schuldenindustrie', aangevraagd door het lid Reitema	2582
Kort bespreekpunt over 'Serie explosies bij Zalmplaatschool Hoogvliet', aangevraagd door het lid Ceulemans e.a.	2585
Kort bespreekpunt over 'Garanties op behoud van de Kuip', aangevraagd door het lid Verkoelen	2590
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Onze Miep!', aangevraagd door de leden Verhoef en Verkoelen	2600

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Team no-sleep', aangevraagd door het lid Biljoen	2602
Stemvenster	2605
Sluiting	2614

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 8 januari 2026.

De griffier,

De voorzitter,

